

REFORMÁTUS
ÁRVAHÁZI
KÉPES NAPTÁR

III-17

1940

RADVányi-ROSIKAI Károly

Comany 1940

CSALÁDI KRÓNIKA

Boldog az, aki féli az Urat; aki az ő útiban jár! Bizony kezed munkáját eszed! Boldog vagy és jól van dolgod. Feleséged mint a termő szőlő házában belsejében; fiaid mint az olajfacsémék asztalod körül. Ime így áldatik meg a férfiu, aki féli az Urat!
(Zsolt. 128. 1-4.)

Családapa neve:

Születési helye, ideje:

Családanya neve:

Születési helye, ideje:

A szülők esküvőjének helye és ideje:

Gyermekek neve	születési helye	év, hó, nap

Folyó évben a családban

Konfirmált:

Házasságot kötött:

Meghalt:

REFORMATUS

**ÁRVAHÁZI
KÉPES NAPTÁR**

19 40

ROMÁN

Kiadja:
a Királyhágómelléki
Református Egyházkerület
Íratterjesztése

ÁRÁ 16 LEI.

SZERKESZTETTE:
C SERNAK BÉLA
egyházkerületi főjegyző.

XIV. ÉVFOLYAM.

Nyomatott
A KÁLVIN KÖNYVNYOMDÁBAN
ORADEA — (NAGYVÁRAD)

Boldogasszony hava

Rége: Vizöntő hava

Január

Téli hó

31 nap

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített gör. naptár	Nap	
				kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Hétfő	Újév	Újév	Újév	7 48	16 19
2 Kedd	Béla	Jézus szt. neve	Szilveszter	48	19
3 Szerda	Zsongor	Genovéva sz.	Malakiás	48	21
4 Csüt.	Gyula	Titusz pk.	70 apostol	47	22
5 Péntek	Árpád	Teleszfor p. †	Teopempt	47	23
6 Szomb.	Háromkir.	Vizkereszt	Epifánia	47	24
1. URNAPJA. A református ember fővigasztalása. Róm. 14, 7–8.					
7 Vasár.	Atilla	Szentcsalád	Vzk. u. v. Iván	7 47	16 24
8 Hétfő	Szörény	Szörény	Domnika	47	25
9 Kedd	Etele	Julián vt.	Polyeukt	47	27
10 Szerda	Apor	Vilmos pk.	N. Gergely	46	28
11 Csüt.	Ágota	Higin p. vt.	Teodóz ap.	46	30
12 Péntek	Ernö	Ernö ap. †	Taciána	45	30
13 Szomb.	Vidor	Veronika	Hermil	45	32
2. URNAPJA. Az én bűnöm az én nyomorúságom. Róm. 7, 22–25.					
14 Vasár.	Bódog	Hilár Pk. ea.	Sina	7 44	16 33
15 Hétfő	Lóránt	Remete Sz. Pál	János	44	35
16 Kedd	Géza	Marcell p. vt.	Sz. Pét. láncai	43	36
17 Szerda	Antal	Antal ap.	N. Antal ap.	43	37
18 Csüt.	Piroska	Piroska sz. vt.	N. Atanáz	42	38
19 Péntek	Sára	B. Margit †	Makár	42	40
20 Szomb.	Fábián	Fáb. és Seb.	Eutim ap.	41	41
3. URNAPJA. Az emberi természet romlottságának eredete. Róm. 5, 12.					
21 Vasár.	Ágnes	Hetvened vas.	Maxim	7 41	16 43
22 Hétfő	Vince	Vince vt.	Timót	39	45
23 Kedd	Aladár	Raimund	Kelemen vt.	38	46
24 Szerda	Nemzeti ün.	Nemzeti ünnep	Nemzeti ün.	36	48
25 Csüt.	Pál ford.	Pál megtérése	Naz. Gergely	36	49
26 Péntek	Aba	Polikárp pk. †	Xenophon	35	50
27 Szomb.	Zsolt	Aranysz. János	Krizosztom	34	52
4. URNAPJA. Isten igazságos is, irgalmas is. II. Móz. 34, 6–7.					
28 Vasár.	Károly	Haty. vas.	Efrem	7 33	16 53
29 Hétfő	Adél	Szal. Sz. Ferenc	Ignác cr.	32	55
30 Kedd	Bojta	Martina sz.	3 püspök	30	57
31 Szerda	Szemera	Bosco János	Círus és Ján.	29	58

A hold fényváltozásai:

☾ Utolsó negyed 2-án
5 óra 56 perc.

☽ Újhold 9-én 14 óra
53 perc.

☾ Első negyed 17-én
19 óra 21 perc.

☽ Holdtölte 25-én 0 ó.
22 perc

☾ Utolsó negyed 31-én
13 óra 47 perc.

Elsején a nap hossza 8
óra 31 perc, a hó végéig
1 óra 2 perccel nő.

*Időjárás százéves naptár
tapasztalatai szerint:*

Január. Néhány enyhe
nap után erős esőzések.
1-től 20-ig mérsékelt hideg,
20-a után borongós napok
következnek, 25-én na-
gyobb havazások.

Január

Feljegyzések:

Bibliaolvasók naptára. — Január.

1. Zsolt. 23. 2. Zsolt. 46. 3. Máté 1:1—17. 4. Máté 1:18—25.
5. Máté 2:1—12. 6. Máté 2:13—18. 7. Máté 2:19—23. 8. Máté
3:1—4. 9. Máté 3:5—12. 10. Máté 3:13—17. 11. Máté 4:1—11.
12. Máté 4:12—17. 13. Máté 4:18—22. 14. Máté 4:23—25. 15.
Máté 8:1—4. 16. Máté 8:5—13. 17. Máté 8:14—17. 18. Máté
8:18—22. 19. Máté 8:23—27. 20. Máté 8:28—34. 21. Máté 9:1—8.
22. Máté 9:9—13. 23. Máté 9:14—17. 24. Máté 9:18—26. 25. Máté
9:27—34. 26. Máté 9:35—38. 27. Máté 10:1—4. 28. Máté 10:
5—15. 29. Máté 10:16—25. 30. Máté 10:26—33. 31. Máté 10:34—42.

Minden református család szerezzze meg SZIKSZAI GYÖRGY:

KERESZTYÉNI TANÍTÁSOK ÉS IMÁDSÁGOK

című könyvét. Ára vászonkötésben 130 Lei.

Bőjtelő hava

Régente: Halak hava

Február

TÉLEŐ

29 nap

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített gör. naptár	Nap	
				kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Csüt.	Enikő	Ignác pk. vt.	Trifón	7 29	16 59
2 Péntek	Karolin	Gysz. B. A.	Jézus tal. Sm.	27	17 1
3 Szomb.	Balázs	Balázs pk.	Simeon és A.	26	2

5. URNAPJA. Isten igazsága elégtellett kíván. Róm. 8, 3-4.

4 Vasár.	Rahel	Farsang vas.	Izidor	7 24	17 4
5 Hétfő	Ágota	Ágota sz. vt.	Teodula	24	5
6 Kedd	Dorottya	Dorottya sz. vt.	Bukol	22	7
7 Szerda	Iringó	Hamvazós. †††	Partén pk.	21	9
8 Csüt.	Aranka	Máthai Ján. ††	Tódor vt.	19	10
9 Péntek	Csilla	Alexa. Cir. †††	Nicefor vt.	18	12
10 Szomb.	Árpád	Skolasztika ††	Karalamp vt.	16	14

6. URNAPJA. Kicsoda az én Megváltóm. I. Kor. 1. 30

11 Vasár.	Dezső	Invocabit	Balázs	7 15	17 16
12 Hétfő	Lidia	7 szerv. alap. ††	Melét pk.	13	17
13 Kedd	Ella	Ricci Katalin ††	Martinian	11	19
14 Szerda	Bálint	Bálint vt. K. ††	Auxent	10	21
15 Csüt.	Zoltán	Kolomb. K. ††	Onezim	8	22
16 Péntek	Juliánna	Julianna vt. †††	Pamfil	6	23
17 Szomb.	Álmos	Donát pk. vt. ††	Tódor	4	24

7. URNAPJA. Megigazulásom egyedüli útja. Róm. 3, 24-25.

18 Vasár.	Ellák	Reminiscere	Triodjum	7 3	17 26
19 Hétfő	Zsuzsánna	Konrád hv. ††	Appia	1	28
20 Kedd	Álmos	Aladár pk. ††	Leó pk.	6 59	30
21 Szerda	Eleonóra	Eleonóra ††	Timót	58	31
22 Csüt.	Kuthon	Péter székf. ††	Eug. sz. vtk.	56	32
23 Péntek	Tas	D. Péter et. †††	Polikárp	54	33
24 Szomb.	Nemzeti ün.	Nemzeti ünnep	Nemzeti ün.	53	34

8. URNAPJA. A szentháromság titka. 1. János 5, 7

25 Vasár.	Mátyás	Oculi	Taraz	6 51	17 36
26 Hétfő	Géza	Géza vt. ††	Porfir	49	38
27 Kedd	Margit	Kort.sz. Marg. ††	Prokóp	47	40
28 Szerda	Ákos	Gábor passz. ††	Vazul	45	41
29 Csüt.	Elemér	Román ap. ††	Kasszián	43	43

A hold fényváltozásai:

● Újhold 8-án 8 ó. 45 perc.

☾ Első negyed 16-án 13 óra 55 perc.

☼ Holdtölte 23-án 10 ó. 35 perc.

Elsajén a nap hossza 9 óra 30 perc, a hó végéig 11 óra 30 perccel nő.

Időjárás százéves naptár tapasztalatai szerint:

Február. Enyhe, derült napokkal kezdődik, 4-től 9-ig nagyobb esőzések, huezások, 9-től 23-ig igen hideg idő, erős hóviharakkal, 23-a után fokozódik a hideg, erős szélviharak.

Február

Feljegyzések:

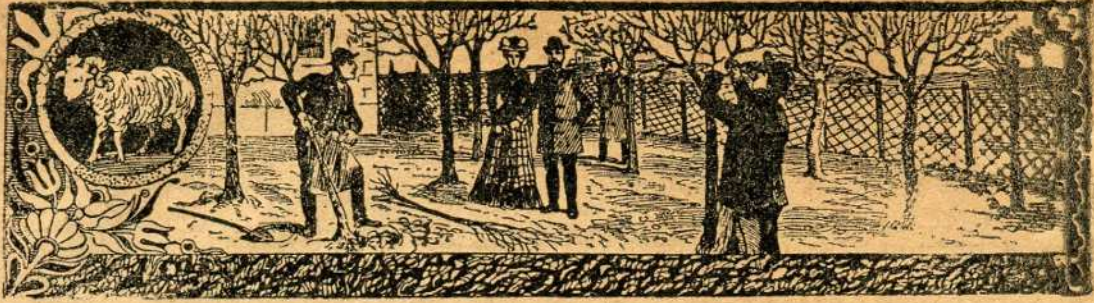
Bibliaolvasók naptára. — Február.

1. Máté 11:1—6. 2. Máté 11:7—19. 3. Máté 11:20—24. —
4. Máté 11:25—30. 5. Máté 12:1—8. 6. Máté 12:9—14. 7. Máté
12:15—21. 8. Máté 12:22—30. 9. Máté 12:31—37. 10. Máté
12:38—45. 11. Máté 12:46—50. 12. Máté 13:53—58. 13. Máté
14:1—12. 14. Máté 14:13—21. 15. Máté 14:22—36. 16. Máté
15:1—6. 17. Máté 15:7—20. 18. Máté 15:21—28. 19. Máté
15:29—39. 20. Máté 16:1—12. 21. Máté 16:13—20. 22. Máté
16:21—28. 23. Máté 17:1—13. 24. Máté 17:14—21. 25. Máté
17:22—27. 26. Máté 20:1—16. 27. Máté 20:17—28. 28. Máté
20:29—34. 29. Máté 21:1—11.

ISMERED-E A

HOZSÁNNA ÉNEKEK

vallásos összejövetelek használatára szerkesztett HANGJEGYES kiadású füzetünket? Beszerezhető: a Lelkészi Hivataloknál. — Ára Lei 10.—

Szűz Mária hava
Régente: Kos hava

Március

Tavaszelő
31 nap

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített gör. naptár	Nap	
				kül. ó. p.	mag. ó. p.
1 Péntek	Levente	Albin pk. †††	Eudocia	6 41	17 45
2 Szomb.	Lujza	Simplik ††	Teodot	39	47
9. URNAPJA. Isten a világ teremtője. Ap. Csel. 4, 24.					
3 Vasár.	Taksony	Laetare	Hushagyó	6 37	17 48
4 Hétfő	Kázmér	Kázmér ††	Gerazim	36	49
5 Kedd	Lehel	Özséb ††	Konon	34	50
6 Szerda	Jenő	Pérpétua ††	Amorii 4 vt.	32	52
7 Csüt.	Tamás	Aquin. Tam. ††	Vazul vt.	30	54
8 Péntek	Zoltán	Ist. János †††	Teofilakt	29	55
9 Szomb.	Uzur	Franciska ††	Szebasztei vt.	25	57
10 URNAPJA. Isten a világ gondviselője. Máté 10, 29–31					
10 Vasár.	Elemér	Fekete vas.	Vajhagyó	6 23	17 58
11 Hétfő	Aladár	Szilárd ††	Szófron pk.	22	59
12 Kedd	Gergely	I. Gergely p. ††	Teofánész	20	18 1
13 Szerda	Bogát	Szabin ††	Nicefor pk.	18	2
14 Csüt.	Matild	Matild ††	Benedek	16	4
15 Péntek	Bendeguz	Longin †††	Agáp	14	5
16 Szomb.	Dalma	Geréb pk. ††	Szabinusz vt.	12	7
11. URNAPJA. Jézus az Idvezítő. I. Kor. 3, 11					
17 Vasár.	Balambér	Virágvasárnap	Nb. 1. vas.	6 10	18 8
18 Hétfő	Sándor, E.	Sándor pk. ††	Cirill pk.	8	9
19 Kedd	József	József ††	Krizsánt	6	11
20 Szerda	Hubert	B. Csák Mór ††	Szabb vtk.	4	13
21 Csüt.	Benedek	Nagycsüt. ††	Ifj. Jakab	3	14
22 Péntek	Nagypéntek	Nagypéntek †††	Vazul vt.	0	15
23 Szomb.	Botond	Nagyszomb. ††	Nikon	5 59	16
12. URNAPJA. Jézus halottaiból harmadnapra feltámadott. Ézs. 11, 1–2					
24 Vasár.	Husvét vas.	Husvét vas.	Nb. 2. vas.	5 56	18 18
25 Hétfő	Husvét hétfő	Husvét hétfő	Gy. B. A.	55	19
26 Kedd	Manó	Emanuel	Gábor f. a.	53	21
27 Szerda	Hajnalka	Damaszk. J.	Matrona vt.	51	23
28 Csüt.	Gedeon	Kapisztr. Ján.	István	50	24
29 Péntek	Bors	Augusztá †	Márk pk.	46	25
30 Szomb.	Koppány	Kerény vt.	Klim. János	44	26
13. URNAPJA. Krisztus feltámadott a mi megigazulásunkra. Róm. 4, 25.					
31 Vasár.	Árpád	Fehérvasárnap	Nb. 3. vas.	5 43	18 28

A hold fényváltásai:

☾ Utolsó negyed 1-én
3 óra 35 perc.

☉ Ujhold 9-én 3 óra
23 perc.

☾ Első negyed 17-én 4
óra 25 perc.

☾ Holdtölte 23-án 20 ó.
33 perc.

☾ Utolsó negyed 30-án
17 óra 20 perc.

Elsején a nap hossza
11 óra 4 perc, a hó végéig
1 óra 39 perccel nő.

Tavaszkézdő 20-án 19
óra 24 perc.

*Időjárás százéves naptár
tapasztalatai szerint:*

Március. Egészen a hónap
közepéig zord időjárás,
15-től 25-ig erősen hideg
napok következnek, majd
keveset enyhül, de reg-
gelenkint még mindig erős
lehűlések.

Március

Feljegyzések:

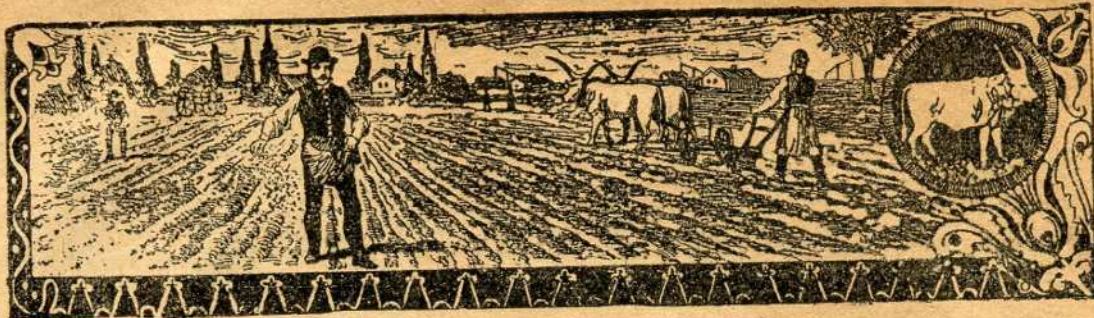
Bibliaolvasók naptára. — Március.

1. Máté 21:12—22. 2. Máté 21:23—32. 3. Máté 21:33—46.
4. Máté 22:1—14. 5. Máté 22:15—22. 6. Máté 22:23—33. 7. Máté
22:34—40. 8. Máté 22:41—46. 9. Máté 23:1—12. 10. Máté 23:13—22.
11. Máté 23:23—33. 12. Máté 23:34—39. 13. Máté 26:1—5. 14.
Máté 26:6—16. 15. Máté 26:17—30. 16. Máté 26:31—46. 17. Máté
26:47—56. 18. Máté 26:57—68. 19. Máté 26:69—75. 20. Máté
27:1—14. 21. Máté 27:15—30. 22. Máté 27:31—50. 23. Máté
27:51—66. 24. Máté 28:1—7. 25. Máté 28:8—15. 26. Máté
28:16—20. 27. I. Pét. 1:1—5. 28. I. Pét. 1:6—12. 29. I. Pét.
1:13—21. 30. I. Pét. 1:22—25. 31. I. Pét. 2:1—8.

Ajánljuk olvasóinknak **URAY SÁNDOR** debreceni
lelképásztor által írt és minden alkalomra használható

imakönyvet.

Megjelent az íratlerjesztési osztályunk kiadásában.
Beszerezhető a Lelkészi Hivataltaloknál. — Ára 10 Lei.

Szt. György hava

Régenre: Bika hava

Április

Tavaszhó

30 nap

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katólikus naptár	Egyesített gör. naptár	Nap	
				éj. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Hétfő	Réka	Gyümo. B. A.	Egyipt. Mária	5 40	18 29
2 Kedd	Áron	Paulai Ferenc	Titusz	39	31
3 Szerda	Buda	Rikárd pk.	Nikéta ap.	36	31
4 Csüt.	Csaba	Izidor pk.	György	34	33
5 Péntek	Vince	Fer. Sz. Vince †	Diodor	32	34
6 Szomb.	Edua	Cölesztin	Eutik	30	36

14. URNAPJA. Krisztus minket is új életre támaszt. Róm. 6, 2-8.

7 Vasár.	Ákos	Misericordia	Nb. 4. vas.	5 29	18 38
8 Hétfő	Lidia	Dénes pk.	Herodion	25	39
9 Kedd	Edomér	Konrád	Eupszik	24	40
10 Szerda	Zsolt	Sz. József olt.	Ferenc	22	41
11 Csüt.	Ubul	I. Leo p.	Antipa	20	43
12 Péntek	Gyula	Gyula p. †	Vazul pk.	19	44
13 Szomb.	Ida	Hermenegild	Márton p.	17	46

15. URNAPJA. Krisztusban mindnyájan megelevenítetnek. I. Kor. 15, 20-22

14 Vasár.	Tibor	Jubilate	Nb. 5. vas.	5 15	18 47
15 Hétfő	Emese	Anasztázia	Kreszcenc	13	49
16 Kedd	Áron	L. B. József	Irén	12	50
17 Szerda	Előd	Anicét	Agapit	10	51
18 Csüt.	Ilma	Apollonius vt.	János szerz.	7	54
19 Péntek	Kocsárd	Emma vt. †	Pafnuc	6	54
20 Szomb.	Tivadar	Tivadar hv.	Teodor hv.	4	56

16. URNAPJA. Krisztus feltámadásának haszna. Eféz. 2, 4-5.

21 Vasár.	Zsombor	Cantate	Virágvas.	5 0	18 58
22 Hétfő	Ketel	Szótér, Kájusz	Syc. Teodor	2	58
23 Kedd	Béla	Béla pk.	György	4 58	19 0
24 Szerda	György	György vt.	Szaba vt.	56	1
25 Csüt.	Csongor	Márk ev.	Márk ev.	54	3
26 Péntek	Ete	Kilit és Marc. †	Nagypéntek	53	4
27 Szomb.	Gyöngyvér	Kaniz. Péter et.	Simon	51	5

17. URNAPJA. Jézus nagy parancsa. Málé 28, 18-21

28 Vasár.	Valéria	Rogate	Husvét vas.	5 50	19 7
29 Hétfő	Róza	Péter vt.	Husvét hétfő	48	9
30 Kedd	Katalin	Katalin	Husvét kedd	48	10

A hold fényváltozásai:

☾ Ujhold 7-én 21 óra
18 perc.

☾ Első negyed 15-én
14 óra 46 perc.

☾ Holdtölte 22-én 5 ó.
37 perc.

☾ Utolsó negyed 29-én
8 óra 49 perc.

Elsején a nap hossza
12 óra 49 perc, a hó vé-
gégig 1 óra 35 perccel nő.

*Időjárás százéves naptár
tapasztalatai szerint :*

Április. 1 től 7-ig mérsé-
kelt hideg, majd enyhe.
kellemes tavaszi napok.
A hónap közepe felé 11-
től 17-ig zivatarok, csípős
szélviharok, 17-től 24-ig
igen változó, 25-e után
gyakori esőzések.

Április

Feljegyzések:

Bibliaolvasók naptára. — Április.

1. I. Pét. 2:9—10. 2. I. Pét. 2:11—17. 3. I. Pét. 2:18—25.
4. I. Pét. 3:1—7. 5. I. Pét. 3:8—12. 6. I. Pét. 3:13—17. 7. I. Pét.
3:18—22. 8. I. Pét. 4:1—6. 9. I. Pét. 4:7—11. 10. I. Pét. 4:12—19.
11. I. Pét. 5:1—4. 12. I. Pét. 5:5—7. 13. I. Pét. 5:8—14. 14. Zsolt.
95. 15. Zsolt. 127. 16. II. Pét. 1:1—11. 17. II. Pét. 1:12—21. 18.
II. Pét. 2:1—11. 19. II. Pét. 2:12—22. 20. II. Pét. 3:1—18.
21. Zsolt. 98. 22. Zsolt. 118:1—9. 23. Zsolt. 118:10—18. 24. Zsolt.
118:19—29. 25. Zsolt. 51:1—11. 26. Zsolt. 51:12—21. 27. Zsolt.
63:1—12. 28. Zsolt. 42:1—12. 29. Ef. 1:1—3. 30. Ef. 1:4—10.

OLVASOD-E A

Református Jövőt,

egyellen vallásos irányu családi nép-
lapunkat? — Ha nem, rendel meg
azonnal a Lelkeszi Hivatal utján. —
Előfizetési ára egész évre 52 Lei.

Pünköszt hava
Régeinte: Ikrék hava

Május

Tavasztutó
31 nap

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített gör. naptár	Nap	
				kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Szerda	Balambér	Fülöp és J. † j. n.	Jeremiás	4 45	19 11
2 Csüt.	Aldozó csüt.	Aldozó csüt.	Atanáz	43	13
3 Péntek	Irma	Sz. † feltal. †	Teodor	42	15
4 Szomb.	Csaba	Monika	Pelágia sz.	40	15

18. URNAPJA. Jézus nagy ígérete. János 14, 16—17

5 Vasár.	Ubul	Exaudi	Iréne vt.	4 39	19 16
6 Hétfő	Árpád	János aps. ev.	Jób	37	17
7 Kedd	Tünde	B. Gizella	Sz. † megj.	36	19
8 Szerda	Gizella	Mihály főa. m.	János ev.	34	21
9 Csüt.	Enikő	Naz. Gergely	Izaiás pr.	33	22
10 Péntek	Nemzeti ün.	Nemzeti ünnep	Nemzeti ün.	30	24
11 Szomb.	Kocsárd	H. Ferenc †††	Móc vt.	29	24

19. URNAPJA. Hiszek Szentlélekben. Ap. Csel. 2, 17—18

12 Vasár.	Pünk. vas.	Pünköszt vas.	German	4 28	19 25
13 Hétfő	Pünk. hétfő	Pünköszt hétfő	Gliceria	26	28
14 Kedd	Bonifác	Bonifác	Izidor vt.	25	29
15 Szerda	Zsófia	S. Sz. J. Kán. ††	Akill	24	30
16 Csüt.	Mózes	Nepom. J.	Teodór	23	31
17 Péntek	Edua	Paskál hv. †††	Andronik	20	32
18 Szomb.	Dengezik	Venanc ††	Péter és Dén.	19	34

20. URNAPJA. Hiszek egy kövönseges ker. anyaszentegyházal. Ef. 2, 19-22

19 Vasár.	Törtel	Szentháromság	Patrik	4 18	19 34
20 Hétfő	Dalma	Bernardin	Találé	17	34
21 Kedd	Ilona	Bobola András	Konst. és I.	16	36
22 Szerda	Julia	Julia sz. vt.	Bazilisc	15	38
23 Csüt.	Dezső	Urnappja	Mihály pk.	14	39
24 Péntek	Eszter	Ker. segítsége †	Simeon styl.	13	41
25 Szomb.	Orbán	VII. Gergely p.	K. Ján. feje m.	12	43

21. URNAPJA. Hiszem a szentek egyeségét. Róm. 12, 4-6.

26 Vasár.	Tarján	N. Fülöp	Kárpuz	4 11	19 43
27 Hétfő	Edömér	Béda et.	Hellád	11	44
28 Kedd	Emil	Ágoston pk.	Nicét	10	45
29 Szerda	Uzur	Pazzi Magd.	Teodózia	10	46
30 Csüt.	Sándor	Arki Janka	Izác apát	9	47
31 Péntek	Angyalka	Jézus Sz. Sz. †	Herma vt.	8	48

A hold fényváltozásai:

● Újhold 7-én 13 óra
7 perc.

☾ Első negyed 14-én
21 óra 51 perc.

☽ Holdtölte 21-én 14 ó.
33 perc.

☾ Utolsó negyed 29-én
1 óra 40 perc.

Elsején a nap hossza
14 óra 26 perc, a hó vé-
géig 1 óra 14 perccel nő.

*Időjárás százéves naptár
tapasztalatai szerint:*

Május. A hónap első
napjai még hűvösek, 5 e
után már derült és kelle-
mesen meleg napok követ-
keznek. 17 és 20 körül
nagyobb esőzések, viha-
rok, egészen 25-ig nagyon
változó idő, 26-tól kelle-
mes és meleg időjárás
uralkodik.

Május

Feljegyzések:

Bibliaolvasók naptára. — Május.

1. Ef. 1:11—14 2. Zsolt. 2 3. Ef. 1:15—23 4. Ef. 2:1—7.
5. Ef. 2:8—10. 6. Ef. 2:11 16. 7. Ef. 2:17—22. 8. Ef. 3:1—6.
9. Ef. 3:7—13. 10. Ef. 3:14 19. 11. Ef. 3:20—21. 12. Ef. 4:1—6.
13. Ef. 4:7—10. 14. Ef. 4:11 16. 15. Ef. 4:17—24. 16. Ef. 4:25 32.
17. Ef. 5:1—5. 18. Ef. 5:6—14. 19. Ef. 5:15—21. 20. Ef. 5:22—33.
21. Ef. 6:1—4. 22. Ef. 6:5—9. 23. Ef. 6:10—13. 24. Ef. 6:14—17.
25. Ef. 6:18—24 26. I. Mózes 1:1—25. 27. I. Mózes 1:26 2:3.
28. I. Mózes 2:7—25 29. I. Mózes 3:1—8. 30. I. Mózes 3:9—24.
31. I. Mózes 4:1—16

Református szülők! Olvassák-e gyermekeitek a

„Református Gyermekkönyvtár“

füzeleit? — Beszerezhető egyes példányoként 2 Leiért a tantestület tagjainál. —

Szent Iván hava

Régente: Rák hava

Junius

Nyárelő

30 nap

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katólikus naptár	Egyesített gör. naptár	Nap	
				kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Szomb.	Álmos	Pamfil vt.	Jusztin b.	4	8 19 49
22. URNAPJA. Hiszem a bűnök bocsánatát. Eféz. 1, 7.					
2 Vasár.	Anna	Erazmus vt.	Nicfor	4	7 19 50
3 Hétfő	Iringó	Klotild	Paula sz.	7	51
4 Kedd	Kerény	Karaccs. Ferenc	Metrofán	5	52
5 Szerda	Denge	Bonifác pk. vt.	Tiri Dorót	5	53
6 Csüt.	Nemzeti ün.	Nemzeti ünnep	Nemzeti ün.	5	54
7 Péntek	Szabolcs	Róbert hv. †	Teodót vt.	5	54
8 Szomb.	Nemzeti ün.	Nemzeti ünnep	Nemzeti ün.	5	54
23. URNAPJA. Egyedül hit által igazulunk meg. Gal. 2, 16					
9 Vasár.	Jolánka	Primus és Fel.	Cirill és At.	4	4 19 55
10 Hétfő	Margit	Margit kirné	Sándor	3	56
11 Kedd	Barnabás	Barnabás aps.	Barnabás ap.	3	56
12 Szerda	Ozdor	Fakundói János	Onufriusz	2	57
13 Csüt.	Szilárd	Páduai Antal	Aquilina	2	57
14 Péntek	Bogát	Nagy Vazul †	Metód	2	58
15 Szomb.	Ellák	Jolán	Ámosz	2	58
24. URNAPJA. A jó cselekedetek nem elegendők az üdvösséore. Luk. 17, 10.					
16 Vasár.	Ilma	Régisz Ferenc	Pünk. vas.	4	2 19 59
17 Hétfő	Töhötöm	Rainer hitv.	Pünk. hétfő	2	59
18 Kedd	Irnák	Efrém ea.	Leonc	2	20 0
19 Szerda	Gyárfás	Gyárfás, Protáz	Judás a.	2	0
20 Csüt.	Keve	Szilvér p.	Metód pk.	2	0
21 Péntek	Alajos	Gonz. Alajos †	Julián vt.	2	0
22 Szomb.	Huba	Paulin pk.	Özséb pk.	3	0
25. URNAPJA. Honnan származik a hit. Róm. 10, 17.					
23 Vasár.	Zoltán	Ediltrud	Agrippina	4	3 20 1
24 Hétfő	Iván	Ker. Ján. szül.	Ker. Ján. sz.	3	1
25 Kedd	Vilmos	Vilmos hv.	Febrónia	3	1
26 Szerda	Zsongor	János és Pál	Dávid rem.	4	1
27 Csüt.	László	László Kir.	Sámson	4	1
28 Péntek	Eörs	Ireneus	Cirus és Ján.	5	1
29 Szomb.	Pét. és Pál	Sz. Péter és Pál	Péter és Pál	5	1
26. URNAPJA. A keresztség sákramentoma. Máté 28, 18—20					
30 Vasár	Pál	Pál emlékezete	12 apostol	4	6 20 1

A hold fényváltozásai:

☉ Ujhold 6-án 2 óra 5 perc.

☾ Első negyed 13-án 2 óra 59 perc.

☽ Holdtölte 20-án 0 ó 2 perc.

☾ Utolsó negyed 27-én 18 óra 13 perc.

Elsején a nap hossza 15 óra 41 perc, 22-ig 16 perccel nő, azután a hó végéig 2 perccel fogy.

Nyárkezdet 21-én 14 óra 37 perc.

Időjárás százéves naptár tapasztalatai szerint:

Junius. Gyönyörű meleg napsütések, 6–10-e közti kisebb esők, 10–16: száraz meleg, állandóan derült napok, 16-a után több borús és esős nap, 20-tól állandó meleg

Junius

Feljegyzések:

Bibliaolvasók naptára — Junius.

1. I. Mózes 6:5–22. 2. I. Mózes 7:11–24. 3. I. Mózes 8:1–22. 4. I. Mózes 9:1–19. 5. I. Mózes 11:1–9. 6. I. Mózes 12:1–9. 7. I. Mózes 13:5–18. 8. I. Mózes 14:14–23. 9. I. Mózes 15:1–6. 10. I. Mózes 17:1–10, 15–22. 11. I. Mózes 18:1–15. 12. I. Mózes 18:16–33. 13. I. Mózes 19:15–29. 14. I. Mózes 21:9–21. 15. I. Mózes 22:1–19. 16. Gal. 1:1–10. 17. Gal. 1:11–24. 18. Gal. 2:1–10. 19. Gal. 2:11–21. 20. Gal. 3:1–6. 21. Gal. 3:7–14. 22. Gal. 3:23–29. 23. Gal. 4:1–7. 24. Gal. 4:8–20. 25. Gal. 5:1–12. 26. Gal. 5:13–25. 27. Gal. 5:26–6:1–10. 28. Gal. 6:11–18. 29. I. Mózes 24:1–14. 30. I. Mózes 24:15–33.

Református Testvérünk!

VAN-E KIS- VAGY NAGYBETŰS HANGJEGYES

Énekeskönyved!

Ha nincs, szerezd be a lelkeszi hivatalnál. Ára csinos vászonkötésben kisbetűs 60. nagybetűs 100 Lei.

Szent Jakab hava

Rége: Oroszlán hava

Julius

Nyárhó

31 nap

A hó és a hé! napjai	Református naptár	Ka'olikus naptár	Egyesített gör. naptár	Nap	
				kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Hétfő	Töhötöm	Jézus sz. vére	Kozma és Dm.	4 7	20 0
2 Kedd	Übul	Sarlós B. A	B. A. meze	7	0
3 Szerda	Emese	Minden szt. pápa	Anatól	7	59
4 Csüt.	Aladár	Ulrik pk.	Krét. András	9	59
5 Péntek	Enese	Zakkari Antal †	Márta özv.	10	59
6 Szomb.	Ézajás	Izaiás pr.	Lucia	11	58

27. URNAPJA. Krisztus vére tisztít meg minket minden bűntől. I. Jan. 1, 7

7 Vasár.	Bulesu	Cirill és Metód	Tamás	4 11	19 58
8 Hétfő	Teréz	Erzsébet kirné	Prokóp vt.	11	58
9 Kedd	Tünde	Veronika	Pankrác	12	58
10 Szerda	Amália	Amália	Leonc vt.	13	57
11 Csüt.	Zoltán	I. Pius pápa	Eufemia sz.	14	56
12 Péntek	Izabella	Gualbert János †	Hilarian	15	56
13 Szomb.	Jenő	Anaklét p.	Gábor főa.	16	55

28. URNAPJA. Az urvacorája sakramentoma. I. Kor. 11, 23–25

14 Vasár.	Börs	Bonaventura	Aquilla Pr.	4 17	19 54
15 Hétfő	Balambér	Henrik császár	Quirik vt.	18	53
16 Kedd	Enikő	Kármelh B. A.	Atenogen	18	52
17 Szerda	Elek	Elek hv.	Marina	19	51
18 Csüt.	Frigyes	Kamill hv.	Jácint	20	51
19 Péntek	Emilia	Páli Vince †	Makrina	20	49
20 Szomb.	Illés	Jeromos hv.	Illés próféta	22	49

29. URNAPJA. Krisztus teste és vére az életnek kenyere és itala. Ján. 6, 25

21 Vasár.	Dániel	Praxades	Simeon	4 24	19 48
22 Hétfő	Mária M.	M. Magdolna	M. Magdolna	25	47
23 Kedd	Lenke	Apollinár pk.	Ezekiel	26	46
24 Szerda	Kupa	B. Kinga	Krisztina sz.	27	45
25 Csüt.	Jakab	Jakab a.	Eufrázia	28	44
26 Péntek	Anna	Anna asszony †	Hermolaus	30	43
27 Szomb.	Olga	Pantaleon	Pantalemon	30	41

30. URNAPJA. Krisztus egyetlen egy tökéletes áldozata. Zsid. 10, 10–12

28 Vasár.	Bors	Ince pápa	Nikánor	4 33	19 40
29 Hétfő	Márta	Márta sz.	Teodota	34	40
30 Kedd	Judit	Judit vt.	Szila	35	37
31 Szerda	Lehel	Loyolai Ignác	Eudocim	36	36

A hold fényváltozásai:

● Ujhold 5-én 12 óra
28 perc.

☾ Első negyed 12-én
7 óra 35 perc.

☾ Holdtölte 19-én 10
óra 55 perc.

☾ Utolsó negyed 27-én
12 óra 29 perc.

Elsején a nap hossza
15 óra 53 perc, a hó vé-
géig 53 perccel fogy.

*Időjárás százéves naptár
tapasztalatai szerint:*

Julius. Néhány felhős
nap után meleg napsütés,
8-a után egy-két hűvösebb
nap, majd 20-ig erős me-
leg, 20-a után zivatarok,
kisebb lehűlés.

Julius

Feljegyzések:

Bibliaolvasók naptára. — Julius.

1. I Mózes 24:34—49. 2. I. Mózes 24:50—67. 3. I. Mózes
25:27—34. 4. I Mózes 27:1—17. 5. I Mózes 27:18—29. 6. I
Mózes 27:30—40. 7. I. Mózes 27:41—28:5. 8. I. Mózes 28:10—22.
9. I. Mózes 29:1—20. 10. I. Mózes 32:4—13. 11. I Mózes 32:14—32.
12. I. Mózes 33:1—16. 13. I. Mózes 37:3—11. 14. I. Mózes 37:12—36.
15. I. Mózes 41:1. 16. I. Mózes 41:17—36. 17. I. Mózes
41:37—57. 18. I. Mózes 42:1—17. 19. I. Mózes 42:18—38. 20.
I. Mózes 43:1—14. 21. I. Mózes 43:15—34. 22. I Mózes 44:1—13.
23. I. Mózes 44:14—34. 24. I Mózes 45:1—15. 25. I. Mózes
45:16—28. 26. I. Mózes 46:1—7, 28—34. 27. I Mózes 47:1—12.
28. I. Mózes 50:15—22. 29. II. Mózes 2:1—10. 30. II. Mózes
2:11—25. 31. II. Mózes 3:1—19.

Gyönyörű bibliajelzőket

vásárolhatsz 1 és 2 Lei-ért a református Lelkészi Hivataloknál.

Kisasszony hava
Régente: Szűz hava

Augusztus

Nyárutó
31 nap

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katholikus naptár	Egyesített gör. naptár	Nap	
				kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Csüt.	V. Péter	Vasas Péter	Sz. † körmen.	4 37	19 35
2 Péntek	Lehel	Liguri Alfonz †	István vt.	38	34
3 Szomb.	Gusztáv	István er.	Fausztulusz	39	32

31. URNAPJA. A mennyország kulcsai. Az egyház fegy. Máté 16, 19

4 Vasár.	Domonkos	Domonkos	Ej. gy. vt.	4 40	19 30
5 Hétfő	Atilla	Havas B. A.	Fábiusz	42	29
6 Kedd	Berta	Úr színvált.	Ur szinev.	42	27
7 Szerda	Ibolya	Kajetán hv.	Pulkeria	45	27
8 Csüt.	László	Cirjék vt.	Emilián	46	25
9 Péntek	Emőd	Vianney János †	Mátyás a.	47	23
10 Szomb.	Lóránt	Lőrinc vt.	Lőrinc vt.	48	21

32. URNAPJA. Cselekednünk kell a jót. Jakab 2, 18

11 Vasár.	Tibor	Zsuzsánna	Euplusz d.	4 50	19 20
12 Hétfő	Klára	Klára sz.	Fotín	51	18
13 Kedd	Csongor	Ipoly és Kassz.	Maxim hv.	52	17
14 Szerda	Jutas	Ózséb vt. †††	Marcell vt.	53	15
15 Csüt.	Mária	N. Boldogassz.	Nagy Bold.	55	13
16 Péntek	Aba	Joakim †	Dioméd	56	11
17 Szomb.	Edömér	Jácint hv.	Miron pap	48	9

33. URNAPJA. A keresztyén ember igazi bűnbánata. Eféz. 4, 22—24

18 Vasár.	Ilona	Ilona cs.	Laurus	4 59	19 7
19 Hétfő	Huba	Lajos pk.	András vt.	5 1	5
20 Kedd	István	Bernát hv.	Sámuel	2	4
21 Szerda	Sámuel	Santal Francis.	Tádé	4	3
22 Csüt.	Jenő	Timót	Zatik	4	1
23 Péntek	Farkas	Beniti Fülöp †	Kallinik	6	18 59
24 Szomb.	Bertalan	Bertalan a.	Éutik	7	57

34. URNAPJA. Ne legyenek tenéked idegen isteneid. II. Móz. 20, 3

25 Vasár.	Lajos	Lajos kir.	Bertalan	5 8	18 55
26 Hétfő	Endre	Zefirin p.	Adr. és Nat.	10	52
27 Kedd	Ellák	Kalaz. Sz. J.	Libér	12	50
28 Szerda	Győző	Ágoston pk.	Mózes rem.	13	49
29 Csüt.	Mohács	Ker. Ján. feyv.	Ker. Ján. iv.	14	47
30 Péntek	Róza	Limai Róza †	Sándor pk.	15	45
31 Szomb.	Bendeguz	Rajmund	B. A. öve	17	43

A hold fényváltozásai:

☾ Ujhold 3-án 21 óra
9 perc.

☾ Első negyed 10 -én
13 óra 00 perc.

☾ Holdtölte 18-án 0 ó.
2 perc.

☾ Utolsó negyed 26 án
4 óra 33 perc.

Elsején a nap hossza
14 óra 58 perc, a hó vé-
géig 1 óra 32 p. fogy.

*Időjárás százévesnaplár
tapasztalatai szerint:*

Augusztus. 1-től 8-ig
liszta napsütés, 8-15-ig
változó, kisebb esőzések.
15-e után nagyon kellemes,
meleg napok következnek.
20-25-e között zivatarok,
érezhető lehűléssel, 25-e
után állandó meleg ural-
kodik.

Augusztus

Feljegyzések:

Bibliaolvasók naptára. — Augusztus.

1. II. Mózes 4:1-17. 2. II. Mózes 5:1-9. 3. II. Mózes 6:1-9.
4. II. Mózes 12:1-14. 5. II. Mózes 12:28-40. 13:21-22. 6. II.
Mózes 14:1-14. 7. II. Mózes 14:15 31. 8. II. Mózes 17:8-13.
9. II. Mózes 19:3-15. 10. II. Mózes 20:1-21. 11. II. Mózes
32:1-14. 12. II. Mózes 32:15-24. 13. II. Mózes 33:12-23. 14.
II. Mózes 34:1-10. 15. Máté 5:1-6. 16. Máté 5:7-12. 17. Máté
5:13-16. 18. Máté 5:17-26. 19. Máté 5:27-32. 20. Máté
5:33-37. 21. Máté 2:38-48. 22. Máté 6:1-8. 23. Máté 6:9-15.
24. Máté 6:16-18. 25. Máté 6:19-24. 26. Máté 6:25-34. 27.
Máté 7:1-6. 28. Máté 7:7-12. 29. Máté 7:13-23. 30. Máté
7:24-29. 31. Máté 18:1-5.

Református testvérem!

MEG VAN-E BIRTOKODBAN A

Heidelbergi Káté?

Ha nincs, szerezd be a Lelkészi Hivatalnál. Ára 8 Lei.

Szent Mihály hava
Régente: Mérleg hava

Szeptember

Őszelő
30 nap

A hó és a hét napjal	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített gör. naptár	Nap	
				kél. ó. p.	nyug. ó. p.
35. URNAPJA. Ne csinálj magadnak bálványokat. II. Móz. 20, 4					
1 Vasár.	Egyed	Egyed	Évkezdet	5 18	18 41
2 Hétfő	Csilla	István kir.	Mamánt vt.	19	40
3 Kedd	Bojta	Manszvét pk.	Teoktiszt.	20	38
4 Szerda	Róza	Viterbói Róza	Babilasz érs.	22	37
5 Csüt.	Lőrinc	Jusztin. Lőrinc	Zakariás pr.	23	33
6 Péntek	Csongor	Ida †	Mihály csod.	25	31
7 Szomb.	Ágota	Kassai vért.	Szocont	25	29
36. URNAPJA. Az Urnak nevét hiába fel ne vedd. II. Móz. 20, 7					
8 Vasár.	Mária	Kis Boldogassz.	Kisasszony	52 8	18 27
9 Hétfő	Ádám	Kláver Péter	Szeverián	29	25
10 Kedd	Ákos	Tolent Miklós	Menodóra	30	23
11 Szerda	Árpád	Protáz és Jácint	Teodóra	31	21
12 Csüt.	Virág	Mária neve	Antonóm	33	19
13 Péntek	Buda	Notburga †	Kornél	34	17
14 Szomb.	Szerénke	Sz. † felmag.	Kereszt felt.	35	15
37. URNAPJA. A keresztyén esküdhetik Isten nevére. V. Móz. 20, 10					
15 Vasár.	Ellák	Fájdalmas Szűz	Filoteusz	5 37	18 12
16 Hétfő	Edit	Kornél p.	Jozafát érs.	39	11
17 Kedd	Gyula	Sz. Fer. sebb.	Zsófia	40	9
18 Szerda	Hajnalka	Kup. J. Kánt. ††	Ariadne vt.	41	7
19 Csüt.	Enese	Január vt.	Trofim vt.	42	5
20 Péntek	Böngér	Euszták †††	Teopiszta	44	3
21 Szomb.	Máté	Máté a. ††	Jónás pr.	45	1
38. URNAPJA. A hetedik nap az Urnak napja. V. Mózes 5, 12-15					
22 Vasár.	Móric	Móric vt.	Fóka pk.	5 46	17 59
23 Hétfő	Etelka	Tekla sz. vt.	Ker. Ján. fog.	47	57
24 Kedd	Tas	Fogolykiv. M.	Tekla	49	55
25 Szerda	Adorján	Gellért vt.	Eufrozina	50	52
26 Csüt.	Jusztina	Cipr. és Juszt.	Nilusz	52	50
27 Péntek	Kadosa	Kozma és D. †	Kallsztrát.	52	48
28 Szomb.	Eörs	Vencel kir.	Baruck pr.	54	47
39. URNAPJA. Tiszteld atyádat és anyádat. II. Mózes 20, 12					
29 Vasár.	Mihály	Mihály fős.	Kiriak r.	5 56	17 45
30 Hétfő	Roff	Jeromos ea.	Gergely pk.	57	42

A hold fényváltozásai:

☾ Ujhold 2-én 5 óra
15 perc.

☾ Első negyed 8-án
20 óra 32 perc.

☾ Holdtölte 16-án 15 ó.
41 perc.

☾ Utolsó negyed 24-én
18 óra 47 perc.

Elsején a nap hossza
13 óra 26 perc, a hó vé-
géig 1 óra 38 p-el fogy.

Őszkezdet 24-én 00 óra
46 perc.

*Időjárás százéves naptár
tapasztalatai szerint:*

Szeptember. Egy-két de-
rűl nap után borongós,
erős napok következnek,
10-től 20-ig nagyon változó,
20-a után tiszta napsütés,
a reggeli órák már erősen
ködösek, gyakori hideg
esők.

Szeptember

Feljegyzések:

Bibliaolvasók naptára. — Szeptember.

1. Máté 18:6—14. 2. Máté 18:15—20. 3. Máté 18:21—35. 4.
Máté 19:1—12. 5. Máté 19:13—15. 6. Máté 19:16—26. 7. Máté
19:27—30. 8. Máté 13:1—9. 9. Máté 13:10—23. 10. Máté 13:24—30.
11. Máté 13:31—33. 12. Máté 13:34—43. 13. Máté 13:44—46. 14.
Máté 13:47—52. 15. Zsolt. 62. 16. Ézs. 1:1—20. 17. Ézs. 2:10—22.
18. Ézs. 5:1—7. 19. Ézs. 5:8—20. 20. Ézs. 6:1—13. 21. Ézs.
7:1—9. 22. Ézs. 7:10—16. 23. Ézs. 9:1—6. 24. Ézs. 11:1—9. 25.
Ézs. 12:1—6. 26. Ézs. 14:4—17. 27. Ézs. 25:7—9. 28. Ézs. 26:
1—16. 29. Ézs. 26:19—21. 30. Ézs. 33:17—24.

Református Olvasó!
Előfizetted már a

Református Könyvtár

kiadványaira? Ha nem, akkor fizess elő és havonta 10 leiert
érlekes, tanulságos olvasmányhoz jutsz.

Mindszent hava
Reágente: Bökölly hava

Október

Ősz hó
31 nap

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített gör. naptár	Nap	
				kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Kedd	Etelke	Remig pk.	B.A. védelm.	5 57	17 40
2 Szerda	Géza	Órangyalok	Ciprián pk.	59	38
3 Csüt.	Opor	Liziói Teréz	Areop. Dénes	6 1	36
4 Péntek	Ferenc	Asszizi Ferenc †	Hiorót	3	34
5 Szomb.	Bátor	Placid vt.	Mamelta	4	32

40. URNAPJA. Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat. Máté 22, 39

6 Vasár.	Kadosa	Brunó hv.	Tamás a.	6 5	17 30
7 Hétfő	Amália	Rózsafüzér kir.	Szergiusz	6	28
8 Kedd	Etelka	Etelka	Pelágia	8	26
9 Szerda	Dénes	Dénes pk.	Jakab a.	10	25
10 Csüt.	Gedeon	Borgias Ferenc	Eulamp vt.	11	23
11 Péntek	Gyöngyike	Placidia †	Fülöp diak.	12	21
12 Szomb.	Farkas	Miksa	Andronik	14	19

41. URNAPJA. Őrizkedjetek minden tisztátalanságtól. I. Thess. 4, 3-4

13 Vasár.	Kálmán	Ede kir.	Papil	6 16	17 18
14 Hétfő	Edua	Kalliszt p.	Nazár	18	15
15 Kedd	Teréz	Teréz sz.	Lucián vt.	19	13
16 Szerda	Gál	Gál ap.	Longin vt.	19	12
17 Csüt.	Hedvig	Alakok Margit	Ozeás pr.	20	10
18 Péntek	Ibolya	Lukács ev. †	Lukács ev.	22	8
19 Szomb.	Szabolcs	Alkant. Péter	Kleopatra	23	7

42. URNAPJA. Ne bánts a másét. II. Móz. 19, 11-13.

20 Vasár.	Iréne	Vendel	Artém.	6 25	17 5
21 Hétfő	Tünde	Orsolya sz. vt.	Hiláron	26	3
22 Kedd	Előd	Kordula sz.	Aberc pk.	28	0
23 Szerda	Gyöngyike	Ignác pátr.	Jakab a.	31	16 59
24 Csüt.	Csaba	Ráfael főan.	Proklusz	32	57
25 Péntek	Vilma	Mór pk. †	Marcián	33	55
26 Szomb.	Zerind	Dömötör	Demeter vt.	35	54

43. URNAPJA. Kövessétek és védelmezzétek az igazságot. Eféz. 4, 25.

27 Vasár.	Hajnalka	Krisztus kir.	Nesztor	6 35	16 52
28 Hétfő	Simon	Sim. és Jud.	Terenc	38	50
29 Kedd	Szilárd	Nárcisé pk.	Anasztázia	38	49
30 Szerda	Keve	Rodrig. Alfonz	Zenób vt.	40	47
31 Csüt.	Ref. eml.	Farkas pk. ††	Epimák vt.	41	46

A hold fényváltozásai:

☉ Ujhold 1-én 15 óra 4 perc.

☾ Első negyed 8-án 7 óra 18 perc.

☽ Holdtölte 16-án 9 ó. 15 perc.

☾ Utolsó negyed 24-én 7 óra 4 perc.

☉ Ujhold 30-án 23 óra 3 perc.

Elsején a nap hossza 13 óra 43 p., a hó végélg 1 óra 38 perccel fogy.

Időjárás százéves naptár tapasztalatai szerint:

Október. 1-től 5-ig derült, de hűvös idő, majd egy-két borus, esős nap után 10-től 14-ig visszatér a szép idő. 15-e után hamar borongós őszi idő, erős köd, gyakori hideg eső, 24-től 28-ig kellemes napsütés.

Október

Feljegyzések:

Bibliaolvasók naptára. — Október.

1. Zsolt. 104:1—5. 24—28. 2. Ézs. 35:1—10. 3. Ézs. 36:1—10. 4. Ézs. 36:11—22. 5. Ézs. 37:14—20. 6. Ézs. 37:21—23, 33—38. 7. Ézs. 38:1 8. Ézs. 38:9—22. 9. Ézs. 39:1—8. 10. Zsid. 1:1—14. 11. Zsid. 2:6—18. 12. Zsid. 4:9—13. 13. Zsid. 4:14—16. 14. Zsid. 5:5—10. 15. Zsid. 7:25—28. 16. Zsid. 8:10—12. 17. Zsid. 9:11—28. 18. Zsid. 10:19—31. 19. Zsid. 10:32—39. 20. Zsid. 11:1—7. 21. Zsid. 11:8—22. 22. Zsid. 11:23—31. 23. Zsid. 11:32—40. 24. Zsid. 12:1—11. 25. Zsid. 12:12—17. 26. Zsid. 12:18—29. 27. Zsid. 13:1—8. 28. Zsid. 13:9—14:29. 29. Zsid. 13:15—17. 30. Zsid. 13:18—25. 31. Ézs. 40:1—8.

Minden református család asztalán ott kell hogy legyen a

BIBLIA

Csak Ujszövetség ára 15—20 Lei. Teljes biblia 80 leitől feljebb.

Szt. András hava

Régente: Nyílas hava

November

Őszutó

30 nap

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Román naptár	Nap	
				kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Péntek	Tuhutum	Mindenszentek	Damján	6 43	16 45
2 Szomb.	Illa	Halottak napja	Acindin vt.	45	42

44. URNAPJA. Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei atyátok. Máté 5, 48.

3 Vasár.	Győző	Hubert pk.	Acepsz.	6 45	16 40
4 Hétfő	Károly	Borrom. Károly	Nikandor	47	40
5 Kedd	Imre	Imre herceg	Galaktion	48	38
6 Szerda	Lénárd	Lénárd hv.	Pál pk.	50	36
7 Csüt.	Atilla	Engelbert pk.	Hieron és tsai	52	35
8 Péntek	Lehel	Gottfried †	Mihály Ióan.	53	33
9 Szomb.	Tibor	Tivadar vt	Matróna	54	32

45. URNAPJA. Szüntelen imádkozzatok. I. Thess. 1, 11

10 Vasár.	Luther	Avell. András	Olimpa	6 56	16 31
11 Hétfő	Márton	Márton pk.	Géza	58	30
12 Kedd	Emilia	Márton p.	Alm. János	7 0	29
13 Szerda	Tihamér	Koszt. Szanisz.	Ar. János	1	27
14 Csüt.	Albert	Jozafát vt.	Fülöp a.	2	26
15 Péntek	Zoárd	N. Albert et. †	Szamónasz	3	24
16 Szomb.	Ödön	Ödön pk.	Máté ev.	5	23

46. URNAPJA. Isten édes Atyánk a Jézus Krisztusban. Máté 6, 9-a

17 Vasár.	Irnák	Csod. Gergely	Cs. Gerg.	7 7	16 23
18 Hétfő	Gyöngyike	Pét. és Pál baz.	Román vt.	8	22
19 Kedd	Erzsébet	Erzsébet assz.	Abdiasz	10	21
20 Szerda	Jolán	Valois Félix	Dek. Gergely	11	20
21 Csüt.	Ilma	Sz. M. bemut.	B. A. felajánl.	13	19
22 Péntek	Csilla	Cecilia vt. †	Filémon	14	18
23 Szomb.	Keve	Kelemen p.	Amfilok	15	17

47. URNAPJA. Szentellessék meg a Te neved. Máté 6. 9-b

24 Vasár.	Emma	Keresztes Ján.	Kelem p.	7 16	16 16
25 Hétfő	Katalin	Katalin vt.	Katalin vt.	18	15
26 Kedd	Árpád	B. Sz. János	Nikon	19	14
27 Szerda	Elemér	Érmes Mária	Perzs. Jak.	20	14
28 Csüt.	Piroska	Pignatelli hv.	Irenark	22	13
29 Péntek	Szabolcs	Szturnin †	Paramon	23	13
30 Szomb.	András	András a.	András a.	25	12

A hold fényváltozásai:

☾ Első negyed 6 án 22 óra 8 perc.

☾ Holdtölte 15-én 3 ó. 23 perc.

☾ Utolsó negyed 22-én 17 óra 36 perc

☾ Újhold 29-én 9 óra 42 perc.

Elsején a nap hossza 10 óra 2 p., a hó végéig 1 ó. 15 p. fogy.

Időjárás százéves naptár tapasztalatai szerint:

November. Néhány szép nap után hideg és szeles napok következnek, 9-től 12-ig eső, 12-től 17-ig derült, 18-tól 25-ig hideg eső vagy hó, 25-től 30-ig erős hideg.

November

Feljegyzések:

Bibliaolvasók naptára. — November.

1. Ézs. 40:9—11. 2. Ézs. 40:12. 25. 3. Ézs. 40:26—31. 4. Ézs. 42:1—12. 5. Ézs. 43:1—7. 6. Ézs. 43:14—25. 7. Ézs. 44:1—5. 8. Ézs. 44:6—20. 9. Ézs. 44:21—28. 10. Ézs. 45:22—25. 11. Ézs. 48:17—22. 12. Ézs. 49:1—16. 13. Ézs. 50:4—11. 14. Ézs. 51:9—16. 15. Ézs. 52:7—12. 16. Ézs. 52:13—53:3. 17. Ézs. 53:4—8. 18. Ézs. 53:9. 11. 19. Ézs. 54:5—10. 20. Ézs. 55:1—5. 21. Ézs. 55:6—11. 22. Ézs. 57:15—21. 23. Ézs. 58:1—14. 24. Ézs. 59:1—15. 25. Ézs. 57:16—21. 26. Zsolt. 90:1—12. 27. Zsolt. 90:13—17. 28. Zsolt. 139:1—12. 29. Zsolt. 139:13—24. 30. Zsolt. 30. Zsolt. 32:1—11.

A BIBLIAOLVASÓ NAPTÁR-
ban felsorolt szent igék ma-
gyarázatát megtalálhatod.

„Itt az Isten Köztünk“

című bibliaolvasó kalauzban, — Beszerezheted
a Lelkészi Hivatalban.

Télelő

31 nap

December

Karácsony hava

Régente: Bak hava

A hó és a hét napjai	Református naptár	Katolikus naptár	Egyesített gör. naptár	Nap	
				kél. ó. p.	nyug. ó. p.
48. URNAPJA. Jöjjön el a Te országod. Máté 6, 10-a					
1 Vasár.	Illa	Advent 1. vas.	Nahum	7 26	16 12
2 Hétfő	Aranka	Bibiana vt.	Habakuk pr.	26	11
3 Kedd	Gyöngyvér	Xavér Ferenc	Szofoniasz	28	10
4 Szerda	Borbála	Borbála vt.	Borbála	29	10
5 Csüt.	Vilma	Szabas ap.	Szabbasz	31	10
6 Péntek	Miklós	Miklós pk. †	Miklós	32	10
7 Szomb.	Ambrus	Ambrus pk.	Ambrus ea.	33	10
49. URNAPJA. Legyen meg a Te akaratod. Máté 6, 10-b					
8 Vasár.	Mária	Szepl. fog.	Patáp	7 34	16 10
9 Hétfő	Réka	Fourier Péter	B. A. fogan.	35	9
10 Kedd	Judit	Melkiades p.	Menna	36	9
11 Szerda	Árpád	Damáz p.	Dániel styl.	37	9
12 Csüt.	Gabriella	Otilia	Szpiridion	38	9
13 Péntek	Luca	Luca sz. †	Eusztrát	39	9
14 Szomb.	Szilárdka	Nikáz pk.	Tirzus vt.	40	9
50. URNAPJA. A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk. Máté 6, 11					
15 Vasár.	Ubul	Valér	Ősatyák	7 41	16 10
16 Hétfő	Etelka	Etelka cs.	Aggeusz pr.	42	10
17 Kedd	Béla	Lázár	Dániel pr.	43	11
18 Szerda	Álmos	Grácián Kán. ††	Sebestyén vt.	44	11
19 Csüt.	Viola	Pelágia	Bonifác vt.	44	11
20 Péntek	Opor	Timót vt. †††	Ignác vt.	44	11
21 Szomb.	Tamás	Tamás a. ††	Juliánna sz.	45	12
51. URNAPJA. Bocsásd meg a mi bűneinket. Máté 6, 12					
22 Vasár.	Ozдор	Zénó	Szentatyák	7 45	16 12
23 Hétfő	Győző	Viktória	Krétai 10 vt.	46	12
24 Kedd	Ádám Éva	Ádám, Éva †††	Kar. előbőjt	46	13
25 Szerda	Karácsony	Nagykarácsony	Nagykar.	47	13
26 Csüt.	István I. vt.	Szt. István I. vt.	Istensz. M.	47	14
27 Péntek	János	János a. †	Istv. földiak.	47	15
28 Szomb.	Kund	Aprószentek	Több ezer vt.	47	16
52. URNAPJA. Tied az ország, a hatalom és dicsőség. Máté 6, 13					
29 Vasár.	Dávid	Tamás pk.	Aprósz.	7 48	16 17
30 Hétfő	Zoárd	Dávid	Anizia sz.	48	18
31 Kedd	Szilveszter	Szilveszter	Melánia	48	19

A hold fényváltozása:

☾ Első negyed 6-án
17 óra 1 perc.

☉ Holdtölte 14-én 20
óra 38 perc.

☾ Utolsó negyed 22-én
2 óra 45 perc.

● Újhold 28-án 21 óra
56 perc.

Éljében a nap hossza
8 óra 46 perc, 22-ig 19
perccel fogy, azután a hó
végéig 4 perccel nő.

Télkezdő 22-én 0 óra
55 perc.

Időjárás százéves naptár
tapasztalatai szerint:

December. 1-től 3-ig hi-
deg, 4-től 10-ig havazás,
majd egykét enyhe nap
után egészen 10-ig nagyon
változó. 27-e után kemény
hideg, 30-án keveset csök-
ken a hideg, az utolsó na-
pokban erős havazások.

December

Feljegyzések:

Bibliaolvasók naptára. — December.

1. Zsolt. 6. 2. Zsolt. 143. 3. Ézs. 60:1-4. 4. Ézs. 61:1-11.
5. Ézs. 63:15-19. 6. Ézs. 64:1-11. 7. Ézs. 65:1-9. 8. Ézs.
65:17-25. 9. Ézs. 66:12-24. 10. Máté 24:1-14. 11. Máté
24:15-28. 12. Máté 24:29-35. 13. Máté 24:36-44. 14. Máté
24:45-51. 15. Máté 25:1-13. 16. Máté 25:14-30. 17. Máté
25:31-40. 18. Máté 25:41-46. 19. Mal. 4:5-6. 20. Jer. 33:14-16.
21. Mik. 5:1. 22. Zsolt. 24:1-6. 23. Zsolt. 24:7-10. 24. Luk.
2:1-7. 25. Luk. 2:8-14. 26. Luk. 2:15-20. 27. I. Ján. 1:1-4.
28. I. Ján. 4:9-21. 29. Zsolt. 27:1-6. 30. Zsolt. 27:7-14. 31.
Zsoltár 65.

**Ha bármilyen vallásos iratot, Kálvin levél-
papírt akarsz beszerezni, fordulj a lelkeszi
hivatalhoz és az felvilágosítást fog adni.**

Nevezetes korszakok és korszámítások. az 1940-ik szököévre.

1671-ik a septuaginta évszámítás szerint. 7538-ik a görög egyház korszámítása szerint. 7449-ik a bizanci korszámítás szerint. 7441-ik az antiókia korszámítás szerint. 6653-ik a Julius-féle korszámítás szerint. 5945-ik a világ érend szerint. 5700—701-ik a zsidók korszámítása szerint. 5665-ik az aranykor letelte után. 5387-ik a vizözön vége óta. 4722-ik az ebcstillagzatról nevezett korszak kezdete óta. 3807-ik a zsidók kivonulása óta Egyiptomból. 3519-ik az ezüst korszak letelte óta. 3369-ik a görög areopag megállapítása óta. 2929-ik a jeruzsálemi 1. templom felépítése óta. 2719-ik az olympida nevű korszak kezdete óta. 2688-ik Róma városa alapítása óta. 1940-ik Krisztus Urunk születése óta. 1834-ik Decebal halála óta. 1805-ik a zsidók szétszórása óta. 1629-ik a keresztyének üldözésének első betiltása után. 1358-ik Mohamed menekülése óta. 1352-ik az érckor letelte óta. 1139-ik a német-római császárság megalapítása óta. 1045-ik a magyarok honfoglalása óta. 759-ik a delejtű megismerése óta Európában. 699-ik a tatárjárás óta. 666-ik a habsburgi háznak a róm. császárok trónra jutása óta. 457-ik Nagy Lajos halála óta. 544-ik a Nikápolyi csata óta. 500-ik a könyvnyomtatás feltalálása óta. 496-ik a várnai csata óta. 487-ik Konstantinápoly elfoglalása óta. 482-ik Hunyadi János nádorfehérvári nagy győzelme óta. 482-ik Korvin Mátyás trónra jutása óta. 447-ik Amerika felfedezése óta. 414-ik a mohácsi vész óta. 374-ik Zrinyi Miklós halála óta. 241-ik a gőzgép feltalálása óta. 137-ik a gőzhajó használata óta. 134-ik a vasúti mozdony első kísérletei óta. 21-ik a Népszövegség megalakulása óta. 20-ik Trianon óta. 18-ik a rádió tökéletesítése óta.

Törvényhozási szünnapok.

Israelitákat e napokon nem szabad törvénybe idézni: Az összes szombati napokon — Purim napon (márc. 10., 11.) A husvétli ünnepek 1., 3., 7. és 8-ik napján (ápr. 9., 10., 15., 16.) Sabuoth (Pünkösd) ünnepén (máj. 29., 30.) Jeruzsálem elpusztulása napján (jul. 30.) Ujév 1-és és 2-ik napján (szept. 19., 20.) Engesztelés napján (szept. 28.) Sátoros ünnepen (okt. 3., 4.) Törvényöröm napján (okt. 11.)

Hivatalos ünnepnapok.

A közhivatalokban nincsen hivatalos óra és az üzletek zárva tartandók:

1. *Görögkeleti egyházi ünnepek:* Jan. 1. Szent Vazul eml. Jan. 6.: Az Úr megkelesztetése eml. Jan. 7: Keresztelő Szent János eml. Febr. 2.: Az Úr bemutatása eml. Március 25.: Mária üdvözölése eml. A húsvétli ünnepnap. Április 23.: Szent György eml. Az Úr meanybenetele eml. a husvétli utáni 40-ik nap Május 21.: Szent Konstantin és Heléna eml. Pünkösd első és második napja. Junius 29.: Szent Péter és Pál apostolok eml. Julius 20: Szent Illés eml. Aug. 6.: Az Úr színváltozása eml. Szept. 8.: Mária születése eml. Szept. 14.: A Szentkereszt felmagasztalása eml. Október 26.: Szent Demeter eml. Nov. 8.: Szent Mihály és Gábor arkangy. eml. Dec. 6.: Szent Miklós eml. Dec. 25.: Karácsony három napja.

2. *Román nemzeti ünnepek:* 1. Jan. 24 2. Május 10.: A függetlenség kikiáltásának (1877) évfordulója, mely napon egyszersmind az „összes románok egyesülésé-nek (1859 és 1918) évfordulóját is meg kell ünnepelni. 3. A hazáért meghalt hősök emlékünnepe, a román áldozócsülörtökön. 4. Junius 8-án II. Károly király Ófelsége trónralépésének évfordulója Te Deum-mal. 5. Október 16 án Király Ófelsége születésnapja, Te Deum-mal. 6. November 8-án Mihály, Alba-Iulia-i nagyvaida napja és ugyanezen a napon ünnepeltetik születésnapja is okt. 25. helyett. Te Deum-mal. Dec. 1. Egyesülés ünnepe.

Csinos, izléses nyomtatványokat készít minden alkalomra
Kálvin könyvnyomda Oradea
Strada Lazar Aurel No. 14. [A Református Leánynevelő Intézet épülete.]

Törvényhozási szünnapok.

1. Nemzeti ünnepek. A kultuszminisztérium 69.042—1922. sz. alatt a nemzeti ünnepek, valamint a királyi udvar ünnepeinek megtartására vonatkozó rendelkezése szerint istentiszteletet kell tartani, amelyen tanuló ifjúságunk köteles megjelenni:

Január 24 Egyesülés ünnepe. *Febr. 24.* Az új alkotmány kihirdetésének évforduló ünnepe. *Május 10.* A függetlenség kikiáltása és a királyság kikiáltása. *Junius 6.* Áldozócsütiörök. Hősök napja. *Junius 8.* II. Károly király trónra lépésének évfordulója. *Október 16.* A király Ófelsége születésnapja. *November 8.* Mihály alba-illiai nagyvajda nevenapja, ezen a napon kell ünnepelni szül. napját is okt. 29. helyett Ófelsége a király rendeletére.

2. Törvényes ünnepek, amelyeken minden munka szünetel, az üzemek nem dolgozhatnak és az üzletek zárva tartandók.

Mind az 52 vasárnap.

Jan. 1. Újév.

Jan. 6. Vizkereszt.

Jan. 24. Egyesülés ünnepe.

Április 29. Román husvét 2. napja.

Febr. 24. Az új alkotmány kihir. évford.

Április 23. Szent György.

Május 1. A munka napja.

Május 10. A királyság proklamálása.

Jun. 8. II. Károly király Ófelsége hazatérésének évfordulója.

Dec. 25. Karácsony.

3. Hivatalos ünnepek, melyeken az üzemek dolgozhatnak, az üzletek nyitva tartanak, de a hivatalok szünetelnek s a posta pótdíjat számít fel:

Január 7. Szent János napja. *Február 2.* Gyertyaszentelő Boldog Asszony. *Március 25.* Gyümölcsoltó Boldog Asszony, (Román) Nagypéntektől—husvét 3. napjáig 3. nap. *Május 21.* Ilona és Konstantin. (Román) pünköst 2. napja. *Junius 29.* Péter és Pál. *Aug. 15.* Nagyboldogasszony. *Szeptember 8.* Kisasszony napja. *Szept. 14.* Szentker. felmagasztalása. *Október 26.* Szent Demeter napja. *November 8.* Szent Mihály napja. *December 6.* Szt. Miklós napja. *December 24—27.* Karácsony 4 napja.

4. *Bíróságokhoz* — sürgős esetet kivéve — senki sem idézhető meg saját vallásának ünnepén:

a) *profestánsok* január 1., 6., márc. 22. Nagypéntek, márc. 24—25. Husvét első és második napján, május 2. áldozócsütiörök, május 12—13. Pünköst vasárnap és hétfőt október 31. a reformáció emléknapja, dec. 25—26. Karácsony első és másodnapja és a vasárnapokon.

A nap és rendszerének csoportja.

Ez évben két napfogyatkozás lesz.

1. Gyűrűs napfogyatkozás április 7. Kezdődik 19 ó. 26 p., végződik 23 ó. 16 p. Látható a Csendes-Oceánon, Észak-Amerikában, kivéve az észak-nyugati részeket Közép-Amerikában és Dél-Amerika északi részein, Atlanti-Óceán nyugati részein.

3. Teljes napfogyatkozás okt. 1-én. Kezdődik 15 ó. 5 p., végződik 15 ó. 23 p. Látható: Közép-Amerikában, kivéve annak északi részeit, Florida- és az Antilla-sziget-csoportokon. Dél-Amerikában, kivéve a déli részeit, Atlanti-Óceánon, kivéve annak északi részeit. Afrikában az egyenlítőnél délre eső vidékeken, Madagaszkáron és az Indiai-Óceán délkeleti részein.

UJÉVI HIT.

A nagy csaló csak újra ott van
Phönix-lényével, ifjodottan,
Rózsásan az új küszöbön.
Kecses kezét elénkbe tárja,
S köntöse csillogó pompája
Csupa ígéret, fény, öröm.

Ó, hogy szeret, hogy tud igézni!
Hány szem sóvárgó vágya nézi
A lét milljó szív-ablakán!
S ezer remény-ág lombja közül
Új érlelő-kedv vágya zöldül
Az annyi vihar dulta fán...

Ő adta ezt — az Úr, az áldott, —
Hogy bánat-erdőn pár virágot
Teremjen mégis lét-útunk.
S feledve gyászunk, újra éljünk,
Új évbe át remélve lépjünk,
Ha hinni... hinni még tudunk...

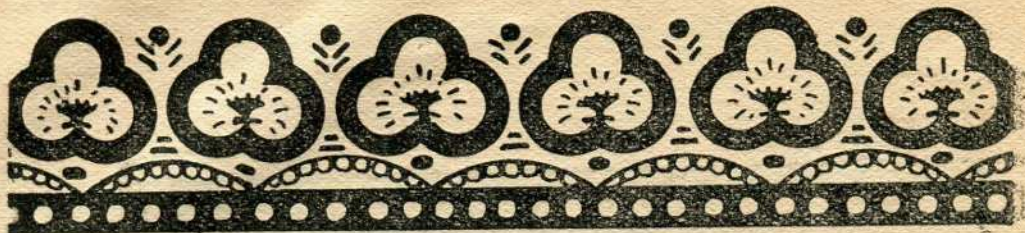
Végy el — Uram — bár minden zöldet,
Tedd még rútabbá ezt a földet,
Csak Hitünk tartsd meg gyámolul —
S megyünk tovább tűrőn, nem félve.
Ha Jézus-hitünk szent ígéje
Örök védőnkül ránk borul!...

KRÜZSELYI ERZSÉBET.

M. S. REGELE CAROL AL II-LEA.

A megrohadt öv.

— Jeremiás XIII. 1–12. v. —

Juda országának egén mindegyre sötétebb és vészesebb felhők tornyosodtak fel. A zsidó nép mindent megtett arra nézve, hogy az Úrral kötött áldott szövetség kapcsai összetörjenek. Végzetes könnyelműséggel sietett kihívni fejére Jehovájának ítéletét.

A tragikus sorsot a nemzet legnagyobb fiai, prófétái előre látva, mindent megtenni igyekeztek, hogy a halálos örvény széléről honfitársaikat visszarántásák. Mikor az Isten szavának már nem volt átütő ereje és hatása a népnek nagy tömegére, olyan szokatlan és rendkívüli cselekedetek megtevésére is vállalkoztak, a melyekről remélhették, hogy azokkal talán közelebb juthatnak a megkeményedett emberi szívekhez és a bűn által megsötétedett elmékhez.

Az Úr nagy prófétái között egyik legkimagaslóbb volt Jeremiás, akit mélységes vallásossága és forró hazaszeretete kitörölhetetlenül írott be nemcsak fájának, hanem az emberiségnek történetébe is. Werfel F. hírneves író szinte lenyűgöző erővel állítja be »Halljátok az Igét« c. művében a próféta alakját, s jellemét és egyéniségét olyan markáns vonásokkal rajzolja meg, hogy az ember ennek hatása alól alig szabadulhat.

Jeremiásnak az Úr parancsolatából egy len-övet kellett vásárolni és derekára kötni, vízbe azonban bevinni nem volt szabad. Majd rövidesen ismét hangzott a további parancs: vedd el az övet, amely derekadon van, s menj az Eufráteshez és rejtse el azt ott a kőszikla hasadékában. A próféta engedelmeskedett. Sok nap mulva azonban újra mondta az Úr: kelj föl, vedd el onnan az övet és íme az öv rohadt vala, egészen hasznavehetetlen.

Elképzelhető az a feltűnés, melyet Jeremiás a szorosan testéhez kötött merev, mosatlan övvel keltett. S még inkább pedig azzal, hogy bizonyos idő múltán újra elment az Eufráteshez és a megrohadt övet magához vette. Az emberek figyelme különösebben is a prófétára terelődött és akit addig jóformán meg se láttak, s beszédét egyszerűen eleresztették fölök mellett, most foglalkozni kezdtek cselekedetével. Voltak, akik a prófétát kinevették és meggyöngült elméjünek tartották. De voltak olyanok is, akik gondolkozóba estek a fölött és akaratlanul is érezték, hogy mélyebb jelentőséget kell abban keresni.

Az általános érdeklődést nem késett kielégíteni a próféta, így szólván: »Ezt mondja az Úr: Így rontom meg Juda kevélységét és a nagy Jeruzsálem kevélységét. Ez a gonosz nép, amely nem akar hallgatni az én beszédemre, amely a maga szívének hamisságában jár és jár idegen istenek után, hogy azoknak szolgáljon és azokat imádja: olyanná lesz majd, mint ez az öv, amely egészen hasznavehetetlen.«

Évezredek rétegeződtek azóta egymásra, hogy Jeremiás vallása és népe sorsa iránt érzett mélységes szeretetből ezt a tettet elkövette. De az az örök igazság, mely e messze mult ködös homályából, ebből a jelképből előttünk kisugárzik, éppen olyan megdöbbenően érvényesül ma is, mint egykor Izrael népének életében. Addig, míg a népek és nemzetek Istent és törvényeit hordozzák szívökben és életük makula nélkül tiszta, oly szorosán tartja közvetlen közelében az Örökkévaló, mint a hogyan odasimul a keleti ember öltözetét összefogó díszes öv annak testéhez. Amely pillanatban azonban ez a szoros kapcsolat meglazul és megszűnik, lelki és testi nyomorúságok, halálos örvények nyílnak meg lábai előtt. A próféta övének szomorú sorsa mint isteni ítélet vonul a mai emberiség feje fölé és rettenetes katasztrófába zuhan a világ, ha megérteni nem akarjuk, hogy a Jeremiások nemcsak a régi multnak, hanem a mai emberiségnek is szólanak. Vajha ez a mi összetört népünk is közelebről felfigyelne prófétáinak szavára és megtartásának egyetlen kösziklájához megtérni komolyan igyekeznék.

SULYOK ISTVÁN,

püspök.

Az Ur szolgáló leányai.

Tizenegyévi áldozatos, nehéz munka jutalmául megadta az Ur a romániai magyar református egyháznak, hogy 1938 június 11-én Kolozsváron öt diakonissza testvért szentelhetek fel az egyház atyái. Az öt közül kettő: Trombitás Katalin és Szabó Rozália a Királyhágómelléki egyházkerületből jelentke-

Balról-jobbra: Kovács Benedek marosvásárhelyi kollégiumi lelkész; Borbáth Dániel, a Diakonissza Otthon igazgató-lelkésze. — A felszentelt diakonisszák: Kilin Eszter t., Bertalan Lidia t., Szabó Rozália Mária t., Szabó Rozália t., Trombitás Katalin t.

zett volt még az első hívó szóra (a néhány év előtt örök hazába költözött Trombitás Irma testvérrel együtt). Ott látjuk mind az ötőjüket a mellékelt képen a lelkipásztorokkal együtt.

A diakonissza testvérek nemcsak a kolozsvári Református Kórházban fejtenek ki munkát, de a kolozsvári Nőszövetség Aggmenházában és napközi gyermek Otthonban is, továbbá a szászvárosi Árvaházban, a kolozsvári Szeretetházban, a székelyudvarhelyi református tanítóképzőben, sőt a Királyhágómelléken a nagyváradi Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egylet református Árvaházában is. Szeretettől áthatott életükkel és szolgálatukkal

Diakonisszák a Református Kórház kertjében.

mindenütt a legnagyobb rokonszenvet és ragaszkodást vívták ki. Sajnos, hogy még mindig kevesen vannak. Számuk még mindig kevés a rájuk váró sok munkához mérten. Az aratni való sok, de a munkás kevés. Kérjük azért az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az Ő aratásába. (Máté 9, 37—38.)

Amelyik érzés tetté válik, az olyan, mint az anya, aki megszüli gyermekét, s látja azt nőni, túlnőni önmagán s tudja, hogy ha ő elmúlik is, gyermekében új meg új világok élethulláma árad folyton növvő erővel az örökkévalóság felé.

Dr RAVASZ LÁSZLÓ.

Krüzselyi Erzsébet.

A romániai magyarság szépirodalmi körei csöndes ünnepeléssel emlékeztek meg arról, hogy több mint negyven évvel ezelőtt Krüzselyi Erzsike néven egy fiatal leány verskötettel

Krüzselyi Erzsébet.

lépett a nyilvánosság elé. A könyv sikere, az őszinte elismerés, amellyel az irodalom őrallói a halk szavu, mély érzésű költeményeket fogadták, a könyv íróját örökre eljegyezte a magyar költészetnek.

Krüzselyi Erzsébet ma a magyar szépirodalom komolyan számon tartott költői között foglal helyet.

Nagy megtiszteltetés a Református Árvaházi Képes Naptár-ra, hogy Krüzselyi Erzsébet kezdettől fogva jó szívvvel támogatja. Naptárunk szépirodalmi részét minden évben az ő-ujévi köszöntői vezetik be. Kimondhatatlanul hálásak vagyunk neki, hogy közös sorsunk mellett az ő »Örök csenddel ködön át« vezető vándorutján kétszeres keresztet hordozva tanít minket, példájával buzdít, hogy ne csak higgyünk Istenben, hanem higgyünk rendületlenül magában az örök isteni jóságban és igazságban is.

Csernák Béla.

ISTEN.

Nincsen olyan ember, akit le ne verne
Az életnek ezer gondja, bűja, terhe,
Sok szomorúsága, —
Kinek, ha előtte veszve látszik minden:
Ne szállana Hozzád, nagykegyelmű Isten,
Könyörgő fohásza.

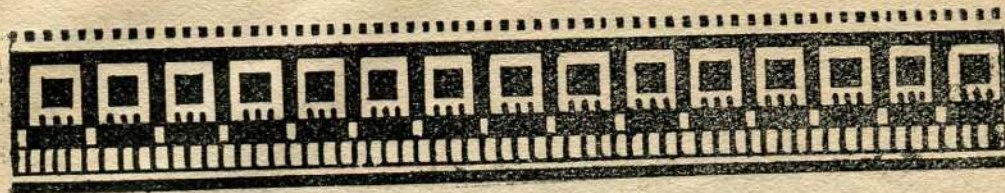
Gyönyörű Valóság, ott a fényes égbe',
Te vagy a csüggedő lélek menedéke,
Vigaszt, szerelme!
Mi lenne belőlünk, ha Téged nem tudnánk,
Vészes éjek árnyán merre, hová futnánk
Védelmet keresve?

Mért nem szédít alá meredélyek széle,
Tomboló viharban mért állunk, nem félve
Villámok csatáját?
Feldúlt kicsi fészek újra miért épül,
Mért nem félti a szív ujabb jégveréstül
Zsenge gabonáját?

Ezer sebtől vérzők gyógyulást mért hisznek?
Ki adta a reményt a haldokló szívnek,
Hogy megint feléled?
Mért tűnik egyszerre szomorúság, bánat,
S mért apad el könnye özvegynék, árvának,
Ha Veled beszélhet?

Oly jól esik tudnunk, hogy Te élsz felettünk
S örvénybe süllyedni nem hagyod a lelkünk,
Amelyet Te adtál!
Te vagy a nagy, örök, biztató Szívárvány!
Mindent elvesztve mégsem bolygunk árván,
Ha Te jó Istenünk szívünkben maradtál!

Kr. zsc. y. Erzsébet.

ÉVFORDULÓK.

— Irta: MOLNÁR KÁROLY mezőtelegdi református lelkész. —

1490—1940.

„Meghalt Mátyás király, oda az igazság.“ Épen 450 éve halt meg az a király, akinek személyét a magyar nép szeretete egész sereg mondával szötte körül és akiről költőink a késő századokban is énekeltek. Apáról fiura szállt a »király és a kapás,« »a kolozsvári biró,« »a cinkotai kántor«, »az egyszer volt Budán kutyavásár« és még igen sok, a király igazságosságát és bölcsességét csillogtató vidám história. Ki ne ismerné a gyermekek közül is Arany János: Mátyás anyja c. költeményét. Kisfaludi Károly Mátyás diák című vigjátékába foglalta be Mátyás király személyét.

A történelem szerint 1458-tól 1490-ig uralkodott. Mik Hunyadi János az országot keleti nagyhatalommá akarta tenni, addig ő közép-európai hatalomra törekedett. Erdély földjén csak egyszer kellett megütköznie a törökkel, amikor a kenyérmezei csatában győzött. Többi harcait az ország területén kívül vívta. Ha a magyarok szerették is Mátyás királyt, annál hidegebb szívvel fogadták őt a szászok, akiket pedig nagy kiváltságokkal ajándékozott meg, úgy, hogy egységes politikai nemzetté fejlődésük lehetőségét Mátyás király adta meg. Mátyás erdélyi politikai lépései a legnagyobb türelem jegyében történtek, s emiatt a magyar nemesség hidegült el tőle, a király azonban ezért őket szigorúan megbüntette.

Mátyás a tudomány, művészet és irodalom pártfogója volt. Udvarába gyűjtötte kora tudósait, s boldog volt, ha velük lehetett. Világhírű könyvtárat létesített. Kolozsváron levő szülőházát emléktábla jelzi. A nevezetes Mátyás szobrot Fadrusz János készítette.

1540—1940.

Szapolyai János halála. 400 éve annak a küzdelmes időnek, amelyről elmondhatta a költő »két pogány közt, egy hazáért omlott ki vére«. Szapolyai János, mint Magyarország egyik leggazdagabb családjának fia 1510-ben 24 éves korában Erdély vajdája volt. Aki az elégedetlenkedő székelyeket kiméletlen szigorral csendesítette le, s aki 1514-ben a Dózsa-féle parasztlázadást is leverte. A mohácsi vész után a királyválasztó országgyűlésen nemzetipárti királlyá választják s meg is koronázzák. Vele szemben, a másik párt Habsburg Ferdinándot választja és koronázza királlyá, aki zsoldos hadsereggel Magyarország egy részét birtokába ejti, s így a nemzeti király gyengesége miatt, aki nem tudta az ellenkirály seregét legyőzni, az 1538-ban kötött nagyváradi békében törvényesen is kétfelé szakad Magyarország. E béke szerint a két király kölcsönösen elismeri egymás hatalmát, azon a területen, amelyet a békekötés napján birnak. Kikötötték, hogyha a német király fiu-örökös nélkül halna el, az egész ország Jánosra és utódaira száll. Majláth erdélyi vajda függetleníteni akarván magát János királytól, titokban alkudozásba kezdett a törökkel és Ferdinánd királlyal. Ezért János sereggel jött Erdélyre. Leverte, Gyulafehérváron beteg lett, ahonnan orvosi tanácsra Szászsebesre ment. Itt közölték vele a hirt, hogy Izabella királyné fiut szült. Élete utolsó napjait ez a hír édesítette meg. Julius 21-én halt meg, Verbóczi, Fráter György és Török Bálint voltak mellette.

1590—1940.

350 évvel ezelőtt jelent meg Vizsolyban a Szentírás első teljes fordítása. A bibliafordító Károly Gáspár személyét az 1929-ben Nagykárolyban tartott református nagyhét alkalmával megjelent tanulmányok méltatták. Személyétől azonban elválaszthatatlan nagy munkája, mely egész életének fő célja volt. Ezzel a bibliafordítással a magyar protestáns nép számára épen abban az időben nyílt meg a lelki felszabadulás útja, amikor az igazi evangéliumi tudományt halálos veszedelemmel fenyegette balról a Krisztus istenségét tagadó unitáriusok, jobbról a római katólikusok állandó aknamunkája és nyílt támadása. A Szentírás volt az egyetlen fegyver ebben a harcban, mivel a reformáció épen azt akarta kiküszöbölni, ami

nem egyezik meg az egyház életében és tanításában a bibliával. Károly Gáspárnak a szentírás eredeti héber és görög szövegét kellett használnia, hogy visszaadhassa a Szentírás igaz értelmét. 350 évre visszatekintve, látjuk, hogy Isten milyen régen a magyar nép kezébe juttatta az ő Igéjét, amelynek a körülöttünk élő más hitvallású népek csak most örvendezhetnek.

Károly Gáspár gönczi szobra.

A nép maga ihatott a forrásból, ismerhette meg Isten áldvtervét. »Olvassák, hányják, vessék mindenek, szegények, gazdagok, kicsinyek, nagyok, férfiak és asszonyok« írja Károly Gáspár.

A bibliafordítás kiadását tudományukkal, hitükkel elősegítették Peley János, (a Gönczi-iskola tudós tanára) Huszt Imre lelkész, Károly Miklós deák és az egyházmegye több tudós lelkipásztora. A főurak pedig anyagi áldozattal segítettek, így ecsedi Báthori István, Rákóczi Zsigmond, Mágócsi Gáspár és Homonnai Drugeth István.

1690—1940.

Diploma Leopoldinum. 250 éve írta alá I. Lipót azt a hitlevelet az erdélyi rendektől Bécsbe küldött Bethlen Miklós kancellár szorgalmazására, melynek alapján Erdély belügyeit 150 évnél tovább intézték. Ez az okmány vallásügyekben a bevett négy felekezet jogainak, tulajdonainak és kiváltságainak épségben tartását ígerte, de csak arra volt jó, hogy a kath. egyháznak a többi rovására kedvezményeket nyújtson. S később sem volt alkalmas a protestánsok elleni visszaélések megszüntetésére vagy megakadályozására.

1740—1940.

Mária Terézia. 200 éve annak, hogy Magyarországon a Habsburg-ház férfi ágának kihalása után Mária Terézia lépett a trónra. Ez a kor a magyar protestánsok számára a megpróbáltatások egész sorozatát hozta. A római kath. vallást államvallásnak tekintettek és minden eszközt felhasznált a protestáns vallásszabadság korlátozására. Ez időben igazán csak erős hitű, keresztyén személyiségek harca segítette a gyengébbeket hitükben. Sokan sirnak azért, mert a református anyák öléből erőszakkal szakítják le a vegyesházasságu családoknál a római katolikus gyermekeket. Isten ebben a sötét időben megőrizte egyházunkat.

Mária Terézia csodálatos módon tudott beférkőzni a magyar főurak szeretetébe. Trónját is a magyarok védték meg. A bécsi udvar a magyar nemesség kultúréletében nagy szerepet játszott. A bécsi udvar idegen szelleme a magyar tehetségeket saját nemzeti kincsük megbecsülésére és megvédésére ösztönözte.

Mária Terézia megkísérelte az ország egészségügyének az emelését azáltal, hogy el akarta látni az országot orvosokkal és szülésznőkkel. Fáradozott a népjóléti intézmények létesítésén, árvaházak, szegényházak felállításán. Erre a korra esik a nevelés és iskolázás reformja. A nemis ifjak nevelésére megalapította a Teréziánumot. A nevelést az állam feladatává tette.

1790—1940.

A budai zsinat. Az 1790. XXVI. törvénycikk biztosította — ha nem is teljes mértékben — a protestáns egyházak vallásszabadságát. Ekkor elhatározták az evangélikus és a református egyház vezérférfiai egy új zsinaton, az egyház szerve-

zetének a változott viszonyokhoz képest való megállapítását. A zsinat, mely 1791-ben hivatott össze, megalkotta az ujtörvénykönyvet, melyben az egyházkormányzás, az egyházi fegyelem, házasság ügy, az iskolai szervezet és a vagyon-ügy van rendezve. A zsinat e munkálatát a király nem szentesítette. Az 1790-iki XXVI. törvénycikkre hivatkozik 1859-ben a pápens (császári nyílt parancs), mely a protestáns egyháznak az alkotmányát császári rendelettel akarja helyettesíteni, mely törvénytelenység ellen a protestáns egyház teljes erejével küzdött. Bár az 1790-iki törvény XXVI. tc. végrehajtásában csorbát is szenvedett, mindazáltal református egyházunknak fontos jogforrása.

GONDOLJ AZ ÁRVÁRA.

*Ha szegény a gyermek
S foltos a ruhája,
De hű anyai szív
Visel gondot rája;
Ha bánatkönny hull is
Néha a falatra:
Nem boldogtalan, mert
Van jó édesanyja.*

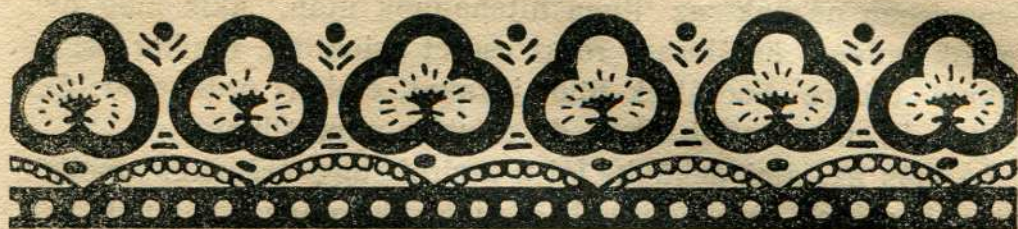
*Fényes palotában,
Avagy nyomortanyán,
Hol sohase mondják:
„Apám” — „Édesanyám” —;
Hol hű anyai kar
Soha sincsen kitérve:
Árva ott a gyermek,
Boldogtalan árva.*

*Aki osztozott a
Nagy isteni kegyen,
Hogy magzatainak
Apja, anyja legyen:
Buzduljon a szíve
Tettrekész hálára,
Gondoljon a szegény
Elhagyott árvára.*

*Gondolj az árvára,
Mert az árvák atyja
A bus árva gondját
Terád, — miránk hagyta;
Téged, — minket vádol
minden kihullt könnye,
Mely nincs felszárlva,
mely nincs letörölve.*

*Gondolj az árvára:
Látva lányod, fiad.
Az árvának apát,
Anyát — ugyan ki ad?!
De adhat valamit:
Áldó szeretetet . . .
Learatja fenn majd,
Mit a földön vetett. --*

Tóth Zsigmond.

A vérző anyaszentegyház.

— Irta: KISS BERTALAN szatmári lelkész. —

A református egyháznak van egy nyitott sebe, amelyen keresztül lassan, de halálos biztossággal vérzik. Ezt a sebet tovább leplezni és gyökeres gyógyítás nélkül hagyni nem szabad. A reformátusság úgy tesz most, mint a beteg, amelyik súlyos bajával és panaszával némán tűr, mert nem akar zavart, kellemetlenséget idézni elő. Pedig ez a betegség olyan, mint a rák. Türelemmel, végsőkig menő áldozattal nem hogy csökken-teni lehetne, hanem még növekszik a mohósága.

Nehéz erről a kérdésről írni. Nehéz egyszer azért, mert fájdalmas érzések lesznek urrá az emberben. Évszázados sebek fakadnak fel és már-már heggedő ütések nyomán kezd ismét vérzeni a szív. Máglyák keserű füstje csap arcunkba, lelkünket évszázados bántalmak és üldözések tüze égeti, egész valónkra reá nehezedik a hitük miatt a nápolyi gályákon szenvedett őseink emléke.

De nehéz erről a kérdésről írni azért is, mert könnyen félreértésre adhat okot. Miért kell az ilyen panaszokat felemlíteni, miért kell az ilyen sebeket mutogatni, egyáltalában miért kell az ilyesmiből kérdést csinálni, mondják sokan, még a mi hiveink közül is. Miért? Azért, mert ez a betegség önmagától meg nem gyógyul. Azért, mert ez a betegség már a halálos kór méreteit kezdi ölteni és esztendőről-esztendőre egyre nagyobb darabot harap ki egyházunk testéből.

Nem a kitérésekre gondolok. Azzal számolnia kellett az egyháznak és számolt is vele, hogy lesznek hitben és öntudatban gyöngye, erőtlen lelkek, akiket az idők szele, mint polyvát a szérüről, lesodor az evangéliumi egyház fundamentumáról.

Szomoruan nézünk az ilyen hitehagyók után, akik még nem tudják milyen halálosan rossz cserét csináltak, amikor ősi hitüknél többre becsültek földi javakat, emberi érdekeket. Sajnáljuk és megsiratjuk őket, de utjukba nem állunk.

Más az, ami nekünk fáj s amiről úgy érezzük, anélkül, hogy bárkinek érzékenységét bántani akarnánk, szólnunk kell. Egy egyház legbiztosabban a jövő nemzedéken, a gyermekein keresztül vérzik el. A mi egyházunk eljövendő tavaszában gyilkoló fagyként pusztít a felekezeti türelmetlenség, amely a kárunkra megkötött vegyes házasság révén minden esztendőben egy gyülekezetet kitevő lelket ragad el tőlünk.

Ha van felekezet, amelyik türelmes, akkor a mienk az. Ha volt idő, amikor drága és féltett kincsként kellett őrizniök a kisebbségi felekezeteknek a jó békességet, akkor ma ezt az időt éljük. Vallom, hogy ma tényleg csak az irjon és az nyissa ajkát szólásra, akinek szívében szeretet van és békességet hirdet. Nincs is a mi szívében semmi harag és semmi visszavonás, inkább fájdalom és keserűség, amikor is csendesen, de határozottan megkérdezzük: Meddig megy ez még így? Hát nem lesz már soha vége a bántalmaknak, méltatlan sértegetésnek? Isten haragjának sujtoló ostora még mindig nem tanította meg a mi népünket, hogy a másokban meglássa a testvért s Urunk a Krisztus parancsa szerint, úgy cselekedjen azzal, amint akarja, hogy az cselekedjen ő vele? Hát ne fájjon az nekünk, hogy a református templomban kötött házasságot egyik nagy magyar keresztyén felekezet nem ismeri el törvényes házasságnak, azt ágyasságnak és a belőle származó gyermekeket törvényteleneknek tekinti? Hát ne szoruljon össze a szívének annak naponkénti láttára, hogy ez a felekezet csak egyképpen tudja elképzelni, hogy az ő hive más felekezetével házasságra lépjen, ha az lemond a saját templomában való esküvésről és eladja mindkét nemű gyermekét? Hát hol van itt a testvér szeretetnek és megértésnek vagy akárcsak az igazságnak bár csak árnyéka is?

Tőlünk az ilyen eljárás idegen, ilyen utakra mi, akik Krisztus tanítványainak valljuk magunkat, hitünk szerint nem léphetünk. Egyet azonban meg kell tennünk és azt meg is tesszük. Felvilágosítjuk hiveinket a vegyes házasság veszedelméről és igyekszünk őket hűségükben megtartani. Mi egyetlen lelket sem akarunk a mi vallásunkra erőszakolni, de szeretet-

teljes határozottsággal állunk szembe azzal a felfogással, amelyik vegyes házasságot csak a református fél rovására akar ismerni.

Ne álltassa magát egyetlen református ifju vagy leány sem, hanem tudja meg hát, hogy a katolikus félel kötendő házassága esetén a legnagyobb kisértésnek van kitéve. Itt tőle mindent kérnek és neki mindent adnia kell, ha enged. El kell adnia egyháza áldását, áruba kell bocsátania legszentebb meggyőződését, szigorú eskünek ígéretével kell köteleznie magát mindkét nemű gyermekének átadására.

A múlt napokban történt. Hónapok óta tartó hoza-vona, felekezeti vita után az igen erős katolikus érzelmű fiú és vallásos református leány, akiknek házasságuk megkötésében már csak a vallási kérdés elintézése volt az akadály, azzal jöttek el hozzám, hogy végül is megegyeztek olyan értelemben, hogy megesküsznek mindkét felekezet templomában és a gyermekek nemek szerint fogják követni a szülők vallását. Ha a katolikus lelkész hozzájárul, én hozzájárulok, mondtam. Én előre tudtam, amit ők nem tudtak. Egy óra múlva az előbb még boldogan mosolygó ifju pár összetörten állt előttem. A leány szemében könnyek, a fiú arcán elszánt, kemény, keserű vonás.

Tessék meghinni, mondta a fiú, én nem engedtem, hogy azt az esküt az én menyasszonyom aláírja. Tőlem illet a reformátusok nem követeltek, hogy engedhetném meg hát én, hogy a menyasszonyom, aki úgy szereti a vallását, egy olyan esküt aláírjon, amit ott kérnek tőle. Fájt nekem, hogy ezután nem gyónhatok és nem áldozhatok, de nem én tehetek róla. Most már tudni fogom, mit teszünk. Megesküszünk a református templomban.

Az esküvő megtörtént s a katolikus ifju, akit egyszóval se hívott senki, most mise helyett predikációt hallgat.

Sok esetben történik meg ez, hogy magában a katolikus félben feltámad az igazságnak és méltányosságnak érzése, de még többször oly mértékben van nála jelen a vallási elfogultság, hogy ő maga is ragaszkodik, hogy a protestáns jegyes ezt az esküt aláírja s azáltal gyermekeinek vallását eladja.

Legyetek erősek protestáns jegyesek. Egyházatok, amelyik emlédjén felnevelt, hitet, istenismeretet adott nektek, örökéletre vivő uton vezérel benneteket: komoly, fájdalmas arccal áll

elétek a döntés idején. Meg ne tagadjátok ezt a drága lelki anyát, el ne szakítsátok tőle gyermekeiteket.

Délfranciaországban van egy vár, amely egyuttal börtön is. Mocsaras vidéken épült hatalmas kőtorony ez tulajdonképpen, ahova a protestáns üldözések idején a buzgó református asszonyokat és leányokat vetették. Volt olyan, amelyik 30 esztendeig is itt sinylődött, de hitét meg nem tagadta. A torony egyik belső falára a kőbe vésvé ez van írva: »Resisteeé.« Ami magyarul azt teszi: »álljatok meg«. Az ott szenvedő hitvalló református nők az egymás bátorítására körmükkel és bilincsővel vésték a falba ezt a szót, amit én minden vegyes házasság előtt álló ifjunak és leánynak szeretnék kitörölhetlenül a szívébe vésvé. Álljatok meg a hitben, álljatok meg a ti egyházatokhoz való ragaszkodástokban s soha ne felejtsetek az Igét, mely így szól: »Légy hiv mindhalálig és neked adom az életnek koronáját.«

LÉLEK ÁRULÁS.

Ezt a címet adjuk ennek az alábbi esküformának, aminek aláírását vegyes házasság esetén a református féltől megkívánják. Szörnyű eskü, ahol valaki a még meg nem született gyermekeinek lelkére esküszik. Azért közöljük le az esküformát, hogy hiveinknek legyen ideje lélekben előkészülni annak méltó formában való visszautasítására annál is inkább, mert az állami törvényei ilyen reverzális vételt ma nem ismernek.

ESKÜ-FORMA:

Én..... a minden tudó Isten jelenlétében ígérem, fogadom és esküszöm, hogy jegyesemmel együtt közös megegyezéssel nyilvánított elhatározásom szerint, a házasságunkból születendő összes mindkét nemű gyermekeimet az állami anyakönyvbe római katólikus vallásnak fogom bevezetletni, csakis római katólikusnak fogom keresztelni és nevelni.

Isten engem úgy segítjen!

..... 19..... hó

A nő és az áldozat.

— Irta: HORVÁTH ISTVÁN aninószai református lelkész. —

Láttatok-e már rózsátöt viharban reszketni ?

Kibomlott, drága, gyémánttüzü tavasz van, mikor a sorokat írom. A szobákból kinőnek a virágok a szabadba, a kertben csilingel a borostyán s a mezőről a bolya illatát hozza a szél. Megdobban a szivünk, mintha új élet illata járná át s úgy tetszik: sose volt ennyi virág . . .

És sose volt ennyi árnyék.

A feltámadott természetben olyan elesett az ember! Szerte a világon annyi helyen vérből nőtt a virág s új vérontás magvai hullnak.

Ebben a világban, mint a rózsátő a viharban, úgy reszket az Isten virágteremtése — a női lélek.

Világvezetők, ezrek és ezrek fáradoznak az új, az igazabb, békésebb élet megépítésén. És körös-körül csupa csőd. Mit tehet ebben a viharban, ebben a ma-holnap reményevesztett világban a nő? Sokkal többet, mint hisszük.

A feleletet a címünk másik szava adja meg: az áldozat. Mert nagy válságok idején csak ez segít: az áldozat.

Áldozat és nő? . . . Hiszen a történelem folyamán úgy tanultuk, csupa férfiak hozták az áldozatot. De titkos, néma, el nem ismert vagy fel nem jegyzett női áldozatok állanak ezek mögött. Édesanyák, hitvesek, menyasszonyok könnye, terhe, keresztje.

A nő különösen áldozatra teremtett. Minden egyes emberért már megszületésekor egy édesanya tette kockára az életét. A férfi világraszóló alkotásai mögött mindig ott van a nő csöndes áldozata, legtöbbször csak Isten előtt ismert imádságként. Még a pogány görög mithológiában se egészen okatlan az az elképzelés, hogy a művészeket ihlető muzsák nők. És mélységes tanítást rejt magában az a magyar legenda, hogy magas Déva vára csak úgy tudott megépülni, hogy egy nő vérét adta hozzá. A skót reformátusok hőskorában, a kavenenterek idején sok férfi halt vértanuhalált, de egyiküké se volt nagyobb, megrendítőbb áldozat, mint a wigtownshire-i két asszonyé, akiket apály idején cölöpökhöz kötözték a tengerparton, hogy az alig észrevehetően emelkedő dagály lassan fulassza meg őket. Csak azért, mert református hitükből nem engedtek. Es hova kell hősiesebb, áldozatosabb könyv, mint az »Okoyong fehér királynője«-ről szóló?!

De miben legyen áldozatos a mai nő, aki éppen a hősiességtől van leszorítva, elzárva?

Az első és legnagyobb hősiesség: kicsinynek lenni. Lemondani a nagyságról; arról, hogy fontosak legyünk. A nő a lemondás hősiességében mindig elől járt. Aztán szép adni abból, ami van; de sokkal igazabb áldozat békével hordozni a nincset.

Milyen az az áldozat most már, amiben a nő példát mutathat?

Nemcsak az a negatívum, hogy nem panaszkodunk. Kétségtelen, hogy az élet visszaszorít mindnyájunkat s ilyenkor a lemondásban, nélkülözésben, igénytelenségben, nemes szegénységben lázongás nélkül megállani éppen a nő hivatott példát adni elsősorban. De ennél is fontosabb, hogy megmutassuk: a szerény, alázatos szolgálatnak az ilyen helyzet se lehet akadály. Meglátni a csendes, kicsi eszközökkel való szolgálatát Istenországának, amit igazában eddig se építettek mások vagy másként. Krisztus egyházának építésében sohasem a bővülők jártak elől és a nagy nyomoruságok ideje a legnagyobb csodák ideje volt mindig.

Az áldozat elsősorban nem is anyagi kérdés. A magunk-odaadása nem anyagi kérdés és ott kezdődik az áldozat, hogy ezt a dédelgetett magunkat megtagadjuk. Kit figyelmeztet erre inkább az élete, mint a nőt, aki férjhezmenéskor a nevét is elveszti, annyira a másé hivatott lenni. Milyen szép lecke ez arra, hogy a Krisztus nevéért vessük el a miénket s magunkat megtagadva, egészen Neki éljünk!

Ez az Urnak való élés merő áldozat. Nemcsak annyiban, hogy az Ő kicsinyeit szolgálva ebben a világban annyi megbocsátással, annyi hosszútűrő szeretettel, annyi alázatossággal kell egy nőnek, akitől még e világ is szelidséget vár, hordoznia másokat: hanem különösen azért, mert a Báránynak ez az útja gyűlöletes a világ előtt, egyáltalán nem kihívó s mégis a pokol minden ördögét maga ellen ingerli. Mennyi lenézést, szidalmat, tűszurást vagy éppen keresztet kell egy igazán bibliás nőnek otthon, a társadalmi életben, sőt nem egyszer az egyházi és nőszövetségi körökben is elviselnie és hányan vannak, akik vállalják ezt a dicstelen áldozatot!

Mi ehhez képest az, hogy filléreikből Isten minden ügyére: templomra, iskolára, szegény-segélyezésre, árvagondozásra, szórványmisszióra, diakónisszámunkára, regáti misszióra, külmisszióra tudnak juttatni?!

Az áldozat nem idegen a női lélektől, de Krisztus nőtanítványainak éppenugy elengedhetetlen tulajdonsága, élet-eleme, mint a tavasznak a földet, fákat megtépő hajtása, rügyfakadása.

És mint ahogy a küzdelmes seb árán, de diadalmasan nő nap felé a rügy, örömmel vállalja és hordozza az igazi keresztyén nő is az áldozatot.

Vannak már, Istennek hála, köztünk is ilyen élet-rügyek, áldozatos kivirágzások, melyek ezt a szebbik és örökkévaló tavaszt hirdetik. Amelyek nem magukról beszélnek már, hanem az egyetlen valóságos áldozatról — a Krisztuséról.

Az ombodi ref. templom.

— Irta: GYÖRFI KOVÁCS JÓZSEF ref. lelkész. —

A Szamos bal-partján, Szatmártól 5 kilométer távolságban fekszik Ombod község, melynek neve — hagyomány szerint — ősrégi férfi névtől, »Ompud«-tól származik. Közel levén Erdődhöz is — ahol Batizi András a nagytekintélyű Drágfi földesurat már 1527-ben megnyerte a megtisztított evangéliumi tudománynak — következtetni lehet, hogy Ombod is jókor elfogadta a reformációt.

Ombod a reformáció idején a Báthoriak birtoka, később a Debreczeni, majd az Ötvös-családok, a XVIII. században pedig a gróf Teleki-család birtokába ment át. Az egyházi életnek számottevő központja, mert egyidőben nemcsak Pálfalva, de a Kakszentmárton és Amacz is filiái voltak.

Régi fatemplomát — mely a Szamos folyóhoz közel, a község régi részében s így árvizzel többször sujtott területen állott — 1779-ben gróf Teleki Sámuel és neje Ötvös Mária építtette.

1861-ben tagosítás levén, alkalmas és árvizmentes helyen új parochiális területet jelölnek ki s azon 1862. évben téglából toronnyal ellátott templomot építenek. 1892-ben toronyórát készített, 1893-ban új lelkészlakot, 1899-ben második iskolát épített, 1906-ban galvanizált lemezzel fedeti a tornyot, 1907-ben cinkezett bádoggal a templomot s ugyanezen évben 8 változatu orgonát szereltet fel, 1912-ben iskoláit renováltatja, 1913-ban 170 m. hosszú beton járdát készített összes parochiális épületei elé, 1924-ben 2 harangot öntet, mindezt az egyháztagok áldozatkészségéből.

Az 1862-ben épített templom szolgált az istentisztelet helyéül 1935-ig, amikor a templom nyugati oldalfala — valószínűleg talajsüllyedés következtében — annyira megrepede-

zett, hogy a polgári hatóság az esetleges veszélyre tekintettel a templomot bezáratta.

A 823 lélekszámú gyülekezet közben hozzáfogott egy 20 m. hosszú, 9 m. széles és 6 m. magas kulturház építéséhez, még 1935-ben fel is építette azt. 1936-ban a lelkész lakását renováltatta.

Az ombodi református templom.

1938-ban pedig templomát — a torony kivételével — újból építette, a toronyra villámhárítót szereltetett, orgonáját kijavíttatta s a templomot kívül kifesttette.

S ha volnának némelyek, akiket ebben az anyagias és önző világban érdekelne az, hogy ez a kicsi lélekszámmal rendelkező gyülekezet a saját erejéből hogyan tudott ennyi áldozatos munkát végezni, erre az alábbiakban felelhetek.

Mindenekelőtt hangsúlyozom, hogy az egyháznak a lelkési és tanítói szession kívül földbeli vagyona nincs. Hát ez is előny, kérdezhetik sokan?! Igenis az, bizonyos szempontból!

Az élettapasztalatom ugyanis azt bizonyítja, hogy ahol az egyház külön földbeli vagyonnal bír, ott mindent erre háritanak, ennek a terhére igyekeznek megvalósítani, az ilyen helyeken fásultak a szivek s csak bizonyos és tetszetős jelzőre nyílnak meg a féltőn lezárt erszények.

Isten iránt mélységes hálával s gyülekezetem minden egyes tagja iránt érzett őszinte tiszteletem, szeretetem és nagybecsülésem érzésével tehetek bizonyoságot arról, hogy az ombodi egyházközségben minden a gyülekezeti tagok vállalásos áldozatos buzgóságára, másrészt azok szorgalmára és takarékoságára van alapítva.

Ez hozta létre a különböző sociális intézményeket amilyenek: Hitelszövetkezet, Fogyaszt. Szövetkezet, Állatbiztosítási Egylet, Temetkezési Egylet, amelyek mind gyülekezetünk tagjainak érdekét munkálják s ezen intézmények révén a tagok munkálják egyházunk s a minálunk ugyanegy községünk érdekét.

Ez az a kiapadhatatlan tőke, mely évről-évre meghozza áldásos gyümölcsét.

Ez teszi lehetővé, hogy nálunk négyszögöltre van kivette az egyházi adó 4 banival, így kat. holdanként 64 Lei. Az évi rendes egyházi adó 60,000 Lei, tehát könnyen kiszámítható, hogy az egész gyülekezet Ombod területén 970 kat. holddal rendelkezik, alig jut egy lélekszáma 1 holdnál valamivel több.

És ime mégis tud ez a gyülekezet 2 iskolát fenntartani, a rendes egyházi adón kívül tudott ötszörös rendkívüli adóval templomot építeni s közben tud más községekben is földet vásárolni s mint külbirtokosok még ebbeli földjük után is önkéntes adománnyal a templom építéshez hozzájárulni.

Ám a mi községünkben nincs lebzselő. Pirkadattól látásig minden munkabíró dolgozik. Kevés földjüket olyan szakértelemmel munkálják, hogy példaként emlegetik azt mások.

Örömmel adják mások is nekik földjüket feles használatra csak azt kell mondani »ombodi vagyok,« ennek a két szónak olyan patinája van, mint amilyen a bornak a »tokaji« cimkézése.

A szorgalom mellett megvan bennök a haladás, valósággal hajtja őket a tudás-vágy.

Nagy lelki örömmel szemlélem. különösen az ifjakkal,

amint a tél folyamán egy-egy gazdasági szakkönyvnek neki fekszenek s a tavasz eljöttével gyakorlatban igyekeznek megvalósítani az elméletben szerzett tapasztalataikat.

Különös gondot fordítanak lakásaik tisztaságára, a helyes táplálkozásra, általában a mértékletességre.

Rendszeretők s törvénytisztelők. A duhajkodás ismeretlen, a féktelenkedésre hajlamosokat megzabolázzák saját magok, amikor rövidebb vagy hosszabb időre kizárják az ilyeneket társaságukból.

Csak természetes, hogy az így berendezett élet folyamánya, az anyagiakban való gyarapodás s ennek következménye: a jókedvű adakozás.

Adjon az Isten sok ilyen szorgalmas, munkás, becsületos, vallásos és áldozatos buzgósággal megáldott gyülekezetet, községet, egyetemes református egyházunknak.

A MI DALUNK.

*A dalt szívünkbe Isten-kéz irta,
ugy szárnyal onnan, mint a pacsirta
kék magasságok, fényes ég felé.*

*Amig datolunk, mienk az élet,
győzelmet, tavaszt hirdel az ének,
mit szívünkben kitépni nem lehet.*

*ki ma dalol, legyen szive szent,
mert minden ének testvérszive cseng,
s szivet szívvél fűz szent szállal össze.*

*Énekeinkben szent érzés dobban,
hilet és reményt küldünk azokban
minden csüggedő testvérsziv telé.*

*Szívbeli dalunk könnytörlő kendő,
de biztatás is, hogy a jövő
a dalos népé: a mienk, mienk.*

Szepesi Nils István.

Egy magányos kicsi sziv.

— Irta: BOKOR SÁNDOR feketegyarmati református lelkész. —

Néma mozdulatlanságban feküdt a kis Andris a fehér kórházi ágyon. Apró kis kezei a gyapju takarón pihentek. Elmerengve nézték beszédes nagy barna szemei az átellenes falon függő képet. Soha életében nem látott ő még olyan elragadót. Nem a lány színek művészies harmóniája kapta meg a lelkét, hanem az a határtalan szeretettől sugárzó édes anyai arc, amely reáhajolt kicsi gyermekére, akit az ölében tartott. Mennyi sok finomság, mennyi gyöngédség ömlött szerte azon az arcon.

Megpróbálta elképzelni Andris, milyen is lehet az, amikor egy anya így néz gyermekére. Nem tudta. Sohasem történt az meg vele. Nem emlékezett az édes anyjára. Csak Borosnétől hallotta, akinek nagyszámu családjában nőtt fel, hogy még az Andris csecsemő korában elhalt édesanyja. Apja meg még előbb. Kegyelem kenyéren nőtt fel „tartott” gyermek gyanánt. Nagyon korán arra a fájdalmas sorsra jutott, ami annyira mássá formálja az árva gyermekeket, mint a többiek.

Azt is hallotta, mikor a mosóteknő mellett mondotta Borosné egyik szomszédjának, hogy nem volt lelke világgá küldeni őt, mikor az árva-segélyt beszüntették érte. Magánál tartotta. Együtt növekedett az övéivel. Most azonban irgalmatlanul sulyos lett az élet. Nem bírja két keze munkájával ezt a rohamosan fejlődő gyermeket etetni, ruházni. Kénytelen lesz világgá küldeni. Nagyon fog pedig hiányozni neki, nagyon ügyes a tiszta ruhák hazaszállításában, meg a kisebb gyerekekre való vigyázásban.

Jószivü asszony volt a nevelő anyja. Csakhogy nem ért rá gyermekei becézgetésére. Már pedig ezt szomjuhozza nagyon a fejlődő lélek. Édesanyai gyöngéd kedveskedésekben találja meg Isten után vágyódó lelke a kielégülést. Kora reggel-

től késő estélig mosott és vasalt hétről hétre, hónapról hónapra; huzta az igát nevelő anyja. Magának kellett népes családjáról gondoskodnia. Férje többet volt munka nélkül, mint nem.

Másféle anyát, másféle otthont nem ismert a kis Andris. Nemcsoda, hogyha az átellenes képen látott anyai arc gyöngéd kedvessége mélyen meghatotta elhagyatott, kicsi gyermek szívét. Ellenállhatatlan vágyat ébresztett abban utána.

Erőtéljes gyermeki hang kergette széjjel színes álmódzásait.

— Ugy-e Andriská, mára mondotta a diakonissza nővér, hogy anyukámék meglátogathatnak? — kérdezte egyik gyermektársa a szomszédos ágyon.

— Igen, Tibike, mára! — felelt készségesen a kis Andriská. Nagyot sóhajtott erre megkönnyebbülve a másik.

— Pompás! Huj, de boldog leszek, ha hazamehetek!... Ne nem?!...

— Nem tudom — felelt szomorkásan Andris. — Itt nekem nagyon jó.

Rámeresztette Tibi két nagy buzavirág szemét.

— Nagyon jó?! — visszhangozta értelmetlenül.

— Igen, az! — felelte András meggyőződéssel.

Igaza is volt. Hogyne lett volna nagyon jó itt neki. Hiszen kinzó fejsebe itten gyógyult meg. Halk léptü, mosolygó arcú, kedves diakonisszák szolgálták itt ki. Hófehér ágyban alhatott egyedül.

— Mi baja volt a fejednek? — kérdezte Tibike.

— Beleütöttem egy autó sárhányójába — felelte vonakodva a kis Andris.

Azt azonban nem mondotta meg, hogy akkor csapta oda, amikor halálos veszedelemből rántotta ki egyik kicsi öccsét.

— Hát a te bajod mi volt? — kérdezte ő is Tibitől.

— Leestem a poni lovamról. Ledobott magáról a kis bestia s alaposan megütöttem a lábamat — magyarázta önérzézetesen a kis fiú.

— Van teneked poni lovad is? — tudakolta Andris érdeklődve.

— Van. Lenke néném vette. Van biciklim is. Meg játékautóm is... Hát teneked mi van?

Szomorkásan mosolyodott el erre Andris. Eszébe jutott az

ócska gyermekkosci, amiben a mosott ruhát szokta hazaszállítani tulajdonosaiknak!

— Nekem nincsenek ilyen játékaim — mondotta csendesen.

Tibi hátradőlt erre az ágyban. Nem kérdezett többet. —

Elgondolkozott.

Andris is a kedvenc képe felé fordult s tovább szövögette színes ábrándjait róla.

*

Csendesen szemlélte délután Andriska a látogatókat, amint egymásután érkeztek gyermekeikhez. Láta, milyen boldog örömmel fogadták őket azok. Csak őt nem látogatta meg soha senkisé. Borosné nem ért rá. Vasalónapja van. Csupán egyszer jött el. Mindjárt eleinte. Többször nem birt időt szakítani rá.

Hirtelen összerezent. Szíve nagyot dobbant. Egy bűbajos fiatal asszony lépett a terembe. Ő reá mosolygott. Nagy barna szemei tágra nyitak, mintha angyalt látnának a csodálkozásból, meg a nagy gyönyörüségtől.

Elragadtatással kiáltott fel mellette Tibike:

— Anyukám!

Nem ő reá mosolygott hát az a tüneményes asszony. Roskadt magába a kis Andris csalódva, hanem Tibikére. Tudhatta is volna. Milyen balgatag is volt ő, amikor azt hitte, hogy őreá mosolyog valaha valaki. Pedig de jól esett volna szomjas kis szívének. Sivár, kopár kicsi életében úgy sóvárogta mindig az éltető napsugárt, az anyai meleg szeretetet.

Nem birta levenni szemeit a bűvös asszonyról. Ösztönös sejtelmek kényszerítették feléje tekintetét. Bámulta, élvezte a közeledését. Lelkébe szívta meleg kék szemének selymes pillantását, csodaszép ajkának édes gyöngédségét, amikor lehajolt s összecsókolgatta kicsi fincskáját. Döbbenettel ismert rá ekkor benne az átellenes képen annyiszor megbámult édes anyára.

Csakugyan olyan gyöngéden néznek hát az anyák le gyermekeikre a valóságban is, — tünődött — nemcsak a képeken.

Elfordította a fejét. Tűrhetetlenül megfájult a szíve. Becsukta szemeit. Tele voltak azok forró, nehéz könnyel.

Mikor újra kinyitotta, látta, hogy az anya fia mellett ül, annak az ágyán, Háttal ő felé. Ruhája oly finom, olyan selymes, akaratlanul is kinyújtotta kezét és nagy óvatosan megsimította azt. Akármilyen finom volt is azonban és a mozdulat, mégis észrevette azt a fiatal asszony s hirtelen megfordult.

Szegyenkezve huzódott el erre a kis Andris. Arca vérpiros lett. Elrestelte magát.

Kedvesen mosolygott azonban reá a fiatal asszony, szívesen kérdezte:

— Nem jött tehozzád senkisémet látogatóba?

— Ma nem! — felelt röviden András. Fájdalom rezdült át azonban a hangján.

Meleg részvétellel nézett reája a jószívű asszony, mikor észrevette, hogy a beszédes nagy szemek, az érzékeny ajkak, meg a kis kerek áll meg-megreszketnek. Jóllehet erősen küzdött ellene a gyermek.

— Ne busulj kis fiu! — biztatta az asszony. — Mindkettőtökhöz tudok én beszélni.

Ezzel oldalra fordította a széket, úgyhogy mind a két kis fiút láthatta s elkezdett nekik tréfás dolgokat mesélni a ponnilóról, a bicikliről, a játékautóról, meg a Tibike kicsi hugáról.

Elragadtatással hallgatta őt Andris. Észre sem vette, hogy az idő eljárt, a látogatás ideje letelt.

Kedves mosollyal köszönt neki a búbajos asszony. Még órák múlva is boldogan gondolt rá Andris. Sőt éjjel is róla álmodott elragadó, csodás, boldog álmot. A saját édesanyjának álmodta őt, aki reája mosolygott a képen lévő asszony nagy szeretetével.

*

Nyugalmas csend honolt abban az előkelő, izléses otthonban, ahol Tabájdí Lenke kézimunkálgatott. Aranyos napsugár szűrődött keresztül a csipkefüggönyön. Glóriát vontak dús barna fürtjei köré.

Éles telefon-csengetés hasított bele a méla csendbe. Lenke felugrott, felvette a kagylót.

Női hang szólalt meg, Nővérének, a Tibike anyjának a hangja.

— Szobafogságom van. Meghültem. — Mondotta nővére mélabúsan. — Kellemetlen helyzet. A legkellemetlenebb pedig benne az, hogy nem látogathatom meg Tibikét a gyermek-kórházban, pedig megígértem neki. Rettenetesen el lesz keseredve szegényke. Nem mennél be te helyettem hozzá?... Igen?... Hálásan csókollak érte... Tibike is hálás lesz. Nagyon szeret téged. Szervusz! Csókollak!

Lenke az órára tekintett. Sok az idő, sietnie kell. Gyorsan öltözködött. Szemei különös örömben ragyogtak. Szokatlan izgatottságot érzett. Valami nagy előérzetfélét.

Selymes barna hajával, búzavirág kék szemével kissé idősebb ugyan, de tökéletes hasonmása volt hugának. Csak tekintetének állandó mélabussága volt a különbség köztük.

Az ajtó nyílását sóvár szívvvel leső Andris semmi különbséget sem látott közöttük, amikor Lenke a terembe belépett. Elragadtatással mosolygott feléje.

Lenke rögtön észrevette Tibit. Tekintetét azonban a szomszédos ágyban fekvő kisfiu ragyogó mosolya kapta meg. Édesanyját epekedve váró gyermek boldog mosolygása volt az. Az irigység halk jajszava surrant át tőle a szívéen. Azt a boldog anyát irigyelte, akinek ilyen reá epekedve váró kicsi fia van. Kiváncsian fordult hátra, hogy megnézzze, milyen édesanyja lehet az ilyen pompás kisfiunak. Meglepődve látta, senki sem követi. Ekkor az a gondolat villant át a lelkén, hogy tán ismeri őt s azért mosolyog rá. Visszamosolygott hát, kedvesen, gyöngéden, mint az édesanyák.

Boldogan kiáltott fel akkor Tibike.

— Lenke néni! Hol maradt anyukám?!

Ujra magába roskadt Andriská. Nem a Tibi anyja, pedig éppen olyan búbajos, akár az. Nemcsak szerető szívü édesanyja van hát annak, hanem nénikéje is. Miért nincsen önékí senkije sem?! Miért ő másmilyen, mint a többi gyerekek?!... Ömlött ki lelkéből az árvaság keserü fájdalma.

Elfordult. Takarni akarta előbuggyanó könnyeit.

Puha meleg kéz fogta meg a kezét. Lágyan muzsikáló, kedves hang kérdezte:

— Nem jön be ma hozzád az édesanyád?

Andris felpillantott. Lenke észrevette, hogy a nagy barna szemek, amik olyan elragadtatással mosolyogtak volt rá, tele vannak könnyel.

— Nincsen énnékem édesanyám! — nyögte fuldokolva a nagy fájdalomtól.

Végre hát kiömlött lelkéből — gondolta magában. — Megtudhatta ez a bűvös asszony, hogy ő egészen más, mint a többi gyermeket. Őt sohasem becézték boldog családi otthon édes melegében. Sohasem tartozott bele vidám családi kör kedves kötelékébe. Ő azok közé a szomorú sorsu gyermekek-

hez tartozik, akik örömtelen, sivár, külső világ dermedtő fagyába vannak kidobva.

Lenke asszony szive tele lett részvétellel. Meleg hangon mondta:

— Mondj el nekem kicsi fiam, mindent magadról!

Puha kezébe vette a kisfiu kezét, hogy közlékenyebb legyen.

Andris ekkor elmondott néki mindent Borosnéról, sok apró, zajongó gyermekéről, soha meg nem szűnő mosásvasalásról.

Feszülten figyelt rá Lenke asszony. Egyre mélyebb és mélyebb szánalmat érezett iránta.

*

Néhány nap multával a két kicsi fiu fel volt öltözködve saját ruhájába. Ágyuk mellett várakoztak. Nagy boldogan beszélt Tibi a hazamenetelről.

Andris is megpróbált mosolyogni rajta, de nagyon nehezen ment. Őneki az otthon a Borosék lakását jelentette. Zajos, szennyes, tulzsúfolt szobát, állandóan tele mosott ruhával, meg a mindig fáradt, ideges Borosné zsörtölődésével.

A képre nézett fel, arra a gyöngéd, finom anyai arcra. Reménytelen magáramaradtság fájó érzése nehezedett rá. Forrón óhajtotta, hogy bár hamarabb jöjjön Borosné érte, mint Tibiért az édesanyja. Nem kellene akkor végigszenvednie azok túlradó nagy boldogságának látását.

— Itt jönnek már! — csattant fel mellette a Tibike ujjongó kiáltása.

Andris is arrafelé nézett. Látta Tibi anyját, meg a néni-kéjét. Kitörő örömmel rohantak Tibihez. Éles fájdalom nyilalt át a szívéen. Feje lehanyatlott. Szemeit nagy forró könnycseppek homályosították el. Forrón óhajtotta, végeznének hamar, mennének gyorsan el. Azt sem bánna, ha Borosné rohanna érette szokott elfulladás sietségével és ragadná el magával őt is innen.

Lenke asszony egyenesen őfeléje tartott. Mikor meghalotta Andris, amit az nékie mondott, nem hitt füleinek. Olyan csodálatos szépet, olyan mesébe illőket mondott az neki. Nem fog Andriská többet Borosékhoz menni, hanem vele megyen. Ott marad örökre. Az ő kicsi fogadott fia lesz.

Torkán akadt a szó a nagy gyönyörüségtől Andrisnak.

Csak bámult, bámult szótlánul az asszony mosolygó arcára ; pillanatra még a lélekzete is elállt, amikor észrevette azon a gyermekét halálosan szerető édesanya meleg tekintetének gyönyörű csodáját. Valami földöntuli illatos, tiszta, szent világba érezte emelkedni lelkét, hová mindig ösztönösen vágyott. Isten világába. Amelyről azt hitte, neki nem adatik az meg sohasem.

Áhítatosan susogta Lenke asszonynak:

— Oly bájos az arcod, nézd, mint azé ott az átellenes képen!

Fehér kis ujjával odamutatott. Mária és a kis Jézus képe volt az. Lenke odanézett. Szemei megteltek égi boldogságnak örömkönnyeivel. Elragadtatással kiáltá:

— Edes kis Andriskám!

És nagy-nagy boldogsággal szoritotta szivére a kicsi Andriskát, mint valami régóta keresett s megtalált szent kincset

Két szeretet után szomjuhozó sziv kapcsolódott egybe
Két sóvárgó lélek találta meg Istent egymás boldogításában.
Lenyűgözően szép evangéliomi kép!

*

Lenke asszonytól ugyanis — minden jóléte mellett is, — meg volt tagadva szivének legeslegfőbb vágya. Ezért volt állandó mélabus rezgés a tekintetében.

Volt az ő előkelő uri lakásába egy titkos kis szoba. Látogatót nem engedett be oda sohasem. Legsóvárabb, legtitkosabb vágyálmait rejtegette ott ábrándos lelkével; két kicsi gyermekláb édes topogását, ártatlan gyermeki kacagás kedves muzsikáját.

Sokáig várt rája. Epedve, óhajtva; gyötrődve, szenvedve.

Nem adatott meg!

Most már örökre bezárta bűvös álmainak e tündérekamráját.

Csak sóvárgó szive fájó ürességét nem birta lezárni.

Fel-fel zokogott az.

Azt is jól tudta, — jóllehet sohasem esett szó közöttük róla, — hogy férjének a szivét ugyanaz a titkos bánat gyötri. A nagy világ szerencsés, gazdag, boldog embernek tartotta. Neje azonban legjobban tudta, hogy minden vagyonát odaadta volna egyetlenegy igaz gyöngyszemért; egy édesen fecsegő, aranyos gyerekért. Egy erőteljes vaskos kis fiuért, aki bizalmas mosollyal csusztatná két kicsi kezét az övébe. Ez a bűbajos álom élt állandóan a lelkében, még dolog közben is. Egy álom-

beli fiucska, aki két kezét parányi nadrágzsebébe dugva, boldogan kacag rá az íróasztalon keresztül.

Beh sokszor felugrott ilyenkor, hogy elűzze lelkéből ezt az utólérhetetlen bűvös tündéralmot!... Este pedig nagy csokor illatos virágot vitt haza nejének; akinek a lelkét ugyanaz az édesbus álomkép gyötörte.

*

Boldog izgalommal várta ma este haza Lenke asszony férjét. Tündöklő arccal fogadta az előszobában.

— Itt van?! — tudakolta reszkető hangon a férfi.

— Itt van! Gyere és nézd meg! — mondotta neki boldogan az asszony.

Rohanva repült fel az átalakított titkos szobába. Megtöltötte azt Lenke mindennel, ami csak kedves lehet egy kicsi gyermeknek.

Pár pillanatig némán állt a férfi a szoba küszöbén. Elakadt a szava a meghiúsultságtól.

Ott a hanyatló nap visszaverődő sugárözönében előtte állott édes álmainak bájos arcu, okos szemü, vaskos fiucskája.

— Andriskám! — kiáltá elragadtatással. — De régóta várlak!

Boldogan tárta ki feléje, két karját. Andris pedig közéje rohant. Nagy, nagy szeretettel, édes boldogsággal ölelték át egymást.

Nem volt magányos kicsi szív már többé.

SZERESSÉTEK...

*Szeressétek a földet:
földből nő az élet.
Puha pázsit, termő talaj:
föld a menedéktek.*

*Szeressétek a földet:
földből lett a testünk
s föld fogad be, ha örökre
letörtünk, leestünk.*

*Szeressétek az eget:
onnan jön az áldás:
meleg napfény, eső, szellő,
pihentető váltás.*

*Szeressétek az eget:
égből szakadt lelkünk
csak Istenhez menekülhet,
mikor itt didergünk.*

Dr Horváth Jenő.

A tamásváraljai templom és papi-lak.

— Irta: LENGYEL LÁSZLÓ lelkész. —

Tamásváralja az ország északi részén Szatmár-megye ugoicsai járásában fekszik. Határának nyugati fele síkság, keleti részét pedig hegyek, dombok borítják. Lakói reformátusok. Nevét a mai Várhegyen épült várról kapta, melyet a Káta nemzetségből származó valamelyik Tamás nevű földesúr építtetett a XIII. század második felében. Hogy a várhegy lábainál települt falu jobbágy lakói mikor tértek át a református hitre, pontosan nem állapították meg, de valószínű, hogy Máramaros reformálásával egyidőben, 1531—32-ben.

Amint az egyház megalakulását, szervezését homály fedi, úgy fejlődésére sem találunk részletes adatokat, csupán annyit, hogy az 1596 jan. 16-án Tasnádon tartott közzsinat említést tesz Tamásváraljáról.

A községet a tatárok 1717-ben feldúlták, felégették, kirabolták. A templom és papilak is hasonló sorsra jutott. Az egyház szent edényeit, úrasztali készletét elrabolták. Szerencsére a tatárokat Borsánál szétverték s a győzők a zsákmányokat visszaszerezték. Így jutott az elrabolt úrasztali pohár és tányér Szatmárra, ahonnan évek múlva egy kegyes lélek jóvoltából visszakérült Váraljára. A tatárbetörés alkalmával a meglévő írásos adatok mind elpusztultak. Az egyház legelső anyakönyve 1775-ik évvel kezdődik.

Az egyház régi temploma, előbb torony nélkül majd fatoronnyal 1861-ig a mai templomdombon állott.

A mai templom Derczeni András idejében épült, akit a gyülekezet 1842-ben választott meg lelképásztorául. A hiveknek az volt a legforróbb óhajtása, hogy

a földrengés és az idők viszontagságaitól megrongált és a hivek befogadására amugy is elégtelenné vált templom helyébe újat építsenek. Bár a parochiális épületek is teljesen el voltak hanyagolva s pénz az egyház pénztárában csak hat váltó forint volt, mégis

A tamásvárjai templom.

1852-ig rendbehozzák a paróchiális épületeket s még ez év virágvasárnapján letették az új templom alapkövét. 1861-ben az új gyönyörű bolthajtásos templom fedél alá kerül s belül bevakolják. A templomépités munkájában a gyülekezet tagjai nagy buzgósággal vettek részt. Pénzáldozattal, közmunkával minden uta-

sitásba engedelmességgel követték kiváló vezető lelkészüket, akit az Isten 1864-ben elszólított közülök. Őt tartják Tamásváralja második megalapítójának, aki a hiveket a helyes gazdálkodásra is megtanította. Emléke még elevenen él a mai nemzedékben is.

A templom belső rendbehozása Boda Károly lelkipásztor nevéhez fűződik, akit a dühöngő tifuszbajrány feleségével együtt hirtelen sirba döntött. 1874-ig volt a gyülekezet lelkésze.

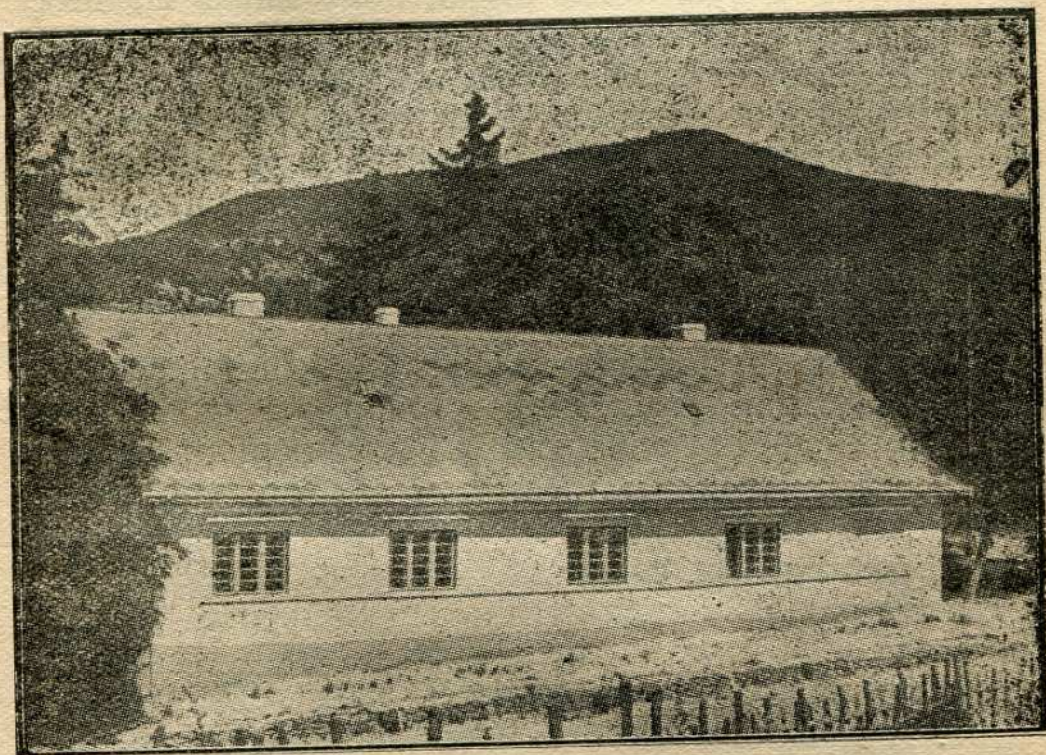
1874-ben választotta meg egyhangu lelkesedéssel a gyülekezet Biró Lajost, a helybeli tanító fiát. Az ő idejében kezdődött az új iskola építése. Szívvel lélekkel szolgálja szülőfaluját. Nagy szeretetének bizonyossága, hogy mikor Szöllösre hívták meg lelkipásztornak, ott sem feledkezett meg első gyülekezetéről s végrendeletileg a szüleitől örökölt szőlőt az egyház, ill. a lelkész használatára ajándékozta.

1884-ben Csernák István máramaros-ugocsbai esperes lett a gyülekezet lelkipásztora. Állását elfoglalva, főfeladatának tartotta egyházmegyéje mellett egyházközsége felvirágoztatását. E célja elérésében segítő kezét nyújtott jóbarátja, György Endre egykori miniszter e. m. gondnok is. Tizenhat évi szolgálata alatt erős kézzel dolgozik egyháza előhaladásán. Az ő idejében épült a ma is fennálló s a kor követelményeinek megfelelő papilak.

Ezenkívül gondoskodott a hibás építésből kifolyólag napról-napra repedező templom újraépítési költségeinek előteremtéséről. A félszázaddal azelőtt hibásan épített templom több ízben sikertelenül próbált megszilárdításához megszerezte az anyagi eszközt — a szükséges pénzt. 1900-ban már együtt volt a pénz, mikor váratlan halála megakadályozta terve megvalósításában. Nemes munkájának hosszú időn át emlékeztető jele az a diszes siremlék, melyet egyházmegyéje emelt sirhantja fölé.

Utána Bodnár Béla vette át az egyház vezetését. A templom hátsó részét teljesen lebontatták s ujonnan rakták. Tornyot is építettek. 1902-ben a templomot ünnepélyesen felszentelték.

1912-ben az iskolát cseréppel, 1914-ben pedig a templomot s a papilakot palával ujjafedik. 1914-től háborus évek következnek, szegénység, nyomorúság. 1918-tól nagy nehézségbe ütközik az iskola fenntartása. De azért nem lankadnak. 1924-ben a háboruba elvitt harang helyett újat szereznek. 1933-ban az iskolatermet bővítik ki. 1914-től a templomon s paróchián vajmi kevés javítás eszközöltetett. Az iskola fenntar-

A tamásváraljai lelkész-lak.

tása teljesen igénybe vette a gyülekezet anyagi erejét. 1935-ben Bodnár Béla lekipásztor már belefáradt a harcba, melyet folytatott, ez a küzdelem s az egyház anyagi terheinek növekedése az idegeit teljesen felőrölte. A régen megérdemelt nyugdíjazást végre halála évében 1936-ban megkapta, de ennek már nem örülhetett.

Közben a templom s papilak is megrokkant, annyira, hogy az államhatalom emiatt a templomot be akarta zárni. A torony dülőfélben volt, a papilak

falai megrepedeztek, két sarka leomlott, az egyház adóssága pedig 60 ezer leire rugott.

1937 márc. 7-én iktatta be új lelkészét Lengyel Lászlót a gyülekezet, aki bár csak adósságot talált, mégis erős hittel és lelkesedéssel azonnal a romok eltakarításához s építkezéshez fogott.

Honnan? Miből? Kérdezték csodálkozó szemekkel az emberek? A munka azonban megkezdődött s mikor látták a gyülekezet tagjai, hogy halad is, bizó hittel s nagy lelkesedéssel állottak be a lelkész köré sereglett munkatáborba. Nem volt olyan kérdés és panasz, amit ne teljesített volna, még a legszorgosabb aratás idején sem. Ennek köszönhető, hogy a templom és papilak egy félév alatt kívül-belül teljesen megújult.

A lelkésznek hűséges munkatársa volt az építkezésben Egyed József gondnok, a presbiterium s az egész gyülekezet.

Az építkezés a közmunkákon kívül mintegy 200 ezer leibe került. A szükséges pénzt a gyülekezet tagjainak önkéntes adakozásából, az egyház üzemterves erdeje egynyolcad részének házilag való kitermeléséből s az így nyert fa és cser eladásából, a lelkész gyűjtéséből, valamint a toronygömbfeltétel és templomszentelési ünnepélyek jövedelméből teremteték elő.

A templom felszentelése 1937 szept. 27-én ment végbe. A templomszentelési örömnépre a templom-építő nagyatya és a paróchiaépítő édesatyja iránti kegyelet s a váraljai gyülekezet iránti szeretete elhozta a távolból Csernák Béla nagyváradi lelkészt, egyházkerületi főjegyzőt is, aki gyermekéveit Váralján töltötte. Boldogan emlékezett vissza a Kárpátok lábánál fekvő kies falucskára s meghatódott lélekkel kérte az Isten gazdag áldását a megújított templomra s a gyülekezet tagjaira, pásztorára.

A szentelési beszédet a nagybányai e. m. esperese Boros Jenő nt. úr mondta, aki félévvel azelőtt iktatta be az új lelkészt hivatalába, aki látta a romokat s a pusztulás és kétségbeesés szélén álló gyülekezetet. »Csoda történt itt« — mondta, — »Új életre ébredt

minden, a csüggedt szivekbe reménység költözött, Isten megsegítő kegyelme, a lelkipásztor és gyülekezet buzgó munkássága ismét a virágzó gyülekezetek közé iktatta a tamásváraljai egyházat.«

Igy tesz csodákat Isten a gyülekezetek életében, a kétségbeesés napjaiban, a legnagyobb nyomoruság idején. Így mutatja meg, hogy gyarló ember eszközök által akarja elvégeztetni az Ő földi láttató egyházának építését. Így bizonyítja be, hogy áldást fakaszt az összetartó és önzetlenül munkálkodó emberi kezek nyomán s hogy bizó hittel és élő reménységgel még a leglehetetlenebbnek látszó dolgok is megvalósíthatók. Így mutatja meg szeretetét, jóságát s azt, hogy az Ő népét nem hagyja el!

Édesanyám.

— Énekelhető a „Csendes éj, szentséges éj...” dallamára. —

*Édesanyám, kedves anyám, életed hajnalán
Két kezed szelíden átkarolt,
bölcsőm felett a szíved dalolt: —
él e dal örökké.*

*Édesanyám, kedves anyám, érted száll hő imám:
Egész élted legyen mindig szép,
derült legyen feletted az ég,
boldog légy örökké!*

*Édesanyám, kedves anyám, áldásod add reám.
Ez lesz éltemben mindig velem,
ez védelmez a gonosz ellen,
szíved óv örökké.*

*Édesanyám, kedves anyám, életed alkonyán,
Könnyes szemmel ha bucsut veszel,
halál és sir téged nem vesz el:
élni fogsz örökké.*

Szepesi Nits István.

A kilence hol vagyon ?

— Irta: KISS FERENC tamáshidai református tanító. —

Öreg Farkas Mihály nagy gondba esett: megromlott a lába. Valami hüléses nyavaja kerülgette már régóta s most úgy előfogta, hogy lépni sem tud tőle. De még a válla is kezd sajogni. Az öreg csak csóválta a fejét. Nem jól van ez, — mondotta magának, — ha már szegény az ember, legalább az egészsége legyen jó; öregség is, betettség is, szegénység is, sok a három együtt; valamelyik elmaradhatna, ha nem tovább, tán csak addig, amíg ő nem hívja. Így bizony még megesik vele, hogy a gyermekeire szorul. Az meg éppen nem volna kívánatos, hiszen van azoknak bajuk több, mint elég. No, majd csak lesz valahogy, — gondolta az öreg. Csinál jó szénamurva-fürdőt, megkeneti magát, herbateát iszik, megszabadul ettől a szagatástul. Van erre orvosság.

Mihály bácsi már 78 éves. Az élet ötét sem ki-mélte, fel-felemelte, meg leejtette; egyszer-egyszer simogatta, aztán megsanyargatta. Mihály bácsi odaadta neki tandíjban az egész életét, a sok próbálkozást, reménykedést, két keze szorgos munkáját, a verejtékes napokat s még ma is fizetgeti az örökös tanulás költségeit, mert ezt a tudományt sohasem lehet eléggé megtanulni. Ha van szive, az a baj, ha nincs szive, az a baj. De így is mondhatná: ha van szive, úgy is jó, ha nincs szive, úgy is jó. Ki tudna ebből kiigazodni? Látott ő már példát mindegyikre ebben a furcsán kavargó, zürzavaros nagy világban s nem egyszer lett keserű a szájize tőle. Mégis úgy gondolja,

hogy a jósziveknek van igazuk. Miért? Istenem... hát mert jók! Zsuzsának is mindig igaza volt, mert jó volt, jó anya, jó feleség. Milyen szomorúság, hogy itt hagyta. Három éve már. Azóta megkeseredett az élete. Volt azelőtt is bajuk, sokat harcoltak a mindennapiért, hiszen kilenc gyermeket neveltek fel, de az mégis más volt. Az az élet tele volt reménykedéssel, tervezgetéssel, biztató, vidámitó jóérzéssel. Ma már mit ér az ő élete, ez a társtalan, maradék élet? A gyermekek? Elmentek ki erre, ki arra; hívja, csalogatja, üzi, kergeti az élet, ez a nyugtalan, örvénylő nagy folyó; ragadja, sodorja őket; visszafelé nemigen nézhetnek.

Mihály bácsi a saját házában lakik; más vagyona nincs is. A lánya, Julis asszony gondolja, mióta magára maradt. Három gyermeke van Julisnak s a szája tele van panasszal. Ugy forgatta a dolgokat, hogy az öreg is belátta, megértette no, hogy jobb lesz neki is, meg a családnak is, ha a kamarába költözik; ott nyugodtan lehet, nem hallja a gyerekek lármáját; alhatik, ameddig tetszik; a falatjára se ácsingóznak ezek a mindig éhes gyermekek. Így telepedett meg Mihály a kamarában. Ablakot vágtak rá, ágyat tettek be neki s már készen is volt az új szállás. Ott valóban keveset háborgatták; a vő, meg a lánya sokszor egész nap »elfelejtettek« benyitni hozzá. Csak a gyerekek jöttek, ha otthon volt. Mert dologra járt most is, maga tartotta fenn magát. A szőlő-munkát értette igen jól. Nehéz volt ugyan hajladozni az öreg testnek, de nem panaszkodott, örült, hogy van kenyere. Most azonban itt a baj. Tegnap már mozdulni sem tudott, ma is alig-alig. Holnapra Berecki gazdáékhoz kellene menni, kezdődik a permetezés. Oda már nem mehet. Mi lesz? Ejh, lesz valahogy, gondoskodik a holnap magáról!

Ma vasárnap van; jó volna templomba menni, öreg embernek más vigasztalása sincs, mint az örökké fénylő ige, hiszen a napjü estére hajlott már, haza kell menni. Aztán milyen jó az a világosság, amely onnan átról ragyog: látja az utat s tudja, hogy vár-

ják. Mások is járnak arra, másokra is ráhajlott már az alkonyat árnya, milyen jó azokkal együtt lenni, énekelni, társalogni, vigasztalódni a lelki közösségben; elfelejteni a bajokat, csak azt látni az életből, ami szép, ami jó, ami tiszta-fehér. Mihály bácsi fel akart kelni, hogy elővegye a zsoltyárt az ablakból. Kinosan felült, aztán addig mozgott, hajladozott, míg lefordult a vacokról. Felkiáltott fájdalmában; a lábát, a vállát mintha késsel hasogatták volna. Lassan mégis összeszedte magát. Láta, hogy nem tud felmászni a vacokra, azért lehuzta a bundát s azon helyezkedett el. Néhányszor segítségért kiáltott, de nem volt, aki meghallja. Lehuzta hát a párnát is, kényelmesebb fekvést keresett s elcsendesedett. Ingujával megtörölte verejtékes arcát s elgondolkozott élete során. Milyen furcsa is, hogy ő kilenc gyermeket nevelt fel és most nincs, aki meghallja a kiáltását. Elment Zsuzsa, a jó asszony s azóta megromlott ez a világ, semmi sincs a helyén. Bizony jobb lett volna, ha ő is elmehetett volna vele együtt; mi értelme a magányos kapufélfának, ha már kidült a másika?! Vagy inkább maradt volna ó, hiszen egy öreg asszony könnyebben megél, mint egy öreg ember. Az gondját viseli magának, még másoknak is és csak a jó Isten tudja, milyen kevésből megél. Most is látja Zsuzsát, amint indul a gyermekeikhez, karján a kis kaska. abban pár szem gyümölcs, szalag, bábu az unokáknak. Mert mindig vitt valamit, adott, adott... és... igen... hozott is néha a gyermekeitől, szüretkor, tengeritöréskor, krumliszedéskor, mikor bővében voltak. Ő nem törődött vele, nem is kívánta, volt mindenük, ami csak kellett.

Dolgozott, Zsuzsa gazdálkodott, beosztotta a keresetet s mindenek ékesen és szép rendben folytának. Hejh... hejh... mit vétett ő, hogy neki kellett hátul maradnia?! A gyermekei?... Mit mondjon róluk? Az anyjuk mindig avval védte, takargatta őket, hogy van azoknak bajuk épp elég! Lássuk, hogy is áll az a dolog? Józsi már nagyapa, sokat vesződik a vőel. Imrének szegénynek a felesége valóságos égedelem,

olyan, mint a köszméte-bokor, tüskés is savanyu is. Andrisnak van a legnépesebb családja, kilencen vannak. Pista, a kovács? A kórházban fekszik, operálják a kezét. Béla kiment Amerikába, vele ment volna Lajcsi is, a legkisebb, de rossz fát tett a tűzre, aztán lecsukták. Mihály bácsi sorra szedegette volna mind a kilencet, de látogatók jöttek: Marosi Dani bácsi, meg üdős Kis Imre. A templomból jövet betértek hozzá, nincs-e valami baja? Nagyot néztek, mikor a földön találták, mindjárt vissza is fektették az ágyba. Dohogtak, méltatlankodtak, keresték Julist, de nem találtak senkit, elment az egész család. No persze, a komáék hívták meggyet szedni, oda kellett menni, sietni kellett, nem ért rá benézni beteg édesapjára. Hát a többi? Kilencen vannak és egy sincs itt! Egy pár szüle fel tud nevelni kilenc gyermeket, de kilenc gyermek nem tud eltartani egy szülét! Szivtelenség! Vétek! Hol van Károly, a legmódosabb? Mi volna neki gondoskodni öreg édesapjáról, még ha a többi egy krajcárt nem adna is! Mikor járt itt? Tán ebben a félévben sem? Dehogy nem, — szól közbe Mihály — tegnapelőtt bejött hozzám. csak pár szóra, amint mondta. Aztán kezdett panaszkodni, mennyi baja van a földes-gazdának, a sok munka, a sok adó, vizszabály, a hizlalás, ... így össze-vissza ... végre kikerült, hogy a szőlővel van legtöbb baj. Nyitni kell, karózni kell, kötni kell, permetezni, kaccsozni, kénezní kell. Olyan a szőlő, mint a nyügös gyerek, mozdulni sem lehet tőle, mindjárt baja esik. Tavaly a moly tett benne kárt, az ellen kéne a kénporozó; tudja, hogy megvan, nekem ugy sem kell, használt is már; neki nagy szüksége volna rá; majd küld érte ujbort meg törköpálinkát is, ha főznek. Mit tehettem? Odaadtam neki, ha már olyan sok bajjal küzködik.

Dani bácsi mérgesen szusszant, a másik öreg is bosszankodik. Mihály bácsi aztán elmeséli nekik, hogy megkereste Juci is, a kertészné naccsága; az is tudta, hogy megvan még a himzéses babapaplan; neki is nagy szüksége volt rá: keresztmamáának hívták és ezt így vélte legegyszerűbben elintézni. Mit tehetett? Odaadta neki!

A két vendég bosszankodik, mérgelődik. Keményen megfogadják, hogy sorra járják mind a kilenc gyermeket, megpirongatják őket és ha az nem használna, elmondják nekik, mit kapott a két legmódosabb testvér; biztos, hogy sietve jönnek majd »látogatóba.« Lassan-lassan meghiggadnak, megcsendesednek. Arról beszélgetnek, milyen könnyen elfelejti az ember a jót, amit kap a szüleitől vagy másoktól. Önző célok után futkos lelkendezve, sóvárogva és elfelejti, hogy a nagy futás végén le kell tennie mindazt, amiért annyit futkosott. A beszélgetés fonalán kibomlik, hogy ma, a templomban a biblia-olvasás a 10 bélpoklosról szólt. Dani bácsi el is mondja:

E tizek elmentek az Úrhoz és kérték, hogy gyógyítsa meg őket. Az Úr könyörült rajtuk. Elküldte őket a papokhoz és amíg odamentek, megtisztultak. A megtisztultak közül pedig csak egy tért vissza, hogy hálát adjon az Úrnak és az is Samariabeli volt. Az Úr kérdezte: »Avagy nem tizen tisztulának-é meg? A kilence pedig hol vagyon?«

*

A szeretet, a jóság, az áldozatosság ragyogása mellett csak annál sötétebb a hálátlanság bűne. Forgolódván a világban, nem ritkán látunk példákat, amikor mi is feltehetjük a kérdést: A kilence pedig hol vagyon?

A háláról szólván: Miért kell a tizedikre várni?

*

Bizony a hála ólomlábon jár s rendesen megkésve érkezik.

„Annak okáért az Krisztus minékünk mindaddig haszontalan és az igében hiába predikáltatik, mignem az Isten lelkétől hitnek általa a mi szivünkbe beoltatik és beplántáltatik az igének hallásából. Mert az Isten az ő népével való szövetségben egybeköti, mind az kettől, az ígét és az ő szent Lelkét.“

(A Visolyi Biblia előszavából. 1599.)

A kurátorék husvétja.

— Jó reggelt adjon az Isten! — köszöntött be a harangozó a Szalókiék portáján.

— Ne ijesszen meg már kegyelmed, csak tán nem harangozni akar? Jaj, de hamar eljött a templombamenés ideje. Ha nem aztán sokáig huzza azt a harangot, hogy én is idejében elkészülhessek.

— Ugy léssen kurátorné asszonyom, ahogy mondja. Jóakarattal leszek. Most már aztán sietek a tiszteletes urhoz a kulcsokért.

— Édes anyám, már huzzák az elsőt, felvehetem-e az ünneplő ruhámat?

— Mindjárt, raindjárt, kis leányom, csak a csipkét varrom fel az új ruhádra.

— Hát az én ingem ki van-e már vasalva, — kérdezte Pista.

— Légy türelemmel s az is azonnal készen lesz.

— No, anyjukom, már a másodikat huzzák s te még mindig itt szorgoskodol, — mondá a kurátor.

— Éppen most kefélgetem az ünneplő gunyáját édes jó uram. Legyen egy kissé türelemmel.

— Tünni, tünni, mindig csak tünni. Hát mikor lesz ez már nálunk másképen? A munkáddal, a teendőiddel te sohasem leszel készen. Mikor lesz már egyszer igazi vasárnapunk és ünnepnapunk?

— Ma megint elkészünk az Úr házából — szölt szomoruan a kis Tünde.

— Dehogy késünk el, kis leánykám, még csak a bubos tyukot vágom le s aztán minden készen lesz.

— Szünjél meg már a szorgoskodástól édes feleségem! Hagyd a dolgot, hiszen már a harmadikat is elhuzták. A templom tele imádkozókkal, ünneplőkkel. Az utcán már egy lelket sem lehet találni. Szégyen volna, ha a templomból csak a kurátor és a családja hiányzana.

— Várjon édes uram, míg kifésülöm a hosszú hajam.

— Ne fésülködj már! Ne végy a kezedbe kapcsos zsol-tárt! Ne szólj többé egy igét se! Lejárt az idő s elvesztetted Isten kegyelmét. Elmult az istentisztelet. Jönnek a templomból. Mig mások örvendeztek a feltámadás ünnepén az Úr házában, addig mi itten miattad szomorkodunk. Csak nekünk nincs husvétünk. Csak mi nem jelentünk meg Isten előtt. Csak nekünk nem támadott fel az Úr Jézus Krisztus. Ó, te asszony, kít a gond öl meg. Te nem tekintesz fel soha az Úrra. Neked soha sincs időd a templomba menni. Te sohasem hallod a harangok hívó szavát. A te szived sohasem buzog az imádságért. A bibliánkat fel nem nyitod. A kapcsos zsolttárral is hiába ajándékoztalak meg. Gyermekeidet, háznépedet nem vezeted a Jézushoz, a gyermekek szerető barátjához. Te vagy az örök gond, a végnélküli munka. Ó te asszony, ó te gyenge hitű asszony, miattad kárhozunk el. Miattad száll el tőlünk a boldogság. Így nem lehet református gyermeket nevelni.

A kurátor csak panaszkodott, fejét tenyerébe hajtotta s sóhajtvá folytatta:

Szégyen... szégyen! Egy ilyen asszony tönkre teszi a családját. Egy református kurátornénak a vallásosságban, az adakozásban, a templombajárásban mindig az elsőnek kell lenni. Te vagy az egyház szégyene. Istenem... Istenem segíts, könyörülj rajtam. Ó, Uram mentsd meg családomat, háznépét az elbukástól, az istentelenségtől. Ó, jó Atyám, ne vigy minket a kísértetbe.

A kurátort égzengés verte fel töprengéséből. Amint ablakán kitekintett, sötét felhőket látott. Villámok cikáztak az égen át. Ömlött, szakadt az eső. A szél a hatalmas fákat a földig hajlította. Egyik csattanás a másikat érte. Az erős testü, vállas kurátor megrendült, megreszketett.

— Isten ítélet! — mondá csendesén. Előtte állt felesége, aki még mindig a haját fésülgette. Hirtelen világosság terjedt szét a szobában s kis kékes vakító fény futott végig a fésülködő asszony testén.

A vihar elmult. A sötét felhők messze szálltak. A nap-sugár ismét besütött a kurátorék ablakán... a kurátor halálra-váltan, hófehéren ott állt felesége szénné égett holtteste mellett.

Sándor bácsi.

A végvári ref. templom.

— Irta: TÓKÉS BÉLA református lelkész. —

Mintha valamelyik tiszaparti alföldi városban volna, oly méltósággal áll a falu közepén ez a szép nagy, erkélyes tornyu templom.

A hasonlóság nem pusztán véletlen, a község lakói tényleg a Tisza síkságáról települtek Temes megyébe 146 évvel ezelőtt, 1794-ben. Előttük II. József császár német telepesei laktak a faluban. A föld mostohasága és a szomszéd falusiak gyakori háborgatásai miatt azonban elvándoroltak s átadták helyüket az ide települő református magyaroknak.

A falu eredeti neve »Rittberg«, melyet később változtatnak »Végvár« névre át. Lakossága kezdettől fogva tiszta református. Lelkésze, imaháza, felekezeti iskolája 1794. óta van. Sajnos templomépítésre csak 1858-ban gondolhatnak.

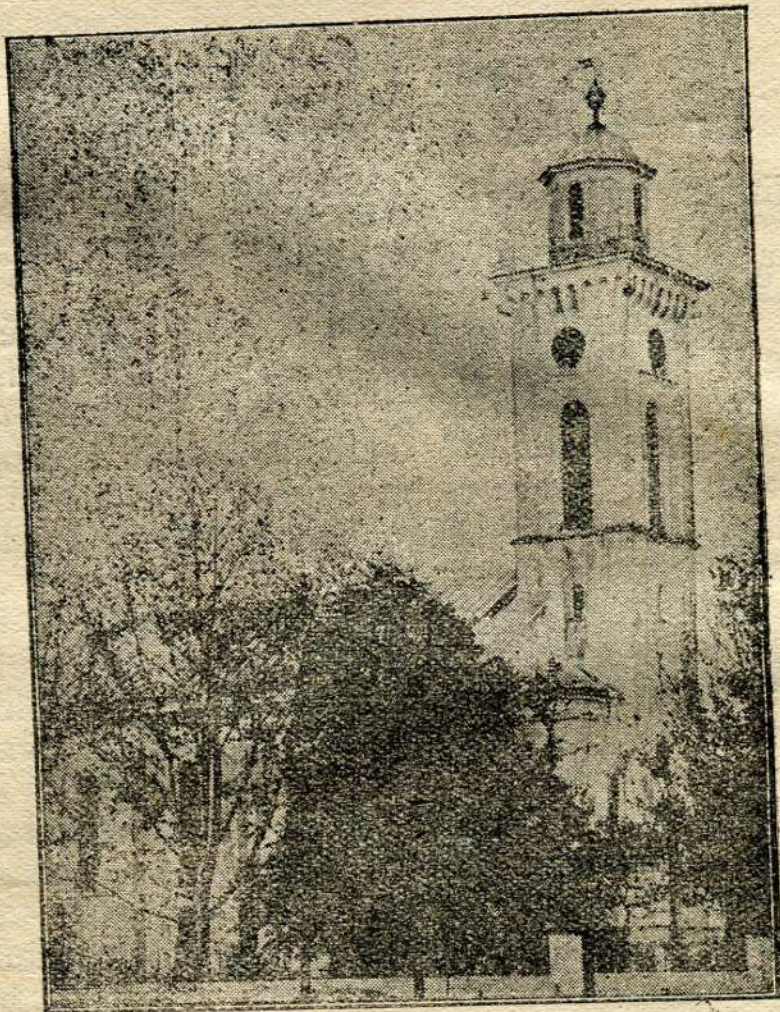
Sok áldozattal, munkával és fáradsággal végre 1860-ban áll a szép tornyos templom. Sajnos, nem sokáig örülhetnek neki. Néhány év múlva — építési hiba miatt — le kell bontani és újjá kell építeni. Így épül 1888-ban a mostani templom. Istennek hála, a második építkezés jól sikerült. Azóta is szilárdan állanak falai.

Gyönyörű két manualos orgonáját B. Kovács József és Neje építteti. Ungor János és Neje szép díszmeszeltetéssel díszíti. A három harang közül egyik g. Tóth János ajándéka, másikat Palicsák Mihály átönteti, a harmadik huszonkét egyháztagnak adományából készült.

Szép temploma mellett második büszkesége a falunak a gyönyörű öttanerős református felekezeti

iskola, melyben évente 300-nál több gyermek tanul. Hatása meg is látszik, mert Végvár nemcsak legnagyobb református gyülekezete a Bánságnak, de egyik legfejlettebb és legszebb községe is.

Az utcákon járda, villanyvilágítás. A kulturális igények kielégítésére három Olvasó Egylet áll a lakos-

A végvári református templom.

ság rendelkezésére több mint kétezer kötetnyi könyvtárral. A gazdasági erők összefogására virágzó Fogyasztási és Hitelszövetkezet és Gazdakör alakult.

Istennek hála, dacára a külső haladásnak és fejlődésnek, az ősektől öröklött erények ma sem fogyatkoztak el. Minden végvári szereti egyházát, templomát, iskoláját s értük szívesen hoz áldozatokat.

Szellemek találkozása.

— Irta: TÓTH ZSIGMOND érmihályfalvai igazgató-tanító. —

A környék dús gazdag földesurát autóbaleset érte. Elszállított lelke, átlépve a földi lét küszöbét, — látta, hogy körülötte ismeretlen lelkek ezrei hullámzanak. Emésztő vágy támadt benne egy ismerős lélek után és az ide-oda hullámzó lelkek között bolyongani kezdett. Sok kószálás után egyszerre ujongva kiáltott fel: »János, János« — és a megszóllítottat meleg szeretettel megölelte.

János, a hatalmas uraság nyolcgyermekes bérese volt. Mint mondani szokták, természetes halállal halt meg, ha ugyan természetes halálnak lehet minősíteni azt, hogy ázott, fáradt, kűszködött nyolc gyermekével és kiaszott élettársával együtt és ötvenkét éves korában kidőlt az igából, mint egy elcsigázott gebe.

János néhány perccel hamarabb vetkezte le a földi lét porsátorát, mint az uraság és a találkozásnak ő is nagyon megörült.

Ne haragudj rám János, — mondja forró ölelés után az uraság, ha ugyan van itt nekem jogom téged ilyen bizalmasan megszólítani, hiszen téged égi fényesség diszes ruhája övez; fejeden mennyei dicsőség koronája ragyog, mig engem alig piszlákol körül valami kevés világosság.

Ugyan hagyd testvér — válaszolt János — ezeket a földi érzü haszontalanságokat, hiszen tudod, hogy ide címből, rangból magunkkal semmit sem hozunk; még a selyembársonyt vagy a koldusrongyot is ott hagyjuk földi porsátorunkkal együtt a fekete koporsóban. Én nem haragszom reád, már odalent megbocsájtottam. Igaz, midőn minden ok nélkül megkorbácsoltál, halálos bosszút esküdtem ellened. A verés pillanatában, a

meglepődéstől védekezni sem tudtam, de mikor égő ábrázattal otthagytál, feltámadt emberi önérzetem és elhatároztam, hogy a sértésért elégtételt veszek. Aztán aludtam rá egyet és elszállt a haragom; lelohadt a bosszuvágyam, mert éreztem, hogy te nem vagy olyan rossz, mint amilyennek látszol; éreztem, hogy téged csak a földi dolgok tesznek olykor-olykor embertelenné. Meg aztán lecsendesítettem magamat azzal, hogy szolga vagyok, tőled kapom a kenyeret és mint a megvert kutyának — meg kell csókolnom a kezedet.

Jól érezted János — válaszolt az uraság — valóban a földi dolgok ejtették meg a lelkemet. Mikor embertelenül megkorbácsoltalak, az is a vajudó lélek tragikus kirobbanása volt. De elmondom neked eleitől kezdve az egész dolgot.

Amiről talán magad is tudsz, nagy uri lakoma volt éppen nálunk. Rogyásig voltak megrakva minden jóval az asztalok s csak úgy duskáltunk a földi javakban. Én rátok, a te éhes nyolc gyermekedre gondoltam és lelkiismereti furdalás kezdett gyötörni. Sajnálkozni kezdtem barátaim előtt mostoha sorsotok felett. Barátaim kijelentették, hogy nyomoruságtoknak magatok vagytok az okai, mert tehetetlenek, élehetetlenek vagytok. Azért sülyedtetek le cselédi sorba, mert életképtelenek vagytok és adhatná valaki nektek a Dárius-kincsét is, ti egykettőre elherdálnátok és ismét nyomorultakká lennétek.

Nagyon lesujtott az a rólatok hallott — többé-kevésbé magam által is vallott — lesujtó kritika. Szokásom ellenére sokat is ittam és másnap délelőtt mámoros fejjel ébredtem fel. Hátilovamra kaptam és kilovagoltam a mezőre, hogy megnézelek benneteket. Hiszen tudod, éppen szántogattatok. Unottan, szenvtelenül ballagtatok az eke után és igazolva láttam barátaim állításait. A fejem is mámoros volt, irtózatosan felháborodtam. Szerettelek volna végigkorbácsolni benneteket. Erre te elengedted az eke szarvát, elibem álltál és ismét előleget kértél. Fojtogató dühöm most teljesen te feléd összpontosult; leugrottam a lovamról és a lovaglókorbácsommal — az este barátaimtól hallott szavak hangoztatása közben — megkorbácsoltalak. S amiről te nem is tudsz, most elmondom az azután történeteket.

Lovamra ugrottam s mint az örült vágattam haza. Bezárkóztam a legbelső szobámba és a legnagyobb megrendüléssel zokogni kezdtem. Mikor jól kisírtam magamat, elhatá-

roztam, hogy kétségbeejtő közönyötökből kinevellek benneteket. Valami célt tűzök ki elétek és ezzel visszaszerzem életkedveteket. Elhatároztam, hogy szorgalmatokhoz méltóan minden év végén megjutalmazlak benneteket. A pénzt gyümölcsösztetni fogom, hogy 15—20 évi szolgálat után tisztességes vagyonhoz juttassam cselédeimet. Azt is elhatároztam, hogy a népes tanyámon lévő iskola mellé egy árvaházat építtetek és cselédeim árván maradt gyermekeit felneveltem és illő módon kiházásítom. Aztán tollat, tintát vettem elő és megírtam végrendeletemet. Összes vagyonomat egyetlen leányomra hagytam, de kikötöttem, hogy ha nekem nem lesz időm, fenti elhatározásomat leányom és utódai kötelesek végrehajtani.

János eleinte könnyezett, aztán sirt, majd zokogott; a volt uraság lelke beszéd közben mindég fényesebb lett s mikor befejezte beszédét, mennyei dicsőség fénye ragyogott a feje felett.

A romániai magyar kisebbség óriási többsége földmivelő nép. Nem lehet kélséges, hogy a magyarság fennmaradása Erdélyben a nép fennmaradását jelenti. Az sem vitatható már, hogy az intellektuális (értelmiségi) pályán maradtak vagy leendő kis serege nemzeti jelentőséget, csak mint a népért élő, a nép közt élő, a népet szolgáló vezető réteg nyerhet. A tulajdonképeni értéket, mint nemzeti lelkiületet és jellemet, a nép hordozza, az intelligencia (az értelmiség) pedig a felelősséget hordozza ezért az értékért. Egész lelki és szellemi életünknek, kulturánknak vissza kell hajolnia a néplélek mélységeibe és onnan kell öntudatra hoznia, kimivelnie és a világ előtt is megmutatnia mindazt, amiért joga van élnie a magyarságnak.

*

Ha teljes komolyságában átláljuk a kisebbségi önfenntartás súlyát és jelentőségét, ha öntudatosan ismerjük a célt a maga roppant nagyságában, akkor teljesen méltatlannak kell ítélnünk azt a gondolatot, amely a közcélokra gyűjtendő öszszegeket multságok és szórakozások viszontszolgáltatásával akarja kipróbálni. Ez az eljárás egyrészt nemzetgazdasági öngyilkosság, másrészt lelkiileg és erkölcsileg — a célnak az eszközökkel való megalázása, mely egy kisebbségi nemzetre az öntudatlanság és éretlenség szégyenfoltját veti.

Mokkai Sándor: Magunk revíziója.

A bihardiószezi ref. templom.

Az érmelléki hegyek nyugati lábainál, nagy és népes község házai között emelkedik büszkén, magasan a bihardiószezi református templom.

Századok óta megszentelt helye ez Diószegi városának.

Valamikor az 1300-as években, ott ahol most a ref. templom emelkedik, a Dorogfiak vára terült el. Közepén volt a Péter tiszteletére szentelt katolikus templom. Az idő viszontagságai elpusztították várat és templomot egyaránt.

A református templomot Imreffy János építtette 1609-ben. Egykor a templom falában elhelyezett márványtábla hirdette a kegyes birtokos nemes tettét. Már akkor »tágas és téres« templomnak készült, de az idők folyamán többször alakítottatott át, bővítettetett ki, úgyhogy ma az Érmellék egyik legszebb és legnagyobb temploma.

Az 1660-ik évben, a rettenetes török-tatár pusztítás idején a pogányok lerombolják, felperzselik a mi templomunkat is. Egyházi levéltárunk őrzi azt a levelet, melyben Mehemet aga engedélyt ad a templom újjáépítésére. Az engedély így hangzik: »A fővezér Jószágába, Diószeg várossába, én Mehemet Aga, Mutavelli, Fővezér szolgája, Diószeg várossának könnyörgésére, elpusztult szent. Egyházokat megengedem tsináltatni, úgy hogy sem én, sem utánam levő Mutavellik, sem Pasák, sem Kadiák őket meg ne háborítsák, hanem elpusztult szent. Egyházukat mennél jobban megtsinálják és szebben«.

Még többször is kellett a diószegi templomot újjáépíteni a törökök dúlásai miatt. Így például 1702-ben, amikor a szegény diószegieknak még harangjuk

A bihardiószei református templom.

sincsen és az elpusztult jankafalvi egyházközség megmaradt híveihez folyamodnak harangért.

A minduntalan megismétlődő pogány kegyetlenségnek áldozata lett a jankafalvi ref. egyházközség, melynek megmaradt töredéknépe ezután a mi templomunk falai közt kereste zaklatott lelkének a megnyugtatót. E körülmény és a város lakosságának

természetes megnövekedése is hozzájárult, hogy templomunk befogadóképességét növelni kellett. Így 1795-ben a templom nyugati részét egy kiugróval toldották meg, ami által a templom térfogatát több, mint egyharmad résszel növelték, 1808-ban pedig a kijárók elé előcsarnokokat építenek. Lassanként így előttünk áll a ref. templom mai képe.

Az idők folyamán még többször végeztetett az egyház átalakítást, javítást templomunk külső, belső berendezésében. A legutolsó renoválás 1926-ban történt 171,225 Lei költséggel.

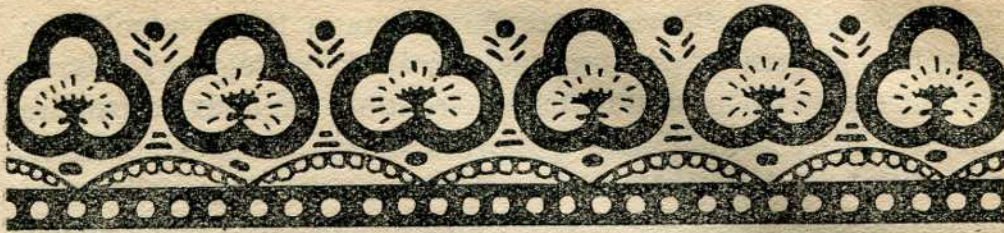
A világháboruban az egyház, három harangja közül kettőt a hadvezetőség rendelkezésére bocsájtott. Ezek pótlására az énekkar gyűjtéséből és saját pénztárából öntetett mintegy 20,000 Lei költséggel egy kisebb harangot. K. Nagy Sándor és neje buzgó egyháztagnak pedig a harctéren elesett fiuk emlékére mintegy 40,000 Lei költséggel öntettek egy nagyobb harangot. A harangok ilyen pótlása 1923-ban történt, majd a következő évben, 1924-ben, K. Nagy Gábor és neje, egyházunknak szintén nemeslelkű fiai, az 1851-ben készült orgonát alakították újjá 27,500 Lei költséggel.

Ma Isten iránt érzett hálával elmondhatjuk, hogy egyházközségünk a maga impozáns, mintegy 4000-nyi lélekszámával, magasba szökő tornyu templomával, szépen körülkerített, parkirozott templomkertjével, öt-tanerős iskolájával, megújulásnak induló keresztyén kálvinista öntudatával, az Ér lapályos földjén a Mindenhatónak sziklára épített egyháza.

— Pásztor. —

„Nem kell tehát minékünk vakmerő képpen minden tudománt bevennünk, mihelt azt valaki az ő szájából kibocsátja, hanem meg kell próbálni és az Próféták Apostolok írása mellé kell vetni, mint az Isten lelke tanít bennönket.“

(A Visolyai Biblia előszavából 1590.)

Nehéz eset.

— Irta: Dr. TEREH BÁLINT, Szatmár. —

Az öreg, falusi paróchia kicsiny ablakán bágyadt fényvel tükröződik a téli napsugár. A tiszteletes ur elmerengve ül íróasztala mellett. Vidám, derüs arca időnként elkomolyodik, elborul, mint a mivőn a virágos rétre a futó felhők árnyékot vetnek. Néha-néha kitekint a kis ablakon a téli világba és megbékélt lélekkel hordozza tekintetét az előtárulkozó ismerős tájakon. A holnapi prédikációján elmélkedik. Így, — kicsiny szobájába behuzódva, zavartalan csendben, — szokott készülni az ünnepi igehirdetésre,

De most nagy, paraszti csizmák sulyos dobbanása veri fel kívülről az áhitatos csendet. Majd motozás, kopogás és köhészelés hallatszik a két ajtó közéből és a tiszteletes ur hangos: »szabad« szavára bátortalan mozdulattal benyit a nagy csizmáknak gazdája. A tiszteletes ur mosolygó arccal tekint a belépőre. De van is oka a mosolygásra, mert a belépő nagyon mulatságos módon jutott a szobába.

Amint a tiszteletes ur »szabad« kiáltása felhangzott, a két ajtó közé benyitó testes atyafi meglátta a szép citromsárgára surolt küszöböt és megérezve a belülről kiáradó jó meleget, oly képen vélekedett a szobába bejutni, hogy minél kisebb alkalmatlanságot okozzon. Ezt ugy gondolta elérhetni, hogy egyrészt nem lép a gyönyörűen surolt küszöbre, másrészt pedig minél kisebb ajtónyíláson lopakodik a szobába. Ezt a leleménnyel kifundált tervét sikeresen is megoldotta, de olyan mozdulatok kíséretében, hogy a tiszteletes ur önkéntelenül elmosolyodott. Ugyanis a testes atyafi, a buzgó mozdulatok sodrában valósággal bebukott az ajtón, miközben a »szerencsés jónapot« is csak elcsukló hangon, idő múltán nyögi ki.

Most ott áll a szoba közepén, a maga teljes mivoltában. Hidegtől pirosra csipett széles arcából meleg fényű, barna szempár kerekre nyilottan bámul irdatlan, habdák csizmáira, amelyekről az olvadó hólé szennyes, barna cseppekben szivárog a tiszta surolt padlóra. A széles arc egyszerre elkomorodik és megadással várja a tiszteletes ur dorgáló szavait. De az megértő derüvel csak tovább mosolyog, majd bátorítólag szól:

— Nincsen semmi baj. Az a kis hólé ne bántsa. Miért jött kigyelmed?

— Bizony nem jó járatban vágyok én tiszteletes uram.

— Talán valami baj történt?

— Igen. Nagy baj. Öreg édősapám meghótt, tennap estvére. A végtisztösség miatt lábatlankodom a tiszteletős urnál.

— Nagy baj. De bizonynal Isten akaratja volt. Abban keresztyéni hitteim meg kell nyugodnunk. Máskülönben hány éves volt a megboldogult?

— Nem tudgyuk kéröm bizomosan. Csak azt tudgyuk, hogy öreg vót már.

— Hogy-hogy nem tudják. Hát a megboldogult sohasem említette családjá előtt, hogy mikor született? — kérdi derűs arccal a tiszteletes ur.

— Hát nem mondom kéröm. Sokszor hajtogatta az Istenben boldogult, hogy éppen egyidős a nagykomájával: lisztes Csülök Mihállyal, — ki az alvégen lakik, — mivelhogy egy évben születtek.

— Hát aztán melyik évben lehetett ez a két nevezetes születés?

— Azt kéröm mink nem tudgyuk, mivelhogy a jóljárt azt sohasem mondta. Azaz, hogy most jön az eszömbe. Mégis csak mondott valamit. A jó öreg sokszor fabulázta, hogy ű az azután való évben, éppen József nap hetében született, amikor az a nagy árviz vót itt a faluban, hogy csak a templom állott szárazon.

— Aztán melyik évben volt az a nagy árviz?

— Nem tudgyuk. Az öreg mindig csak a nagy árvizet emlegette.

— Ejnye, ejnye. A megboldogult vajjon tudott-e írni, olvasni? — tudakozza tovább mosolyogva a tiszteletes ur.

— Az Isten nyugossa a megboldogultat, mindig dicsekedett, hogy járt két oskolát. Azonban, amikor az öreg bibliát

a kezébe adtuk, hogy olvasson belőle, mindig azzal ütötte el a dolgot, hogy abból nem tud olvasni, mivelhogy az ő pulyakorában másképp irták a betűt az iskolában. Mink is furcsáltuk a dolgot, de elhittük neki. Jobbadán mink sem ismerjük a betűvetést.

— Meg van még az öreg biblia? Hozza el kigyelmed. Hátha fel van jegyezve benne a megboldogult születési éve.

— Óh, no persze hogy megvan. Ott áll most is a mestőrgereándán. Tudgyuk, be is vót jegyezve az öreg születése. De most már nincsen benne az irás.

— Hogy-hogy nincsen benne? Ha benne volt, most is ott kell lennie. Csak nem rágta meg az egér a bibliát? — kérdi megütközve a tiszteletes ur.

— Óh, azt nem. De, hogy nincs benne az irás, ezt tudgyuk bizonyosan abból, hogy ennek előtte nem régen is a kezébe nyomták az öregnek az unokák a bibliát, hogy olvasson belőle s mire az öreg mérgösen rájuk szólt, hogy a sintér nyuzzon meg benneteket, kitéptétek azt a lapot, ahol be vót írva az én születésem. Csakugyan az elsárgult lapokon most is ott van a keze nyoma a garázda kölyköknek.

— Ejnye-ejnye, most már honnan tudjam, hogy hány éves volt a megboldogult. A végtisztességen valamit csak kell mondanom az életkoráról.

— Sohse tessék azon veszködni. Tessék csak azt mondani, hogy öreg vót már. Elég az a népsigne.

— No jól van. Hát még csak azt kérdezem kegyelmedtől, sokáig volt-e beteg és milyen betegségben volt a megboldogult? Sokat szenvedett?

— Hát kéröm alássan, nem vót a sokáig beteg, teszöm fel csak annyit, mintha én most Isten bocsá... ágynak esnék és holnapután már kinyujtóztatnának. Osztán nem vót annak semmi fájdalma, hogy teszem fel nyögött vóna. Csak annyit tett a szegény öreg, hogy befordult a fal felé és hertyegett. De azért gondótuk, hogy mégis csak van valami belső nyavajája, mivelhogy azontul, hogy ágynak esett, még a pipa sem kellett neki.

— No látja, ez már értelmes beszéd volt. Most azt szeretném még tudni, milyen erkölcsü volt a megboldogult? Haragos természetü volt-e? Járt-e az Istenházába?

— Hát igen. Hogy is mondjam? A jó öreg nagyon erkölcsös volt. Szegény anyám — Isten nyugossa, mindig

mondta, ha egy kicsit összezördültek: hej Mihály — Mihály, kutya nagy erkölcs van tebenned. Másképpen csendős-ember vót. Csak eccer jött ki nagyon a sodrából, amikor a fejőszéket vágta a rakoncátlan pulyasereg után azért, mivelhogy a pipáját nem találta meg a szokott helyen. A pipájáért embert is ölt vóna. No igen, a templom. Azt is tudakozta a tiszteletes ur. Hát kéröm, utóbbat eljárógatott a templomba is a jó öreg. Mindig nagyon dicsérte a tiszteletes urat, milyen szépen tud papolni. Gyakorta kérdeztük is: no, idesapám, mit prédikált ma a tiszteletes ur? Mindig azt szolta, nem tudja. Hogy-hogy nem tudja kend idesapám? Hát fiaim, olyan szépen papol a tiszteletes ur, hogy a gyönyörüségtől mindig elalszom a templomban és csak a kimenő énekekre ébredek fel. Elegőt is tusakodom e vétkemről. Azonba' tudjátok, ott a kar alatt, az enyhő sötétben olyan jó szundítani.

— No ez igazán szép dolog volt a jó öregtől, hogy olyan jól találta magát a templomban. Most még azt mondja meg kegyelmed, van-e családja az elköltözöttnek? Kik azok? Tudja a bucsuztatót eltiltotta a felsőbb egyházi hatóság, de tudnom kell mégis, kikből áll a család.

— Hát instálom alásan, nagy család vagyunk mink. Valamennyien pásztornép vónánk. Az apámnak még az öregapja is juhász vót. Én is az vagyok. Már szittyó fiam is mellettem bojtárkodik. Mindig abbul éltünk mink, kéröm, hogy a jószág után futkostunk. Nem is igen tudgyuk mink a mai ficomántos dógokat. No, de azért a búcsuztató legyen rendős. Vegyön búcsut a megboldogult, gyermektől, unokától, sógortól, sógor-asszonytól, vótól, menyétől, komától, jószomszédoktól, csak az egyik komájától, attól a nagyfejü Görbe Andrástól ne, aki ott lakik a községi kovács mellett és aki a szegény, megboldogult öreg apámat valami régi juhvásár felhányásával minditig bélelte és macerálta. — Nem tudgyuk mi volt belőle igaz, mi nem. Régi dógokat nem kell feszögetni, mivelhogy... no nem mondok többet.

— Most már mindent megértettem. Majd annak is utána nézek az anyakönyvben, hogy hány éves lehetett az öreg. — mondja a tiszteletes ur jóságos arccal.

— Sohse eméssze magát a tiszteletes ur. Mondja csak úgy, hogy öreg volt már az elköltözött. Megölégszünk mink annyival is. Csak azt a böcstelen nagyfejü Görbe Andrást ne

tessen emlegetni a bucsuztatóban. Engedelmet kérök, hogy ilyen pogány módon szólok, azonban ha reá gondolok is, menten előnt a mérgeős indulat. Mivelhogy nagyon felindultunk az öreg utolsó szavain.

— Mi történt? A megboldogult talán utolsó percében említette a komáját? No, mondja el kegyelmed, — sürgeti a tiszteletes ur a távozni készülő atyafit.

— Jól van. Elmondom. Ámbár nem akartam szólni. Így vót. Örökre jól emlékömbe véstem.

Tennap, ugy napszálltakor ott vagyunk az öreg beteg-ágya körül. Eccer csak az öreget fuldokló köhögés fogja elő. Odafigyelünk. A beteg kis idő múlva elcsendesedik. Majd halovány orcája gyengéd elpirul és lehunyt szemmel mintha álmodna, gyenge, akadozó szóval mondja: Igön... szólit a jó Atya... megyök... mindgyárt... csak... adjátok... hamar a rovasom... a komám... Még szól valamit, ezt már nem értjük. Kezét emelné, de nem bírja. Verejtékben feredő orcáját ideoda veti. Aztán nagyot sóhajt. Teste megvonódik. Kinyulik. Azontul nem szól többet. Végő lett. Ott fekszik már halálos némán, sárga orcával. Mink pedig halottnemzavaró csendes hangon imádkozunk. Eccer csak a szittyó fiam beszalad a házba. Kezében az öreg rovas-pálcája. Meglátjuk. A szivünk elfacsarodik. Aztán rivunk-sirunk, hangos jajjszóval, nagyon keserve-sen. Odatesszük ama pálcáját a jó öreg mellé. Ippen a keze ügyébe. Hadd vigye magával az utolsó nagy számadásra.

— Azóta még kétszerte jobban harangszunk arra a... De hagyom, nem becstelenkedem megint. Az Isten nem vér bot-tal. Eccer majd eljön az ü órája is.

— Jól van. — Ugy lesz minden, hogy a boldogult ne valljon szégyent. Kegyelmed elmehet békével, mondja a tiszteletes ur, mélyen elgondolkozva, halkán, szinte magának.

Aztán derüs mosollyal kezét nyújtja az atyafinak, aki illedelmesen elköszönve, a jól végzett munka nyugalomával lassan kikerülkőzik a szobából.

A tiszteletes ur jóságos szemekkel kíséri utjában a távo-zót, mintha mondaná neki: Nagyon jól van én drága hű pász-tor népem. Kivülről darabos, disztelen; értelmed pallérozatlan, csiszolatlan, de a szived, a lelked mint a kristály, mint az er-dei forrás vize, amelyből verejtékes munkád közben szomjadat enyhítgeted.

Érkeseerű,

vagy amint mondják, ősi nevén Kis-erű, az Érmellék legjellegzetesebb vidékén, az érmelléki domboktól köröskörül bezárt mély völgyben fekszik. Hét falu veszi körbe, a Borz halmáról még másik öt falu tornya látszik.

Lakói ősmagyarok. Bizonyítják az ősi családnevek: Nyéki-i, Lovas, Fűr, Sas, Kiss, Nagy, Bertalan, — had — amint a régi kis törzsekre, nagyobb családokra még ma is mondják. Bizonyíték testalkatuk, temetkezési módjuk s vallásos életükben előforduló babonák, — a régi magyar vallás maradványai.

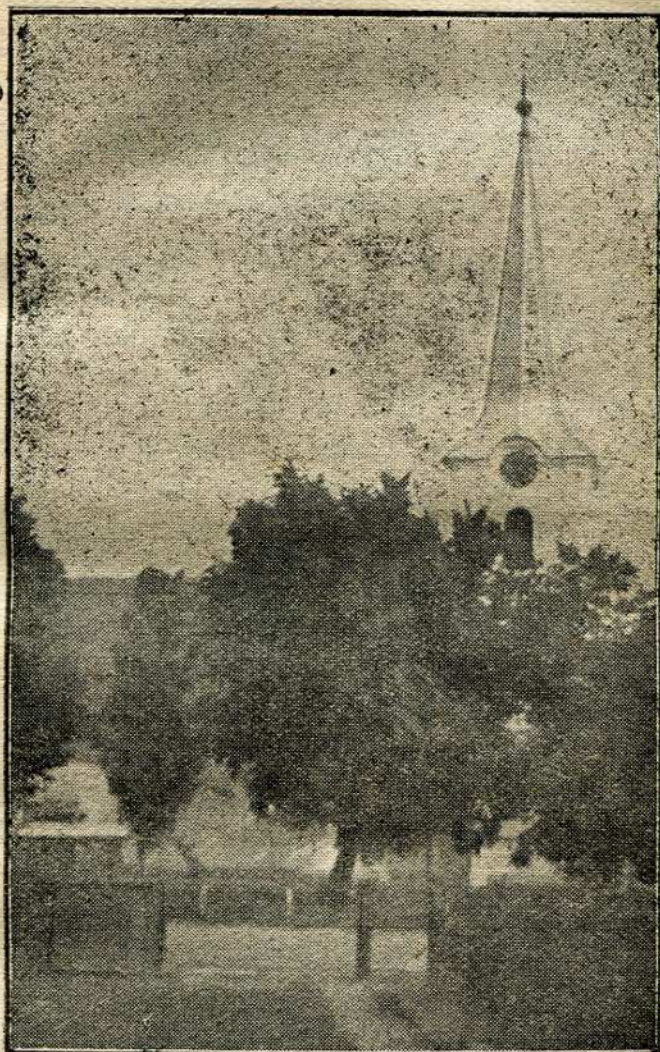
Debrecen s a Collegium közelsége mindjárt a reformáció kezdetén a reformáció híveinek sorába állította Érkeseerűt is. A római katolikus egyház 1552-ben megszűnt és csak 1754-ben állították vissza. 1587-ben már megszervezett református egyház volt itt.

Lelkészeinek nevét 1600-tól, tanítóinak nevét 1772-től kezdve ismerjük. Anyakönyvi feljegyzéseik 1765-től kezdődnek.

1778-ból való az egyház életében fontos első esemény feljegyzése: Gázi Istvánné-Fráter Anna szószékterítőt csinál. Ebben az időben nem volt torony, csak harangláb, amit 1679-ben javítanak ki és zsindeleznek újra. 1784-ben a templom mennyezetét csinálják, 1786-ban közadakozásból, főleg a Fráter Anna adományából a mai gisz-hangu harangot csináltatják. 1790-ben építik a svájci helvét tornyokra emlékeztető hegyes, vidékünkön ma is egyedülálló tornyot.

A kb. 1100 lelkes gyülekezetnek az ősi templom nagyon kicsi már. Csécsi János lelkészt alig hogy haza hozzák Göttin-gából (1798 ápr. 28.) nagy munkába fog: felépíteni századokra szólólag az Úr házát, a hivek hajlékát. 1798 karácsonyán a presbiterium, majd 1799 jan. 1-én az egyházközségi gyűlés

elhatározza, hogy templomát megnagyobbítja. Gyül a caritativum egész évben: pénz, buza, zab, dohány stb. Mennek a szekerek: fáért a Rézre, a margittai erdőre, mészáért Erdélybe-Kolozsmegyébe. Égetik a téglát a mihályfalvai mesterek. Micsoda buzgó, boldog szent sürgés-forgás lehetett

Az érkeserűi ref. templom.

az s^o 1800 husvét harmadik napjától 1801-ig építik; kőmivestester Derecskéről, ács-asztalos-mester Érsemjénből. 1801-ben újra zsindelyezik a templom régi felét is, az egész templom mennyezetét lécelik, a régiét ritkábban, a régi kart nagyobbitják, vele szemben új kart, padokat csináltatnak. 1802-ben pedig egy monostorpályi-i asztalossal szószéket csináltatnak. Milyen vígan szólhatott az 1645 és 1786-ból való két harang.

1808-ban Knepp György váradi órással 1000 forintért s 10 köböl buzáért fertályos órát csináltatnak s még ugyanebben az évben a diószegi mesterekkel harmadik harangot öntetnek, 1812-ben a szószéket az északi oldalból átteszik a délbe s azt hiszik, hogy most már sok időre szóló jót alkottak. Ámde 1834 október 15-én irtózatos erejű földrengésre ébredtek, amely a szomszédos Értarcsán mindkét templomot, Vasadon, Gálospetriben, Érkörtlvényesen a román templomokat, Piskolton a tornyot döntötte romba s 60 mértföldnyi körzetben rengeteg lakóházat döntött össze többszöri lökéseivel, »összehasadozott és vakolásától nagyobb részén megfosztatott a mi templomunk is.« 1839-ben közadakozásból kijavíttatják ugy a templomot, mint a villámütéstől is sujtott tornyot. 1859-ben a templomot egészen, a toronynak az alsó részét ujonnan zsindelezetetik. 1896-ban 2000 forint költséggel újra javíttatják, 1899-ben a templom-kertet körülkerítik, 1922-ben a templomot s tornyot kívül-belül kijavíttatják és bemeszeltetik s az 1916-ban ismét villámsujtotta tornyot megcsináltatják. 1926-ban Szakács András hősi halált halt fia emlékére 60,000 Leiért orgonát, a gyülekezet Nyéki Ferenc segítségével s nagy adományával h. hangu harangot csináltatott a háborúba elvitt harang helyett. 1934-ben a templom-kertet újból körül keríti. Még ez évben irtózatos jégverés zúdul a falura s leveri a templomtető zsindeleyét. Ekkor cseréppel fedetik be a hivek 21,000 Lei önkéntes adóból s a börvelyi gyülekezet 4500 Leis adományából. Talán most már megkegyelmez az Úr az Ő házának: Nem! Ujabb próba. 1938-ban még egy szörnyű jégverés, a cserép nagyrésze leverve, a torony zsindeleye összetöredezve. Az évi kenyér nagyrésze elveszett. És a szükség fenyegető réme sem akadályozza meg a gyülekezetet abban, hogy 1937 dec. 29-ki presbiteri határozatát végrehajtsa: templomát befedeti, reá csatornát tétet, tornyát bádoggal fedeti, villámhárítóval láttatja el, uj vörösréz-gömböt készített rá; templomát, tornyát kívül-belül uj köntösbe öltözteti, 67,000 Leis rendkívüli adókiivetéssel, amit a Dalárda 37,000 Leis adományával pótol ki. Szeptember második vasárnapján 136 évvel ezelőtt élt ősei buzgóságával segített a falvak és a vidék népe a szépen megújított templomba.

Mindezt azért jegyeztük fel, hogy akik olvassák, a példán buzduljanak, még hivebbek legyenek, még többet tegyenek; Istent és az egyházat még jobban, még forróbban szeressék!

Két ereklye.

— Irta: GÁRDONYI GÉZA. —

Szabolcska Mihály Párizsból hazajövet utközben meglátogatta Kossuth Lajost. Hogy miket beszélgettek, azt bizonyosan följegyezte ő a maradéknak. Erre a történetre csak annyi tartozik, hogy Kossuth megkínálta őt szivarral.

Szabolcska a kezében tartogatta a szivart, de nem gyújtott rá. Kossuth meg a beszélgetésben nem vette észre. Így jutott Szabolcska egy olyan szivarhoz, aminőt Kossuth szokott szívni. Be is göngyölgette szépen selyempapiros hiján ujságpapirosba, s eltette a ládájába gondosan.

Persze mikor hazaért, legelőször is a szülőit látogatta meg és csak innen egy kis kerülővel ment Debrecenbe.

A kerülő Nagyszalonta volt. Mint afféle poéta-ember látni kívánta az Arany-szobát, mely akkor még a gimnázium házában volt berendezve. És meg is nézett mindent áhitattal.

Az Arany-ereklyék között megvan az a dohányszita, amelyikből a nagyköltő a pipáját tömögette. (Legyen följegyezve emlékezet okáért, hogy Feszty Árpád, a világhírű festő, szállította neki köpönyeg alatt a szüz dohányt.) És a szita mellett ott van egy gyujtótartó is.

Magyarázza a szoba őre, hogy ebből a szitából pipázott utóljára is a nagy költő, és ezek a gyujtók voltak az ágya mellett.

Szabolcska arra gondolt, hogy kér egy szálat a gyujtóból, hiszen marad még vagy húsz szál az utókornak. Oda tenné azt az egy szál gyujtót az Arany arcképéhez, az üveg alá. Hát jó lenne kérni, de bizonyos, hogy nem adnak. Hogyan is adnának? Nem olyan emberre bizták ezeket, akiről föl lehetne tenni, hogy ad belőle.

— Uram, ne vigy a kísértésbe, — sóhajtott föl titkon Szabolcska, — pap létemre ime lopásra gondolok. Apage Satanas!

Dé az ördög bizony nem hagyott békét az én papomnak. »Mi egy szál gyujtó?« — suttogta neki. — »Annyi mindenféle szép és szembetűnő tárgy van itten, hogy ez az egy csomó gyujtó föl sem tűnik. Századok jöhetnek és századok mehetnek anélkül, hogy annak az egy szál gyujtónak a hiányát észrevennék. Senki ugy Aranyt nem szereti, mint te, és ebben az egy szál gyujtóban senki ugy meg nem becsüli az ő emlékét, mint te. Hát nem jobb helye lesz-e tenálad, mint ebben a zugban? Aztán elvégre is, ha nagyon fogja nyomni az a kis száлка a lelkedet, megirhatod a végrendeletedben, hogy adják vissza az Arany-szobának.«

Így birkózott az ördög jó Szabolcska Mihállyal, és elvégre is erőt vett rajta. Mikor a vezető hátat fordított neki, behunyta a szemét, hogy ne lássa, amit cselekszik és kinyujtotta a kezét...

Örömmel, de némi lélekfordulással is érkezett a szállására. Kinyitotta a ládáját és egy kis papirosgöngyöleget vett ki belőle. Odatette az egy szál gyujtót a Košsuth, szivarja mellé, és megint begöngyölte a két ereklyét kegyeletesen.

Debrecenben nagy örömmel fogadták az idegenből hazatért theológust. A jóbarátai mindjárt lakomát is rendeztek. A lakoma a Bikában volt, a földszinten. Magyary Kálmán hegedült nekik és Vértesi Arnold mondta rá az első felköszöntőt.

Szabolcskát mélyen elérzékenyítette ez az ünneplés. Azon gondolkozott, hogy miképpen szerezhetne ő is valami örömet a barátainak? Hozott magával Párizsból egy kis csomag eredeti havana-virginiát, valami huszonöt darabot; az jutott eszébe, hogy ezt most széjjel osztja. Sohse szívott még Debrecen igazi havannát!

Benyul a zsebébe és kivesz két kulcsot.

— Pajtáskám, — mondja a vele szemben ülő theológusnak, — erigy föl lelkem a szobámba, és itt van ez a kisebbik kulcs, a ládámnak a kulcsa. Nyisd föl a ládámat, találsz benne egy csomag havana-szivart. Ugyan hozd le, kérlek.

A theológusnak egy kicsit keresztbe állt már ugyan a szeme, de azért határozott irányban ment az ajtónak. Hanem útközben mégsem állhatta meg, hogy egynéhány cimboráját ne értesitse:

— Havannáért megyek. Párizsból hozott nekem a Miska igazi havannát!

Várják a havannát, hát jön is ugy félóra mulva a fiu. Egy fél óráig már elégett szivarból füstöl erősen, de a kezében nincsen, csak a szoba kulcsa.

— Barátom, — mondja a Szabolcskának, — én összevissza forgattam a ládát, de nem találtam benne több szivart, csak egyet. Amellett ott volt a gyújtó is, hát mindjárt rá is gyújtottam vele. Hanem a többinek nem hozhattam.

— Jézus Mária Szent József! — jajdult föl Szabolcska pápista kétségbeeséssel.

És majd csaknem elájult.

— Mi baj, mi baj? — kérdezik a mellette ülők elhűlve.

Szabolcska keserűen kifakadt:

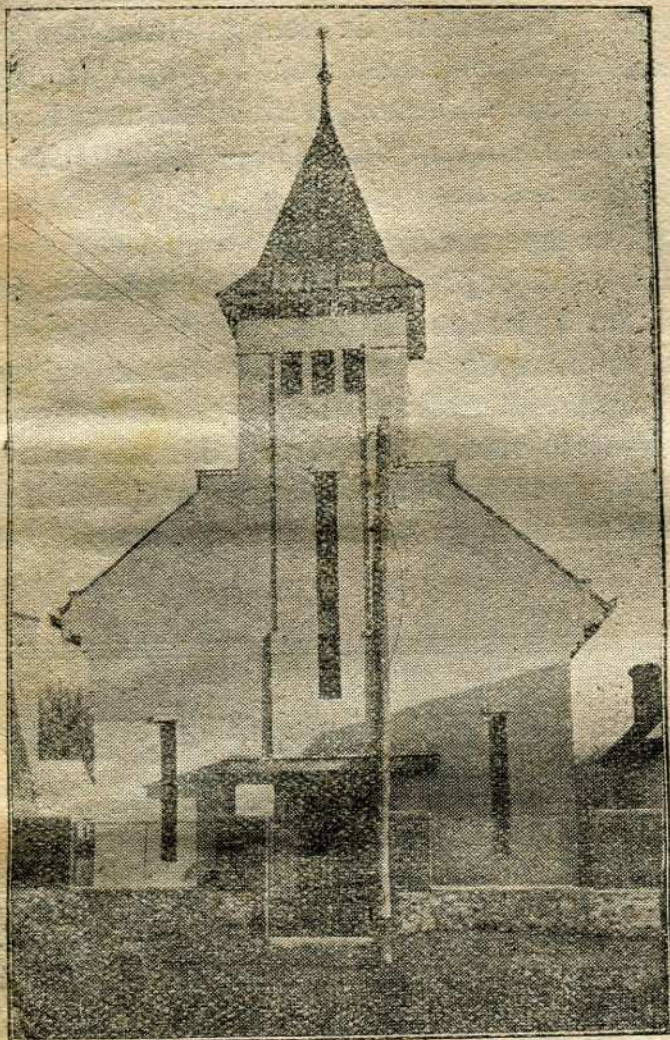
— Tudod-e mi ég a szádban? Az a szivar, amit én Kossuthtól kaptam Turinban. Tudod-e, mivel gyújtottál rá? Azzal a gyújtóval, amelyik az Arany Jánosé volt.

A theológusnak kiesett a szivar a szájából. Majd csaknem meg kellett kötni, hogy föl ne akassza magát ott az örömlakomán.

Svájcban 1000 lélekszámra átlag 376 házasság jutott 1930-ban, protestáns 2,226,942, katolikus 1,483,261, zsidó 9803, 40,872 más vallású svájci állampolgár van. Ezekon kívül 355,520 idegen állampolgár élt Svájcban. — Német anyanyelvű 1,924,313, francia anyanyelvű 831,097, olasz anyanyelvű 242,034, reto-roman 54,168, más anyanyelvű 24,798. — Bazelben 87,681 protestáns él. — Ösfoglalkozást (földmivelés, állattenyésztés) űz 420,818 kereső, aki eltartja 520,377 családtagját. Iparos 667,037 kereső, eltartván 819,018 családtagot. Kereskedő 180,213, aki 164,989 családtagot tart el. Vendéglős-szállodás 94321, 37,248 családtaggal. Közlekedésnél működik 84,998 s eltart 139,013 családtagot. Szabad foglalkozású 102,394, aki 112,985 családtagról gondoskodik. Háztartásbeli és napszámos 140,350, 11,796 családtaggal. Intézeteknél keres 42,495 s ebből 8,062 hozzátartozó. Tőkepénzből s nyugdíjból él 111,670 s eltart 65,818 családtagot. Hivatalnok 1,942,626, 1,813,488 családtaggal.

A boksánbányai templom.

Immár egy esztendeje, hogy a bánsági szétszórtságban élő református magyarok előtt új világító toronyból árad szét az evangéliom világossága. A rescabányai anyaegyházhoz tartozó Boksánbányán templom épült a fáradhatatlan Keresztes József

A boksánbányai ref. templom.

lelkész buzgólkodására; amely templom újabb bizonyága Isten segítő kegyelmének. A csinos templomot a bánsági magyarok nagy lelki öröme 1938 november 6-án szenteltük fel buzgó könyörgések és imádságok között.

Kedves Olvasó, ki népes gyülekezetben lakozol és testvéreid százával együtt zenged zsoltáraidat atyáid által épített templomodban, gondolj azokra a magyar református testvéreidre, akik más fajú és más vallású népek tengerében elszórtságban élnek. Ne szűnj meg áldozni, hogy hozzájok is eljusson az életadó, megtartó evangéliom.

De szép a világ!

Irta: KOMÁROMI JÁNOS.

Jó délelőtt van, sétálgatok céltalanul a Városmajor-parkban s nyárutói szél hárfáz a nagy fák ágai között. Rövidesen olyan idő lesz, amikor melegebb kabátba igyekeznek bujni majd mindenki, mert kevéssel utána hókucsmát igyekeznek majd fejére venni a Jánoshegy. Szép lesz akkor az a másvilág felől zúgó szél, de az ember önkéntelenül arra gondol majd, hányan, de hányan didereghetnek majd a hűvösrefordult időben?

Egyelőre azonban nyárutó van még.

Bandukolok az augusztusi délelőttben, a felhő mendegél, valamerre a zöld Szepesség felé s kék színben szikrázik az ég... Hamarosan le fog hullani valamennyi falevél: ez bizonyos.

S amint járkálgatok az elhagyott parkban, magános embert pillantok meg az egyik padon... Valami levelet tart a kezében, ha jól látom.

Szegény lehet az istenadta, mert kiskabát nélkül van. Eltűnődve pipázgat: mintha tudomást sém venne a körötte zsongó emberekről és világról.

Kiskabát nélkül van, fején félig-elnyűtt posztókalap s a két lábán két olyan cipő, mely a másé lehetett valamikor. Időálló, cserzett nyaka van: akár egy indiánnak. Lehet úgy hatvanöt esztendő.

Amint egy vonalba érek vele, köszönök neki:

— Adjon az Isten!

— Adjon az Isten minden jót! — köszön vissza szolgálatkészen s kiveszi szájából a pipát.

Megállok előtte:

— Ugyan merre és meddig? Mert ahogy megállok a pad előtt, úgy látom, hogy a padon csak megpihent keveset. És ha elszitt egy fél pipával, feláll s továbbmegyen akkor...

Bólint rá:

— Ugy van, nagyságos úr, — s pöffent kettőt a pipaszáron.

Belefog aztán, annak rendje szerint:

— Leültem keveset, mert el tanáltam fáradni...

Ránézek, folytatja:

— Mert az a helyzet, kérem, hogy most délelőtt tizenegy óra lesz rövidesen, én pedig hajnali háromkor indultam el Soroksár tulsó végéről...

Felkapom a fejemet:

— Eszerint gyalog jött?

— Csakis, kérem. Mert a Zugligetbe kell mennem, a végállomás mellé. Ott megfordulok s megint gyalog megyek visszafelé Soroksárig. Estére otthon leszek talán...

Valahogy nem értem a dolgot? Emberem nyugodtan beszél:

— Tudniillik megbizást kaptam, hát avégből vagyok most uton. Ezt a levelet viszem el egy zugligeti villába, a végállomás mellé, onnan oszt visszafele a válasszal, mondom. Jódarab utacska, bizony.

— S mi a jutalom, öregem?

Gondolkozik:

— Nem sok, de megéri... Hatvan fillér!

Kezdem nem érteni megint:

— És maga hatvan fillérért gyalogol oda-vissza?

— Ugy van, nagyságos úr, — és bólint. — Legalább meglesz a dohányravalóm.

Hallgatok. Emberem beszél:

— Tessék elhinni nagyságos úr, ki lehet gyönni kevesből, ha nem igényes az ember. A dohány pedig azért kell, mert annak füstjénél, ha rágyujtok a pipára, elfelejtek mindent... Fő a pipa!

— Hogy-hogy? — kérdezem kíváncsian.

— Hát úgy, kérem alássan, nagyságos úr, hogyha elpipázgatok magamba, a füst mellett jó gondolataim lesznek s mindjárt hiszem, hogy lesz ez még másként is egyszer. Ha nem is éppen nekem, (öreg ember vagyok már!) legalább fiatalabb embertársaimnak. A pipa füstjénél elmélepszek keveset s ráadásul ez a füst, ha sokáig nézegetem, eltakarja előlem a mai bajokat... Hálát adok érte Istennek, hogy legalább egy marék dohányra telik mindennap.

— S ha nem telik egyszer, öreg barátom?

Rámveti komoly szemét:

— Az se a világ vége azért! Abba az esetben rágyujtok egy kis galagonyalevélre, bár a diólevél is megteszi a magáét, ha nagyon muszáj. Fő, hogy egy kis meleg füst járjon az ember orra körül, meg hogy ne támasszunk nagy igényeket.

Lehorgasztom a fejemet s gondolkozom. Emberem megjegyzi még:

— Ki lehet gyönni a kevesbül is. Igaz, hogy nem is akarok sokat, ha már magamról szólok... Mert tessék elhinni, nagyságos úr, hogy mindig szép az élet, nagyon szép! Meg kéne becsülni jobban, mert nem tudhassuk, mi következik utána...

S rájövök, mennyire igaza van ennek az egyszerű embernek. Megemelem előtte a kalapomat:

— Isten áldja meg, kedves bátyám!

— Isten áldja meg a nagyságos urat! — veszi le a kalapját komolyan ő is.

Továbbmegyek, töprengve magam elé. Egy emberrel találkoztam végül, aki meg van elégedve a világgal. Mert rájött idejében, hogy legnagyobb jótétemény a lelki harmónia.

Valóban nagy nyereség az Istenfélelem megelégedéssel.

(1. Tim. 6, 6.)

Bekapcsolódom a termelésbe.

Irta: TOKAJI OLÁH BÉLA.

Pénteken reggel azt mondja a Ház Úrnője:

— Fiam, vasárnap lesz a házasságunk évfordulója. Én hát úgy határoztam, hogy erre az ünnepi alkalomra tyúklevest főzök csigatésztával, utána pedig finom tyúkhús lesz krumplipürével, meg vöröshagymamártással s a parádés ebédet aranygaluska fejezi be.

— Éljen a házasság intézménye! — kiáltottam lelkesen miközben a szájamban összefutott a nyál.

Tudni kell ugyanis, hogy az asztal fentebb említett örömei közül az aranyárga, illatos csigatésztával fenségesített tyúkleves egymagában is elegendő ahhoz, hogy képzelmi megjelenésével kellemes gyomortáji izgalmakat váltson ki belőlem. A magam fajtáju irkász-firkász emberek asztalán bizony ritka az ilyen inyenc-notabilitás. Ha pedig tyúkhús és aranygaluska fényes kíséretében jelenik meg, — hirtelen elfelejti az ember minden baját-gondját.

A Ház Úrnőjének tehát rendelkezésére bocsátottam a kitűnően elgondolt gasztronómiai akcióhoz szükséges nemzeti valutát és bizonyos felsőbbrendűségi érzelmekkel eltelve tekintettem a további fejlemények elé.

Nemsokára hazaérkezett az »árubeszerző expedíció« s a Ház Úrnője igen rendes méretezésű és nagyon rokonszenves »küllemű« tyúkot hozott a piacról. A derék szárnyast ünnepélyes külsőségek között helyeztük el a rég elárvult ketrecben.

— Ma este megöljük és befojtjuk a tyúkot, — jelentette ki szombaton reggel az Asszonyosság, akinek egész valóján meglátszott, hogy éjjel is konyhaművészeti sikerekről álmodott.

— Helyes, helyes, helyes! — áradoztam lelkesen. — Én pedig beszerzek egy liter jó bort, hogy hiánytalanul tökéletes legyen a lakoma.

Mondom, ez korán reggel történt! Elvégeztem napi munkámat, ebédelni mentem haza. A Ház Úrnője bosszus arccal fogadott:

— Baj van a tyúkkal, — mondja vészjósló hangon.

— Csak nem vitte el a macska? — kérdeztem rémülten.

— Nem, de megtojt.

— Hát az csak nem baj? Legalább a tojásállományunk is szaporodott.

— Nem is az a baj. Hanem most már vége a tyúk-levesnek!

— Vége a tyúk-levesnek? És ugyan miért, ha kérdeznem szabad?

— Ember, térj eszedre! Hiszen egy kitűnően tojó tyúkot csak nem ölhetek meg! — válaszolt ingerülten a Ház Úrnője.

Ej, ej! Ez már csakugyan bolond eset. Kétségbeesett kísérletet teszek:

— Édes fiam! Az a szegény tyúk ijedtében tojt meg. Bizonyára sejti, milyen sors vár rá. Több tojást azonban egészen biztosan nem fogsz látni tőle.

— Ostobaságokat beszélsz, drágám, — mondja az Aszszonyság, — az ilyen tyúk tudja a kötelességét s légy nyugodt, ezután is tojni fog rendesen. A tyúk tehát életben marad. Punktum!

Szomorú, szomorú. Dehát nincs felebbezési fórum. A házassági évfordulón ennél fogva köménymagos levest ettünk és borjupörköltet.

Még szerencse, hogy titokban két liter bort hoztam. Ez némileg megvigasztalt.

A tyúk azonban azóta is szinte naponként tojik. Szakértői becslés szerint a tojás hozadéka évenként kétszáz tojásra becsülhető. Akaratlanul is bekapcsolódtam tehát a termelésbe. Kiszámítottam, hogy száz év múlva pontosan húszezer tojásunk lesz, amelynek értéke igen jelentékeny.

Félév múlva azonban eladok 50 tojást s az árán veszek egy — kakast. Az nem fog megcsalni: nem tojik. És így — habár késedelmesen — mégis csak hozzájutok a finom csigatészta-leveshez.

Fejfák beszéde.

Írta: KISS BERTALAN.

Egy gyönyörű tavaszi napon, amilyen tavaszt csak a svájci hegyek és tavak között élhet meg az ember, a zürichi tó partján egyik kis református falunak, Kilchbergnek a temetőjében sétálgattam. Egyszerre megtorpanva állottam meg egyik fejfa előtt. Sima kőoszlop a sir felett, rajta sem név, sem dátum, csupán egy négy szavas felírás: »Ich glaube keinen Todt.«

Körülöttem szinte tombolt az élet a megújuló természetvilágban. A földből, mind megannyi fehér ruhás menyasszony, millió meg millió hóvirág dugta ki kicsiny harang fejét. Az alpokról a tó vizén keresztül virágzó erdők illatát hozta a szél. Az egész természetvilág az élet himnuszát zengte és előttem a követőn, az a felirat is ezzel állított meg: Nem hiszek a halálban.

Ma az emberek általában nem szeretnek a halálról beszélni és még kevésbé szeretnek rá gondolni. Aki járt már középkori festők muzeumaiban, az láthatta, hogy a középkor festőit mennyire foglalkoztatta a halál gondolata. Egyik másiknál 25, 30 képen keresztül csak az a téma van, a halál, amint ezer és ezer formában könyörtelenül és kérlelhetetlenül megjelenik.

Nincs igaza, annak a fejfának. Van halál. A valóságot azzal el nem tüntetjük, hogy létét tagadjuk. A halált csak a hitetlen ember tagadja és csak a könnyelmű és felületes ember gányolja ki. Mióta bűn

van, azóta halál is van. és amig lesz bűn, addig halál is lesz. Az életet komolyan csak az veszi, aki komolyan veszi a halált. Az életnek súlyt és tartalmat az kölcsönöz, hogy utána halál következik. Ne dicsekedj azzal, hogy te nem félsz a haláltól. Még nem próbáltad. Ismertem én már embert, aki egész életében csufoskodott mindennel, amire a hit tanít és a halálos ágyán reszketve vette fel az úrvacsorát. Voltair a nagy gúnyolódó halála óráján futott ahhoz a Krisztushoz, akit egész életében gúnyyal illetett. Ne felejtse el, hogy az él jól, aki állandóan készül a halálra.

A kolozsvári temetőben van egy fejfá a Házsongárdon. Derékban kettétört márvány oszlop. Azt jelképezi, hogy az az élet, amelynek az alatta nyugvó sír a végállomása, éppenugy derékban tört ketté. Pedig nincs félbemaradt, kettétört élet. Minden élet teljes és egész, akármilyen torzónak látják is azt a mi szemeink. A bölcső és koporsó közti pályát, amit életnek nevezünk, Isten mérte ki és ő teljes munkát végez. A percekig élt gyermek, a liliumhullásként távozó fiatal leány éppenugy elvégezték a maguk hivatását, mint a 100 évig élt aggastyán.

Egyik temetőben egy hatalmas kőlappal van leborítva a sír. Vége egy ember életének. Befejeztetett. Mondja a kőlap. Pedig nincs igaza.

A halál csak kapu, ajtó, amelyen keresztül lép az ember. Nem elmulás a halál. Búcsu a szeretteinktől, elválás munkánktól, attól, ami itt e földön voltunk, de nem megszűnése a létnek. Küszöb a halál, amelyen áthaladva az örökkévalóságnak új létformájában éljük tovább addigi idői életünket.

Debrecenben az van írva egyik fejfára: »Mindent elvesztettünk.«

Milyen helytelen e gondolkodás. Aki meghalt, azt nem vesztettük el, az sokkal jobban a miénk, mint addig volt. Egy gyermek, aki él, elveszhet, egy hitvest, aki mellettünk áll, elveszithetünk, de aki mint a miénk halt meg, az immár mindörökre a miénk marad. Csak időnek a kérdése, hogy mikor találkozunk

vele ismét, mikor leszünk vele együtt az örökkévalóságig.

Szatmáron az egyik márványköre a Hiszekegy utolsó sora van felvésvé. Egy hívő lélek szívből fakadó bizonyágtétele. »Hiszem testünknek feltámadását és az örökéletet. Amen.« Méltó e mondat, hogy keresztyén ember fejfájára keresztyén ember odaírassa.

Mikor Genfben jártam, a Kálvin városában, kerestem a nagy reformátor sírját. A sír ott van, csak nem tudják merre, mert nem állítottak rá sírkövet.

Élete Isten szolgálatának oltárán eléggő áldozat volt. Egyszerű temetése, fejfa nélküli sírja egész életének himnuszát zengték. Mindent egyedül Isten dicsőségére.

Nekem az összes fejfák közül, ez a hiányzó fejfa mondotta a legtöbbet.

Elveszthetetlen öröm.

*Az nem igaz, hogy az élet kegyetlen.
Sok öröm van benn, elveszithetetlen.*

*Van öröme, mely mindörökre tart,
nem árt neki se szó, se tűz, se kard,*

*se fagy, se szélvész, átok, vagy nyomor,
miktől az élet oly sokszor komor;*

*van öröm, ami soha nem apad,
s ez az öröm: add másoknak magad!*

*Míg élsz, magadat mindig adhatod.
Adj jó szót, vigaszt, s ha van, falatot,*

*derűt, tudást, vagy békülő kezet.
Mindez tiéd. Vesd másba, s nézheted,*

*hogy nő vetésed, hozva dús kalászt,
s meggazdagítva lelked asztalát.*

*S csoda történik: minél többet adsz,
te magad annál gazdagabb maradsz!*

BÓDÁS JÁNOS.

A lugosi ref. templom.

A román Bánság nagyságra második városa, mintegy 27,000 lakosu Lugos, a délvidéki Szörény-

A lugosi református templom.

megye élénk forgalmu, kissé már keleties külsejű metropolisa, ahol hosszú ideje békeességben él együtt, körülbelül egyforma arányszámban a román, magyar és német lakosság.

Valamikor a magyarság úgy e városban, mint a Temes és Béga völgyén őslakosság volt a románság mellett. A megye felső része a Hunyadiak birtoka volt s magyar jobbágyfalvak egész sora húzódott végig Erdély felé, Márzsinai Erzsébetnek, Hunyadi János édesanyjának nagy kiterjedésű birtokain, köztük a mai Igazfalva helyén fekvő, de a törökdulásban elpusztult Alsó- és Felsőigazfalva is.

Lugoson már a XVI. században virágzó református egyház volt. A Temes-völgye azonban a török hadak felvonulásának egyik főútja lévén, a református magyarság, a folytonos irtó harcok között csaknem teljesen kipusztult e vidékről s csak később telepedett vissza nagyobb számban.

A lugosi református hívek lelki gondozását hosszabb időn keresztül a helybeli evangélikus egyház látta el. A század elején feleszméltek híveink arra a visszásságra, hogy egy ezer főt meghaladó gyülekezet a sokkal kisebb lélekszámú evangélikus egyház gyámsága alatt él s elhatározták külön egyházzá szervezkedésüket.

Az elgondolás hamarosan testet öltött a vármegye akkori református főispánja, néhai Pogány Károly és neje gróf Teleki Leontin lelkes kezdeményezésére és buzgó támogatásával. A Temesparton uralkodó, stílusosan szép templom 1906-ra felépül, a mellette fekvő lelkészlakkal együtt. De egyben megépül a város legnagyobb forgalmu utcakeresztezésénél a hatalmas, kétemeletes református bérpalota is, amely különösképpen megalapozta az egyház egész jövő anyagi életét. László Sándor műszaki tanácsos, Varasdy Károly pénzügyigazgató főgondnokok, Nemes Kálmán és Zöld József presbiterek és gondnokok támogatásával vasenergiával vezették le a Villányi Ármin mérnök tervei szerint emelt templom, lelkészlak és bérpalota megépítését, ami, ha súlyos terhet rakott is a hívek vállára, de Isten segédelmével az egyház néhány évtized alatt ettől is megkönnyebbült.

A gyülekezet első lelkésze, a Szeghalomban nemrég elhalt Papp Lajos volt, kit Sebestyén Béla, jelen-

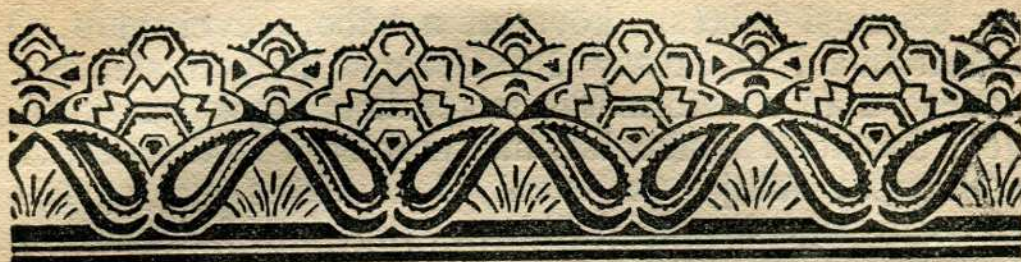
leg szentesi lelkész követett a háboru évei alatt. Ő repatriálván, Gyökössy József rövid helyetteslelkész-kedése után a református lelkészkar egyik büszkeségét: Szombati Szabó Istvánt, az ihletett lelkü és szavu költőpapot állítja az isteni Gondviselés az egyház élére. A legnehezebb időkben, 1930-ban felismeri az egyház akkori vezetősége azt a nagy igazságot, hogy csonka és hiányos az egyház élete iskola nélkül. Új lelkészlakot szerez az egyház s a torony lábánál épült parochiát átalakítja 2 tanerős iskolává. Azóta évenként 100 magyar gyermeket tanít és nevel ez a Bánságban kétségtelenül legkiválóbb református iskola, Kicsi József igazgató-tanító és Soós Lajos s. lelkész-tanító kitünő eredményü vezetésével.

Szombati Szabó István jobb hazába költözésével a gyülekezet Nemes Elemért hívja meg lelkészül, ki a következő évben esperessé választatván, így Lugos, a Királyhágómelléki egyházkerületnek területileg csak nem felét képező bánsági egyházmegye esperesi székhelye lett.

A gyülekezet bizony legnagyobbbrészt igen szegény munkásemberekből áll s éppen ezért kell különös hálaival és kegyelettel gondolni az előrelátó, áldozatkész elődökre, akik a jobb időkben nagy áldozattal és bölcsességgel megalapozták az egyház anyagi létét.

Az utóbbi 4 évben az egyház vezetősége Izsáky Károly főgondnokkal és Szabó Gábor gondnokkal az élén, egy kisebb gyülekezeti termet létesít, ahol az élénken virágzó életü nőszövetség, ker. ifjusági egyesület, énekkar, középiskolások bibliaköre mozgalmas heti összejövetelei folynak le. Majd a ref. temetőben ravatalozó kápolna, később pedig a lelkészlak telkén egy nagyobb, modernül felszerelt kulturterem is épült, előadások, népesebb összejövetelek célját szolgálva. Otthona lett ez így a város perifériáin szétszórva élő gyülekezet apraja-nagyjának s áldott eszköze a belmissziói életnek.

A lugosi gyülekezet langyosmeleg lelke megébredt s a Szentlélek Isten kegyelmével megújult, élő egyházzá lett. Istené a dicsőség!

Andrea álma.

— Történeti elbeszélés. —

Irta: KESZTYÜSNÉ BALOGH MARGIT.

Karcsu, fehér torony aljában bogárhátu, mosolygós alaku, kicsiny paplak állott. Sötét ciprusok hajtogatták fényes lombjukat, valamit suttogtak a néma éjszakában, míg játszott a holdvilágban keskeny levelekkel a langyos szél.

Bent a meszelt kis szobában Hamel Izsák, a predikátor átnyult a mellette levő kis ágyba. Öregségének egyetlen vigasza, napsugara, melegsége, Andrea, utolsó bimbója kiégett szívének, megint lerugta a takarót. Hajnalszinü, parányi lába fedetlenül kalimpált a levegőben, Megsimogatta nyugtatóan az ősz pap:

— Bogárkám, aludj csendesen.

Az apa szívét kínos fájdalom fogta össze, ahogy elnézte a szendergő, ártatlan arcot:

— Vajjon felnevelhetlek-e az igaz hitben, kisleányom?

1683-at irtak.

Franciaországban rettenetes harcok dultak. XIV. Lajos befejezte második, rabló hadjáratát, a nagy siker mámorossá tette. Ellenségévé lett tulajdon népének, minden áron le akarta törni a reformátusok ragaszkodó vallásosságát, hogy az egyedül idvezítő hit fogja át a szolgálteket. Hatalmával szörnyű módon visszaélt. Elvakult buzgóságában Maintenon asszony

és La Chaise páternek befolyása alatt, ki gyóntatója volt, erőszakosan nyult bele az ország békéjébe. A misszionárius sereget rászabadította a védtelen lakoságra. 1679-ben huszonhat, 1682-ben hatvan, 1683-ban ötven templomot romboltatott le, vagy záratott be.

Hamel Izsák végig futott gondolatban a szörnyű eseményeken:

— Néhány év és ime, 40.000 református tért át katolikus hitre; papjaik börtönben sinylődnek, vagy bujdosói lettek a hazának. Haza? Hát haza ez még?

Ajkai imádságot suttogtak, mert érezte, bölcsője, koporsója itt volt, itt lesz. Felemelő erő ömlött végig zsibbadt tagjain:

— Legyen meg a Te akaratod . . .

Az egész világgal, minden földi kinnal, szenvedéssel szembe fog szállni 72 éves ernyedte teste, mert a lelke csodálatos bátorságot kapott eszmére:

— Foghattok igába, láncolhattok nedves oduk mélyére, korbácsolhattok véresre világi hatalmasok, hitemmel élek, vagy halok. El nem hagyom soha!

A kis Andrea pedig mintha álmodott volna . . .

. . . Ezüst szalaggal kanyarog egy folyó, hangja csacsogva mesél örökké zengő dallammal, lent a völgyben mély, öles tölgyek borítják a hegyoldalakat, meg sugár fenyőszálak.

Olyan idegen táj, olyan nagyon idegen ámuló szemének.

Fekete rigó fütyül, tili-lióját százszorosan zugják a visszhangok, remegő kezét erős férfi tenyér fogja biztatóan, pötyög a szája:

— Ugyan hol vagyok?

Rémülten néz körül, keresi tekintete a megszkott déli lapályt, a mosolygó domboldalakat és szikla-
rengeteg, ismeretlen erdők sötét tömege ijesztgeti.

— Gordonka hang felel:

— Itthon kis leányom, itthon.

Fürtös fejét megrázza:

— Dauphine egészen másforma.

Duruzsol a válasz:

— Uj otthonod ez, gyermekem.

Még kérdezne ezer miérttel, de zavaros lárma
tódul füléhez, vad kiabálás, csizmák kopogása, fegy-
verzörgés . . .

Hamel Izsák rettenve kémlel ki az ablakon. Dra-
gonyosok serege lopakodik elő a templomhoz, csáká-
nyok zuhogó csapása éri a szent fedelet, dühös erővel
vágják, egyre vágják a tornyot és falakat. Százszámra
lepik el a térséget és egymást biztatják a duló po-
roszlók.

A pap hirtelen takarójába burkolja az ébredező
gyermeket, karjára kapja, rohan ki a felgyújtott pajta
világossága mellett, az udvar alsó részén át menekül,
Andrea sirva könyörög:

— Hová viszel jó apám?

Parancsol a szelid szó;

— Hallgass, kisleányom, meg ne pisszenj. Hall-
gass, légy csöndben, akármi történik is.

— Én úgy félek, jó apám! — sugja halkan Andrea.

— Isten nem hagy el bennünket, velünk van, ne
reszkess és hallgass, egyre hallgass.

Remek hangabokrot talál, félre a templomtól, pap-
laktól, alája dugja a kicsit, figyelmezteti iszonyodva:

— Innen el ne mozdulj kedvesem.

Aztán a verejtékes kis homlokra hajol, küzködve
nehéz sirásával, csókolja meg, jól tudva, utoljára:

— Vezéreljen az Ur!

Andrea utána kap repeső karjával:

— Ne hagyj itt, ne menj el.

— Csitt csöppségem. Mennem kell.

És suhan vissza az udvaron át. A gyermek fejé-
hez nyul, valami meleget érzett a hajára esni, csu-
dálkozva nézi ujjait:

— Viz. Vizes lett.

Aztán leskelődik ki a lehajló ág közül, kis lelkét
borzalom tölti el, rémülten takarja el szemét, de csak
ujra kinyitja és odaszegzi rejtekhelyére a szigorú pa-
rancs, apai szó, amit megfogadni muszáj.

Hamel Izsák mintha bentről jönne, kilép a pa-
rókhia küszöbén, hatalmas szóval rohan a pusztító-
hoz, nyomában százan lépnek a protestánsok, akik

ugy tűnnek fel, mintha a föld ontaná méhéből, egyre többen és többen vannak. A pap tulharsogja a gerendák, eresztékek ropogását:

— Megálljatok ti istentelenek!

A katonák kacagják:

— Fegyvertelen vagy, maradj nyugton.

Pöröly csap le az urasztalára, a drága intarziás rózsafa forgácsban pattog szerte. Szétföki maga előtt a dragonyosokat, ugrik az öreg ember, már kezében a sulyos pöröly, már ott csépel vele élő emberhusban, vallásáért harcolva lebirhatatlan erővel.

És szava gyújt, lelkesít:

— »Erős várunk nekünk az Isten...« A seregek Urának nevében előre!

Szemök előtt a csoda. Az ősz ember alakja felnyulik, reszkető karja bámulatos izmot rejt, bővül a tér körülötte. Példája elragadja a megbántottak tömegét, pusztá kézzel dobálják félre a katonákat, pillanatra úgy látszik, megfékeztek a hatalmaskodókat.

Andrea ott reszket a hangabokor aljában...

Chaplie misszionárius felcsattan:

— Tüzelj!

Még tétováznak a dragonyosok, mert vegyesen áll előttük a protestánsok csapata és a küzdő fegyveresek, de aztán vállhoz kapják a puskát, villan az éjszakában a sortűz fénye, dördül a cső és vér, vér mindenütt.

Hamel elvakultan nekik rohan:

— Testvérgyilkosok! Kain gyalázatos utódai! Átok minden nemzetségeitekre!

Leüt a lábáról egy-két bátortalan férfit, de a tul-erő elnyomja, kezeit hátra felcsavarják, száját felpec-kezik, félre dobják a fűre. És hajigálják melléje a foglyokat, számlálná őket, de az ötven után fáradtan lehunyja a szemét:

— »Legyen meg a Te akaratod...«

Egyenlő lett a földdel a templom és a mosolygó, kis ház. Lángnyelvek nyaldossák a gerendázatot. Oda a szép Istenháza. Tüzénél a misszionáriusok Te Deumja

csendül, boldog a szívük, mert úgy hiszik, cselekedtük kedves a Láthatatlan előtt.

Csak Andrea zokog tenyerébe rejtett arccal titkon, csendesen, halkán szepegve.

Egyenkint vezetik elő a reformátusokat:

— Térj meg, eretnek és elbocsátunk.

Aki hallgat a szóra, arról leoldják a köteléket, mehet már szabadon, senki sem kinozza, csupán a lelkiismerete és tekintetét egy sem meri Hamel Izsák márvány arcára emelni, hajtott fejjel, botorkáló lábbal, irgalmat nem ismerő szégyennel marcangolt lelkükben, lopakodva surrannak tova a hajnalodó szürkületben.

Sokan voltak, akik visszamentek a biztos fedél alá.

»Kevesek a választottak.«

A pap száját szabaddá teszik:

— Térj az igaz hitre.

— Istenemet fel nem cserélem emberek hatalmával.

— Prédikátor! Egy az Urunk, a mi Üdvözítőnk és mindnyájunk váltsága Ő.

— Tudom. Imádom is tiszta tanítása szerint.

— Az egy akol, egy pásztor elve mellett kell akkor állani.

— De Krisztus a pásztor.

— Csend!

— Parancsolni akarsz? Teheted, testemen erőt vettetek, lelkemet tenyeremre téve a Mennyeinek ajánlom, gazok vagytok, Szentírást elárulók, vérrel szennyezettek, testvéreitek vére az égre kiált, jaj tinektek, gyehenna töltelék, kárhozat fiai, ördög szolgálói, Belzebub . . .

— Tömjétek be a száját. Kerékbe töretlek!

— Énekelni fogok alatta dicséretet az én Uramnak és . . .

Erőszakkal némitották el.

Hogy hatalmas hite a dragonyosok között érthető ijedelmet váltott ki, az megítélhető a Paul és Eugen, a két testvér eme suttogásából:

— Miből van ez az ember? Jégből, kőből, vasból, márványból?

— Csak hitből Paul. De mondom neked, az ő

hitük lehet az igaz, mert az enyéért én meg nem kinoztatnám magam. Ezek pedig nem érzik a halált.

— Kár értük . . .

— Pszt!

De a kikelő csira ott maradt a szivekben.

Hamel Izsákot még ez évben, 1683-ban Tournonban keréketöréssel kinozták halálra.

Kis Andreáját az Ur oltalmába ajánlotta és fel van jegyezve róla, hogy megdicsőült arcán mosoly maradt utolsó emlékül. Mosoly a leirhatatlan gyötrelme dacára. Már akkor bizonyára ott lebegett lelke az aether hullámokon az örök világosságban . . .

A gyermek elaludt a sírástól, fáradságtól a hangabokor alatt,

Erős napfényre ébredt. Előtte a romokkal befedett térség, sehol a régi fedél. Eleinte csak nézgetett ki a lombok közül, azután éhséget érzett. Kímászott félve a rejtekhelyről. Pokrócát nyalábra fogva huzta maga után a hóna alatt. De nem a város felé osont.

A hűs erdők mélyéről áfonya bogycsókát érezte. Vitte az ösztön beljebb a sűrűbe. És jóllakott az üdítő, sovány eledelből.

Szomorúsága nem akart engedni, egyre jobban eltévedett az idegen ösvényeken és lassan sötétség borult a nagy fák lombjaira. Még próbált botorkálni, de elesett az egyik kiálló gyökérben, a hosszú nap után félig ájultan maradt ott.

Arra serkent fel, hogy valaki nézi.

Magas, fiatal férfi állott előtte és szelíd szóval csitította.

— Ne sirj, kis gyermek. Én nem bánlak. Mond meg, hogy hívnak?

— Andrea.

— Mi bajod van? Eltévedtél?

— Éhes vagyok.

Pástétomot adott neki az ember és vallatta:

— Hova való vagy?

— Dauphineébe.

— Hazaviszlek.

Bámulva nézett fel evése közben:

- Haza?
- Igen, a házatokba.
- Már nincs házunk.
- Hogy, hogy?
- Tegnap lerombolták. A templommal együtt.
- És apád, anyád, testvéreid?
- Csak jó apám volt, de őtet elhurcolták.
- Katholikus vagy?
- Nem. Protestáns. Az én apám Hamel Izsák

hugenotta pap.

- Szegény kis Andrea.
 - Te ki vagy?
 - Az én apám is pap.
 - Hol?
 - Vervölgyön.
 - Merre van?
 - Messze nagyon. Magyarországon.
 - Hongrie . . . — tűnődött a gyermek.
 - Akarsz velem jönni? Testvérem lesz, anyám
- a te anyád és otthonod a vervölgyi paróchia.
- Elvinnél?

Felágaskodott hozzá Andrea, megragadta a kabátját és úgy szoritotta, hogy el ne szaladjon a megmentő.

Kézen fogta Nagy Dávid, a theologus ifju, pártfogoltját, elindult vele a hosszú, hosszú utra . . .

Félév is eltelt, talán több idő is. A vervölgyi uton a Valelupuj felől a Szeketurán két vándor áll. Havas, fehér, hideg február van. A magas férfi lehajol a kicsi, székely fiúnak öltözött, abaposztó nadrágos, ködmönös, sipkás szőke gyermekhez:

— Menjünk tovább Andrea.

Törve a magyar nyelvet, magyaráz a cseppség:
— Várj, Dávid bátyám, ezt a tájat már láttam.

A kanyargó folyót, csak hogy akkor nem volt befagyva, a zord erdőt, de fehér ruhát nem szedett magára és madár dalolt a mélyében. A szikla is mind ismerős. De nem tudtam, hogy ilyen hideg van erre. Én ezelőtt havat sohse láttam. Hol vagyunk?

- Itthon, gyermekem, itthon.
 Hegyes sipkás fejét megrázza Andris:
 — Dauphine egészen másforma.
 Duruzsol a válasz:
 — Az új otthonod ez, hugocskám . . .

*

Hamel Andreából református papné lett. Erdélyben nőtt fel a kis árva hugenotta. És ő volt az én egyik Ösanyám . . .

Érdekességek a gyomorról: Étkezés előtt, — feltéve, hogy az illető éhes is, — a szaglószerünk útján felfogott szag a központi idegrendszer segítségével az emésztésre hasznos nyálmirigyeket működésbe hozza. Kutyanál megindul nemcsak az étel szagára, hanem látására is, vagy az étkezésre hívott hangra is. A nyelvvalatti mirigy 16 óra alatt 1 liter nyálat képez. Az emésztő mirigyek 24 óra alatt termelnek körülbelül: 1½ liter nyálat, ¾ kg. epét, 3 liter gyomorsavat, 3 deci hasnyálat, 3½ liter bélnyálkát, vagyis 9 liter az emésztő folyadék napi mennyisége. Ehhez képest a vér össz mennyisége 5 liter.

A tudósok meghatározták, hogy heverő egyénnek 24 órára 1850 kalóriára van szüksége. (Pett kalória az a meleg mennyiség, amely 1 liter vizet 0 fokról 1 fokra melegít fel, minden tápszer, ha azt elégetjük, tartalmaz ilyen kalóriát, amilyenre az emberi testnek is szüksége van, mivel munka közben testünk meleget termel.) Ágyban fekvő betegnek 1890 kalória, ágyban lábadozó betegnek 2100, szobában lábadozó betegnek 2100, szobában ülő munkát végzőnek 3360 kalória, nehéz testi munkát végző embernek 6720 kalória a napi szükséglete.

Érdekes végignézni ennek alapján, hogy az egyes ételekből hány kalóriát veszünk magunkhoz:

1 zsemle	100 kalória	1 adag savanyu káposzta	80 kalória
1 pohár tej	160 "	1 adag burgonya	82 "
1 tojás	75 "	1 adag zöldbab	15 "
1 pár virstli	171 "	1 adag karfiol	25 "
1 tányér fejes saláta	15 "	1 adag rizs	250 "
1 tányér husleves	15 "	1 szelet torta	250 "
1 tányér borsóleves	120 "	1 adag tejszínhab	400 "
1 tükörtójas	250 "	1 adag barackízes kifli	510 "
1 adag spenót	50 "	1 adag kompot	200 "
1 adag angolbéliszin	285 "	1 adag ementhali sajt	280 "
1 bécsi szelet	200 "	1 drb alma	52 "
1 adag főlt marhahus	208 "	1 őszi barack	50 "
1 adag füstölt kolbász	488 "	1 fűrt szőlő	100 "
1 adag sonka	300 "	1 szelet dinnye	100 "
1 adag libapecsenye	400 "	5 dk mogyoró, dió	300 "
1 adag csirke	260 "	1 szelet kenyér	50 "

Kálvin-nyomda

ORDNER, Sír. H. Lazar 14.

Posta-, távirta- és Telefon

TARIFÁK

1. Levél

20 gr.-ig helyben	—	—	—	—	5	—	8	—	12	—
20 gr.-ig vidéken	—	—	—	—	7	—	—	50	—	—
50 " " " " " "	—	—	—	—	7	—	—	50	—	—
100 " " " " " "	—	—	—	—	11	—	—	50	—	—
250 " " " " " "	—	—	—	—	21	—	—	50	—	—
500 " " " " " "	—	—	—	—	37	—	—	50	—	—
további 20 gr.-ként 2000 gr.-ig	—	—	—	—	2	—	5	—	7	—

2. Levelezőlap, postai	—	—	—	—	4	—	5	—	7	—
képes levelezőlap	—	—	—	—	5	—	5	—	7	—
névjegy, nyomtatvány, v. jokivánság	—	—	—	—	1	50	1	50	—	—
Express díj	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—

3. Nyomtatványok

50 gr.-ig	—	—	—	—	1	50	—	—	—	—
100 " " " " " "	—	—	—	—	2	50	—	—	—	—
250 " " " " " "	—	—	—	—	4	50	—	—	—	—
500 " " " " " "	—	—	—	—	7	50	—	—	—	—
külföldre 50 gr.-ként	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—

4. Üzleti papírok

250 gr.-ig	—	—	—	—	6	—	—	—	10	—
500 " " " " " "	—	—	—	—	9	—	—	—	12	—
750 " " " " " "	—	—	—	—	12	—	—	—	14	—
1000 " " " " " "	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—

5. Áruminták

100 gr.-ig	—	—	—	—	3	—	5	—	—	—
250 " " " " " "	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—
500 " " " " " "	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—

6. Ajánlási díj az 1—6 alatti díjakon felül belföldre — — — — —

7. Értesítő a kézbesítésről — — — — —
Értesítő a kéz. utólag kérve — — — — —

8. Reklamáció — — — — —

9. Ünnepi és éjszakai pótdíj — — — — —

10. Az összes küldemények a feladásakor bérmentesítendőek, ellenkező esetben térliként kezelteknél. A hiányosan bérmentesítettekkel a rendelési helyen a hiány kétszeresével terhelik de minimum — — — — —

11. Csomagok.

A feladó megyében 1 kg. súlyig	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—
Minden további kg.	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
A szomszédos megyékben 1 kg súlyig	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—
Más megyékbe 1 kg súlyig	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—
Kézbesítési díj 5 kg.-ként	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Értesítő az érkezésről	—	—	—	—	4	—	4	—	4	—
Iktatási díj minden belföldi küld. után	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—

Belföld		Csongorország Törökország Jugoszlávia		Egyéb külföldre	
L.	b.	L.	b.	L.	b.

13. Értékdíj csomagoknál és értékleveleknél

1000 lelig	—	—	—	Lei	3.—
2000 " " " " " "	—	—	—	"	6.—
3000 " " " " " "	—	—	—	"	9.—
4000 " " " " " "	—	—	—	"	12.—
5000 " " " " " "	—	—	—	"	15.—

minden további 1000 lei, 10000 lelig — Lei 3.—
Minden további 1000 Lei 1.—

14. Utánvételi díj

200 lei-ig	—	—	—	Lei	1.—
201—500 lei-ig	—	—	—	"	3.—
501—1000 lei-ig	—	—	—	"	5.—
1001—30.000 lei-ig	—	—	—	"	10.—

15. Postautalvány belföldre

Úrlap 5 lei 1000 Lein felül 4 L
5000 lei-ig minden 100 lei
v. annak töredéke Lei 1.—
5001—10.000L-ig minden 1000
L. v. tör. L. 5.—, 10—20000 ig
1000-ként L. 3.—, 20—30000-ig
1000-ként L. 2.—
Távirati utalványoknál ezen
felül külön díj 30 lei 10 000
lei-ig, 40 lei 10.000 lei-en felül,

16. Házhoz kézbes. díj utalványoknál feladáskor fizet.

1—200-ig	—	—	—	Lei	1.—
201—1000-ig	—	—	—	"	3.—
1001—5000-ig	—	—	—	"	5.—
5001—10.000-ig	—	—	—	"	10.—
10.000—30.000-ig	—	—	—	"	20.—

17. Táviró tarifák szódij:

Belföld — — — — Lei 2.—
Ujságtávirat — — — — " 1.—
Dringend a díj háromszorosa,
Ünnepnap pótdíj belf. 5 Lei.
Külföldre küldött táviratok
szódija a svájci frank agiója
szerint változik.

18. Telefon díjtételek

Egy telefonbeszélgetés helyben — — — — Lei 5.—
A megye területén 3 perces
beszélgetés — Lei 20.—
A szomszédos megyék-
kel — — — — Lei 40.—
Más megyékben távolság
szerint 60—80—100—120—
140 Lei.

Irat terjesztési kiadványaink

Elvész a nép, mely tudomány nélkül való.

(Hóseás 4:6.)

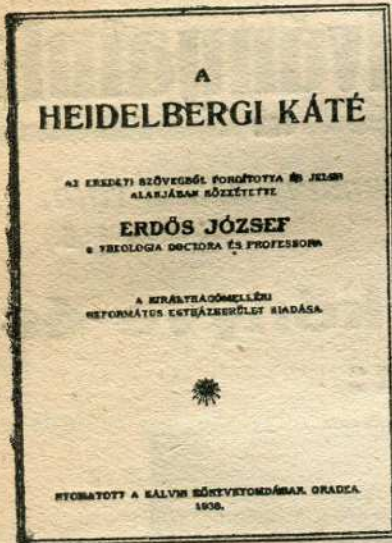
A református család könyve és tanácsadója:

Akik a múltat megtagadják, — nem méltók a jövőre!

A Református Árvaházi Képes Naptár

olvasói már azzal a ténnyel, hogy megvették a naptárt és olvassák is, — bizonyosságot tettek arról, hogy tanulni, művelődni akarnak. A református műveltséget terjesztik kiadványaink, melyek közül néhányat kicsinyített alakban itt bemutatjuk olvasóinknak. — A nagy nyugati országokban a **nép** részére **főiskolák** állanak rendelkezésre a műveltség emelése céljából. Merjük állítani, hogy ebben a vonatkozásban mi is fáklyavivők vagyunk, mert ugyanabból a szempontból született meg a már **ielmérhetetlen nagyjelentőségű** és testvérgyülekezeteink által is nagyra értékelt,

HOZSÁNNA ÉNEKEK

VALLÁSOS ÖSSZEJÖVETELK
HASZNÁLATÁRA

II. KIADÁS

A Pátria-Gránit-Értékesítő és Könyvtár-üzemeltető Rt. Budapesti Könyvtár

Református

amely nemcsak műveltséget nyújt olvasóinak, de ezt a műveltséget az isteni kijelentés alapján álló **tiszta református szellemmel** tölti meg.

Megdöbbenő könnyelműség sajnálni a pénzt arra, — **ami maradandó örök érték!**

Művelődésünk emelésére áldoznunk kell!

Református Testvérek! Tudjátok-e azt, hogy minden nép műveltségének fokmérője az, hogy mennyire szeret olvasni és mit olvas. Naggyá, műveltté az angol, német, francia népet a könyv szeretete tette. Ügyeljünk magunkra, nehogy lemaradjunk!

Könyvtár-sorozatunkban eddig megjelentek a következők:

1. Heidelbergi Káté	— — — — —	8 Lei
2. A sárospataki kollégium gyászos napja		
Irta: P. Tóth János	— — — — —	2 Lei
3. Tűz a szigeten. Irta: Gyallay Domokos		2 Lei
4. A református asszony. Irta: Vásárhelyi J.		2 Lei
5. Egy megtérés története. Irta: Bede L.		2 Lei
6. A református férfi. Irta: Orth Imre	— — — — —	2 Lei
7. Levelek Kinából. Horváth Jenő	— — — — —	2 Lei
8. A református leány. Irta: Bódis Agnes		2 Lei
9. Képek a parókiáról. Dr. Sziklay Ilona		2 Lei
10. Szórványaink. Irta: Horváth Jenő	— — — — —	2 Lei
11. Református ifju. Irta: Saja Sándor	— — — — —	2 Lei
12. Az apa. - A lovag. Irta: Gyallay D.	— — — — —	2 Lei
13. Az aranykapsos zsoldár. Irta: Ottilie		2 Lei
14. Mátyás deák. Szindarab. Irta: Kisfaludy K.		2 Lei
15. A diadalmas Jézus. Irta: Vásárhelyi J.		2 Lei
16. Nábót öröksége. Irta: Bokor Sándor	— — — — —	2 Lei
17. A fekete gyémántok orsz. Irta: Horváth J.		2 Lei
18. Az első vasárnapi iskola. (Réksz Róbert)		2 Lei
19. Egy kinal asszony élete. Dr. Sziklai I.		1 Lei

Könyvtár

20. Mit kell tudni a prédikációról? Kiss B. 1 Lei
 21. Pogánymisszió. Molnár Mária naplójából. 10 Lei
 22. Bibliái elbeszélések. Irta: Dr Makkai S. 10 Lei
 23. Történetek. Irta Bokor Sándor — — 10 Lei
 24. A Kiáltó Szó. Irta Dr Makkai Sándor — 10 Lei
 25. Ingyen kegyelem. Elbeszélések — — 10 Lei
 26. Megmaradásunk útja, Előadások — — 10 Lei
 27. Mit adjunk elő? Szindarabok — — 10 Lei
 28. A jó vetőmag — — — — 10 Lei
 29. Egy kicsi szolgáló — — — — 10 Lei
 30. Vásárhelyi János: Mi az egyház? — 10 Lei
 31. Baksay Sándor: Egy kopott naplóból — 10 Lei
 32. Kovács Károlyné: A tiszteletes asszony 10 Lei
 33. Kálvin János: Rövid értekezés az úr-
 vacsoráról — — — — 10 Lei
 34. Donáth László: A gyémánt kulcs — 10 Lei
 35. Palástos Hősök — — — — 10 Lei
 36. Nagy kurátorok — — — — 10 Lei
 37. Szentimrei J.: A fejedelemasszony halála 10 Lei
 38. Dr. Horváth Jenő: A szociális kérdés
 egyházunkban — — — — 10 Lei
 39. Bokor Sándor: Az elmaradt kirándulás
 és egyéb elbeszélések — — — — 10 Lei
 40. Andrási Tivadar: Hétköznapi dolgok
 vasárnapi szemmel — — — — 10 Lei
 41. Benedek G.—Ambarus G.: Az ekkliézsia
 ládája — — — — 10 Lei
 42. Orth Imre: Kálvin J. élete és munkája. 10 Lei
 43. Élelidak és egyéb elbeszélések — — 10 Lei
 44. Kiss Bertalan: A vér és könny egyháza. 10 Lei
 45, 46, 47. Norden H.: A varázsló unokaöccse 30 Lei
 48. Horváth László: Ha a halottak közül... 10 Lei
 49. Hit és élet. Előadások. — — — — 10 Lei
 50—51. Debreczeni I.: A Debreceni Koll. 20 Lei
 52—53. R. Berde Mária: A gyémánt emberke 20 Lei
 54. Az élő Kölcsey — — — — 10 Lei
 55. Ajtay Béláné: Károlyi Zsuzsánna — 2 Lei
 56. Papp László: Tisztaságkövetelők — 4 Lei
 57. Nagy József: Faj és vallás — — — 4 Lei
 58. Orth Győző: Sadhu Sundar Singh — 10 Lei
 59. Bódi Mihály: A pénz. A jobbik rész. — 2 Lei
 60. Saszet Győző: A Julika leike (Elbesz.) 3 Lei
 61. Bokor Sándor: Három elbeszélés. — — 3 Lei
 62. Mihály Károly: Egy tekipásztor naplójából 2 Lei
 63. Dr Horváth Jenő: A misszió népe — 10 Lei
 64. László Dezső: A gyülekezetünk élete 10 Lei

A MI DALAINK. 150 szebbnél-szebb dal. 15 Lei

Kedves Olvasó! Arra kérünk, olvassátok át
 szívesen kiadvány-ismertetőnket és megrendelése-
 det juttasd el a lakhelyeden lévő tejkészítési hivatal-
 hoz, mert mi minden megrendelést pontosan telje-
 sítünk a tejkészítési hivatal útján. *Az Irattérjesztés.*

**A
 MI
 DALAINK**

IFJÓ ERDÉLY HÁDÓI
 KOLOZSVÁR, 1929

Vallásos versek gyűjteménye. 84 költőtől közel 500 válogatott költemény.

„ISTENES ÉNEKEK”

Szép antik bordázott papíron, diszes címlappal ellátva, 368 oldal.
A hatalmas mű ára 150 Lei. Finomabb kivitelben 200 Lei.

Egyéb saját kiadványok.

a) A »Családi tűzhely mellett« című traktátussorozat még kapható füzetei:

Mese a törpék kincséről. Tündérajáték 2 felvonásban. Irta Nagy Zoltán	— — —	4
Két nagy rokonlélek. A rádió eset. Elbeszélések. Irta: Bokor Sándor	— — —	2
Pásti Vera nemzetsége. Elbeszélés Rákóczi korából. Irta: Sárkői Lajos	— — —	4
Szabolcska Mihály verseiből	— — —	4
Egy református templom építésének története. Irta: Csernák Béla	— — —	2
Nagymama karácsonya, Vallásos elbeszélés. Irta: Baksay Sándor	— — —	4

b) Színdarabok — szavalókórusok — verseskötetek.

Karácsony estén (Gyermekszíndarab). Irta: Streleczy Sándor	— — —	5
Ezüst fenyőfa. Ifjúsági karácsonyi színdarab és Ó-esztendei játék, sziveszteri jelenet Irta: Kirjákné Kovács Emma	— — —	20
Karácsonyi történet. Irta: Nemes Elemér és A jövő harangja. Színjáték. Irta: Debreczeni István. A kettő egy kötetben. (A színdarabokból öt példány megrendelése kötelező)	— — —	20
Az Úr Itél. Szavalókórus. Irta: Váradi Antal	— — —	3
Lausanne-i hívta. Szavalókórus. Irta: Orth Győző	— — —	1
Magyar regős éneke 1575. Szavalókórus. Irta: Pröhle Vilmos	— — —	1
Zsoltérok könyve. Vallásos ünnepély anyaga. Irta: Horváth Viktor	— — —	8
Sándor bácsi virágos kertjéből. Gyermekversek. Irta: Streleczy Sándor	— — —	20
Közelebb Hozzád. Versek. Irta: Tereh Géza	— — —	40
Hazajáró lélek. Szombati Szabó István versei	— — —	100

c) Különböző saját kiadványok.

Bibliám és családom. Előadás. Irta: Ajtay Bétáné	— — —	2
Mely tiéretetek megtöretik. (Az UrvacSORA. Előadás.) Irta: Orth Imre	— — —	2
Báró Wesselényi Miklósné, Cse- rey Ilona. (Egy vegyeshá- zasság) Irta: Losonczy Nagy Ilona	— — —	2
Aranymondásfüzet vasárnapi- lás gyermekek részére, csil- lagokkal	— — —	2
Kálvin levélpapír (10 levélpapír, 10 boríték sorvezetővel)	— — —	25
Bibliamondásos falitáblák darab- onként	— — —	10
Bibliajelzők különböző bibliai idé- zetekkel, fekete és színes nyomású képekkel darabon- ként 0.50 Lei, 1 Lei és 2 Lei	— — —	2
Bibliamondásos levelezőlap fekete nyomással	— — —	2
A királyhágómelléki egyházkerület püspöki székházának képe, fényképes levelezőlap	— — —	10

Bibliai jelzők: 50 banis, 1 és 2 Leies áron.

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület egyházközségeinek helységnevtára.

A Református Árvaházi Képes Naptárból az 1939. évben
hány példány kelt el?

Aleşd — Élesd, Bihar m.	50	Cadea — Kágya, Bihar m.	30
Abram — Érábrány, Bihar m.	30	Câmpulung — Hosszumező, Maramureş m.	69
Adoni — Éradony, Sălaj m.	30	Capleni — Kaplony, Sălaj m.	55
Adrian — Adorján, Sătmar m.	30	Caranşebes — Karánsebes, Sev.	60
Agriş — Egri „ m.	70	Cărăşeu — Szamoskrassó, Săt. m.	20
Albiş — Albiş, Bihar m.	10	Căuaceu — Hegyközkovácsi, Bih.	25
Abramuţ — Vedresábrány Bihar m.	45	Căuciul — Nagykakucs, Bihar m.	43
Adea — Ágya, Arad m.	40	Carei — Nagykároly, Sălaj m.	75
Ambud — Ombód, Sătmar m.	50	Ceica — Magyarcséke, Bihar m.	55
Amaţi — Amac „ m.	45	Cermeiu — Csermő, Arad m.	40
Andrid — Érendréd, Sălaj m.	80	Cetariu — Hegyközcsatár, Bihar	40
Ant — Ant, Bihar m.	35	Ciavoş — Csávós, Timiş-Torontal	10
Apa — Apa, Sătmar m.	90	Ciocaia — Csokaly, Bihar m.	40
Arad — Arad, Arad m.	250	Ciumeşti — Csomaköz, Sălaj m.	—
Decebal — Árpád, Bihar m.	50	Cheşereu — Érkeserü, Bihar m.	80
Atea — Atya, Sătmar m.	10	Cherechiu — Kiskereki, „ m.	25
Babeşti — Kisbábony, Săt. m.	15	Chet — Magyarkéc, „ m.	29
Baia Mare — Nagybánya „ m.	210	Chişineu Criş — Kisjenő, Arad	210
Baia Sprie — Felsőbánya „ m.	37	Clopodia — Klopódia, Timiş m.	1
Balc — Bályok, Bihar m.	60	Corod — Szamoskóród, Sătmar	40
Beiuş — Belényes, „ m.	105	Craidorolţ — Királydaróc „	80
Berea — Bere, Sălaj m.	25	Cristur — Apátkeresztur, Bihar	10
Bercu — Szárazberek, Săt. m.	35	Curtuiuşeni — Érkörtvélyes, Săl.	80
Berveni — Börvely, Sălaj m.	250	Cubulbut — Érköbölkut, Bihar	15
Biharea — Bihar, Bihar m.	100	Culciul-Mare — Nagykolcs, Săt- mar m.	35
Bocicoiul Mare — Nagybócskó Maramureş m.	25	Culciul-Mic — Kiskolcs, Săt. m.	30
Bodo — Bodófalva, Severin m.	30	Dabolţ — Dabolc, Sătmar m.	25
Boghiş — Csengerbagos, Săt. m.	30	Dără — Szamosdara „	10
Boiu — Mezőbajj, Bihar m.	40	Diosig în Bihar — Bihardiószeget Bihar m.	60
Borş — Bors „ m.	10	Dindeşti — Érdengeleg, Sălaj m.	5
Botiz — Batiz, Sătmar m.	25	Doba — Szamosdob, Sătmar m.	35
Buduslau — Érbogyoszló, Bihar	29	Dobra — Dobra, Sălaj m.	100
Bunea mică — Bunyaszekszárd Severin m.	25	Domăneşti — Domahida, Săt. m.	20

Dorolt — Pusztadaróc Sätm.	15	Moşnița nouă—Újmosnica, Timiș	35
Dumbrava — Igazfalva, Sev. m.	50	mege	
Episcopia Bihor — Bpüspöki, Bihor m.	204	Nádlac—Nagylak, Arad m.	54
Finis — Várasfenes, Bihor m.	—	Nisipeni—Sándorhomok, Sätmar	40
Fizeş — Krassófüzes, Caraş m.	50	mege	40
Fratelia — Fratelia, Timiș m.	100	Niuved—Nyüved, Bihor m.	40
Fughiu — Fugyi, Bihor m.	37	Öar—Óvári, Sätmar m.	60
Galospetreu — Gálospetri, Säl.	85	Odoreu — Szatmárudvari, Sät-	35
Ghenci — Gencs, „	20	mar m.	10
Ginta — Gyanta, Bihor m.	110	Olosig—Érolaszi, Bihor m.	350
Ghiarac — Erdőgyarak, Bihor m.	15	Oradea — Nagyvárad-Ujváros	700
Ghirişa — Géres, Sätmar m.	130	Petru Maior 1. Bihor m.	70
Ghioroc — Gyorok, Bihor m.	15	Oradea — Nagyvárad-Olaszi,	70
Halmeu — Halmi, Sätmar m.	60	Parc. Eminescu 32. Bihor m.	80
Hodiş — Jákóhodos, Bihor m.	20	Oradea — Nagyvárad-Rét I.	20
Hrip — Hirip, Sätmar m.	30	Maniu-utca, Bihor m.	80
Ineu — Borosjenő, Arad m.	80	Oradea — Nagyvárad-Velence,	112
Ineu — Köröskisjenő, Bihor m.	10	Bolintineanu-u. 12. Bihor m.	50
Irina — Iriny, Sälaj m.	50	Oradea — Nagyvárad-Össi Bi-	110
Jarmata Neagră — Fekete-	20	hor mege	16
gyarmat, Arad m.	30	Oraşul-nou—Avasujváros Sät-	6
Jojb — Józsefháza, Sätmar m.	15	mar mege	170
Lazuri — Lázari, Sätmar m.	25	Oşorheiu—Fugyivásárhely, Bi-	30
Leş — Váradles, Bihor m.	50	hor mege	60
Lipova — Lippa, Timiș-Torontal	30	Otomani—Ottomány, Sälaj m.	25
Livada — Sárköz, Sätmar m.	—	Paleu—Hegyközpályi, Bihor m.	40
Livada-nou — Sárközujlak, Sätm.	80	Parhida—Pelbárthida, Bihor m.	30
Lugoj — Lugos, Severin m.	25	Pâncota—Pankota, Arad m.	60
Luntreni — Bélzerénd, Arad m.	30	Pelişor—Kispeleske, Sätmar m.	25
Mănăstur — Begamonostor, Sev.	30	Peregul-mic—Kispereg, Arad m.	40
Mărghita — Margitta, Bihor m.	150	Petin—Pettyén, Sätmar m.	30
Martineşti — Kakszentmárton,	20	Pişcolt—Piskólt, Sälaj m.	25
Sätmar m.	50	Pocluşa de Barcău—Berettyó-	30
Mediaşul Aurit—Aranyosmegy-	60	széplak, Bihor m.	25
gyes, Sätmar m.	70	Poşolaca—Pósalaka, Bihor. m.	10
Micula—Mikola, Sätmar m.	35	Potău—Patóháza, Sätmar m.	80
Mişca—Micske, Bihor m.	50	Remetea—Magyarremete, Bi-	50
Moftinul Mic—Kismajtény, Sälaj	115	hor mege	115
mege	20	Remetea-Oraşului — Kőszegre-	20
		mete, Sätmar m.	
		Reşiţa—Resicabánya, Caraş m.	
		Roşiori — Biharfélegyháza, Bi-	
		hor mege	

S ăcueni—Székelyhid, Bihar m.	225	Tăut—Feketetót, Bihar m.	40
Sălăcea—Szalacs, Sălaj m.	45	Tăuteu—Tóti, „ m.	80
Sălărd—Szalárd, Bihar m.	200	Tăuții Magheraus—Misztótfalu, Sătmar megye	75
Săldăbagiu de Munte—Hegy- közsăldobágy, Bihar m.	50	Telechiu—M.-Telki, Bihar m.	50
Salonta—Nagyszalonta, Bihar m.	350	Tileagd—M.-Telegd, „ m.	141
Săniob—Szentjobb, Bihar m.	45	Tinca—Tenke „ m.	270
Sanislău—Szaniszló, Sălaj m.	50	Timișoara—Temesvár, Timiș m.	200
Sănleani — Szentleányfalva, Arad megye	30	Țipari—Szapáryfalva, Severin megye	22
Sănmiclaus — Krasznaszent- miklós, Sălaj m.	18	Tormac—Végvár, Timiș m.	40
Sănnicolaul de Munte—Hegy- közszentmiklós, Bihar m.	9	Turulung—Turterebes, Sătmar megye	20
Săntimreu—Szentimre, Bihar m.	50	U ilacul de Criș—Pusztaujlak, Bihar megye	70
Santăul Mare—Nagyszántó, Bi- hor megye	12	Uileac de Beiuș—Belényesujlak, Bihar megye	100
Santăul Mic—Kisszántó, Bihar m.	25	Uileacul de Munte—Hegyköz- ujlak, Bihar megye	25
Sântion — Biharszentjános, Bi- hor megye	35	Uișentes—Ujszentes, Bihar m.	70
Satu-Mare—Szatmár, Sătmar m.	300	Urvind—Örvénd „ m.	50
Satumare-Mintiu — Szatmárné- meti, Sătmar megye	190	V adul lui Carol al II.-lea—Rév, Bihar megye	45
Sculia—Szigetfalu, Timiș m.	40	Vaida—Biharvajda, Bihar m.	10
Seini—Szinérváralja, Sătmar m.	80	Vălcăni—Valkány, Timiș-Toron- tal megye	40
Șibiș—Borossebes. Arad m.	80	Valea lui Mihai—Érmihályfalva, Sălaj megye	200
Semlac—Szemlac, Arad m.	5	Vama—Vámfalu, Sătmar m.	35
Sfta. Elena — Dunaszentilona, Caraș megye	—	Vănători—Vadász, Arad m.	100
Sighet—Máramarossziget, Ma- ramureș megye	230	Vetiș—Vetés, Sătmar m.	52
Simian — Érsemjén, Sălaj m.	100	Viile Satumare—Szatmárhegy Sătmar megye	200
Șoncoiuș — Belényessonkolyos, Bihar megye	50	Z erind—Nagyzerénd, Arad m.	50
Șișterea—Siter, Bihar m.	50		
Suplacul de Barcau—Berettyó- széplak, Bihar megve	100		
T ămașda—Tamáshida, Bihar m.	40		
Tamașeni—Tamásváralja, Săt- mar megye	50		
Tamașeu—Paptamási, Bihar m.	25		
Tărcaia—Köröstárkány, „ m.	100		
Tarcea—Értarcsa, Sălaj m.	8		
Tărgușor—Asszonyvására, Bihar megye	52		
Tarna-Mare—Nagyarna, Săt- mar megye	22		

Leányegyházak.

Apateu—Dobrácsapáti, Sătmar megye	—
Ardușat—Erdőszáda, Sătmar m.	—
Berindan—Berénd, „ m.	—
Cheșea—Kisháza, Bihar m.	30
Moșie Chiud—Kügypuszta, Bihar m.	20

Negru—Kisnyégerfalva, Bihar megye	—	Ciarda Roşie—Vöröscsárda, Timiş megye	—
Pauleşti—Szatmárpálfalva, Sätmar megye	20	Ciuparceni—Gombás, Sätmar m.	—
Peleşul—Nagypeleske, Sätmar megye	—	Fernesin, Alsóférnesely „ m.	—
Peregul-Mare—Németpereg, Arad m.	—	Gătaia—Gátalja, Timiş m.	—
Petreu—Monospetri, Bihar m.	—	Joanis—Körösjánosfalva, Bihar megye	—
Petea—Pete, Sätmar m.	—	Negreşti, Sätmar m.	—
Româneşti—Szatmárgörbed, Sätmar megye	—	Oraviţa—Oravicabánya, Caraş megye	50
Silindru—Érselind, Sälaj m.	—	Orşova—Orsova, Severin m.	20
Sintea—Szinte, Arad m.	—	Pecica—Pécska, Arad m.	—
Viile—Apahegy, Sätmar m.	—	Sännicolaul-Mare—Nagyszentmiklós, Torontal megye	—
		Satul nou—Simonyifalva, Arad megye	—
		Seceni—Kisszécsény, Severin m.	—
		Silindia—Selénd, Arad m.	—
		Siria—Világos, Arad m.	—
		Târgoveşte—Vásáros, Severin m.	—

Fiókegyházak.

Arded—Erdőd, Sätmar m.	—
Balinţ—Bálincz, Severin m.	—
Beliu—Bél, Arad m.	—
Bocşa Montana—Boksánbánya, Caraş m.	—

Pusztulunk. Panaszkodunk a világ nyomorúságáról, az életheletőségek megromlásáról. Sok a nyomorúság, sok a szenvedés, de a jó Isten ad drága alkalmakat, hogy enyhítsük fájdalmunkat. Ad munkatársakat, hogy könnyebb legyen terhünk. Ad megtartó erőt egyházunkban, Isten Igéjében, ad örök reménységet, hogy el ne vesszünk.

Vannak testvéreink, akiknek megvannak e világszerinti nyomorúságaik, de nincsen vigasztalójuk. Úgy élnek a nyomorúság tengerében, hogy minden pillanatban keresztülcsap felettük a hideg, ellenséges hullámhegy. Elszórva laknak idegen vallású, idegen nyelvű, idegen gondolkozású, sokszor ellenséges érzületű népek között. Nincs vigasztalójuk, nincs bátorítójuk, nincs tanácsadójuk. Nincs templomuk, temetőjük. Nincs aki anyanyelvükön hirdetének nekik Isten üzenetét, Isten akaratát, Isten vigasztalását. Nincs lelkipásztoruk.

Testvérem! Te, aki mindennap elmehetsz a templomba; Te, aki hallhatod anyanyelveden Isten Igéjét, — dobbanjon meg szived és lelkiismereted azokért, akik szórványokon laknak; a mi árva, elhagyott, örvényben vergődő testvéreinkért.

Földes Károly: Szórványmisszió.

A Piatra Craiulu-i Református Egyházkerület

NÉVTÁRA.

Rövidítések: Ae = anyaegyházközség. P = posta. T = táviróhivatal. Vá = vasúti állomás. Lp = lelkipásztor. Slp = segédlelkész. Hlp. = helyettes lelkész. Dklp. = diakónus-lelkész. Főg. = főgondnok. G. = gondnok. Em. képvis. = egyházmegyei képviselő. Lsz = lélekszám. Tksz = tankötelesek száma. Tansz. = tanulók száma. M. ny. = magyar tannyelvű. N. ny. = német tannyelvű. R. ny. = román tannyelvű. Kt. = kántor-anató. Te. = társegyház. Le. = leányegyház. Fe. = fiókegyház. Szórv. = szórvány egyház. Tf. = telefon száma. —

A) Egyházkerületi tisztviselők:

Püspök: Sulyok István, lelkész [Nagyvárad, Str. Petru Maior 1.] Tf.: 2791.

Főgondnok: Dr. Thúry Kálmán [Nagyvárad, Str. Duca 6.] Tf.: 1486.

Lelkészi főjegyző: Csernák Béla, lelkész [Nagyvárad, Parcul Em. 32]. Tf.: 1774.

Lelkészi aljegyző: Peleskey Sándor, lelkész [Börvely].

Világi főjegyző: dr Soos István ügyvéd [Nagyvárad]. Tf.: 2500.

Világi aljegyző: Dr Borbély Lajos ügyvéd [Nagyvárad, Bihor megye]

Egyházkerületi ügyész: Dr Harcsár Géza, ügyvéd [Szatmár].

Egyházkerületi tanácsbírák:
Lelkésziek: Debreczeni István [Temesvár], Papp József [Sziget], Balajthy Jenő [Nagyvárad], Kiss Károly [Nagyvárad], Jakab Viktor (Belényes.)

Világiak: Dr Ajtai Nagy Gábor [Nagybánya], Bónis Elemér földbirtokos [Közbőlkut], dr Kotzó Jenő ügyvéd, földbirtokos [Kágya], Domokos László ny. semmitlőszéki bíró [Nvárad], Tereh Géza tanár Szatmár.

B) Egyházkerületi képviselők:

Középiskolák részéről: Ligeti Imre főgimn. igazgató [Szatmár], Bakcsyné Korbuly Irén leánygimnáziumi igazgatónő [Szatmár], Karácsonyiné Gálbory Erzsébet eánygimnáziumi igazgatónő [Nagyvárad].

Elemi iskolák részéről: Hercegh Kálmán ig. tanító [Biharpüspöki], Kósa Károly tanító [Ottomány], Kifin Sándor Erdőhegykisjenő, Szőke József tanító Ombod.

C) Püspöki hivatal tisztviselői:

Egyházkerületi titkár: Balajthy Jenő [Nagyvárad].

Egyházkerületi tanügyi előadóhelyettes: Kursinszky Kálmán, [Nagyvárad, Str. Nic. Zigre 37.]

Egyházkerületi pénztáros: Kovács József Nagyvárad, Sír Oltenia 19.

Egyházkerületi számvevő-ellenőr: Vargha László [Nagyvárad Petru Maior 1.)

Egyházker. belmissziói titkár: Orth Győző [Oradea, Strada S. Ștefan 10.]

Irodaitisztviselők: Gaál László, Kiss János, Bodnár Gabriella, Szücs Ilona.

D) Bizottságok:

1. Belmissziói bizottság tagjai: Elnök: Sulyok István püspök, helyettesse: Csernák Béla e. ker. főjegyző. előadó: Debreczeni István, Boros Jenő, Kiss Károly tanácsbírák, Pappszász Lajos, Dr Szathmáry Lajos és az e.-megyék belmissziói előadói.

2. Iratterjesztési bizottság: Elnök: Csernák Béla főjegyző, alelnök: dr Soos István. Előadó: Vargha László számvevő. Tagok: Arday Aladár, Peleskey

Sándor, Kiss Károly, Debreczeni István, Kovács József ek. pénztáros, Kursinszky Kálmán, Orth Győző. — Az iratterjesztési albizottság tagjai Nagyváradon lakó tagok.

3. Közalapítványi szóróanyag-terjesztési bizottság tagjai: Sulyok István püspök elnök, dr Thúry Kálmán egyházker. főgondnok, Csernák Béla egyházker. főjegyző, Arday Aladár, Boros Jenő esperesek, Pappszász Lajos, dr Szathmáry Lajos, e. m. gondnok, Vargha László egyházker. számvevő-ellenőr, Kovács József e. ker. pénztáros.

4. Nyugdíjintézeteti végrehajtó-bizottság. Elnökség: Sulyok István püspök, dr Thúry Kálmán egyházker. főgondnok, tagok: Csernák Béla főjegyző, dr Soós István e. ker. főjegyző, dr Harcsár Géza e. ker. ügyész, Arday Aladár esperes, Kursinszky Kálmán egyházker. tanügyi előadó, Csathó Jenőné, tanítónő, Kovács József egyházker. pénztárnok, Vargha László számvevő-ellenőr mint előadó és az egyházmegyék küldöttei.

5. Pénzügyi-bizottság: Sulyok István püspök elnök, dr Thúry Kálmán egyházkerületi főgondnok, Csernák Béla egyházker. főjegyző, Arday Aladár, Szabó Zoltán esperesek, dr Harcsár Géza e. k. ügyész, dr Soos István e. k. vil. főjegyző, Kovács József e. k. pénztáros, Vargha László e. k. számvevő-ellenőr.

6. Segélyosztó-bizottság tagjai: Sulyok István püspök elnök, dr Thúry Kálmán egyházker. főgondnok, Csernák Béla egyházker. főj., Arday Aladár, dr Harcsár Géza e. ker. ügyész, Kursinszky Kálmán egyházker. tanügyi előadó, Kovács József egyházkerületi pénztárnok.

7. Szociális bizottság: Sulyok István püspök elnök, dr Thúry Kálmán egyházkerületi főgondnok, Csernák Béla egyházker. főjegyző, Debreczeni István egyházker. tanácsbíró, Pappszász Lajos egyházmegyei gondnok, Papp József e. ker. bíró.

8. Tanügyi-bizottságok:

A) Népiszkolai szakosztály: Sulyok István püspök elnök, Nemes Elemér, Debreczeni István, Telegdi József, Pappszász Lajos, Papp József, Kelemen Etelka, Ötmayer Gyula, Bartha István, Czeglédy Sándor, Fráter Emil, Gönczy Sándor, dr Orosz Lajos, dr Kölcsey Ferenc, dr Pappszász Lajos, Kursinszky Kálmán egyházkerületi tanügyi előadó.

B) Középiszkolai szakosztály: Sulyok István püspök elnök, Arday Aladár esperes, dr Thúry Kálmán ek. főgondnok, Arday Aladár, Vadai Béla esperes és Kursinszky Kálmán tanügyi előadó és az iskolák igazgatótanácsainak elnökei: Boros Jenő, Csernák Béla és a tanárkarok képviselői: Ligeti Imre, Bakcsyné Korbuly Irén, Karácsonyiné Gálbory Erzsébet.

9. Tankönyvkiadó-bizottság: Sulyok István püspök elnök, dr Thúry Kálmán egyházker. főgondnok, Csernák Béla egyházker. főjegyző, Kilin Sándor tanító Erdőhegy, dr Harcsár Géza egyházker. ügyész, Kovács József ek. pénztáros, Kursinszky Kálmán egyházker. tanügyi előadó.

10. Vallástani pótképesítő bizottságok:

a) Nagyváradon: Csernák Béla elnök, Kiss Károly lelkész Nagyvárad.

b) Szatmáron: Boros Jenő esperes elnök, Kiss Bertalan lelkész Szatmár, Csecskedy Károly énekes Szatmár.

E) Egyházkerületi lelkészértekezlet:

Elnök: Sulyok István püspök; alelnökök: Csernák Béla e. ker. főj. (elnök h.), Debreczeni István [szell. ü.], Oláh Sándor [anyag. ü.], Titkár: Peleskey Sándor, jegyző: Bagoly Bertalan, pénztáros: Balajthy Jenő.

F) Egyetemes konventi Főbiróság tagjai a Királyhágómellékéről:

Rendes tagok: Sulyok István püspök, dr Thúry Kálmán egyházkerületi főgondnok, Csernák Béla ek. főjegyző, dr Ajtai Nagy Gábor e. ker. tanácsbíró. — Póttagok: Vadai Béla esperes, dr Kölcsey Ferenc egyházm. gondnok.

G) A romániai magyar református egyház zsinatának tagjai a Királyhágómelléki egyházkerületből:

Hivatalból tagok: Sulyok István püspök, dr Thúry Kálmán egyházker. főgondnok.

Rendes tagok: lelkészek: 1. Csernák Béla egyh. ker. főjegyző. 2. Vadai Béla esperes. 3. Debreczeni István egyházker. bíró. 4. Papp József egyházker. bíró. 5. Arday Aladár esperes. 6. Szabó Zoltán esperes. Világiak: 1. dr Harcsár Géza

egyházker. ügyész. 2. Telegdi József em. gondnok. 3. Pappszász Lajos em. gondnok. 4. dr. Böszörményi Emil em. gondnok. 5. dr. Ajtai Nagy Gábor egyházker. bíró. 6. dr. Kotzó Jenő e. ker. bíró.

Póttagok, lelkészek: 1. Boros Jenő esperes. 2. Nemes Elemér esperes. 3. Peleskey Sándor. 4. Sárközy Lajos lelkész. 5. Kiss Bertalan Szatmár. 6. — **Világiak:** 1. Dr. Kölcsey Ferenc e. m. gondnok. 2. dr. Olasz Lajos egyh. m. gondnok. 3. dr. Soós István e. ker. vil. főjegyző. 5. Bonis Elemér e. ker. bíró. 6. Domokos László e. k. bíró.

Tanári rendes tag: Ligeti Imre, fiúfőgymn. igazgató.

Tanári póttag: Gecsey Jenő tanár.

Tanítói rendes tag: Bartha István ig. tan.

Tanítói póttag: Kósa Károly ig. tan.

H] Esperesek, egyh. gondnokok, egyházker. tanácsbírák szolgálati évök sorrendje:

Esperesek: Vadai Béla [1927], Gönczy Sándor [1932], Arday Aladár [1934], Nemes Elemér [12—1935], Szabó Zoltán [132—1935], Boros Jenő (1936). **Gondnokok:** Telegdi József (1926), Pappszász Lajos (1928), dr. Böszörményi Emil (1929), dr. Olasz Lajos (1937), dr. Szathmáry Lajos (1937). **Tanácsbírák:** Debreczeni István (1927), Papp József (1929), Balajthy Jenő (1935), Kiss Károly (1936), Jakab Viktor (1937) lelkészek, Dr. Ajtai Nagy Gábor (1927), Bonis Elemér (1929), dr. Kotzó Jenő (1931), Domokos László (1938) világiak. Tereh Géza (1939.)

I] Az Igazgatótanács tagjai: (1937—1942). Sulyok István püspök, dr. Thúry Kálmán egyh. főgondnok, Csernák Béla egyházker. főjegyző, dr. Soós István egyh. világi főjegyző, Vadai Béla, Arday Aladár, Boros Jenő, Peleskey Sándor, Szabó Zoltán, Debreczeni István lelkész, dr. Harcsár Géza, dr. Kölcsey Ferenc, dr. Koczó Jenő, Pappszász Lajos, Telegdi József, dr. Szathmáry Lajos világi tagok, Ligeti Imre igazgatótanár, Bartha István ig. tanító.

I.

Banati egyházmegye.

a) Tisztviselők.

1. **Esperes:** Nemes Elemér Lugos. **Gondnok:** Dr. Szathmáry Lajos (Oravica). **Lelkészi főjegyző:** Keresztes József [Resicza]. **Világi főjegyző:** Vargha Mór [Csávós]. **Lelkészi aljegyző:** Világi aljegyző: Tóth Benjamin Temesvár. **Pénztáros:** Soós Lajos (Lugos). **Számvevő:** ifj. Bokor Sándor [Uj-mosnicra]. **Em. ügyész:** Szeles Gyula [Lugos]. **Belmissziói előadó:** Streleczy Sándor [Klopodia]. **Tanügyi előadó:** Nits István (Uj-kisoda.) **Műszaki előadó:**

2. **Em. tanácsbírák:** Keresztes József, Streleczy Sándor [Klopodia], Szondy Géza [Kispereg], Balogh Gyula [Semlac], Váradi Attila lelkészek, Szeles Gyula [Lugos], Major Béla [Resicza], dr. Váradi János [Temesvár], Izsáky Károly [Lugos], világiak.

3. **Egyházmegyei tanácsosok:** Szondy Géza, Balogh Gyula, Váradi Attila, Elek Gyula, Debreczeni István, dr. Váradi János, Izsáky Károly, Demeter Gyula, Tóth Benjamin és Juhász Gyula.

4. **Egyh. képviselők.** Lelkészi: Keresztes József, világi: Szeles Gyula.

5. **Lelkészi értekezleti elnök:** Keresztes József.

6. **Egyh. tanító értekezleti elnök:** Kicsi József [Lugos].

7. **Egyházmegyei tan. képviselők:** Kicsi József Lugos, Juhász Gyula Kispereg.

b) Egyházközségek.

1. **Mánastur—Béga monostorae.** Szörény m., p. táv. Bujor, vá. Tóth Aron lp. kántor: Ökrös Sándor, Gondnok Varga Benő, lsz. 220, tksz. 42, r. ny. áll. isk. 42

Szóvány: Sacari, lsz. 72, Faget, lsz. 120, tksz. 19, r. ny. áll. isk. 19. Margina. Tomesd.

2. **Bunea mică—Bunyaszekszár** ae. j. Severin, p. Birchis, v. á. Sávársin lp. Tőkés Gyula lév. lelk., gondnok Gombás Sándor, lsz. 198, tksz. 30, r. ny. áll. isk. 27.

Szórványok: Burchis Bata, Bulci, Capolnas, Laldsint, Ohaba, Zaboit, Viris-mort, Telec, Valea-Mare, lsz. 60, tksz. 7, r. ny. áll. isk. 7.

3. Bodo—Bodófalva ae, j. Severin m, pt. vá Balint, lp. Nagy Márton, gond. Cs. Szabó József, kt. Babicsák Barnabás, lsz. 1114, tksz. 186, m. ny. áll. isk. 148.

Le. Tãrgoveş'i—Vásáros. Gond. Csintag Ferenc, lsz. 258, tksz. 37, r. ny. áll. isk. 37.

Fe. Balint—Bálincz, lsz. 226, tksz. 59, m. ny. áll. isk. 50, r. ny. áll. isk. 8.

Szórvány: Ghizella, lsz. 26, tksz. 6, Bapşa, lksz. 8, tksz. 1, Bethausen, lksz. 4, Fadimac, lsz. — tksz. 2.

4. Ciavoş—Csávós ae. Timiş, Torontal m., pt helyb., vá. Cruceni—Torontal, lp. Kiss Géza, fg Vargha Móric, g. Kalocsay József, t. Antal Margit, lsz. 80, tksz., 11, ref. isk. 11.

Szórványok: Foeni, Johannisfeld, Cruceni, Rudna, Pecul nou, Gad, Toăger, Partos, Tolvaida, Otelec, Gier, Diniaş. Feodor—Fodorháza, Macedonia, Csebza, Ivanda, Sãnmartinul maghiara, Sanmarei-nul sãrbesc. Giu'vaz—Gyűlvész, Upeci—Ujpécs, Banlac, Beregsaul—Németbereg-szó. Lksz. 300.

5. Sfta Elens—Bunaszentilona ae. Timiş m., p. Moldova veche. Hajóálló. más Moldova veche, vá Baziaş, dklp. Kostál János. Előkönyörgő Kyska Péter. Felügyelő lp. Streleczyk Sándor klopodiai l., lsz. 350, tksz. 60, r. ny. áll. isk. 60.

6. Dumbrava—Igazfalva ae. Severin megye, pt. Făget, vá. Rachita, lp. Bitay Loránd gond. Győri Sándor, kántor-helyettes Nagy Károly, lsz. 1152, tksz. 210, m. ny. áll. isk. 210.

7. Caransebeş—Karánsebes ae. Severin m, pt. vá. helyben, lp. Kiss Sándor lév. lelk., organista Lőrincz István, g. Demeter Gyula, lsz. 162, tksz. 20, r. ny. áll. isk. 20.

Fe. Orşova—Orsova, lsz. 128, tksz. 10, r. ny. áll. isk. 10.

Szórványok: Baia Herculane, Ferdinand, Ciresa—Csiresza. Ohaba-Bistra, Ruschiţa, lksz. 150. Ezenkívül a caransebeşi, saculi, teregovai és orşovai járásban mintegy 25 község 108 lélekkel. A missziói körlelkészség össz. sz.: 633.

8. Peregul mic—Kispereg, ae. Arad megye, pt helyben, vá. Pecica, lp. Szondy Géza, slp. Nagy Miklós, gon'nok Komlódi István, kt. igazg. Juhász Gyula, Baky Magdolna, Zöldi Gábor, lsz. 1404, tksz. 202, ref. isk. 202.

Leányegyház: Peregul mare—Németpereg (cseh) t. Dusek Frigyes, g. Berán József, lsz. 275, tksz. 38, ref. isk. 38.

Szórvány: Peregul nou.

9. Cløpodia—Klopódia ae. Timiş m. pt. vá. helyben, lp. Streleczyk Sándor, gond. Rosza Fülöp, lsz. 160, tksz. 38, r. ny. áll. isk. 5, német ny. áll. isk. 28.

Szórványok: Butin, Denta, Ferendia Jamul mare, Percosova, Sãmlacul mare.

10. Fizeş—Krassófüzes, ae. Caraş m. pt., lp. Müller Béla, g. Fekete Albert, lsz. 102, tksz. 16, r. ny. áll. isk. 16.

Fióke.: Oraviţa—Oravica, lp. Müller Béla, g. Dr. Szatmáry Lajos, lsz. 80, tksz. 2, r. ny. áll. isk. 2, Bocşaromana slp Müller Béla, g. Tömösváry Imre id., lsz. 84, tksz. 10, r. ny. áll. isk. 10.

Szórványok: Bunis, Berezovia, Doklin, Tird, Mauren, Surducul mare, Romna, Bocşa, Romna, Benovin, lsz. 60, r. ny. áll. isk. 7; Gessenis, Vermeş, Izgar, Iersig, Vã'eapai, Kakovã, Saska, Comarişte, Avina, Steierdorfanine, Bezovici-járás lsz. 180.

11. Lipova-Radna—Lippa-Radna ae, Timiş-Torontal m, pt Lipova vá Radna n és Lipova-n, lp. Elekes Gyula, g. Szabó Imre, lsz. 315, tksz. 25, r. ny. áll. isk. 20, más fel. magy. isk. 9.

Szórványok: Sãvarsiu, Bãrzova, Ba, ratca, Varadsa—Totvárad, Alioş, Milova, Conop, Paulis Odvos, Macea, Chelmac, Şiştaroveţ, Nadaş, Zabran, Neudorf, — lsz. 120.

12. Lugoj—Lugos ae, Severin m. pt. vá Lugoj, lp. Nemes Elemér, Soós Lajos lévita-slelk, főgond. Izsáky Károly, gond. Szabó Gábor, ig. t. Kicsi József, t. Soós Lajos, lsz. 1665, tksz. 174, ref. isk. 100, m. ny. áll. isk. 12, r. ny. áll. isk. 27, más fel. isk. 8.

13. Nãdlac—Nagyfak, ae. Arad m. pt. Nãdlac, vá. Pecica, lp. Hegyi Károly, gond. Kiss Lajos, kt. Zöld Mihály, lsz. 133, tksz. 7, r. ny. áll. isk. 6, m. ny. áll. isk. —, más fel. isk. 1.

Fe. Pecica—Pécska, kt. Kárpáti Károly, g. Várad Antal, lsz. 138, tksz 4, m. ny. áll isk 6. r. ny. áll: isk. 2.

Szórvány: Seitin, lsz. 3.

14. Resița—Resica, ae. Caraș megye pt. vá helyben, lp Keresztes József, kt. Veress Béla, Nagy Janka, óvónő Makszin Judit, g. Csáky Ferenc és Fehér Jenő, lsz 468, tksz 57, ref. isk 44, r. ny. áll isk 4. Beiskolázatlan —, tanonc 3, középisk. jár 5, ref. óvodába 40.

Fiók: Bocsă montana—Bokszánbánya, g. Illés Lajos, lsz 105, tan sz 16, r. ny áll isk 15.

Szórvány: Dorman 18, Colnic 22, Moșnio 2, Velin 2, Copesre secui 4, Perui 2, Socenu 1, Ezeris 3, Crașova 4 lsz.

15. Tipari—Szapáryfalva, ae. Severin m. pt Costein, vá helyben, lp. Várady Attila, gond Olasz Pál, kh Kiss János, lsz 1235, tksz 215, m ny áll isk 195.

16. Semlac—Szemiak ae. Arad m. pt helyben vá Pecica lp Balogh Gyula, gondnok: Rózsa Sándor, t. König András, lsz 460, tksz 40, ref isk 34, r ny áll isk 6.

17. Sculia—Szigetfalva, ae, Timiș megye. pt helyb. vá Gatoia, lp. Etekes Gyula, gondnok Molnár Mihály, t. Ugrai Viktor, lsz 321, tksz 49, ref isk. j 49. r. ny áll isk.

Fe. Gatoia—Gátalja, gond. Nagy Gábor, lsz, sk. 101, tksz 9, r. ny áll isk. jár 9.

Szórvány: a gatoiai j. községei, lsz. —

18. Timișoara—Temesvár, anya-egyház. Timiș-megye, pt. vá helyben, lelkip. Debreczeni István, slp. Ajtay Gábor, Horváth I. Kántor: Zöld Zoltán. főg. Nagy Károly, gond. Téth Benjámín, lsz. 4610, tksz 4005, m, ny áll isk. 154, r ny áll isk 167. más fel. isk. 102. Német ny. áll isk. 12.

Szórványok: Carpinus 200, Vinga 40, Recaș, Sosdea, Meștișoara tksz. 27.

19. Fratelia—Fratélia jud. Timiș, vá Timișoara-Fratelia, lp Nits István, g. Deák István, lksz 410, tksz 45, r ny áll isk 45.

Szórványok: Col. Crișan, I. G. Duca, Chiroda veche, Deta, Denta, Freidorful veche, Freidorful noua, Timișeni, Pareț, Sag.

20. Moșnița nouă—Újmoșnica ae. Timiș m. pt vá. Moșnița, lp. ifj. Bokor Sándor, gond Kiss János, kt. betöltetlen, lsz. 762, tksz. 93, m. ny. áll. isk. 93.

Le. Ciarda-Roșie—Vöröscsárda, gond. Körözs István, lsz 337, tksz 41, r. ny áll isk 41.

21. Uisenteș—Ujszentes ae Timiș m. pt Timișoara II. vá. Timișoara, lp. Magyar Sándor, kántor Szabo Imre, gond. Vass Sándor áll. tan., lksz 700, tksz 89, m ny. áll isk 89. r ny áll isk 10.

22. Vălcani—Valkány ae, Timiș-Torontal m., pt vá Vălcani, lp. Kuhn Zoltán, gond Szabó Lajos, t —, lsz 196, tksz 14, r. ny. áll. isk. 13.

Fe.: Sănnicolaul Mare—Nagyszentmiklos, gond. Duka Gábor, lsz. 156, tksz. 11, r. ny áll. isk. 10, más fel t

Szórványok: Periam, Jimbolia, Tomnatic, Besenova veche, Beba, Censă, Pordeanu, Teremis.

23. Tormac—Véggvár ae Timiș m pt vá. helyben, lp Tökés Béla, t. Kádár Károly, Korsós Péter, Kiss Pál, Lovász Róza, Kádár Antal, lsz 2175, tksz, 322, ref. isk. 291, r ny áll isk 9.

Szórvány: Buziaș, lksz 76, tksz. 9. Cadar, Duboz, Gertheinis. Șoașdea.

II.

Bihori egyházmegye.

a) Tisztviselők.

1. Esperes Vadai Béla lelkész [Étesd], gondnok Telegdi József [M-telegd], lelkészi főjegyző: Dr Szabó Lajos Nagyvárad, világi főjegy.: Vargha László egyh. ker. számvevő [Nvárad], lelkészi jegyző Kovács Sándor [Paptamási], világi jegyző D. Kiss Lajos [Nvárad], számvevő Dankó József [Fugyi], em. pénztáros Fodor József [F-vásárhely], eh. ügyész Czeglédy Miklós dr [Nvárad], nyugdíjintézet elnök Könyves János (Biharszentjános). Belmissziói előadó: dr Szabó Lajos Nagyvárad.

2. Em. tanácsbírák lelkészi részről Kiss Károly, Könyves János, Biró Fe enc, Szücs László, Balajthy Jenő, Kulcsár Ador, világi részről: Udvarhelyi Béla, Sari ady Sándor dr, Jégh Károly, Bartos Ador, án dr Soós István, Sólyom Kálmán.

3. Em. tanács tagjai: Vadai Béla esperes, Telegdi József gondnok, Könyves János, Szücs László, Kiss Károly, Balajthy Jenő, Kulcsár Andor, dr Szabó Lajos lelkész, Udvarhelyi Béla, dr Sarkady Sándor, dr Soós István, Bartos Adorján, Fazekas Lajos, Herczegh Kálmán vil. tagok.

4. Egyhker. képviselők lelkészi részről: Szücs László, Könyves János, világi részről: dr Sarkady Sándor, Udvarhelyi Béla.

5. Em. közgyűlési tanítóképviselők Sándor Lajos, Czeglédy Sándor, Herczegh Kálmán, Movik Gyula, Kiss Béla.

6. A lelkészi értekezlet elnöke: Vadai Béla esperes, alelnöke Kiss Károly váradvelencei lelkész, jegyző: Kovács Sándor támaszeui lelkész.

7. Az em. tanító-értekezlet elnöke Herczegh Kálmán episcopiai igazg. tanító.

b) Egyházközségek.

1. Biharea—Bihar ae, Bihar m, pt vá Biharea, lk Szabó Pál, gond. Juhász Károly, t. Movik Gyula, Kuki Zoltán, Barabás Ida, lsz 1817, tksz 208, ref isk 164, r. ny áll. isk 41.

2. Episcopia Bihar—Biharpüspöki ae, Bihar megye, pt. vá. Episcopia, lp. Orth Imre, t. Herczegh Kálmán org. k. ág. tan. Bessenyei István, Bódis Ágnes, Szóke Ilona, gondnok Jakab István, lsz. 3300, tksz 320, ref isk, 183, r ny áll isk 140.

3. Sântion—Biharszentjános, ae, Bihar megye, pt vá Episcopia, lp Könyves János, t Kalas Sándor, Kabai Eszter, Györki Gizella, gond. Szilágyi Gyula, lsz 1269, tksz. 134., ref. isk 68, r. ny áll isk 35.

4. Bors—Bors ae, Bihar megye pt vá Episcopia, lp Dohy Árpád, kt. Bitay Gy. gond. M. Kiss Károly, lsz 947, tksz 109, ref isk 55, r ny áll isk 54.

5. Aleşd—Éleşd ae, Bihar m, pt. vá helyb, lp Vadai Béla, slp Horváth János, gondnok Bán Kovács Lajos, lsz 1148, tksz 98, r ny áll isk 96.

Szórványok: Chistag 5, Peşteş, Lugoşul de jos 15, Aştileu 6 lsz.

6. Fughiu—Fugyi ae, Bihar megye, pt vá Osorheiu, lp Danka József, gondnok: Szabó Imre, lsz 589, tksz 65, r ny áll isk 65.

7. Oşorheiu—Fugyivásárhely ae, Bihar m, pt vá helyb, lp. Fodor József, gondnok K. Szilágyi Imre, lsz 1080, tksz 125, m ny. áll isk 46, r. ny áll isk 79.

Szórvány: Felcheriu, Sarand, Alparea, Cheriu.

8. Cetariu—Hegyközc satárae, Bihar megye, pt Episcopia, vá, Oradea, lp Szücs László, kt. Nagy Géza, t. Mészárosné Kolozsváry Berta, gond ifj. Petri József lsz, 1048, tksz 125, ref isk 95, r. ny áll isk 30, másfel. isk. 2.

Szórvány: Tautelek, lksz 15.

9. Căuaceu—Hegyköz kovácsae, Bihar m, pt. vá. Biharia, lp Molnár Zoltán, t. Molnárné Tőkés E. kt, Varga Ferenc, g. Kiss Imre, lsz 639, tksz 96, ref isk 72, r ny áll isk 24.

10. Paleu—Hegyköz pályi ae, Bihar megye, p Episcopia, vá Oradea, lp. Kovács Antal, kt Mátyássy István, g Jósa Imre, lsz 670, tksz 113, ref isk j 36, r ny áll isk 73

11. Săldăbagiu de Munte—Hegyköz száldobágy, ae, Bihar m, pt. Episcopia, vá Oradea, lp Kalmár László, ht. Mihályi Sára, g. Egyedi Sándor, lsz 863, tksz 127, ref isk 60, r ny áll isk 67.

12. Uileacul de Munte—Hegyköz ujjlak ae, Bihar megye, pt Episcopia-Bihar, vá Oradea, slp. Soós Lajos, t. Zöld István, Székely Irma, g, ifj Tóth József, lsz 902, tksz 115, ref isk 55, r ny. áll isk 60.

13. Hodiş—Jákóhodos ae, Bihar megye, pt Salárd, vá Tamaseu, lp Sámy Gusztáv, k. Nagy Sándor, áll tanító, g. Váradí Gyula, lsz 1057, tksz 130, m ny áll isk 136.

14. Sântăul mic—Kisszántó, ae, Bihar m, pt vá Episcopia-Bihar, lp Kádár Ernő, kt. Fazekas Ferdinand, g. Makai Sándor, lsz 567, tksz 65, ref isk 40, r ny áll isk 25.

15. Ineu—Köröskisjenő, ae, Bihar m, pt Tileagd, vá Săcădat, lp. Székely Ernő, g Göcz Lajos, lsz 607, tksz 62, r ny áll isk 62.

Szórványok: Hasasaü, Boţean,

16. Tileagd—Mezőtelegd, ae, Bihar megye, pt vá Tileagd, lp Molnár Károly, t. Csósz Ferenc, g. Kovács András lsz 1000, tksz 153, ref. isk. 48, r, ny áll isk 105.

Szórványok: Sacadat 7, Balajaş 3, Chidic 2, Copacel 2, Telecuş, Sabolciu 10, Şerghiş 1 lsz.

17. Telechiu—Mezőtelki ae, Bihar m, pt Urvind, vá Telechiu, lp Nyeste István, a tanító államiak, énekvezér Bor Lajos áll. ig. tan., g. id. Sorbán Lajos, lsz 543, tksz 65, r ny áll isk 65.

Szórványok: Tetchea, Hotar, Fancica, Fâşca, Vârciorog.

18. Cauciu nou—Nagykakucs ae, Bihar m, pt Aleşd, vá Butan, lp Gyökössy József, g Pusztai Gáspár, lsz 310, tsz 40, r ny áll isk 40.

Szórványok: Mageşti, Butau, Birtin, Galaşeni, Cacuciu mic, Boroşel, Ausen, Ghegie, Pesterea, Topa de Criş, Borodul mare, Ioşi, Tinaud, Breznea, Orteag 24 lélek.

19. Santaul mare—Nagyszántó ae, Bihar m, pt vá Episcopia, lp Tunyogi János, kt. Czeglédy Sándor, g. Gáti István, lsz 512, tksz 79, ref isk 43, r ny áll isk 24.

20. Oradea—Nagyvárad, anya-egyház, Bihar megye pt vá helyben, lelkipásztor Sulyok István, Csernák Béla Kiss Károly, dr Szabó Lajos, Vall. tan. lelk: Varga Gedeon, slp. Szűcs János, Papp László, Eszenyei Béla, Sarkady Zoltán, k, Juhász Károly, Vásárhelyi Sándor, kt. Bancsik János, vallás-tanító: dr Szabó Lajosné, Kiss Béla ig. tan., Csathóné Tóth Mária, Matkó Mária, Lázárné Juhász Karolina, Tatár Ilona, Tatár Erzsébet, Kelemen Etelka, Incze Ilona, Ujváry Eszter, főg. dr Thury Kálmán, alg. Kiss Antal, Csathó János, Kiss Gyula, Jakab Imre, lsz. 18300, tksz. 1811, ref. isk 680, m. ny. áll isk 864, r ny áll isk 200, m fel isk 78.

Oradea-Ioşia—Várad-Óssi missiói-kör [Sântandrei, Palota noua, Toboliu, Tărian, Chereghisig] slp. Horváth Pál, lsz: —, isk. —.

Iparos tanonc-otthon: lp. Osváth Ernő.

Nagyvárad—velencei parochialiskör szórványai: Ceheu, Haio, Rontau, Sanmartin, Selenş, Baia-Episcopesti, Baia Felix, Betfia. lsz. —, ref. isk. —.

21. Niuved—Nyüved ae, Bihar m, pt helyben, vá Tamaşeu, lp Bódi Mihály, t Szabó Lajos, g Lovas Pál, lsz. 328, tksz 54, ref isk 29, r ny áll isk 25.

Le: Moşie-Chiud—Kügypuszta, t. Masztics János, g. Somogyi Sándor, lsz, 197, tksz 36, ref, isk 36.

22. Urvind—Örvénd ae, Bihar m, pt. vá Tileagd, lp Biró Ferenc, kt Bogáti Mihály, g Egri János, lsz 710, tksz 69, ref. isk. jár 27, r ny áll isk 42.

Szórványok: Ţiganeşti, Lugoşul de sus, lsz. 4.

23. Tamaşeu—Paptamási ae, Bihar m, pt vá Tamaşeu, lp Kovács Sándor, t. Sillye Kálmán, Kálmán Etelka, gondnok Zsigmond Imre, lksz 1003, tksz 116, ref isk 76, m ny áll isk 30.

24. Parhida—Pelbárthida, ae, Bihar m, pt. Niuved, vá. Tamaşeu, lp. —, t Kiss Erzsébet, gond Kiss Elek, lsz 393, tksz 56, ref isk 50, r ny áll isk 6.

25. Poşolaca—Pósalaka, ae, Bihar megye, pt vá Tileagd, lp Barcsa Mihály, kt Szurovecz Róza, g. Lukács Kálmán, lsz. 348 tksz 50, ref. isk 26, r ny áll isk 24.

26. Uilacul de Criş—Pusztaujlak ae, Bihar m, pt vá Tileagd, lp Facsar Gyula, kt Sándor Lajos, g Soós József, lsz 630, tksz 110, ref, isk 50, r, ny. áll isk 60.

Szórványok: Kövesegyháza, Selişte 104, Fabrica din Tataruş 52, Varasau, 40.

27. Vadului Carol al II-lea—Róv ae, Bihar megye, pt. vá Vadu-Crişului lp. Kulcsár Andor, g Szilágyi János, lsz 722, tksz 63, r ny áll isk 70.

Szórványok: Bratca, Banlaca, Şoncuiuş, Valea neagra, Buiz, Darna, Bucea, Fchetau, Ponorare, Gegie—Gégény, Sun-cuius.

28. Sîsterea—Siter ae, Bihar m, pt Sălard, vá Bihar, lp. Versényi Sándor, t. Márk Piroška, Zagya Rozalia, g. Papp Benjamin, lsz 1150, tksz 150, ref isk 70, r ny áll isk 80.

Szórványok: Sârbi, Spinus, Nadar, Sustoregi, Sarcau, Paulesti, Gurbeşti, Chiag

29. Sălard—Szalárd ae, Bihar m, pt Sălard, vá Bihar, lp Szennyesy József, kt. Juhos Lajos, g. Jeges Pál, lsz 1608, tksz 256, m ny áll isk 56, r ny áll isk 200.

Szórványok: Farnoş, Fegernic, Almaş.

30. Leş—Váradles ae, Bihar m, pt, vá Leş, lp Hodor István, g Kommendat Sándor, lsz 94, tksz 15, r ny áll isk 15.

Szór v.: Păuşa, Şahi, Nojorid, Nojorid mic, Cefa, Inand, Miersig, Secuentelec, Român Sânmiclaş, Apateu, Roit, Gepiu, Bicaciu, lsz 502, Cardo, Sămigu, Barachiu.

III.

Eriului-i egyházmegye.

a) Tisztviselők.

1. **Esperes Szabó Zoltán** [Székelyhid] **Gondnok Pappszász Lajos** [Csokaly]. Lelkeszi főjegyző. — Világi főjegyző **Horváth Péter** [Margitta]. Lelk. aljegyző **Egei István** [Biharfélegyháza]. Világi alj. **Gönczi Sándor** [Székelyhid]. Számv. **Boruzs Lajos** [Kiskerek]. Pénztáros: **Debreczeny László** [Érzbány]. Em. ügyész: **dr Gulácsy Sándor**. Tanügyi előadó **Varga Béla** [Köbölkut]. Belmissziói előadó **Kovács József** [Micske]. Könyvtárn.: **Fias Kálmán** [Diószeg]. Levéltárnok **Benedek Géza**, [Csokaly].

2. Em. tanácsbírák lelkészi részről **Jakab József**, **Kalmár István**, **Hegedüs Albert**, **Boruzs Lajos**, **Bakos József**. Világi részről: **Bonis Elemér**, **dr Kotzó Jenő**, **dr Gulácsy Sándor**, **Kozma Lajos**, **Farkas Loránd**.

3. Egyházmegyei tanács tagjai: **Szabó Zoltán esperes**, **Pappszász Lajos em. gondnok** elnöklété alatt: **Hegedüs Albert**, **Boruzs Lajos**, **Bakos József**, **Kalmár István**, **Donáth László lelkészek**, **dr Kotzó Jenő**, **Bonis Elemér**, **Kozma Lajos**, **Farkas Loránd**, **Gönczi Sándor világiak**.

4. Egyhker. képviselők lelkészi részről **Kalmár István**, **Hegedüs Albert lelkész**, világi részről: **dr Gulácsy Sándor**, **Kozma Lajos**.

5. Egyhm. közgyűlési tanítóképviselők: **Tóth Zsigmond**, **Kósa, Károly**, **Jakab Lajos**, **Kemecsei György**.

6. Az egyházmegyei lelk. értekezlet elnöke: **Hegedüs Albert**, alelnök: **Boruzs Lajos**, titkár: **Kádár Miklós**, pénztáros: **Szatmáry Károly**, jegyz.: **Kovács József**.

7. Az egyházmegyei tanító értekezlet elnöke **Tóth Zsigmond** [Érmihályfalva.]

b) Egyházközségek.

1. **Albiş—Albis** ae, Bihor m pt **Albis**, vá **Bolcaş**, lp **Saja Sándor**, kt **Kemecsei György**, t **Tompa Róza**, g **Nagy Lajos**, dor, lsz 1034, tksz 134, ref isk 87, r ny áll isk 47.

2. **Cristur—Apátkeresztur** ae, Bihor m, pt **Abramuji**, vá **Bolcaş**, lp **Kádár Miklós**, k **Csóka Béla**, g **Borbély Imre**, lsz 250, tksz 23, r ny áll isk 35.

Szórvány: **Chribiş**, lsz 26. **Ujtanya**, **Vácitánya**.

3. **Târguşor—Asszonyvására** ae, Bihor megye, pt vá helyben, lp **Bakos József**, t **Sipos Pál**, **Csókáné Thamó Anna**, g **Gacsádi Sándor**, lsz 754, tksz 111, ref isk 73, r ny áll isk 38.

Szórvány: **Fanceal**.

4. **Balc—Bályok** ae, Bihor m. pt. vá. helyben, lp **Kalmár István**, kt **Elekes Károly**, t **Mahulik Julia**, gond. **Lupsy Ferenc**, lsz 1159, tksz 102, ref isk 84, r ny isk 14.

Szórványok: **Almaş**, **Soldobaghiu**.

5. **Suplacul de Barcău—Berettyószéplak** ae, Bihor megye, pt vá helyben, lp **Donáth László**, kt **Kocsis József**, t **Ebergényi Irén**, g **Veres Ferenc**, lsz 1204, tksz 105, ref. isk. 94, r ny áll isk 11.

Szórványok: **Padurea Neagra—Fekete erdő**, **Curap**, **Borumlac**, **Varviz**, **Voivosi**.

6. **Diosig in Bihor—Bihardioszeg** ae, Bihor megye, pt, vá. helyben, lp **Fias Kálmán**, lp **Magyary Vince**, kt **Asók István**, ig. t. **Szántó Béla**, **Fazekas Margit**, **Bod Ferenc**, **Nagy Piroska**, gondnok **Molnár Imre**, lsz 3887, tksz 500, ref. isk 258, r ny isk, 80.

Szórvány: **Ianca**, lsz 300.

7. **Roşiori—Biharfélegyháza** ae, Bihormegye, pt helyben, vá **Deapoi**, lp **Egei István**, kt **Horváth Géza**, t **Váry Margit**, g **File Bálint**, lsz 1064, tksz 110, ref isk 78.

Szórvány: **Deapoi**.

8. **Vaida—Biharvajda** ae, Bihor m pt **Roşiori**, vá **Deapoi**, lp **Virágh Lajos**, kt **Högye Sándor**, g **Kalmár Elek**, lsz. 632 tksz. 86, ref isk 26, m ny áll isk 60.

9. **Ciocaia—Csokaly** ae, Bihor m, pt helyben, vá **Cadea**, lp **Benedek Géza**, kt **Nagy Mihály**, g **Tóth József**, lsz 820, tksz 140, ref isk 52, r ny áll isk 88.

10. **Abram—Érábrány** ae, Bihorm, pt vá helyben, lp **Debreczeni László**, k **K. Lukács Lajos**, g **Sóres István**, lsz. 359, tksz 64, m ny áll isk 64.

Szórvány: **Cohoni**, lsz 58, r ny áll isk. 38. **Ghida** 10, **Dijer** 25, **Iteu** 162, **Margine** 45, **Sniog** 75, **Satul Barba** 5 lsz.

11. **Adoni—Éradony** ae, **Sălaj m**, p helyben, vá **Valea lui Mihai**, lp **Laczák Dezső**, kt **Vén István**, g **Szodoray Gábor**. lsz 439 tksz 8, ref isk 42, r ny áll isk 36, más fel isk 3.

12. Buduslau—Érbogyoszió ae, Bihor megye, pt Albis, vá Bolcaş lp Jakab József, kt Kovács Ferenc, t Silye Gyula, g. K. Bereczki Sándor, Isz 1022, tksz 125, ref isk 101, r ny isk 24.

13. Cheşereu—Érkeseerü ae, Sălaj megye, vá Valea lui Mihai, lp Orosz Lajos, sp Belaskó Vilmos, t Virág Sándor, Boruzs Magda, g Beke Máté, Isz 1291, tksz 188, ref isk 100, r ny áll isk 85, más fel isk 3.

Le.: Şilindru—Érselind, Isz 180, tksz 22, r ny áll isk 22, g. Veress Bálint,

14. Cubuleut—Érköbökut ae, Bihor m, pt vá Săcueni, lp Varga Béla, kt Erdélyi József, Szentés Béla, g. Kiss Sándor, Isz. 1328, tksz 172, ref isk 104, r ny áll isk 68.

15. Valea lui Mihai—Ermihályfalva ae, Sălaj megye, pt vá helyben, lp Sass Kálmán, hl Horváth Viktor, ig kt Tóth Zsigmond, Pálffy Irén, Kovács József, Pálffy Gizella, főg. Csiri Sándor, g. Silye Péter, Isz 4602, tksz 473, ref. isk. 196, r ny áll isk 277.

16. Olasig—Érolaszi ae, Bihor m, pt vá Săcueni, lp Dajka István, kt Jámbor Sándor, g Oláh Gábor, Isz. 636, tksz. 71, ref isk 48, r ny áll isk 31.

17. Simian—Érsemlyén ae, Sălaj megye, pt vá helyben, lp Szatmári Károly, t, Adám Lajos, Tabács Iona, főg. Pásztor Tamás, g Ludász Sándor, Isz 1238, tksz 218, ref isk 100, r ny áll isk 113,

Szórvány: Chiniz.

18. Tarcea—Értarcsa ae, Sălaj m, pt vá Valea lui Mihai, lp Molnár József, t Péterné Péterffy Anna, g Aszalós Gábor, Isz 492, tksz 46, ref isk jár 36, r ny áll isk 10.

19. Galospetret—Gálospetriae ae, Sălaj m, pt helyben, vá, Valea lui Mihai, lp Kádár Miklós, t Zeffer Károly, Isz 792, tksz 110, ref isk 50, r ny áll isk 60

Szórvány: Vaşad, Isz 37, tksz 5.

20. Sântimreu—Hegyközszentimre ae, Bihor megye, pt. Sălard vá, Diosig, lp Ludmann Lajos kt Szabó Dániel, g Lévai András, Isz 1237, tksz 157, ref isk —, m ny áll isk 157.

Szórvány: Tarnaş.

21. Sănnicolaul de Munte—Hegyközszentmiklos ae, Bihor m, pt helyben, vá Săcueni lp Silye Gábor, k Cseh Imre t. Balogh Mária, g. Körösi János, Isz 1019, tksz 180, ref isk 86, r ny áll isk 44.

22. Cadea—Kágya ae, Bihor megye pt vá helyben, lp Dibáczy József, kt. Kenyeres Margit, g Ecsedi Sándor, Isz 607 tksz 107, ref isk 49, r ny áll isk 58.

23. Cherechiu—Kiskereki ae, Bihor m, pt vá Cherechiu, lp Boruzs Lajos kt Maklári Sándor, gondnok Vincze József, Isz 891, tksz 103, ref isk 16, r. ny áll isk 87.

24. Cheţ—Magyarkéc ae, Bihor m, pt, vá Mărghită, lp, Kulcsár Dezső, kt. Szentpétery János, g. id. Nagy Kálmán, Isz 541, tksz 57, ref isk 46, r ny isk 11.

Szórvány: Gheneta—Genyéte.

25. Mărghita—Marghitta ae, Bihor megye pt vá helyben, lp Szendrey Dénes, t Kántor Péter ny, kt Kántor Péterné, t Matta Ferencné, g Szennyessy Károly Isz 2737, tksz 220, ref isk 142, r ny áll isk 78.

Szórvány: Chiribiş, Isz 22.

26. Mişca—Micske ae, Bihor megye, pt helyben, vá Abramuş, lp Kovács József, kt Bodor Sándor, Botlyán Irén, főg. Jakó Ödön, g. Papp Sándor, Isz 1117, tksz 168, ref isk 63, r. ny áll isk 102.

Szórványok: Chiraleu 12, Dernisoara, Terje és Chişlaz, Isz 27, tksz 3, r ny áll isk 3.

27. Otomani—Ottomány ae, Sălaj m, pt helyben, vá Valea lui Mihai, lp. Cs Nagy Dániel, t Kósa Károly, Cs. Nagy Jolán, g Mészáros Imre és Nagy Kálmán, Isz. 816, tksz 148, ref. isk. 100, r ny áll isk 48.

28. Pişcolt—Piskolt ae, Sălaj m, pt helyben, vá Resighea, lp Palur István, kt. Kassay József, Koósne Sziki Irma, g. Simoni Ferenc, Isz. 875, tksz 110, ref isk 70, r ny áll isk 18.

29. Pocluşa de Bărcău—Poklos telek, ae, Bihor m, pt helyben, vá Abramuş, lp Medgyesy Lajos, t —, g. Török Lajos, Isz 472, tksz 55, r ny áll isk 55.

Szórványok: Hăuceşti, Sarsig, Săcălaşău, Ciuleşti.

30. Sălăcea—Szalacs, ae, Sălaj m. pt helyben, vá Valea lui Mihai, lp. Hege-düs [Albert], t Benke Pál, Jakab Lajos, Keszy Ilona, Tóth Anna, g Pázmán Andrács, Isz 1927, tksz 319, ref isk 234, r ny áll isk 36.

31. Săcueni—Székelyhid ae, Bihor m, pt vá helyben, lp Szabó Zoltán, sl. dr Benedek Imre, kt Szabó Lajos, t, Polgáry Vilma, Péter Béla, Kós Zoltán, főg. Csömáfay Sándor, g. Bokor Imre, Isz. 2906, tksz 264, ref isk 162, r ny áll isk 102.

Szór.v.: Cadea mică, Schweizer maior, lksz 247.

32. Sâniob—Szentjobb, ae, Bihor megye, pt helyben, vá Săcueni vagy Diosig, lp Sallay Lajos, kt Váradi Ferenc, g. Váradi Borbély Mihály, Isz 313, tksz 31, ref isk 28, m ny áll isk —, más fel isk 2.

Szór.ványok: Cianaș, Ciohiu, Nadar. Sprinus-Hagymádfaiva

33. Tăuteu—Tóti, ae, Bihor megye, pt helyben, vá Chiribiș, Marghita, lp. Mihályi Zoltán, t. Orbán Lajosné, Petri Piroška, g. Mészáros Lajos, Isz 1222, tksz 187, ref isk 50, r ny áll 137.

Szór.ványok: Bodoia, Bogem, Popeș I, Ciutelec, lksz 171.

34. Abramuj—Vedresábrány ae, Bihor megye, pt helyben, vá helyben, lp. Barcsa Sándor, g. Adorján János, Isz 215, tksz 23, r ny áll isk 23.

Le: Petreu—Menospetri, t. Katona Jenő, g. Csengeri Pál, Isz 151, tksz 19, ref isk 18, r ny áll isk 1.

Szór.ványok: Fancia 11, Sanlazar 6 Isz.

IV.

Baia-Mare-i egyházmegye.

a) Tiszviselők:

1. Elnökség: Boros Jenő esperes lelkész, Szatmár, egyházmegyei gondnok; dr Böszörményi Emil, Szatmár és Nagykolcs. Jegyzők: főjegyző Visky Ferenc lelk. (Egri), világi főjegyző dr Mártha József ügyvéd (Baia-mare), Gulya Géza jegyző [Apa], Tereh Géza tanár aljegyző, (Szatmár). Ügyész: dr Harcsár Géza ügyvéd (Szatmár). Pénztárnok: Gacsályi Zsigmond lelkész (Kiskolcs), Levéltárnok: Oláh Sándor (Nagybánya). Könyvtárnok: Koltz Vince lelkész (Vámfalu).

2. Em. tanácsbírák lelkészi részről: Magoss Ferenc (Mikola), Gy. Kovács József (Ombod), Bogdán Lajos (Pettyén) és Sárközi Lajos Szatm.-németi, Papp József (M.-Sziget), Kürthy Károly (Halmi). Világi részről: dr Helmezy József, földbirtokos (Pettyén), Simó Lajos földbirtokos (Halmi), Nagy Béla földbirtokos (Lázur), dr Jakó Endre, volt szolgabíró Aranyosmeggyes, Tabajdy György gyógyszerész (Szatmár).

3. Egyházm. tanács tagjai: Széll Görgy, Gy. Kovács József, Visky Ferenc, Papp József, Gyöngyössi Bálint, Sárközy Lajos lelkészek, Boros Zoltán, dr Helmezy József, Kanizsai Jenő, Tabajdy György, Tereh Géza és Tóth László világiak.

4. Egyházker. képviselők lelkészi részről: Sárközy Lajos, Gy. Kovács József, Visky Ferenc. Világi részről: dr Helmezy József, Tabajdy György, Nagy Béla.

5. Em. közgyűlési tanítóképviselők: Töke József, Török Bernát, Karikás Sándor, Molnár Ambrus, Toth Zoltán.

6. Egyhm. lelkészi értekezlet elnöke: Gy. Kovács József (Ombod).

7. Egyhm. tanítói ért. elnöke: Török Bernát, (Szatmár) alelnök Zagoni Anna.

b) Egyházközségek:

1. Adrian—Adorján ae, Sătmar m. egye, pt vá Livada, lp Lippay József, t Magoss Juliánna, g Pataky Zsigmond, Isz 396, tksz 44, ref isk 44, r ny áll isk —.

Szór.ványok: Turulungi hegy r. ny. áll. isk. jár 6. Gherta mica. Viile Adrian.

2. Amaji—Amac ae, Sătmar megye, pt Sătmar, vá Amaj lp Siető Pál, kt Horváthné Petyke Erzsébet, g. Bócsi Bálint, Isz 350, tksz 32, ref isk 32.

Szór.vány: Ruseni, Isz 0.

3. Apa—Apa, ae, Sătmar megye, pt vá Apa, lp Gulya Géza, k Málnássy Ferdinánd, g Varga Gábor, Isz 562, tksz 57, r. ny. áll. isk. 57.

Szór.ványok: Samoșeni.

4. Medieșul aurit—Aranyosmeggyes ae, Sătmar m. pt vá helyben, lp Balia Zoltán, kt Vári Imre, főg Boros Zoltán, g. Ács Péter, Isz. 243, tksz 18, a görbedi ref. isk. jár 10, r ny áll isk 8.

Le.: Românești—Szatmárgörbed. t. Ferenczy Károly, g. Cséki Mihály, Isz. 261, tksz 44, ref isk 44.

5. Atea—Atya, ae, Sălmar megye, pt Pelesul mare, vá Sălmar, lp. Sáfár Imre, kt. Rajz Erzsébet, g. Mester Lajos, lsz. 304, tksz. 27, ref isk 25, r ny áll isk 2.

6. Oraşul nou—Avasujváros ae, Sălmar megye, pt vá helyben, lp, Széll György ny esperes, slp Donáth László, t. t Puy Géza, Sepsyné Hady Margit, g. id. Pajzos Bertalan, lsz. 1600, tksz 364, ref isk 120, r ny áll isk 240

Szórványok: Racşa, Prilog.

7. Botiz—Batiz ae, Sălmar megye, pt vá helyben, lp —, kt t Zágonyi Anna, g Búte Károly, lsz 432, tksz 33, ref isk 29.

Szórvány: Asvarau.

8. Boghiş—Csengerbagos, ae, Sălmar megye pt Doba, vá Moflinul Mare, lp Mogyorós Sándor, kt Ács István, g Varga Gábor, lsz 593, tksz 59, ref isk 56, r ny áll isk. 3.

9. Dabolj—Dabolc ae, Sălmar m. pt vá Halmi, lp Kósa Rezső, k Banyai Antal, g Lakóczy Béla, lsz 420, tksz 80, r ny áll isk 80.

10. Agriş—Egri ae, Sălmar megye, pt vá Micula, lp Visky Ferenc, t S ász Judánna, kt Mészáros Elek, g Papellás János, lsz 790, tksz 120, ref isk 104, r ny áll isk 16.

Szórványok: Cuisbaia, Ungureş, Negreni, Chechis, Dubsaviţa, Sisesti.

11. Baia Sprie—Felsőbánya, ae, Sălmar megye, pt vá helyben, lp Spáczay Árpád kt Hajdu Sándor, g Szigyártó Lajos, lsz 375, tksz 32, ref isk 24, r ny áll isk 8.

Szórványok: Cavnice, Tauşii de sus, Dombroviţa, Domeşti, Luderşti, Sindreşti, Satu nou de sus, lsz. 25

12. Halmeu—Halmi ae, Sălmar m. pt vá Halmi, lp ifj. Kürthy Károly kt Tóth Zoltán, g id Kótai Ferenc, lsz 800, tksz 124, ref isk 50, r ny áll isk 58.

13. Hrip—Hirip, ae, Sălmar m. up. Váte Sălmar, vá Sălmar és Ciocaş, lp Armós Zsigmond, kt. Székési Tóth Emil, g. Puskás Pál, lsz 597, tksz 79, ref isk 48, r ny áll isk 31.

14. Câmpulung la Tisa—Hosszuzmező, ae, Maramureş megye, pt vá helyben, lp Cavallér Lajos, kt Rácz Béla, t. Lengyel Ilona, fóg. Fekete István, alg.

Nemes Mihály, lsz 1118, tksz 136, ref isk 99, rny áll isk 25, középiskolába 3.

15. Iojib—Jozsefháza ae, Sălmar megye, pt helyben. vá Mediaşa, lp Fekete Antal, kt Zilahi Demeter János, gondnok Hankovszky Sándor, lsz 207, tksz 44, ref. isk 36, r ny áll isk 8

Fe.: Viile Mediesul aurii, lsz. 179, tksz. 34, r. ny. áll. isk. 34.

16. Martineşti—Kakszentmárton ae, Sălmar megye, pt Satu-Mare, vá Sălmar, lp Öry Zoltán, kt Lengyel Margit, g. Erdei József, lsz 332, tksz 50, ref isk 50.

17. Babeşti—Kisbábony ae, Sălmar megye, pt vá Halmeu, lp —. kt Oltmayer Erzsébet, g Varga Kálmán, lsz 387, tksz 45, ref. isk 45.

18. Culciul Mic—Kiskolcs ae, Sălmar megye, pt helyben, vá Sălmar, lp Gacsályi Zsigmond, kt Sebő Károly, gond Győri Jenő, lsz 314, tksz 79, ref isk 50, r ny áll isk 29.

19. Peleşor—Kispeleske ae, Sălmar megye, pt Bercu, vá Sălmar, lp Pajzos Bálint, kt. Molnár Ambrus, g. Tarr Géza, lsz 300, t sz 39, ref isk 39.

Le.: Peleşul—Nagypeleske lsz 120

20. Remetea Oraşului—Kőszegremete ae, Sălmar m. pt vá Oraşul-nou, lp Kováts Károly, kt Kotra Gyula, t Szabó Irén, g Sike Lajos, lsz 702, tksz 92, ref isk. 92.

21. Lazuri—Lázári ae, Sălmar m. pt vá Sălmar, lp Tóth Jenő, kt Borbély Sándor, fóg. Nagy Béla, g. Mák Sándor, lsz. 374, tksz 52, ref isk 49, r ny áll isk 3.

22. Sighet—Máramarossziget, ae, Maramureş megye, pt vá helyben, lp. Papp József, slp Farkas Sándor, kt Kelemen Ernő, Ke emenné Szelics Ilona, Kürthy Erzsébet, g Nagy Béla, lsz 1322, tksz 139, ref. isk. 108, rny áll 27. más fel. isk. 9.

Szórványok: Roşiore, Ocna-Sugatag.

23. Micula—Mikula ae, Sălmar m. pt vá helyben, lp Magoss Ferenc, kt Mándy Bertalan, fg Bogdán Zsigmond, lsz 800, tksz 161 ref isk 50, r ny áll isk 109.

24. Tăuşii Magheraus—Miszlót-falu ae, Sălmar megye, pt helyben, vá Buşag, lp Márton Ferenc, g. Bacza Jenő, lsz 358, tksz. 45, r ny áll isk 45.

Szórványok: Baița, Nistru, Merisor, Bugag, Acina, Ciocarlanu de Jos.

25. Baia-mare—Nagybánya, ae, Sălmar megye, pt vá helyben, lp Oláh Sándor, sp Kádár Miklós, Fábán György, kt Veress Ferenc, Szászné Szabó Viola, főg Ajtai Nagy Gábor dr, gond. Gyalay Gyula Iksz 1478, Iksz 180, ref. isk 90, r. ny áll isk 81.

Le: Ardușat—Erdőszáda, Sălmar megye, t Ferenczy Irén, főg, gróf Degenfeld Miksa, g, Keller Frigyes, Iksz 54, Iksz 22, ref isk 20, r. ny isk, 2.

Flókegyh: Fernesin — Alsófernesei, g, Szabó József, Iksz. 81. Iksz 16, r ny. isk. 16.

Fe.: Borpatak: Valea Borcutului Iksz 26. r. ny áll isk 26.

Szórványok: Burești—Szamosujfalu, Goști, Tomaia, Săsari. Iksz 26. Lazar.

26. Bocicoiul-mare—Nagybocsko (missiói kör) ae, Maramureș megye, pt vá Sighet, (Str. Principele Carol 25.), lp Takács Lajos, Iksz 170, Iksz 14, r ny áll isk 14, r ny áll isk —.

Le.: Visul de sus, g, Kovács István, Iksz 52, Iksz 6, r ny áll isk 6.

Szórványok: Rona de Jos, Viseul de Jos, Viseul de mijloc, Bocicoiul mic, Petrova, Craciunești, Lunca és még mintegy ötven község.

27. Culciul-Mare—Nagykakucs ae, Sălmar megye, pt Culciul Mic, vá Sălmar, lp Gyöngyössy Bálint, g Oláh József, Iksz 415, Iksz 65, r ny áll isk 65.

28. Tarna-Mare—Nagyarna, ae, Sălmar megye, pt vá Halmeu, II. Dénes László, g Szoboszlai Lajos, Iksz 133, Iksz 10, r ny áll isk 10.

Szórványok: Turf, Batarcii, Porumbesti, Cidreag. Iksz 123

29. Ambud—Ombód ae, Sălmar m. pt vá Sălmar, lp Győrfi Kovács József, kt Szőke József, Tassi Vera, g. Fiasko János, Iksz 821, Iksz 93, ref isk 93.

30. Oar—Óvári ae, Sălmar megye, pt vá Sălmar, lp Fehér Bertalan, t Adorján Gusztáv, Vadnai Erzsébet, g. Boros Béla. Iksz 1906, Iksz 77, ref isk 79, r ny áll isk 11.

31. Potău—Patóháza ea, Sălmar-megye, pt Mediașul aurit, vá Mediaș, lp Barkász Imre, kt Erdei Gábor, főg. Tóth

László, g. Kánya György. Iksz 417, Iksz 75, r ny áll isk 75.

Szórvány: Berința.

32. Petin—Pettyén, ae, Sălmar m. pt vá Sălmar, lp Bogdán Lajos, t Makray Anna, g. Jenei Sámuel, Iksz, 391, Iksz, 50 ref, isk 50.

Le: Paulești—Szalmárpálfalva, kt Koós Zoltán, g. Nagy Lajos, Iksz 228. Iksz. 29, ref isk 29.

33. Dorolț—Pusztadaroc ae, Sălmar megye, pt vá Sălmar, lp Fekete Rezső, g Szabó István, Iksz 309, Iksz 42, r ny áll isk. 39.

Sz. orv.: Petea—Pete Iksz 27, Iksz 6, r ny áll isk 6.

34. Nișipeni—Sándorhomok, ae Sălmar megye, pt Sălmar, vá Micola v. Sălmar, lp Csűry Mikós, t Balogh Ilona, g Tar Antal, Iksz 322, Iksz 47, ref isk 41, r ny áll isk 6.

Szórvány: Șaar, Noroieni, Iksz 4.

35. Livadanoua—Sárközujlak, ae. Sălmar m, pt vá helyben, lp Weghofer Sándor, t. Libik Árpád, g. Samu Endre és Kurpe Samu, Iksz. 656, Iksz 46, ref. isk. 52, r. ny áll isk 14.

36. Dără—Szamosdara ae, Sălmar megye, pt vá Sălmar, lp Kovács Gyula, kt Adorján M., g. Pótor Péter, Iksz 399, Iksz 71, ref isk. 46 r ny áll isk 25.

37. Doba—Szamosdob ae, Sălmar megye, pt helyt, vá Ghilvaci lp Bara József, k Kóka Károly, g. Paiake Mihály, Iksz. 433, Iksz 72, r. ny. áll isk 72.

Szórvány: Gidani.

38. Corod—Szamokoród, ae, Sălmar megye, pt Culciul mic, vá Sălmar, lp Kürthy Dezső, g Sebesyén Lajos, Iksz 529, Iksz 52, r ny áll isk 52.

L. e.: Apateu—Dobrácsapáti, t Magoss Eteleka, g ifj Igaz János, Iksz. 176, Iksz 28, ref. isk 21, r. ny áll isk 7.

Szórvány: Nacopaiu.

39. Cărășeu—Szamoskrasso ae, Sălmar megye, pt helyben, vá Sălmar, lp Várady József, kt Tóth Kálmán, II. Tóthné Ladányi Ilona g Sályi Imre, Iksz 912, Iksz 120, ref isk 100. r ny áll isk 20.

Szórvány: Jegoriste, Lipau, Poemi.

40. Satu-Mare—Szatmár anyegyház, Sätmar megye, pt vá helyt, lp Boros Jenő esperes lelk. lp. Kiss Bertalan, slp Papp Zsigmond, Bántó Bálint, Kulcsár Ernő, főgondnok Tabajdi György, algond. Gyüre Lajos, kt. Csecskedy Károly, Beregi István, Karikás Sándor, Ladányi Károly, Karikás Béla, Unger Béláné, Asztalos Boriska, Nagy Magda. Nagy Boriska, lsz 5619, tksz 723, ref isk 337, r ny áll isk 322, más fel isk 63.

Fiok.: Ciupărceni, g. Kojtár Antal, r. ny. áll isk 12.

Szörv.: Dombovița—Gombás, k. Korponay Károly.

41. Viile Satumare—Szatmár-hegy ae, Sätmar megye, pt vá helyt, lp. Magoss Árpád, sl. Papp Imre, kt. Sipos Béla, g Németh Gy. lsz 1968, ksz 370, r ny áll isk 216.

F. e.: Arded—Erdőd, t Pásztorné Halamka Mária, g. Szabó József, lsz 210, tksz 14, r. ny áll isk 8.

Szörványok: Socond, Homorodul de sus, Pajafalau, Cateșli, Belfiurg, Tătărești Mădăras, Colonia, Hodeșu.

42. Satumare Mintiu—Szatmár németi ae, Sätmar megye, pt vá Sätmar lp Sárközy Lajos slp. Récsy Ádám, k. Saja Sándor, főg. Bakcsy Gergely, lsz. 5000, tksz 372, ref. isk. 176, r. ny, áll isk 177, más fel isk 19.

43. Odoreu—Szatmárudvari ae, Sätmar megye, pt vá helyt, lp. Makkay György, kt Sarkadyné Jenei Juliánna, főg. Papp Árpád, g. Barazsu Lőrincz, lsz 278, tksz 42, ref isk. 42.

Le.: Berindan—Berend, kt Sarkady Nagy Ferenc, gond Elek József, lsz 380, tksz 50, ref. isk. 44, r ny áll isk 6.

44. Bercu—Száratberek ae, Sätmar megye, pt vá Sätmar, lp —, kt Szücs Béla, g Sarkady Antal, lsz 476, tksz 58, ref isk 50, r. ny. áll. isk. 8

45 Seini—Szinérváralja, ae, Sätmar megye, pt vá helyt, lp Szabó Endre, kt Török Bernát, főg. Mándy Zoltán, lsz 806, tksz 100, ref isk 40, r ny áll isk 21, más fel isk 7

Le.: Viile Apei—Apahegy, kt Fábiáné Kiss Mária, Sebő Károly, gond. Derecskey Károly. lsz 346, tksz 70, ref isk. 45, r. ny. áll isk 10.

Szörványok: Săbișu, Porni, Borlesti, Căcarlan, Valea Vinului, Aciova, Bican, Crușisor, Pomi, Virismari.

46. Tamașeni—Tamásváralja ae, Sätmar megye, p. vá Halmeu, lp Lengyel László, t Adorján Blanka, g Egyed József, lsz 600, tksz 50, ref isk 50.

47. Turulung—Turtérebés anyegyh. Sätmar megye, pt vá Halmeu, lp Szép Kálmán, t Kiss Mária, gond. id: Vári Elek. lsz 260, tksz 32, ref isk 30, r ny, áll isk. 1.

48. Vama—Vámfalu ae, Sätmar m. pt helyben, vá Vama-Turului, lp Kolozs Vince kt. Fábián István, gondnok Rákos Adolf, iskolák államiak, lsz. 710, tksz 104, r. ny. áll. isk. 70.

Fe.: Negrești—Avasfelsőfalu, g. dr Dobos István, lsz 156, tksz 27, r. ny áll. isk 25.

Szörványok: Moiseni, Tur.

49. Vetis—Vetés ae, Sätmar megye, pt vá Sätmar, lp. dr Koronka Pál, kt. Nyárády Tivadar, főg. Németh Elemér, gond Ványi Endre, lsz 586, tksz 90, r ny áll isk. 90.

V.

Carei Mare-i egyházmegye.

a) Tisztviselők:

1. Esperes: Gönczy Sándor Carei-mari, gondnok: Dr Kölcsey Ferenc Domahida, lelkészi főjz: Kovács Lajos, világi főjz: dr Dohy Árpád Nagykároly, lelk. aljz: Veress Kálmán Iring, világi alj.: —, számvevő: Kiss Ferenc Szaniszló, pénztáros: Veress László, em. ügyész: Nagy Sándor Erdőd, tanügyi előadó: Vörös Zoltán. Belmissziói előadó: Gargya Géza. Levéltáros Vörös Zoltán.

2. Em. tanácsbírák lelkészi részről: Kovács Lajos, Lovász Béla, Gargya Géza Veres László. Világi részről: Domahidy István, dr Dohy Albert, Kanizsai Jenő, Kése Elek.

3. Egyhker. képviselők lelkészi részről: Kovács Lajos. Világi részről: Domahidy István.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselek: Bartha István és Ottmayer Gyula.

5. Egyházm. lelkeszi értekezleti elnök: Kovács Lajos.

6. A Nagykárolyi Ref. Egyházm. Tanító-egyesületének elnöke: Ottmayer Gyula Moftinul-Mic. jud. Sălaj.

7. Egyházmegyei tanács tagjai: —

b) Egyházmegyék:

1. Berea—Bere, ae, Sălaj megye, pt vá Sanislau, lp. —. t. Vargáné Kupán Etelka, g. Varga Lajos, Isz. 366, tksz. 43, ref. isk. 39.

Társegyh.: Ciumești—Csomaköz, ae, Sălaj megye, pt vá Sanislau, főg. Bay Miklós, Isz. 92, tksz. 8, ref. isk. 8, r. ny áll isk. —.

Szórványok: Petrești, Isz. 16, tksz. 4, r. ny áll isk. 2, más fel. isk. 2. Resighna, Vada, Uziceni, Foeni, Isz. 90.

2. Bervenii—Börvely, ae, Sălaj megye, pt Careii, vá helyben, lp. Peleskey Sándor, kt. Bartha István, t. Czirják Ferenc, Kulcsár Ilona, Makai Emma, g. Csáki Ferenc, Isz. 2039, tksz. 227, ref. isk. 180, r. ny áll isk. 17.

Szórvány: Calmand.

3. Dobra—Dobra, ae, Sălaj megye, pt vá Supurul de Jos, lp. Kupán István, kt. Gyórfi András, t. Jászberényiné Szabó Ilona Jászberényi Mihály, Bilkay Gizella, gond. Debreceni Ferenc, Isz. 1647, tksz. 254, ref. isk. 130, r. ny áll isk. 74.

Szórványok: Belling, Hurezul mare, Racova, tksz. 52.

4. Domănești—Domahida, ae, Sălaj megye, pt Moftinul mic, vá helyben, lp. Diószeghy Károly, kt. Molnár Vilmos, g. id. Kun István, Isz. 462, tksz. 29, ref. isk. 25, r. ny áll isk. 4.

5. Dindești—Érdengeleg, ae, Sălaj megye, pt helyben, vá Resigea, lp. Simon Imre, g. Uj Ferenc, Isz. 276, tksz. 44, r. ny áll isk. 44.

Szórványok: Dintești mica, Portica, Vensendina.

6. Andrid—Érendréd, ae, Sălaj megye, pt helyt, vá Resigea, lp. Gargya Géza, kt. Szaleczky Miklós, t. Papp Róza, főg. Veres György, Isz. 804, tksz. 85, ref. isk. 80, r. ny áll isk. 5.

7. Curtiușeni—Érkörivéyes, ae, Sălaj megye, pt vá helyben, lp. Kovács Lajos, kt. Báthory József t. Radványi Mihály, g. Szöke Zsigmond, Isz. 1583, tksz. 356, ref. isk. 80, r. ny áll isk. 176.

8. Ghenci—Gencs, anyaeegyházi Sălaj megye, pt vá Carei, lp. Vöröss Zoltán, kt. Dancs Sándor, t. Dancsné Vadnay Margit, gondnok: Csomay Károly, Isz. 823, tksz. 144, ref. isk. 80, r. ny áll. isk. 64.

9. Ghirișa—Géres, ae, Sătmar m. pt helyben, vá Ardu, lp. Lengyel József, kt. Lengyel Jenő, t. Cseh Olga, gondnok Turbucz Ferenc, Isz. 942, tksz. 146, ref. isk. 100, r. ny. áll. isk. 46.

Szórványok: Ciungi, Alexandrești, Ludoveni, Sacas. tksz. 23.

10. Irina—Iriny, anyaeegyház, Sălaj megye, pt vá Sanislau—Reseghe, lp. Veress Kálmán, kt. Bene András, t. Bene Andrásné Kiss Amália, gondnok Ujlaky Ferenc, Isz. 584, tksz. 110, ref. isk. 85, r. ny áll isk. 20.

11. Capleni—Kaplony, ae, Sălaj m. pt vá Carei, lp. Lovász Béla, t. Török Emma, g. Ilyés Zsigmond, Isz. 305, tksz. 34, ref. isk. 31, r. ny áll isk. 3.

12. Craidorolj—Királydaróca, ae, Sătmar m. pt helyt, vá Moftinul-Mare, lp. Szabó Géza, k. Szakács László, gondnok Kovács István, Isz. 558, tksz. 45, r. ny áll isk. 40.

13. Moftinul-Mic—Kismajtény, ae, Sălaj megye, pt vá helyt, lp. Bartus Jenő, kt. Ottmayer Gyula, gondnok: Szeremi Lajos, Isz. 502, tksz. 63, ref. isk. 50, r. ny áll isk. 13.

14. Sânmiclăuș—Krasznaszentmiklós, ae, Sălaj megye, pt Carei-mare, vá Moftinul-Mare, lp. Veress László, k. Némeli János, lg. Szántó István, Isz. 171, tksz. 30, r. ny áll isk. 30.

Szórvány: Istrau, Ghilvaci, Moftinul Mare, Isz. 55, tksz. 20, r. ny. áll. isk. 18. Piștani, Tîream, Terebești

15. Carei—Nagykároly, anyaegyh., Sălaj megye, pt vá helyt, lelkipásztor Gönczy Sándor esperes, sip. dr Benedek Imre, kt. Zöld Zoltán, Tyukodi Itona, Vadnay Irma, főgondnok dr Dehy Albert, lsz. 3091, tksz. 228, ref. isk. 132, r. ny. áll isk 90, más fel isk 6.

16. Sanislău — Szaniszló, anyaegyház, Sălaj megye, pt vá helyt, lp Kiss Ferenc, kt Szabó Terézia, gondnok Tóth Ferenc, lsz 527, tksz 82, ref isk.50, r ny áll isk 17.

VI.

Salonta-i egyházmegye.

Tisztviselők;

1. Esperes: Aradai Aladár Salonta, egyhm. gondnok: dr Olosz Lajos, (Erdőhegykisjenő), lelkeszi főjegyző: Jakab Viktor (Belényes) világi főjegyző: Dömötör László (Arad), lelkeszi aljegyző: Czapfalvy József (Tenke), világi aljegyző Szathmáry Sándor ügyvéd (Belényes), számvevőszéki eln. — pénztáros: Jakab Viktor (Belényes), egyház-megyei ügyész dr Kapéry Béla [Nagyszalonta], és dr Bernál Lajos (Tenke.) Tanügyi előadó: Balogh László Nagyzerind. — Belmissziói előadó: Nagy Zoltán Erdőhegykisjenő.

2. Egyházmegyei tanácsbírák lelkeszi részről: Fogarassy Bálint Ágya, Jakab Viktor Beiuş, Nagy Zoltán, Bokor Sándor Juhász András Várasfenes, Világi részről: gr. Tisza Kálmán Cighid, Mészáros Dániel Arad, dr Balogh Ernő Ineu, K. Balogh Ferenc Nagyszalonta, 2 hely üres.

3. Egyházmegyei tanács tagjai: Nagy Zoltán, Balogh László, Szücs Antal, Liszkay Kálmán, Wesmias Károly lelkeszek. Dr Kapéry Béla, Szabó Kálmán Beiuş, Nagy Dezső Arad, dr Bernál László Tinca, Péteri Lajos Salonta világiak, Tordai Ferenc tanító Salonta.

4. Egyházkerületi képviselők lelkeszi részről: Nagy Zoltán Chişineu. Világi részről: dr Balogh Ernő, dr Kapéry Béla em. ügyész.

5. Egyházmegyei közgyűlési tanilóképviselők: Mikó Pál Salonta, Kiss Ferenc Tămaşda.

6. Egyhm. tanítóértekezleti elnök: Mikó Pál, Salonta.

b) Egyházközségek.

1. Ant—Ant, ae, Bihor megye, pt vá Tămaşda, lp Patay István, kt, Bessenyei László, gond. Bodi István, lsz 963, tksz 107, ref isk. 43, m ny áll isk 63.

2. Arad—Arad, anyaegyház, Arad-megye, pt vá helyt. lp Tarnóczi Lajos, Kovács Zoltán, slp Szentés György, kántortanító Hirsch József, vall. tan. Tarnócziné Hajdu Irma, főgondnok Nagy Dezső, gondnok Muzsai József, lszám 6085, tksz 546, m ny áll. isk —, r ny áll. isk 546, más fel. isk —.

Szórványok: Curtici, Aradul nou, Vaia-sul mare.

3. Adea — Ágya ae, Arad megye, pt Chişineu Criş, vá Crişul Alb, lp Fogarassy Bálint, kt Nagy Péter, Barducz Rozálle, gondnok Hadi Ferenc, lsz. 1554, tksz. 116, ref. isk 101, r ny áll isk 13.

4. Arpaşel Decebal—Árpád, ae, Bihor m., pt helyben, vá Decebal, lp Boros Gábor, sl Eichinger Jozsef, t Koós János, Madaras Károly, g. Kiss János, lsz. 1485, tksz 168, ref. isk 98, r ny áll isk. 65.

5. Beiuş — Belényes anyaegyház, Bihor m., pt vá helyben, lp Jakab Viktor, kt Varga László, gondnok Madarász Géza lsz. 791, tksz 69, ref. isk. 4, r ny áll isk, 35.

Le.: Negru—Kisnyégerfalva lev. t. Saszet Győző, gondnok F. Szathmári Ferenc, lsz 288, tksz 38, rf isk 24, r ny áll isk 14.

Szórványok: Vaşcau, Sudrighiu, Lunca Hinghiriş.

6. Şoncoiuş—Belényessonkolyos ae, Bihor megye, pt Finiş, vá helyben, lp Kocsmár Boldizsár, gondnok Miklós Péter, tksz. 463, tksz. 54, m. ny. áll isk. 54.

Fe.: Ioaniş — Körösjánosfalva, t. Kovács Ödön, g. Kádár Ferenc, lsz. 280, tksz. 34, r. ny áll. isk 34.

7. Uileac de Beiuş — Belényes ujlak ae, Bihor megye, pt vá helyben, lp Liszkay Kálmán, t Masztics János, Op-

risné Marton Hermina, gondnok: Balla Mihály, lsz 954, lksz. 67, ref isk. 64, r ny áll isk 3.

8. Luntreni-Bélzerind, ae, Arad megye, pt Vânători, vá Zerindul, lp Igyártó Sándor, k Tóth János, t Faragó Ilonka, gondnok Balyánki József, lsz 586, lksz 53 ref isk 53.

9. Ineu-Borosjenő, ae, Arad megye pt vá helyben, lp, Csép Gergely, g. Veres Áron, lsz 210, lksz 10, m ny áll isk 8, r ny áll isk 2.

Fe.: Beliu-Bél, gondnok Szücs József, lsz. 69, lksz 4, r ny áll isk 2, más fel isk. 4.

Fe.: Silindia-Selénd, lsz 70, lksz. 3, m ny. áll isk 3.

Szór.v.: Mocra, Satul mic, Cava, Tauj, Târnoava, Cuied, Rapsig, Bocsig, Monero, Aldeşd, Tăgădău, Sicula.

10 Sebiş-Borossebes ae, Arad m. pt vá helyben, lp Nánásy Dániel, gond. Patkó Imre, lsz 300, lksz 24, r ny áll isk 13, más fel isk 11.

Szór.ványok: Gurahont, Moneasa, Valea Burculuului, Buşine Hontşor, Saturău, Primişor, Almaş, Cil, Chisidica, Bohani, Susani, Hodiş, Cuied, Iacobini, lksz 101.

11. Cermeiu-Csermő ae, Arad m pt vá helyt, lp Kenéz János, g Varga János, lsz 230, lksz 23, m ny áll isk 17, r ny áll isk 3.

Szór.vány: Şepreuş, lksz 42, lksz 3, r ny áll isk 3. Barachin, Somosches.

12. Ghiaţac-Erdőgyarak, ae, Bihor megye, pt helyt, vá Glad, lp Bugyi János, kt Kültüs Margit, Csósz Lajos, gondnok Mdyási Imres, lsz 1280, lksz 124, ref isk 91, r ny áll isk 33.

Szór.v.: Cighid-Csegőd, lksz 202, Ciomeghi, lksz. 41.

13. Chişeneu Criş-Erdőhegy-Kisjenő ae, Arad megye, pt vá helyben, lp Nagy Zoltán, t Kilin Sándor, K. Faragó Jolán, gondnok: Tóser András, lksz 1594, lksz 152, ref isk 148, r ny áll isk. 4.

Fiók egyh.: Sinteá-Szinte, lsz 120, lksz 8, r ny áll isk 10.

Szór.ványok: Simandul de jos, Tipar, Pilul mare, Cheruleus, lksz. 167.

14. Iarmata neagră-Fekete gyarmat, ae, Arad megye, pt vá Zerindul, lp Bokor Sándor, t Karikó Jenő, Kiss Mária, g Boros Mihály, lsz 1883, lksz 179, ref isk 168.

15. Tăut-Feketetót ae, Bihor megye, pt vá helyt, lp Dérczy Imre, k. id. Ábrahám Lajos, Kovács János, gondnok Boros Imre, lsz 243, lksz 23, r ny áll isk 23.

Szór.ványok: Talpaş, Batăr, Giriş, Girişul Negru, lsz 48, lksz 11, r ny áll isk 11.

16. Ginta-Gyanta ae, Bihor megye pt vá helyt, lp Boros Ferenc, org. k. Kálnoky István, g Biró Lajos, lsz 1194, lksz 155, r ny áll isk 155.

Le.: Cheşea-Kisháza, előkönyörgő vall.-t. Koós Gyula, g. Nyitrai Péter, lsz. 204, lksz 34, r ny áll isk 34.

Szór.v.: Suplac-Tenkeszélak.

17. Ghioroc-Gyorok ae, Arad m. pt vá helyt, lp Vizaknai Wesmás Károly, t Kovács Géza, gondnok Kéked Mihály, lsz 200, lksz 18, ref isk 16, r ny isk 2.

Szór.ványok: Minis lksz 4, Paulis lksz 2. Cuvin, Corasinji lksz 3, Mondruloc, Sâmbăteni, Cicip.

18. Tărcăia - Köröstárkány ae, Bihor megye, pt Beius, vá helyben, lp —, t Tóth Béla, Újvárossy Teréz, g Cs. Benedek Péter, lsz 1290, lksz 140, ref isk 100. r. ny. áll isk 40.

Szór.vány: Tatarfalau.

19. Ceica-Magyarcséke ae, Bihor megye pt vá helyt, lp Babicsák József, tk Babicsák Barnabás, g. Miklós János, lsz. 242, lksz 25, más fel isk 9, r ny áll isk 16.

Szór.vány: Sâmbătă, Dobreşti, Holod, Dombrova, Rogoz, lksz 50. Lupen, Topa de sus, Ogeşti, Crauceşti, Lazuri, Mieriau, Munte de Nan, Pomezén, Taşad.

20. Remetea-Magyarremete ae, Bihor megye, pt helyben, vá Beius, lp. Buthy Sándor, kt. Molnár Sándor, gond. Beládi Sámuel, lsz 944, tank sz. 160, m ny áll isk —, r. ny áll. isk 160.

Szór.ványok: Chebeşti, Roşia, Meşiad, Robogheul, Soimoş, Petrasa.

21. Boiu—Mezőbajj ae, Bihar megye pt vá Ciomeghiu, lp Szücs Antal, kt. Juhász László, t Nagyné Kiss Juliánna, gond Gál Sándor lksz 1127, tksz 142, ref isk 120, r ny áll isk 22.

22. Salonta—Nagyszalonta, anyagyház, Bihar megye, pt vá helyt, lelkipásztor: Arday Aladár, Bagoly Bertalan, sp. Kenyeres Lajos, Nobik József, kánt. Nagy Béla, Medgyessy Gyula, Mikó Pál, Tordai Ferenc, Máté Lajos, Kiss Lajos, Mikó Lenke, Szalmáriné, Kiss Lajosné, Bödi Imre, Koós Ferenc, Bödi Imréué, g. Bereczky Sándor, lksz 11,922, tksz 894, ref. isk 531, r ny áll isk 363

Szörványok: Mociar, Tulca, Janosda, Mádárás, Homorog lksz 256.

23. Zerind—Nagyzerind, ae, Arad megye, pt vá helyt, lp. Balogh László, t Sajti Károly, Baloghné Melegh Erzsébet, Mogyorós Emma, g. Boros Imre, lsz. 1929, tksz 203, ref. isk. 149, r ny áll isk 45.

24. Pâncota—Pankota ae, Arad megye, pt vá helyt, lp Szilágyi Sándor, t Tóth Miklós, g Némethy Sándor, lsz. 357, tksz, 47, ref. isk 38, r ny áll isk 6, más fel isk 3.

Fióke.: Şiria—Világos, g Dede János, lsz 44, tksz. 2, r ny isk 2, más ny isk —.

Szörványok: Sântana, Varsand, Mádarái, Araniag, Musca, Jalsa, Cherechi, Seleuş.

25. Sânleani—Szentleányfalva ae, Arad m, pt Arad 2, vá Arad, lp Szakáts Géza, k Pongrácz István, gond. Dömötör László, lsz 404, tksz 63, m ny áll isk 40, r ny áll isk 23

Szörványok: Livada (2), Zimand (2), Zimandul nou (18), Ulirinis (11).

26. Târnaşda—Tamáshida ae, Bihar megye, pt vá helyben, lp Szücs István, kt Kiss Ferenc, gond. Kisvárdai Ferenc, lsz 811, tksz 80, ref isk 47, r, ny. áll. isk. 39.

27. Tinca—Tenke ae, Bihar megye, pt vá helyben, lp Czapfalvy József, t. Vass Lajos, Téby Béla, Bálhory Julia, g. Koteles József, lsz 1678, tksz 181, ref isk 126, r ny áll isk 55.

Szörv.: Belfir, g Madarász József, lksz 26, Guberdium-Tenkegörsbed, g Szönliványi Lajos, lksz 2, Ucuriş, Aşand, Căvaşd, Gepiş.

28. Vânători Vadász ae, Arad m. pt helyben, vá Zerindul, lp Nagy István, t Nagy Sándor, Bondár András, g Varga József, lsz 1611, tksz 149, ref isk 114, r ny áll isk 35.

Fe.: Salul nou—Simonyfalva g. Bondár István, g Nagy Gy. Ferenc, lsz. 190, tksz 23, m ny áll isk 12.

29. Finiş—Várasfenes ae, Bihar megye, pt helyt, vá Cosbuc, lp Juhász András, t Faragó Károly, Juhászné Tatay Emma, g Benedek Ferenc, lsz 1409, tksz 128, ref isk 100, r. ny áll isk 7.

II.

Tanintézetek.

I. Oradeai-Nagyvárad református leánynevelő-intézet, internátus és leánygimnázium.

a) Igazgatótanács.

Elnök: Csernák Béla.

Alenök: Dr Soos István.

Tagok: Sulyok István, dr Thury Kálmán, Domokos László, dr Szőke Ferenc, Kiss Károly, dr Szeghalmy Sándor intézeti pénzt.: dr Sarkady Sándor, dr Szabó Lajos, K. Gálbory Erzsébet intézeti igazgató Ambrus Julia. Jegyző: Bancsik János.

b) Tanári kar:

Igazgató: Karácsonyiné Gálbory Erzsébet. Titkár: Bancsik János.

Tanárok: Joós Viola, Ambrus Julia, Varga Éva, Kegyes Klára, Pásztor Magda.

II. Satumarei-Szatmári ref. fiú főgimnázium.

a) Fenntartó testület elnöke: Gróf Dégenfeld Miksa, Erdőszáda.

b) Főgimnáziumi igazgatótanács: Elnök: Boros Jenő esperes.

Tagok hivatalból: Kiss Bertalan, Sárközy Lajos lelkészek, Tabajdy György, főgondnok: Ligeti Imre igazg. dr Bősziornyai Emil egyházmegyei gondnok, a m.-szigeti liceumi gondnok.

Választott tagok: Gecsey Jenő, dr Nagy Béla, dr Harcsár Géza, dr Tóth János, Kovács Bálint, Tankóczy Gyula, Tereh Géza, dr Maák István. 2 hely üres.

c) A tanári kar.

Igazgató: Ligeti Imre.

Tanárok: Nagy Béla, Gecsey Jenő, Jámbor Sándor, Dobos Ernő, Szigeti József, Dronka András, Kakassy János, Nagy Ferenc, Takács László, Müller O.

Internátusi felügyelők: Dobos Ernő, Müller Oszkár.

III. Satumarei-Szatmári ref. leánygimnázium.

a) Igazgatótanács.

Elnök: Boros Jenő lelkész.

Tagok hivatalból: Kiss Bertalan, Sárközy Lajos lelkészek, Tabajdy Gy. főgondnok. Bakcsyné Korbuly Irén.

Választott tagok: Bánhidiné Nagy Teréz, Kovács Bálint, dr Harcsár Géza, Pilhoffer Ida, Tereh Géza, D. Törzsök Károly. Bodorné Horváth Berta. 2 hely üres.

b) Tanári kar.

Igazgató: Bakcsyné Korbuly Irén.

Tanárok: Pilhoffer Ida, Dr Steuérné Heves Mária, Nagyné Farkas Ilona, Bodorné Horváth Berta, Bánhidiné Nagy Teréz, Dr Csengeryné Kiss Ilona.

Imádkozzál, hogy jól imádkozhass. Kérjed az Istent, hogy a maga Szentlelke által tegyen téged mindinkább alkalmatossá ennek a szükség nagy kötelességnek a gyakorlatására.

*

A lelki és örökkévaló jók szükségesek az ember valóságos boldogságára, de a földi jók éppen nem szükségesek arra. Mert, amely ember újjászületik, megszenteltetik, isteni félelemmel, bűnbocsánattal, mennyországgal megajándékoztatik, boldog az és boldog lesz, ha semmit sem, vagy igen keveset bír is a világi jókban. De amely embernek azokban és az azokhoz hasonló lelki jókban része nincsen, boldogtalan az és boldogtalan lesz, akármennyi földi jóval bírjon is.

*

A földi jókat az istentelenekkel is közli az Isten. Oly alávalók azok, hogy azokat a fő Úr a maga ellenségeinek is osztogatja. De a lelki jók oly drágák, hogy azokat csak azoknak adja az Isten, akiket szeret és örökké boldogokká akar tenni... Keresztyén Ember, kérhetsz ugyan Istentől világi jókat is, mivel hogy testi és földi életed is van... És mikor azokat kéred, azokat is illendő buzgósággal kell kérned. De nem kell a világi jókon megállapodnod, nem kell azokat fő dolgoknak tartanod... hanem kiváltképpen a lelki és örökkévaló jókért kell imádkoznod, azokat kell mindenekfelett kívánnod és keresned, mert azok tartoznak a te valóságos boldogságodra.

Szükszai: Keresztyén tanítások és imádságok.

Szükszai György imádságos könyve kapható minden lelkeszi hivatalban. Ára vászonkötésben 130 Lei. Bőrsarokkal 150 Lei.

Ne hiányozzék egyetlen családból sem.

Névnapok betűsoros jegyzéke.

- A**ba, régi magyar nemzetség neve, jan. 26, aug. 16.
Árpád, a honfoglaló magyarok vezére, jan. 5, febr. 10, nov. 26, máj. 6, szept. 11.
Almos, Árpád apja, magyar vezér, február 17, június 1, szept. 1, dec. 18.
Attila, hun király, január 7, aug. 5, nov. 7.
Ákos, a kunok vezére László idején, február 27, április 7, szept. 10.
Aladár, török eredetű név, jan. 23, febr. 20, jul. 4.
Ábel, január 2.
Abrahám, május 15.
Ádám, december 24.
Adél, jan. 29.
Adorján, szept. 25.
Ágnes, január 21.
Aranyka (Aranka), márc. 11, dec. 2, febr. 8.
Angyalika, május 31, nov. 16.
Ágota, jan. 14, febr. 5, szept. 7.
Apor, január 10.
Alajos, június 21.
Albert, nov. 14.
Amália, október 7.
Ambrus, december 7.
András máj. 10, nov. 30.
Anna, június 2, július 26.
Ánna, január 17, május 10.
Aron, április 16.
- B**éla, hun magyar ősi név, jan. 2, ápr. 23, aug. 29, dec. 17.
Bojta, kun vezér neve, jan. 30, szept. 3.
Bogát, Bulcsu vezér apja, márc. 13, jun. 14.
Bulcsu, magyar vezér, márc. 26, jul. 7.
Bódog (Boudug vezér) régi magy. név, jan. 14, febr. 28.
Balambér, hun fejedelem, márc. 17, máj. 1, jul. 15.
Benedek, Attila apja, hun vezér, márc. 15, aug. 31, dec. 5.
Botond, magyar vezér, márc. 23, június 8.
Bors, magyar vezér, márc. 29, július 28, okt. 10.
Buda (Bléda, Attila testvére), ápr. 3, szept. 13.
- B**átor, régi magyar név, aug. 15, okt. 5.
Böngér, kun vezér, április 9, szept. 20.
Balázs, február 3.
Barnabás, június 11.
Bálint, febr. 14.
Benedek, március 21.
Benjámín, március 31.
Beria, aug. 6.
Bertalan, augusztus 24.
Boldizsár, január 6.
Borbála, december 4.
- C**saba, hun vezér, Attila fia, ápr. 4, május 4, okt. 24.
Csongor, ősmondai név, ápr. 25, aug. 13, szept. 15.
Csilla, febr. 9, szeptemb. 2, nov. 22.
- D**engezik, Attila fia, máj. 18.
Dániel, július 21.
Dávid, december 29.
Dénes, okt. 9.
Dezső, február 11.
Domokos, aug. 4.
Dalma, márc. 16, május 20, aug. 30.
Denge, június 5.
- E**tele, Attila név magyar alakja, jan. 9, jul. 18, okt. 1.
Ed (Edu), kun-kabar név az Árpádok korából, május 17.
Ete, kun vezér, ápr. 26, nov. 6.
Edömér, kun vezér neve, máj. 27, ápr. 8, aug. 17.
Elemér, régi magyar név, febr. 28, márc. 10, nov. 27.
Előd, magyar honfoglaló vez. egyike, máj. 30, április 17, október 22.
Eörs, régi kun név és magyar vezér neve, június 28, jul. 14, szept. 28.
Ellák, Attila fia, febr. 18, jun. 15, aug. 27.
Emília, november 12.
El'a, febr. 13.
Emőd, aug. 9.
Édit, szept. 16.
Ede, okt. 13.
Emese, ápr. 15, jul. 3, szept. 19.
Enikő, febr. 1, május 9, jul. 16, nov. 14.
- É**dua, ápr. 6, okt. 14, dec. 12.
Etelke, (nem azonos a német Adelheid névvel) szept. 23, okt. 8, dec. 16.
Emil, máj. 28.
Emma, ápr. 19, nov. 24.
Ernő, január 12.
Erzsébet, július 8, nov. 19.
Endre, aug. 26.
Eszter, május 24.
Eva, december 24.
Elek, július 17.
- F**arkas, Árpádkori személy név, aug. 23, okt. 12.
Fábián, január 20.
Ferenc, okt. 4, dec. 3.
- G**yula, ősi magyar név s papi méltóság neve, jan. 4, április 12, szept. 17.
Géza, magyar fejedelem, ősi név, jan. 16, febr. 25, április 9, okt. 2.
Gyárfás, ősi név az Árpádok korából, jun. 19.
Gál, okt. 16.
Gyöngyvér, ápr. 27, jul. 10, december 3.
Gyöngyike, febr. 2, nov. 18, október 11.
Gábor, március 24.
Gáspár, január 6.
Gedeon, márc. 28.
Gizella, május 7.
Gusztáv, auguszt. 2.
György, április 24.
Győző, aug. 28, dec. 23.
Gergely, febr. 13, március 12, november 17.
- H**uba, honfoglaló vezér neve, jun. 22, aug. 19, szept. 9, december 14.
Hajnalika, márc. 27, szept. 18, október 27.
Hugó, április 1.
Hedvig, október 17.
- I**lla, jun. 23, nov. 2, dec. 1.
Iringó, febr. 7, jun. 5, okt. 23.
Ibolya, aug. 7, szeptemb. 14, október 18.
Ida, ápr. 13, szept. 6.

Ima, ápr. 18, jun 16, nov. 21.
 Iona, május 22, aug. 18.
 Imre, november 5.
 Irma, május 3.
 Iraák, Attila egyik fia, június 18, nov. 17.
 Irén, október 20
 István, aug. 20, decemb. 26.
 Izabella, aug. 3.

Jenő, ősi magyar név, egyik magyar törzs neve, március 6, július 13, aug. 22.
 Janka, május 24.
 János, jun. 24, dec. 27.
 Jolán, június 9, nov. 20.
 József, március 19.
 Judit, július 30, december 10.
 Júlia, Juliánna, febr. 16, május 21.
 Jutas, Árpád egyik fia, augusztus 14.
 Jakab, július 25.

Kadosa, hun-magyar név, június 17, szept. 27, okt. 6.
 Kálmán, október 13.
 Károly, jan. 28, nov. 4.
 Katalin, április 30, nov. 25.
 Kaza, egyik magyar törzs neve, augusztus 8.
 Kázmér, márc. 4.
 Kelemen, január 23.
 Kende, febr. 21.
 Ketel (Kele), kun vezér, április 22, jun. 8.
 Keve, június 20, okt. 30, november 23.
 Kerény, június 4.
 Klára, augusztus 12.
 Kocsárd, április 5, máj. 11.
 Kolt, május 23.
 Koppány, magyar vezér, március 30.
 Kund (Kond), ősi magyar vezér neve december 28.
 Kupa, Zerind fia, július 24.
 Kulhen, kun vezér neve, február 22.

Lajos, augusztus 25.
 László, június 27.
 Lehel, magyar vezér, márc. 5, július 31, nov. 8, dec. 11.
 Levente, Árpád egyik fia, március 1, június 6, jul. 12.
 Lilla, febr. 12.
 Lorint, jan. 13, augusztus 10.
 Lőrinc, szept. 5.
 Lujza, márc. 2.
 Lenke, jul. 23.

Magdolna, július 22,
 Margit, február 26, június 10, július 20.
 Matild, március 14.
 Maria, július 22, dec. 8.
 Márta, július 29.
 Márton, november 10 és 11.
 Maté, szeptember 21.
 Mátyás, február 24.
 Menyhért, január 6.
 Mihály, szept. 29.
 Miklós, december 6.
 Mike, jan. 24, márc. 20.
 Mohács, aug. 29.
 Móric, szept. 22.

Mándor, május 30.

Ópor, régi magyar név, okt. 3, december 20.
 Ozdor, régi magyar név, június 12, december 22.
 Olga, június 21.
 Orbán, május 25.
 Oszkár, december 1.

Ödön, november 16.

Pál, január 25.
 Paula, március 22.
 Péter, Pál, június 29.
 Péter, aug. 1,
 Piroska, január 18, nov. 28.
 Pongrác, május 12.

Rachel, február 4.
 Roff, hun név, szept. 30.
 Réka, febr. 6, epr. 1, december 9.
 Róza, szeptember 3.
 Rózsa, április 29, auguszt. 11, szeptemb. 4.

Sándor, márc. 18.
 Sara, január 19.
 Sarolta, július 5.
 Sebestyén, december 30.
 Sámuel, augusztus 21.
 Szabolcs, Előd fia, magyar vezér márc. 7, június 7, október 19, nov. 29.
 Szemere, ősi magyar név, január 31.
 Szöreny, jan. 8.
 Szende, márc. 12.
 Sillárd, június 13, okt. 19.
 Szilveszter, december 31.

Taksony, magyar fejedelem, március 3.
 Tamás, dec. 21.
 Tas, magyar vezér, febr. 23, szeptember 24.
 Tarján, egyik magyar törzs neve, május 26.
 Tassony, május 16.
 Terézia, október 15.
 Tihamér, régi magyar név, márc. 25, jun. 30, november 13.
 Tiborc, nov. 9.
 Tibor, április 14.
 Tivadar, április 20, nov. 9.
 Torda, április 2.
 Törtel, kun név, május 19.
 Töhtöm (Tuhutum) magyar vezér, július 1.
 Tuhutum, nov. 1.
 Turgony, november 3.
 Tünde, máj. 8, július 9, október 21.

Ubul, ősi magyar név, április 11, május 5, jul. 2, december 15.
 Uzur, ősi magyar név, március 9, május 29.

Valéria, április 28.
 Virág, szeptember 12.
 Vidor, január 13.
 Viola, márc. 12, dec. 19.
 Vilma, október 25.
 Vilmos, június 25.
 Vince, január 22.
 Viktor, február 11 és 26, július 28.

Zádor, november 4.
 Zerind, Koppány vezér apja, október 26.
 Zuárd (Zoárd), hun név, szeptember 26, november 15, december 30.

Zoltán, a Zsolt név másik alakja, július 11, febr. 15, március 8.
 Zsombor, Tuhutum vezér unokája, ápr. 21, július 19.
 Zsigmond, május 2.
 Zsófia, május 15.
 Zsolt, Árpád fia, magyar fejedelem, július 6. ápril. 10, szept. 8.
 Zsongor, jan. 3, jun. 26.
 Zsuzsónna, febr. 19.

Az állatok betegségeire való szavatosság.

Az eladó jótállani köteles:

Teheneknél:	Napig	Sertéseknél:	Napig
Francia kórságért — — — — —	30	Borsóka-kórért — — — — —	8

Lovaknál:

Taknyosságért — — — — —	15	Bőrféregért — — — — —	30
Kehességért — — — — —	15	Havi vakságért — — — — —	30
Csökönységért — — — — —	30	Fekete hályogért — — — — —	30
Buta-csiráért — — — — —	30	Rozsféregért — — — — —	30

Juhoknál:

Himlőért — — — — —	8	Férges tüdőnyavalyáért — — — — —	60
Rühért — — — — —	8	Métely és májrothadásért — — — — —	60

A háziállatok vemhességi ideje vagy ellési naptár:

	A vemhesség középhartama	A vemhesség tart	
		legkevesebb	legfeljebb
Lovak — — — — —	340 napig	330 napig	419 napig
Tehenek — — — — —	285 "	240 "	321 "
Juhok és kecskék — — — — —	154 "	146 "	158 "
Disznók — — — — —	120 "	109 "	133 "

A vemhesség kezdete	A vemhesség vége			
	lovaknál	teheneknél	juh és kecskéknél	disznóknál
január 1	december 6	október 12	június 3	április 30
" 16	" 21	" 27	" 18	május 15
február 2	január 20	november 13	július 5	június 1
" 15	" 7	" 26	" 18	" 14
március 1	február 3	december 10	augusztus 1	" 28
" 17	" 19	" 26	" 17	július 14
április 1	március 6	január 10	szeptember 1	" 29
" 15	" 21	" 25	" 16	augusztus 13
május 1	április 5	február 9	október 1	" 28
" 16	" 20	" 24	" 16	szeptember 12
június 1	május 6	március 12	november 1	" 28
" 15	" 20	" 26	" 15	október 12
július 1	június 5	április 11	december 1	" 28
" 15	" 19	" 25	" 15	november 11
augusztus 1	július 6	május 12	január 1	" 28
" 17	" 22	" 28	" 17	december 14
szeptember 1	augusztus 6	június 12	február 1	" 29
" 16	" 21	" 27	" 16	január 13
október 1	szeptember 5	július 12	március 3	" 28
" 10	" 14	" 21	" 12	február 6
" 21	" 25	augusztus 1	" 24	" 18
november 1	október 6	" 12	április 3	" 28
" 15	" 20	" 26	" 17	március 14
december 3	november 7	szeptember 3	május 5	április 1
" 15	" 19	" 25	" 17	" 13
" 30	december 4	október 10	június 1	" 28

A kollás tart a tyukoknál 19–24 napig, rendszeren 21 napig; a pulykáknál 26–29 napig; ludaknál 28–33 napig; récéknél (kacsáknál) 28–32 napig és galamboknál 17–19 napig

Új és régi mértékek.

Örmértékek:

- 1 akó = 40 pint = 56.6 liter = 0.566 hl.
 1 pint = 2 litce = 1.415 liter.
 1 litce = 2 meszely = 0.707 liter.
 1 magyar litce = 2 meszely = 0.848 lit.
 1 magyar meszely = 0.4 liter.
 1 magyar akó = 64 litce = 54.3 liter
 = 0.543 hektoliter.
 1 köböl = 4 véka = 120 liter = 1.2
 hektoliter.
 1 véka = 30 liter = 0.3 hektoliter.
 1 erdélyi véka = 23.1 liter = 0.231 hek-
 toliter.
 1 erdélyi veder = 12.4 liter = 0.124
 hektoliter.

Területmértékek:

- 1 katasztrális hold = 1600 négyszögöl
 = 57.546 ár.
 1 négyszögöl = 36 négyszögláb = 3.597
 négyszögméter.
 1 négyszögláb = 144 négyszöghüvelyk
 = 0.099 négyszögméter.

- 1 négyszöghüvelyk = 144 négyszögvonal
 = 6.03 négyszögcéntiméter.
 1 négyszögvonal = 144 négyszögpont
 = 0.048 négyszögcéntiméter.
 1 magyar hold = 1200 négyszögöl
 = 43.1660 ár.
 1 lánc = 1.896 ár.
 1 osztrák hold = 57 ár, 54 négyszögmé-
 ter és 64 négyszögcéntiméter.

Hosszmérték:

- 1 öl = 6 láb = 1.896 méter.
 1 róf = 0.777 méter.
 1 láb = 12 hüvelyk = 0.316 méter.
 1 hüvelyk = 12 vonal = 2.63 centiméter.
 1 vonal = 12 pont = 220 milliméter.
 1 magyar mérföld = 8.353 kilométer.
 1 tengeri mérföld = 1.852 kilométer.
 1 földrajzi mérföld = 3912.74 öl
 = 7.419 kilométer.
 1 kábelhossz = 189.647 méter.

Faragottfa köbtáblázat.

	M é t e r							
	4	5	6	7	8	9	10	
3/3	0,75	0,93	1,12	1,32	1,50	1,68	1,87	3/3
3/4	1,00	1,25	1,50	1,75	2,00	2,25	2,50	3/4
3/5	1,25	1,56	1,87	2,19	2,50	2,81	3,12	3/5
4/4	1,33	1,66	2,00	2,33	2,66	3,00	3,33	4/4
4/5	1,66	2,08	2,50	2,91	3,32	3,74	4,16	4/5
4/6	2,00	2,50	3,00	3,50	4,00	4,50	5,00	4/6
5/5	2,08	2,60	3,12	3,64	4,16	4,68	5,20	5/5
5/6	2,50	3,12	3,75	4,38	5,00	5,62	6,25	5/6
5/7	2,91	3,65	4,37	5,11	5,82	6,56	7,28	5/7
6/6	3,00	3,75	4,50	5,25	6,00	6,75	7,50	6/6
6/7	3,50	4,37	5,25	6,13	7,00	7,87	8,75	6/7
6/8	4,00	5,00	6,00	7,00	8,00	9,00	10,00	6/8
7/7	4,08	5,10	6,12	7,11	8,16	9,18	10,20	7/7
7/8	4,66	5,83	7,00	8,15	9,32	10,49	11,66	7/8
7/9	5,25	6,56	7,87	9,19	10,50	11,81	13,12	7/9
8/8	5,33	6,66	8,00	9,33	10,66	12,00	13,33	8/8
8/9	6,00	7,50	9,00	10,50	12,00	13,50	15,00	8/9
8/10	6,66	8,33	10,00	11,65	13,32	15,00	16,66	8/10
9/9	6,75	8,43	10,12	11,82	13,50	15,18	16,87	9/9
9/10	7,50	9,37	11,25	13,13	15,00	16,87	18,75	9/10
9/11	8,25	10,31	12,37	14,44	16,50	18,56	20,62	9/11
10/10	8,33	10,41	12,50	14,58	16,66	18,74	20,83	10/10
10/11	9,16	11,45	13,74	16,03	18,32	20,61	22,90	10/11
10/12	10,00	12,50	15,00	17,50	20,00	22,50	25,00	10/12
11/11	10,8	12,60	15,12	17,64	20,16	22,68	25,20	11/11
11/12	11,00	13,75	16,50	19,25	22,00	24,75	27,50	11/12
11/13	11,91	14,89	17,87	20,84	23,82	26,80	29,78	11/13
12/12	12,00	15,00	18,00	21,05	24,00	27,27	30,00	12/12
12/13	13,00	16,25	19,50	22,70	26,00	29,25	32,50	12/13
12/14	14,00	17,50	21,00	24,50	28,00	31,50	35,00	12/14

A méhészet dióhéjban.

A méhekre, a méhcsaládokra, valamint a méhészet körébe tartozó fontosabb tudnivalók táblázatos kimutatása.

A méh (<i>Apis mellifica</i> L.)								
fellépésének ideje		rendszeriani állása				neme		
A földképződés III. korsz. volt, mikor is az ember fellépett s amikor virágos növények keletkeztek		A gerinctelenek rovar oszt. A teljesen átalakulók részarányos testűek, hártás szárnyak, izelt lábuak, fullánkossal, társaságban élők és virágkedvelők csoportjába tartozik				Nőneműek: anya, dolgozó, himneműek: here		
A m é h e k								
neme és élettartama	fejlődési ideje			t e s t ü k		nyelvük hossza		
	pete	álca	báb	hossza	sulya			
anya	3—5 év	3	6	7	16—18 mm	0.16—21 gr.	4' — mm	
dolgozó	1—9 hó	3	7	11	11—13 "	0.11—13 "	6.2—5 "	
here	1—5 hó	3	6	15	13—15 "	0.20—24 "	4' — "	
Az anya petezésének folyamata egész életén át								
hónap	naponta	havi átlag		hónap	naponta	havi átlag		1 év átl.
Január	100—150	1.000—1.500		Junius	1800—2900	90.000—140.000		300.000 egy éle- ten át 1.000,000
Február	150—250	3.000—9.000		Július	2900—1800	90.000—40.000		
Március	150—500	9.000—11.000		Aug.	1800—1000	40.000—11.000		
Április	500—1300	11.000—40.000		Szept.	1000—500	11.000—9.000		
Május	1300—1800	40.000—90.000		Októb.	500—200	9.000— —		
Egy középerős méhcsalád 1 évi átlagos gyűjtése és fogyasztása havonként								
hónap	gyűjt		fogyaszt		hónap	gyűjt		fogyaszt
Január	— gr.		500 gr.		Július	8.000 gr.		3.000 gr.
Február	— "		840 "		Augusztus	4.000 "		1.400 "
Március	1.000 "		1.200 "		Szeptember	1.500 "		1.200 "
Április	4.000 "		1.400 "		Október	—		700 "
Május	5.000 "		2.800 "		November	—		400 "
Junius	12.000 "		2.000 "		December	—		300 "
Hőmérsékleti adatok C ^o -ban								
A fészkek melegsége			A m é h					
télen 24—26	nyáron 23—32	legszorgalmasabb 22—25			nem dolgozik alul 12—35 fölött		megdermed 7—8	
A fiasítás meghűl 18 ^o : elhal 15 ^o : él 18-tól 35-ig. A méhekkel lehet dolgozni 11—12 ^o melegben is még. A viasz meglágyul 30 ^o -nál, megolvad 63 ^o -nál								
A sejszáma 1 cm ² -nyi lép mindkét oldalán és méretei								
heresejt		477	széles		7.40 mm	mély		15.5 mm
dolgozósejt		834			5.40 mm			11' mm

Gazdasági teendők az év minden szakában.

Január. Ház körüli teendők. Az új cselédek szolgálatba lépnek: mindeniket megismertetjük a maga kötelességével. — A gazdaságunk körül szükséges faanyagot e hónapban haza hordatjuk. — A gazdasági eszközök, gépek javítását be kell fejezni. — A télire eltett zöldség- és főzelékféléket többször kell megvizsgálni, a romlottakat kiválogatni. A burgonyát meg kell tisztogatni a burgonyahajtásoktól.

A szántóföldön. A szántóföldekre ebben a hónapban trágyát hordatunk.

Gyümölcs- és faiskola. Szorgosan kell keresni és pusztítani a hangya- és hernyó fészkeket. — A gyümölcsfákat mohától és más alkalmatlanságoktól tisztogatni kell. — Nemesítő- és oltógalyakat legjobb most beszerezni; azokat a használatig nedves pincébe tesszük el.

A szőlőben. A szőlőt is tanácsos trágyázni. Gondoskodni kell elegendő szőlőkarókról.

Zöldséges kert. A zöldséges kertben a trágyát szét kell teríteni. — A melegágyakat déltájban szellőztetni kell, éjjelre pedig befedni szalmával vagy gyékénnyel. — Korai salátát, cukorborsót, kalarábét, uborkát el lehet vetni.

Házi állatok. Az istállókat szorgosan kell szellőztetni. — Ha a tyukokat malátával, pörkölt zabbal etetjük, annál hamarabb kezdenek tojni.

Méhes. A köpüket melegen kell tartani; az egereket szorgalmasan irtani.

Február. Gyümölcs- és faiskola. A magról kelt fiatal fákat, ha az időjárás alkalmas, ki kell ültetni. — Némely gyümölcsmagvakat, például diót, mandulát igen jó e hónapban elvetni. A metszést idejekorán kell kezdeni, mielőtt még a tavaszi nedvkeringés beáll a fákban. — Nemesítő- és oltógalyak gyűjtését folytatjuk. — A fák minden

tisztátalanságtól megszabadítandók. — A fák környékét trágyázni kell.

Zöldséges kert. Az előbbi hónapokban kezdett munkákat folytatjuk.

— A melegágyakat szaporítani kell.

— Most lehet vetni: kelt, kalarábét, korai káposztát, fejes salátát, zellert sárgarépát, petrezselymet, parajt, paradicsomot, uborkát. Napos időben a melegágyakat szellőztetni kell.

A szőlőben. A trágya szétterítetik. — Enyhe időben lehet eszközölni a metszést, ha az még őszszel végre nem hajtattott volna. — Utakat, árkokat javítani, eső által elhordott földet pótolni kell.

A réten. Gondosan el kell egyengetni a vakondturásokat.

Házi állatok. A szarvasmarhákat jól kell táplálni, hogy erőt gyűjtsenek a közelgő tavaszi munkához.

Méhes. A teendők ugyanazok, mint az előbbi hónapban.

Március. Gyümölcs- és faiskola. A faiskolát meg kell kapálni és minden gaztól megtisztítani. — Gyümölcsmagvakat még mindig lehet elvetni s a kikelt palántákat elültetni. — Cseresznyefákat, pöszmétebokrokat igen jó e hónapban ültetni. Jókor nyíló fákön és bokrokon a galyak metszését még lehet eszközölni. — Az eddig meg nem trágyázott fákat most meg kell trágyázni. A gyümölcsösben a legfőbb teendők egyike a párosítás és hasítékba oltás, szóval a nemesítés.

Zöldséges kert. Száraz kóróktól, gaztól s minden tisztátalanságtól gondosan tisztogatni kell a kertet. — A zöldségágyakat meg kell ásni. — Az őszi ásatást föl kell frissíteni gereblyélés által. — Naposabb részekben vessünk korai burgonyát, kalarábét, kelt, salátát, hónapos retket, sárgarépát, petrezselymet stb. — Ahol szamócza van, meg kell kapálni. — A melegágyak gondosan szellőztetendők.

A szőlőben. A fagyok elmúltával folytatni lehet a külső munkát. Magas fekségű szőlőkben, ha az időjárás megengedi s a metszés az előbbi hónapban már megtörtént, nyitni lehet.

Szántóföldek. Szántás, vetés, boronálás a fő munka. Köles, len és kender alá meg kell trágyázni a földet.

A réten. E hónapban tisztogatás legyen a munka.

Méhes. A méhek szép időben e hónapban már megkezdik a kijarást. Ügyeljünk, hogy a méheknek mindig elegendő táplálékuk legyen.

Április. Gyümölcs- és fajscola. Oltás és nemesítés. — A gyümölcsöst gyim-gyomtól giz-gasztól tisztogatni kell, Száraz időben locsoltassunk. — A még megmaradt hernyófészkeket most a főideje, hogy elpusztítsuk, szintugy a már petéikből kikelt apró hernyókat is. — Az őszi barackfákat megnyesni, ha ez már előbb meg nem történt. — Sövények ültetésére most van a legalkalmasabb idő.

A szőlőben. Legfőbb teendő, ha még meg nem történt volna, a nyitás és metszés. Most van az ideje a tökének karózásának, ugyszintén a kötözésnek is. — Szőlőveszőket még most is lehet ültetni.

Zöldseges kert. Mindennemű zöldség- és főzelékneműeket lehet ültetni. — A melegágyakban kikelt palántákat kiültetjük a szabadba. — Száraz időben szorgalmasan öntöztetni kell a veteményeket. — Vakondokat, hangyákat és más férgeket pusztítani kell. — A melegágyak szorgosan szellőzendők.

Szántóföldek. A vetések bevégeztettek. — Ajánlatos a tavaszi vetéseket meghengereztetni.

A réten. E hónapban nem kell öntözni. — A kaszálónak hasznára válik, ha vasboronával felszaggatjuk.

Házi állatok A baromfiak e hónapban költenek, az apró jószágokra tehát nagy gond fordítandó. — A

pulykafikat csak szép, napos időben kell szabadba eresztetni.

A méhek. e hónapban megkezdik a szorgalmas munkálkodásukat. — Tisztántartásukra ügyeljünk, ellenségeiket pusztítsuk,

Május. Gyümölcs- és fajscola. A maggal bevetett és fiatal fákkal beültetett ágyakat szorgalmasan öntözni kell. — Vadsarjakat le kell vagdosni, mert azok csak a fának termő erejét huzzák el. — Mihelyt a fák hajtani kezdenek, eszközölni kell a szemzés általi oltást és pedig először a körténél, almánál, azután a keménymagu gyümölcsfáknál. A szemzésre legalkalmasabb a szép reggeli idő. — A mult esztendőben szemzett fákról most már le lehet a köteléket szedni. — A hernyókat és ártalmas férgeket folytonosan pusztítani kell.

A szőlőben. Első virágzás előtt meg kell történni az első kapálásnak. — Kapáláskor a földet jól fölforgassuk. — Kapálásra legjobb a száraz idő. — A dudvákat ki kell gyomlálni.

Zöldseges kert. A késői vetemények magvait elvetjük. — A kertet szorgosan öntözni kell. — Még szorgalmasabban gyomlálni, tisztogatni minden gasztól. — Borsó, bab mellé karókat kell dugdosni. — A melegágyban levő dinnyepalántákat e hónap vége felé már ki lehet ültetni, ha az időjárás is kedvező. — A földi epret bőven kell öntözni.

Szántóföld. E hónapban már el lehet vetni a kölest, lent másodszor, a lóherét, mákot. — A káposztaültetés kezdődik. — A burgonyaföldeket meg kell kapálni.

Magtárakban. A gaponát szorgalmasan forgattassuk.

Méhes. A méhek rajzani kezdenek. — A rajokra vigyázi kell és befogni. — A kasokat a pókhálótól tisztogatni kell. — Ügyeljünk méheink nagy ellenségeire, az éjjeli lepkékre amelyeket tüzzel-vassal pusztítsunk.

Junius. Gyümölcs- és fajscola.

Száraz időben a magágyakat és fiatal fákat szorgalmasan öntözzük. — A fajscolát tisztán kell tartani, gyomlálni és gyakran megkapálni. Jövő magvetés alá előre lehet ágyakat ásni. — A párosított fákról a kötéseket le kell szedni. — A fiatal fákat kössük karókhöz. — A vadágakat levagdossuk. — Fák tövétől a fűvet irtani kell. — A hernyókat pusztítsuk. — Vigyázzunk, hogy a verebek s más madarak a gyümölcsben ne garázdálkodjanak.

A szőlőben. E hónapban legelső teendő az ugynevezett törés, vagyis letördelése a fölösleges vesszőknek, ami legnagyobb elővigyázattal történjék. — Azután jön a szőlővesszőknek a karókhöz kötözése. — A barázdákat gyomlálni kell, hogy így elkészüljön a második kapálásra.

Zöldséges kert. Az őszi és téli szükségletre még mindig lehet veteményezni. — A főzelék-ágyakat kapálni és gyomlálni kell. — burgonyabokrokat, mihelyt annyira növekedtek, feltőtjük. — A melegágyak ablakait és tetőit véglegesen el lehet távolítani. — A már használatra alkalmas zöldség- és főzelékneműeket főlsszedjük és vagy a magunk használatá a fordítjuk, vagy pedig eladjuk. — Az öntözés, kivált ha eső nem jár, mindennapi teendő.

Szántó föld. A lenvetést be kell végezni, s lehet még nedves földbe vetni árpát, kölest, lóherét, kerek-répat stb. — A dohányültetésre is most van a legkedvezőbb idő. — A burgonya és káposzta feltöltetik. — Az őszi vetés alá szánt ugarokat most ajánlatos felszántani.

A réten. Széna- és lóherekaszálásnak most van az ideje. — A lekaszáltat forgatni kell, nehogy megfűlledjen.

Az aratáshoz is készülni kell. — A szükséges eszközök rendbehozatnak és ha kell, kijavíttatnak.

Házi állatok. Vigyázni kell, hogy

a jószág ne legeljen nedves helyeken, mert könnyen felfuvódik. — A csikókat el kell választani a szopástól. — A kappanok is most heréltetnek.

Méhes. A méhes tisztántartására nagy gondunk legyen. — Tartsuk szem előtt a főntebbi utasításokat.

Julius. A ház körül. Cseresznye és meggy télire befőzetnek vagy aszaltatnak. — Apró uborkát, zöld babot és egyéb ilyenfélét szintén lehet már télire célszerűen elrakni.

Magtárakban a gabonát forgatni kell.

Gyümölcs- és fajscola. Szorgalmasan kell gyomlálni és száraz időben öntözni. — A hernyók pusztíttatnak. — Jófajta gyümölcsmagok gondosan leszedetnek. — Egyes ágakat, melyek nagyon rakva vannak gyümölccsel, föl kell támogatni.

A szőlőben. E hónapban történik a második kapálás, mit a második kötözés követ. — A megtágult karókat újra le kell verni.

Zöldséges kert. E hónapban főleg az öntözéssel és a gyomlálással kell foglalkozni. — Téli használatra szánt zöldség- és főzelékneműeket még mindig lehet vetni. — Az érett magvakat gondosan egybe kell gyűjteni. — Bab, hagyma, stb. kapálandók. — Az üres ágyakat újra fel kell ásni és beleültetni. — A dinnyeültetvényeket feltöltjük és szorgalmasan öntözzük.

Szántó föld. Az ugarföldek másodszor felszántatnak, trágyáztatnak és boronáltatnak. — Káposzta és dohány megkapáltatik. — Az érett kendert levágjuk és csomókba rakjuk. — Őszi és korai árpának, búzának és rozsnak aratása e hónapban kezdetét veszi.

Augusztus. A ház körül. Az érett gyümölcsök télire eltételeznek, befőzetnek vagy aszaltatnak. — A gyűjtött magvakat osztályozni kell.

Magtárban a gabonát forgatattjuk. **Gyümölcs- és fajscola.** A párosított és oltott galyokról le kell

szedni a kötést, ha ugyan ez már eddig is meg nem történt. — A vadhajtásokat a fákról le kell metszeni. — A gyümölcsmagvak gyűjtését folytatjuk, de csak jófajta és teljesen érett magvakat teszünk el. — Új ágyakat készítünk a gyümölcsmagvak elültetésére. — A hernyókat fészkestől együtt pusztítsuk. — A darázsfaszkeket is irtanunk kell. — Az érett gyümölcsök gondosan leszedetnek. — A jövő évben ültetendő fák számára már most lehet gödröket ásni.

Zöldséges kert. A foglalkozás csaknem ugyanaz, mint az előbbi hónapban. A vetemények teljesen megérett magvait gondosan össze kell szedni és eltenni. — A dinyaéket ajánlatos gyakran megforgatni, hogy így a nap melegétől minden oldalról érve, teljesen megérhessenek. — A különféle zöldségeket és veteményeket naponkint lehet fölszedni saját használatra vagy eladásra. — A veteményágyakat öntözni és gyomlálni kell.

Szántóföld. Főfoglalkozás az aratás és cséplés. Az ugarföldnek boronálását folytatjuk és harmadszor is felszántjuk. — A káposzta és répa-földeket óvni kell a hernyók pusztításától.

Házi állatok. A marhákat legelés végett a tarlóra hajtjuk, miáltal jó csomó takarmányt takarítunk meg.

Szeptember. A ház körül, a cséplést folytatjuk. — A télire szánt egészséges gyümölcsöket száraz, szellős helyen szalmára rakjuk el. — A gyümölcsök befőzése és aszalása folyton tart.

Gyümölcs- és faiskola. A faiskolát föl kell ásni és gondosan tisztogatni gyim-gyomtól. — Az érett gyümölcsöket folyton szedjük. — A ősszel ültendő fák számára el kell készíteni a gödröket. — A bőrmagu gyümölcsfákat e hó vége felé már át lehet ültetni. — Az alma- és körtemagok vetése Szent Mihálynapkor kezdődik. — A moh-

tól is tisztogatni kell a fákat, körülöttük a földet fölászni és locsolni.

A szőlőben. E hónapban van a harmadik, az ugynevezett érés alá való kapálás. — A fölősleges leveleket a tőkéről le kell szaggatni, különösen azokat, melyek a fürtöktől elvonják a nap melegét; de ezt a munkát ahhoz értő ember végezze. — Ilyenkor kell megjelölni a terméketlen tőkéket, hogy azok helyére szüret után másokat ültessünk.

Zöldséges kert. Az üres ágyakat fel kell ásni és trágyázni. A gyökérféléknek néhány nappal, mielőtt azokat a földből kiszednők, zöldsükét le lehet vágni és állataink táplálására fordítani. — Az érett hüvelyes veteményeket is leszedjük és eltesszük télire. — Az ágyakat, melyek télen át palántával beültetve maradnak, még egyszer ki kell gyomlálni, az egymáshoz közel levő palántákat ritkítani.

Szántóföld. A zab, búkköny, borsó, lencse és köles aratása folyton tart. — Vetés alá szántunk. Buzát, rozsof és őszi árpát vetünk. — A burgonyát e hónapban fölszedjük.

Házi állatok. A juhokat fűrésztetni és nyírni kell. — A hizlalásra szánt sertések most már ólba fogatnak. — Kődös időben a marhát nem kell az istállóból kieresztetni.

Méhes. A méhek sejtjeit e hó vége felé már föl lehet metszeni.

Október. A ház körül. Folytatjuk a gyümölcseirakást és aszalást. — A kutakat meg kell tisztítani az iszaptól. — Sárgarépa és petrezselyem a pincében homokba rakatnak. — A cséplés szorgalmasan folyik. — Len és kender megtöretik és gerebélyeztetik.

Gyümölcs- és faiskola. A gyümölcsmagvakat az elkészített ágyakba elültetjük.

— Tavasszal vetendő gyümölcsmagvakat most elkészítjük. — A pöszméte bokrokat, ha már leveleiket elhullatták, föl lehet szedni és átültetni. — A fák töve körül a

föld felásatik s lehet már trágyázni is. — A fiatal fákat, melyeket a fagytól féltünk, be kell kötözni, szalmával, gyékényel, ronggyal, stb. — Jó a fák derekát és vastagabb ágait bemeszelni, miáltal sok ellenségtől szabadítjuk meg; heroyóktól, mohtól, nyulak rágásától stb.

A szőlőben. E hónapban főfoglalkozás a szüret. — A szüretet, amennyire lehet, az időjáráshoz kell alkalmazni; legjobb száraz időben. — A szőlőürtöket tisztán kell leszedni, holmi gaz, tisztátalanság ne kerüljön a puttonyba. — Szüret után a gyenge hegyvesszőket és leveleiket le kell szedni s hazavinni, hol juhoknak, kecskéknél kedvenc tápláléka lesz.

Zöldséges kert. A még eddig föl nem szedett gyökérféléket, fejes káposztát stb. most már föl kell szedni s elrakni télire. Kedvező időjárás alkalmával lehet vetni korai répát, petrezselymet, salátát, spenótot, hagymát stb. Az üres ágyakat, még mielőtt a fagy beállana, jól mélyen föl kell ásni, a megtrágyázandókat megtrágyázni. — A veteményekre az őszi ásás és trágyázás igen jó hatással van.

Szántóföld. Az őszi vetést folytatjuk. — A tavaszi vetés alá szánt földet megforgatjuk. — A még künn levő termények betakaríttatnak. — Trágyát hordunk a földekre.

Méhes. A méhek most már téli pihenőre készülnek, Ezt elő kell segíteni, a kasokat kívülről sárral betapasztani, hogy azokhoz semmiféle méhellenség ne férhessen.

November. A ház körül. A télire elrakott zöldség- és gyökérféléket meg kell szellőztetni, a romlásnak indultakat kiválogatni. — Betakarítjuk a télire való tűzifát. — A csűrökben folytatjuk a cséplést, ha ugyan még nem volt a befejezve

Gyümölcs- és fajscola. A főteendő e hónapban a tisztogatás. — Lágý időben mostantól kezdve foly-

ton lehet fákat párosítani; a november és decemberben párosított fák sokkal korábban és bujábban hajtanak ki, mint az előbb vagy utóbb párosítottak. Ha még nem volnának, most meg kell ásni a gödröket a tavasszal elültetendő fák számára.

A szőlőben. Miután a szüret véget ért, a karók felszedetnek. — Ha szükségesnek mutatkozik, most kell a szőlőt megtrágyázni. Hidegebb éghajlat alatt idejekorán be kell földni a szőlőket, még mielőtt a fagyok beköszöntenének. Melegebb éghajlat alatt a szőlőket nem szükséges beföldni.

Zöldséges kert. A mi munkát a múlt hónapban el nem végeztünk, azt most kell teljesíteni. — A kertben szorgalmasan kell ágyakat ásni és a földeket megforgatni. — A melegágyakba most lehet vetni salátát, hónapos retket és más éféléket.

Szántóföld ; Az őszi vetés bevégeztetik. — Folytatjuk a fölforgatást és trágyázást.

Házi állatok. A szarvasmarhákat nem szabad többé kiereszteni az istállóból.

Méhes. A méhkasokat, ha nagyon hideg idő jár, be kell földni, hogy a méhek a hideg ellen védve legyenek.

December. A ház körül. Cséplés, lentörés, tilolás, tollfosztás és kukoricamorzsolás képezik a főteendőket. — A télire eltett gyümölcsöket gyakorta meg kell tekinteni, a romlásnak indultakat kiválogatni. — Szintugy a zöldségféléknél is.

Gyümölcs- és fajscola, zöldséges, szántóföld. A teendők ugyanazok, melyek az előbbi hónapban.

A szőlőben folytatjuk a döntést és trágyázást.

Az istállót melegen kell tartani, de néha szellőztetni. Tisztaságra ügyeljünk.

Az erdélyi-, bánsági-, máramarosi- és körösvidéki vásárok jegyzéke.

Ha valamely vásár vasárnapra, esetleg ünnepnapra esik, akkor az a következő napon lesz megtartva.

A

- Abrud—Abrudbánya** (jud. Alba), az ónaptár szerinti Tódor nap előtt való vásárnap és hétfőn kirakó- és állatvásár; továbbá május hó első hetének vásárnap és karácsony előtt, mindig vásárnap és hétfő napokon, kirakó- és állatvásár. Hetivásár hétfőn.
- Ocna Şugatag** (jud. Maramureş), ápr. 24 és okt. 26. napját magában foglaló hétfőn és kedden
- Alcil** (jud. Arad), ápr. 24, júl. 11, okt. 26. Ha ezen napok nem hétfőre esnek, ugy ezen a határnapokat megelőző hétfő i napon.
- Acos—Ákosfalva**, február 7-én, május 5-én, július 10-én, október 3-án és 4-én. Előtte egy nap állatvásár.
- Alămor** (jud. Alba), március 5-én, szept. 4-én. Előtte egy nap állatvá ár.
- Geoagiu-de-jos—Alfalu**, május 5, szept. 5, dec. 30, megelőző 2 napon át állatvásár.
- Alibunar**, pünköszt és Mária mennybeme- nelete napján, ónaptár szerint.
- Arpaşul-de-jos** (jud. Făgăraş), július 4-ik és 5-én állat-, 6-án kirakóvásár, október 9—10 állat-, 11-én kirakóvásár.
- Cernatul-de-jos—Alsócernáton**, április 2, július 5 és december 20. Hetivásár szombaton.
- Jara-de-jos—Alsójárás** (jud. Turda-Ai- reş), febr. 16, május 1, július 16, okt. 3, kirakóvásár. Ezt megelőzőleg 3 nap- pal állatvásár. Heti vásár kedden.
- Racoşul-de-jos—Alsórákos**, április 24, június 24, szept. 21 kirakó; 1 nappal előtte állatvásár.
- Jucul-de-jos—Alsózsuk** (jud. Cluj), má- jus 1—3. jubvásár, május 20, szeptem- ber 4, kirakóvásár.
- Supurul-de-jos—Alsószopor** (jud. Sălaj) febr. 21, május 16, aug. 8, nov. 21.
- Vintul-de-jos—Alvincz** (jud. Alba), jun. 22—23, nov. 23—24, állatvásár. Kirakó- vásár június 24, november 25, hetivásár szerdán.

- Frâna—Asszonyfalva** (jud. Târnava-Mare) április 10, október 1. állatvásár, április 14, október 2. kirakóvásár.
- Arad**, Judica vagy fekete vásárnapot meg- előző péntektől június 29. után követ- kező péntektől és november 5. megelőző péntektől 5 napi tartammal és pedig a megjelölt pénteki és szombati napokon kizárólag állatvásárok, vásárnap, hétfő, keddi napon kirakóvásár,
- Mediaşul-Aurii—Aranyosmedgyes** (jud. Sătmar), fehérvasárnap hetében, nagy hétben; Áldozócsüörtök, jun. 24, aug. 8, nov. 5 és december 24 hetében kedd, szerda és csüörtökön. Ha e napok ün- nepre esnek, a megelőző hét napjain.
- Negreşti—Avasfelsőfalva** (jud. Sătmar), a március 19-ét és Urnapját megelőző és szeptember 8. után következő hétfőn.
- Lechinţa—Avaslekence** (jud. Sătmar), március 1 és július 6-át magában fog- laló hetek hétfő napján.
- Oraşul-nou—Avasujváros** (jud. Sătmar), márc 11-et, máj. 1-ét, június 18-át, aug. 15-ét magában foglaló héten, hétfőn és kedden. Első nap állatvásár.

B

- Bacia—Bácsi**, ápr. 21, szept. 15.
- Blaj—Balázsfalva**, virágvasárnapot meg- előző szombat, július 2, dec. 6, kirakó- vásár, előtte 3 nappal állatvásár. Heli- vásár csüörtökön.
- Huedin—Bánffyhungad**, január 25, hus- hagyó kedden, husvét és pünköszt előtti kedd, július 26, szept. 21, november 25 és karácsony előtti kedden, egy nappal előbb állatvásár. Hetivásár kedden.
- Vorumloc—Baromlaka**, ápr. 2—3, s ept. 7—8 állatvásár április 5, szept. 10-én kirakóvásár.
- Baraolt—Barót**, február 3, június 1, aug. 21 és november 12-én kirakóvásár. Előtte 3 nap állatvásár. Hetivásár szerdán.
- Batoş—Bátos**, január 27, május 24, nov. 14., 2 nappal előbb állatvásár. Hetivásár szerdán.
- Bavaniste** (jud. Timiş), február 28. má- jus 21, október 26, nov. 20.
- Bazna**, április 1, augusztus 1 kirakóvásár, előtte 3 nap állatvásár.

- Belint—Belencze** (jud. Timiş), ónaplár szerint nagycsütörtökön, auguszt. 18-án. Helivásár csütörtökön.
- Beiuş—Bényes**, január 31, február 1, április 25—26, július 18—19, október 24 és 25-én állat- és kirakóvásár.
- Beliu—Bél** (jud. Bihor), márc. 1, jun. 1, szept. 1 és okt. 1-én magukban foglaló helek keddjén és szerdáján állat- és kirakóvásár.
- Bârzasca—Berzászka** (jud. Severin), május 26—27, július 25—26, okt. 6—7, nov. 7—8-án.
- Bârzava—Berzova** (jud. Arad), március 21, július 6, okt. 26, megelőző hétfőn.
- Bistriţa—Beszterce**, Hamv-szerda utáni vasárnap, hétfőn és kedden, május 14. és 16., Bertalan nap utáni és Katalin nap előtti szerdát megelőző 3 nap marhavásár. Hamvazószerda utáni szerdán, május 17. Bertalan utáni szerdán és Katalin előtti szerdán kirakóvásár. Helivásár kedden.
- Diosâg—Bihardiószeg**, márc. 3, máj. 1, szept. 2, december második hetében mindig szerdán és csütörtökön úgy az állat-, mint a kirakóvásár.
- Bicsad—Bikszád** (jud. Sălmar), jul. 12, aug. 25, szept. 19.
- Biled—Billéd** (jud. Torontal), márc. 26, június 15, október 8-án, vasárnap vagy megelőző vasárnapon.
- Bolja—Bolcza**, állatvásár ónaplár szerint Husvét böjtje első hetében, Virágvasárnap előtti csütörtökön és pénteken. Áldozócsütörtökön és következő napon. Borbáta nap előtti csütörtökön és pénteken, valamennyi ónaplár szerint. Gyapjувásár Áldozócsütörtök előtti szerdán. Helivásár pénteken.
- Buia—Bólya** (jud. Târnava-Mare), márc. 25—26, állatvásár, 27-én kirakóvásár, okt. 25—26 állatvásár, 27-én kirakóvásár.
- Ineu—Borosjenő**, Szent János, Szent Ilés és Paraszkiva napja előtti vasárnapon ónaplár szerint.
- Borşa** (jud. Maramureş) jun. 1, szeptember 13-át magukban foglaló helek hétfő napján és azonkívül minden év április 15-én és decemb. 1-én magában foglaló hét hétfőjén állatvásár.
- Borşa-Cojocna—Borşa** (jud. Cluj), febr. 24, május 6, október 4, megelőző 1 nap állatvásár.
- Şebiş—Borossebes**, ónaplár szerint ápr. Szt. György, szept. Szt. Mihály és dec. Szt. Miklós hetében szerdán. Kirakó és állatvásár egynapon.
- Brad** (jud. Hunedoara), márc., jun., szept. és dec. hónapok harmadik csütörtökjén kirakó- és állatvásár egynapon. Helivásár csütörtökön.
- Braşov** (jud. Braşov), április második hetének szerda napján állatvásár, egy héttel Urnap után hétfőn. kedden és szerdán állatvásár Lukács ev. után csütörtökön kirakóvásár, a marhavásár a megelőző hétfőn, kedden és szerdán. A Lukács-napi marhavásár napjain egyszersmind 3 napig tartó orsz. nyerstermény-, gabona- és velőmagvásár. Csütörtökön és pénteken helivásár, előző nap állatfelhajtással, harmadik hétfőn, szept. hónapban luxustóvásár. Helivásár pénteken.
- Buteni—Butyin** (jud. Arad), ónaplár szerint Gyertyaszentelő, Urnap, Szt. János fejevétele és Karácsony első hetén; a vásárok a határnapokhoz legközelebb eső hétfőn tartanak.
- Buziaş—Buziás**, jan. 25—26, ápr. 26—27, jul. 26—27, okt. 4—5 állatvásár. Kirakóvásár jan. 26—27, április 27—28, július 27—28 és október 5—6-án.

C

Ciachi-Gârbou—Csákgigorbó, ónaplár szerint hushagyó kedden Pünköst utáni kedden és Szt. Mihály főangyal napon. Előtte való napon állatvásár. Helivásár szerdán.

Ciacova—Csákoua (jud. Timiş), ónaplár szerint nagyböjt közepette; jun. 29, aug. 15, ónaplár szerint Szt. Mihály, új naptár szerint Szt. Márton nap.

Cefa—Cséffa, április, augusztus és dec. hó első csütörtökje után.

Cenger, január 25, február 24, márc. 19, április 24, május: Áldozócsütörtök, június: Urnap, július 22, augusztus 20, szeptember 29, október 28, november 19 utáni és dec. 21 előtti pénteken.

Cermeiu—Csermő (jud. Arad), Virágvasárnap, Péter és Pál utáni vasárnap, ónaplár szerint Demeter nap utáni vasárnap

Cernat—Csernátfalu (jud. Braşov), kirakó és állatvásár május 3-án és szept. 20-án. Helivásár hétfőn.

Ciucani—Csikcsekefalva, kirakóvásár május 3-án és nov. 9-én.

Cârja—Csikkarcfalva, böjtelő hétfőn: június 24-én október 16-án. Helivásár csütörtökön.

Cozmaş—Csikkozmás, január 23—24, augusztus 19—20, állatvásár, jan. 25 és aug. 21 kirakóvásár. Helivásár kedden.

Racul—Csikrákos, április 27—28 állatvásár, 29-én kirakóvásár, nov. 21—22 állatvásár, 23-án kirakóvásár.

Ciuc Sándomic — Csikszentdomokos, március 19-én és október 10-én, előbb két nap állatvásár. Hetivásár hétfőn.

Ciuc-Sângeorgiu — Csikszentgyörgy és Csikbánfalva (jud. Ciuc), Húsvét előtti hétfőn, Karácsony előtti hétfőn, megelőző két napon. Hetivásár hétfőn.

Ciuc-Sânmartin — Csikszentmárton, május 3-án és nov. 9-én, megelőző két nap állatvásár. Hetivásár szombaton.

Fromoasa — Csikszépvíz, január 7. április 14, június 30 szept. 9, megelőző három napon állatvásár. Hetivásár szombaton.

Mercurea-Ciuc — Csikszereda, Hamvazó szerda előtt 12 nappal, vagyis Septuagesima után pénteken, Áldozócsütörtök utáni pénteken, július 13-án, Margit napján, szept. 29, kirakóvásár. Előtte három nap állatvásár. Hetivásár szerdán.

D

Danoş (jud. Târnava-Mare), március 5-én, június 20-án, október 5-én kirakó-, előtte három nap állatvásár.

Draoş Darocz (jud. Odorheiu), március 1. nov. 1. Előtte 3 nap állatvásár.

Dej-Deés, márc. 1-ét, június 1-ét, aug. István király napját és december 13-át magában foglaló héten szerdán kirakó-, kedden állatvásár. Hetivásár pénteken és kedden.

Detti, március 23—24, június 8—9, szept. 7—8, nov. 23—24 kirakóvásár.

Deva, január 14, május 14, aug. 3, október 30, megelőző 3 napon állatvásár.

Diciosânmartin, március 1, május 1, július 24, október 15, megelőző három napon át baromvásár. Hetivásár szerdán.

Dobra (jud. Huedin), április 23, május 30, szept. 8, október 26, állat- és kirakóvásár. Hetivásár kedden.

Domasina — Domásnya, ó-naptár szerint Virágvasárnapon és Szent Péter utáni 2-ik vasárnapon állatvásár és kirakóvásár.

Dragomireşti — Dragomérfalva, ó-naptár szerint Vízkereszt előtt, új naptár szerint Péter, Pál és Sz. Mihály után eső hétfő napokon. Hetivásár hétfőn.

Drag (jud. Cluj), ó-naptár szerinti Húsvét előtti Nagycsütörtökön, július 6, aug. 18, nov. 7, a júliusi és augusztusi vásárokat megelőzőleg két nap, a többi előtti egy nap állatvásár.

E

Agârbiciu-Egerbegy (jud. Târnava-Mare) március 21, október 30, megelőző egy nap állatvásár. Hetivásár csütörtökön.

Aghireş-Eaeres, febr. 1, május 3, aug. 1, nov. 3. Hetivásár vasárnap.

Argihat — Egerhát, jan. 1—2, gör. kath. Húsvétot megelőző szerda és csütörtök, július 31, augusztus 1, gör. kath. kisboldogasszony (kisasszony) napján és előtte való napon. Első napon állatvásár.

Vâlcel — Előpatak, augusztus 17, 18, 19.

Cornăţel — Egerszeg, március 31, április 1, augusztus 1—2. A második nap kirakóvásár.

Dumbrăveni — Erzsébetváros, január 27 Gyümölcsoltó-Boldogasszony utáni nap; Áldozócsütörtök utáni nap, július 5, szeptember 21, november 20, megelőző három nap marhavásár. Hetiv. szerdán.

Ardud — Erdőd (jud. Sătmar), febr. 2-ika után, Húsvét előtt, Pünköszt előtt, júl. 2, szept. 14, nov. 1, december 16 utáni csütörtökön.

Ardusat — Erdőszáda, március és június első hetében, aug. harmadik és november második hetében lévő pénteken. Hetivásár pénteken.

Andrid — Érendréd, április 10, október 15 s ha ezek nem keddre esnek, akkor a következő kedden.

Valea-lui-Mihal — Érmihályfalva, március 14—15, június 27—28, szept. 6—7, dec. 10—11-et magában foglaló hetek szerdáján és csütörtökjén.

Aleşd — Élesd, fehér Mátyás nap utáni szerdán és csütörtökön; június havában Alajos nap előtti héten csütörtökön és pénteken; szeptemb. havában Máié nap hetében csütörtökön és pénteken; dec. havában Luca hetében csütörtöki és pénteki napon és pedig állatvásárral. A vásár első napján szarvasmarha és ló, a vásár második napján sertés-, juh- és kecskevásár.

F

Făget — Facsád, állat- és kirakóvásár január 15, február 13, március 20, május 5, június 8, augusztus 24, november 4, december 15.

Codlea — Feketehalom, április 25, szept. 30, megelőzőleg egy-egy nap állatvásár.

Tăut — Feketetót, január 25. előtti hétfőn, április 5, július 15 és október 16. napjait követő hétfőn kirakó- és állatvásár.

Avrig — Felek (jud. Sibiu), állatvásárok március 19, június 1, augusztus 12, október 1. Kirakóvásárok június 2, aug. 13 és október 2.

Felmer, április 1—2, szeptember 1—2, állatvásár és kirakóvásár a második napon.

Balasprie—Felsőbánya, jan. Vízkereszt, Mária fog. héten. Ker. járó héten, július Apost. oszlása és okt. Szt. Ferenc nap hetében hétfőn és kedden.

Vişeu-de-Sus (Vişeu Mijlociu)—Felső és Középvásár. (jud. Maramureş), gör. kath. Szt. György, Szt. Illés és Szent Demeter napokat követő hétfő, és kedd, március 5, szept. 10 állatvásár.

Vinţul de-Sus—Felvincz „Oculi” vásárnap utáni hétfőn, június 8, aug. 23 és nov. 19. Megelőző 3 napon át marhavásár. Heltivásár szerdán.

Tăuţi—Feltót, április harmadik és szept. első hétfőjén kirakó- és állatvásár egy napon.

Ferendia—Ferenchalom (jud. Torontal), március 1-ét és augusztus 16-át követő szombaton.

Făgăraş, március 17, Pünköszt utáni csütörtök, szept. 9, dec. 6. Minden vásár négy napig tart, az illető napot megelőzőleg két nap baromvásár.

G

Gătaia, január 20, április 21, július 21, október 27.

Gârneşti—Gernyeszeg, január 14, május 15, aug. 16, novemb. 19. Megelőzőleg 3 nap állatvásár.

Grind—Gerend, július 26, okt. 7.

Gârceni—Görcsöny (jud. Sălaj), március 19, június 24, szeptember 21, nov. 25, kirakóvásár.

Gilău—Gyalu, április 20, július 14, dec. 11. Előtte 1 nap állatvásár. Heltivásár szombaton.

Joseni—Gyergyóalfalu, febr. 24, okt. 31.

Bicaz—Gyergyóbékás (jud. Ciuc), április 21—23, augusztus 22—24. Következő nap kirakóvásár.

Ditrău—Gyergyódltró, febr. 3, május 1, július 17, nov. 25 kirakóvásár.

Gheorgheni—Gyergyószentmiklós, Virágvasárnap előtti nap, június 15, szept. 7, dec. 13. Megelőző 3 nap állatvásár. Heltivásár szombaton.

Tulgheş—Gyergyótlgyes, csak heltivásár csütörtökön állatvásárral.

Ghiriş—Gyires, február 3, július 8, október 21. Előtte 3 nap állatvásár. Heltivásár kedden.

Ghimes-Făget—Gyimesbükk, jan. 20—21, marhavásár, 22-én kirakóvásár, augusztus 22—23 marhavásár, 24-én kirakóvásár. Heltivásár hétfőn.

Lunca-de-Jos—Gyimes alsó és középlak április 4, október 31 kirakóvásár. Ezt megelőzőleg 2—2 napon át marhavásár és végül a tavaszi marhavásárt megelőző napon juhvásár.

Ghloroc—Gyorok (jud. Arad), márc. 10, szept. 29, vasárnapi napon. Kirakó- és állatvásár egy napon.

Alba-Iulia—Gyulafehérvár, Husvét előtti kedden, július 26, szeptemb. 30, dec. 17. Megelőző 3 nap állatvásár. Kedden és szombaton heltivásár.

H

Halmeu—Halmi (jud. Sătmar), január 1, március 1, április 24 és Pünköszt előtti hétfőn és kedden; s azon hetek hétfőjén és keddjén, melyek má. ukban foglaltak július 13-át, augusztus 14-ét és november 30-át.

Hălmeag—Halmágy, április 12, okt. 16. Előtte 1 nap állatvásár.

Hafeg—Hátszeg, február 2, március 23, augusztus 16, szeptember 8. kirakóvásár, január 30—31, március 19—22, augusztus 12—13, szept. 4—5 állatvásár. Hétfőn heltivásár állatfelhajtással.

Poieni-sub-munte—Havasmező, ó-pünköszt, ó-illés előtt egy héttel hétfőn és kedden, október 13-t megelőző hét hétfőjén és keddjén, azon esetekben, ha október 13. vasárnapra esik, ugyanazon hét hétfő és kedd napján. Vasárnap csak kirakóvásár.

Huşfalău—Héjjasfalva, március 28 és december 2. Megelőző napon állatvásár.

Herseni—Hersény (jud. Făgăraş), febr. 12—13, szeptember 27—28, december 30—31, állat- és kirakóvásár.

Hida—Hidalmás, április 5—6, szeptember 25—26. Első napon állatvásár.

Homorod, március 15—17, június 29—30 és július 1, november 15—17 állatvásár, termény és háziiparcikkal, utolsó nap kirakóvásár.

Hondol minden szombaton heltivásár.

Cornăţel—Hortobágyfalva, április 1, aug. 2. Előtte egy nap állatvásár.

Satulung—Hosszufalu, Hamvazószorda utáni, Áldozó-sütlörtök utáni, jun. Ker. Szt. János utáni és szept. Szt. Ker. felmag. utáni pénteken.

Hususău—Hosszuaszó (jud. Târnava-Mică) február 26, június 23, okt. 26. Előtte 3 nap állatvásár. Szerdán heltivásárok.

Homorod-Sănpaul, állatvásár ápr. 10-12, és november 30, decemb. 1—2. Kirakóvásár mindig a következő napon.

Gurahonţ—Honctó, febr. 10 előtti hétfőn, május 11, és augusztus 20-ának hetében hétfőn és november 15 előtti hétfőn. Kirakó és állatvásár 1 napon.

I

Ileni—Ilyefalva, január 10, május 1, és szept. 7. állatvásárral együtt.
Spermezău—Ispánmező, május 20, szept. 10. Előtte egy nap állatvásár.

J

Jasszenova (jud. Timiş), május 21, szeptember 11-én.
Jank, május és szeptember második csütörtökjén
Jojib—Józseffalva, április 15, június 20, szeptember 29, vasárnap és hétfőn.

K

Kata—Kacza, május 7, szept. 16, megelőzőleg 1 nap állatvásár.
Kacova—Kákófalva (jud. Severin), Szent György és Mária nap előtti csütörtökön. Előtte 1 nap állatvásár.
Kal, január 19—22, május 22—25, október 1—4. Az utolsó nap kirakóvásár.
Kapnic—Kapnikbánya, Szt. József és Szt. Mihály napján kirakóvásár. Heltivásár szombaton.
Kăpălnaş—Kápolnás (jud. Severin), jan. 13, máj. 21, június 5, július 6, szeptember 20, november 20.
Kăpălniţa—Kápolnásfalva, jun. 28, a kirakóvásárt megelőzőleg 2 nap állatvásár.
Karolfalva (jud. Timiş), március 19—21, június 10—12, szept. 20—22, november 7—9. Ha a vásár első napja nem csütörtökre esik, akkor az illető vásár mindig a hatánapot követő csütörtöki naptól kezdve tartandó. Állatvásár az első két napon, kirakóvásár az utolsó napon.
Kopălnic—Mănăstur—Kápolnokmonostor, június 1. és dec. 6-át magában foglaló hét keddjén állatvásár, szerdáján kirakóvásár. Heltivásár szerdán.
Krişchiş—Kékes (jud. Solnok-Dobocă), április 6, október 30. Heltivásár szerdán.
Kârja—Săsească—Kercz, (jud. Făgăraş), március 20, július 20-án állat-, utána 1 nap kirakóvásár.
Kămpăul—Kerélszentpál, Husvét előtti szerda, ónapjár szerint Nagy-Bódogasszony napján. Megelőzőleg 3 nap állatvásár.
Kriş—Keresd, (jud. Târnava-Mică), január 7, június 12, október 12, állatvásár, január 3, június 10, október 10.
Kopca—Mică—Kiskapus (jud. Târnava-Mare), április 21—24 juhvásár, 25—27 állatvásár, 28-án kirakóvásár; augusztus 20—22 állatvásár, 23-án kirakóvásár. Heltivásár szombaton.

Târgul-Săcuiesc, január 3 és május 2. utáni hétfőn, Simon Juda napján. Megelőzőleg 3 nap állatvásár. Heltivásár csütörtökön.

Chibed—Kibéd, február 16, május 19, december 2. Megelőzőleg 3 nap állatvásár. Heltivásár kedden.

Crauldoroiţ—Királydaróc, február 2, április 9, május 28, július 23, szeptember 9, nov. 12, dec. 24. Heltivásár csütörtökön állatvásárral.

Craiu (jud. Timiş), jul. 7, november 17.
Crihalma—Királyhalma (jud. Târnava-Mare), március 25, július 1, decemb. 1, a fal- és házilpar vásár.

Chigineu—Kisjenő (jud. Arad), Szent György (április 24.) előtti szombaton és vasárnap szept. 29-ét megelőző szombaton és vasárnap és dec. első hetének szombaton és vasárnapján. Szombaton állatvásár, vasárnap kirakóvásár. Július 2-át megelőző hétfőn és kedden állatvásár. Kedden heltivásár átfelhajrással.

Cluj, kirakóvásár január 10, március 12, június 13, szeptemb. 1, nov. 2. Juhvásár április 27—28. Állatvásár január 7—9, március 9—11, június 10—12, augusztus 29—31, október 30—31, november 1. Heltivásár hétfőn és csütörtökön.

Covasna—Kovászna, február 17, máj. 2, július 22, november 11-én kirakóvásár. Heltivásár szombaton.

Cohalm—Kóhalom (jud. Târnava-Mare), Vízkereszt utáni hétfőn kirakóvásár, megelőzőleg pénteken, szombaton és vasárnap marhavásár; Virágvasárnap utáni hétfőn kirakó, megelőzőleg pénteken, szombaton és vasárnap marhavásár; július 25-én kirakó, megelőzőleg 22—24-én marhavásár; október 10-én kirakó, 7—9-ig marhavásár.

Baia de Criş—Körösbánya, márc. 1. jun., szept. és dec. hó 2-ik szerdáján.

Crişpatak—Köröspatak, Mátyás nap, június 16, október 4.

Căraşeni—Szamos-Krassó (jud. Sălmar), május 2, július 2, szeptemb. 1-és és november 2-ik kedden.

Crasna—Kraszna, január hóban első harmadik hétfő és kedd, április, július és október hónapokban első 2-ik hétfő és kedd.

Belchigul—Codrului — Krasznabétek, február 10, március 31, május 19, július 21, szeptember 22, november 10, december 22.

Cetatea de Baltă—Küküllővár, husvagyó kedd előtti hétfőn, Husvét előtti hétfőn, Pü köst előtti hétfőn, augusztus 21. előtti hétfőn, 3 nap állatvásár a kirakóvásárok előtti.

L

- Lechnița—Lekencze** (jud. Sătmar), március 1, július 6.
Lechnița—Lekencze (jud. Năsăud), március 1, április 25, jun. 1, szeptember 21, dec. 20. Marhavásár 3 nappal előbb. Hetivásár csütörtökön.
Lipova—Lippa, ó-naptár szerint Szent György Szt. Illés, Kisasszony- és Szent Mihál 1 előző vasárnap. Megelőző pénteken és szombaton állatvásár.
Lisa Lisza, (jud. Făgăraș), június 3-án állatvásár háziipari- és terményvásárral, szeptember 21-én állatvásár.
Lucta—Lövéta, január 13—15, ápr. 3 5, július 30—31, aug. 1, október 13—15. Utolsó napokon kirakóvásár.
Lugoj, február 10, május 10, július 2—4 és október 21-én megelőző pénteken, szombaton és vasárnap állat- és kirakóvásár.

M

- Gârbău—Magyargorbó**, Sexag utáni napon, ónaplár szerint pünköst, nov. 19.
Ighiu—Magyarigen, Pünköst előtti péntek, október 26. E határnapot megelőzőleg 2 nap marhavásár, Hetivásár pénteken.
Lăpoșul ung.—Magyartápos, jan. 18—19, május 13—14, július 6—7, szeptember 26—27, első nap állatvásár. Hetivásár csütörtökön.
Măgharus—Magyaros, február 5—6. ápr. 9—10, augusztus 4—5, novemb. 14—15. Második nap kirakóvásár.
Maria-Radna, Áldozócsütörtök és ónaplár szerint október 6-át megelőző pénteken kirakó- és állatvásár 1 napon.
Marcod (jud. Turda), április 1, szeptember 17. Előtte 3 nap állatvásár, március 26—28 juhvásár.
Mărghita, január 6, április 24, július 13, szeptember 14, nov. 5-ét magában foglaló hetek szerdáján és csütörtökjén állatvásár, pénteken kirakóvásár, az első két napon mindenkor állatvásár, a harmadik napon kirakóvásár.
Sighetul-Marmației, hetivásár kedd és péntek állatvásárral; ónaplár szerint bőjt első hétfő és kedd napján, ónaplár szerint Pünköst hétfő és kedd napjaik, ónaplár szerint Illés napot magában foglaló hét hétfő és kedd napjain, (ha Illés vasárnapra esik, következő hét hétfőjén és keddjén), október 12-át magában foglaló hét hétfőjén és keddjén, (ha október 13. vasárnapra esik, a következő hét ugyanazon napjain), december 2-ik felének első hétfőjén és keddjén. Ezen hétfő és keddi napok csupán a marhavásárookra vonatkoznak, kirakóvásárok mindenkor az egész vásári héten tartatnak. — Szeptember 1—2-ik napjain kirakó- és marhavásár tartatik, de ha a fenti napok valamelyike vasárnapra vagy római, vagy illetve gör. kath. ünnepre esnek, a vásár vasárnapot, vagy ünnepet követő napokon tartatik. Nov. 5 6-ik napjain kirakó- és állatvásár.
Bărzava—Marosborsa, március 21, július 6, október 26. napját megelőző vasárnapokon kirakó- és állatvásár egy napon.
Ilia—Marosillye, január 19, április 6, május 10, július 6, augusztus 29, okt. 11, kirakó- és állatvásár egy napon.
Cheța—Maroskece, május 27, június 27, szept. 1, megelőző 3 nap állatvásár.
Ludașul de Murăș—Marosludas, május 4, október 4. Megelőzőleg 3 nap állatvásár. Hetivásár kedden.
Rușii-Munți—Marosoroszfalu, márc. 10, szept. 30. Hetivásár kedden.
Petriș Marospetres (jud. Arad), június 10 11, július 19—20, okt. 13—14, dec. 20-án kirakó- és állatvásár egy napon.
Glodeni—Marossárpatak, Áldozócsütörtök utáni péntek, előtte 1 nap állatvásár.
Ogra—Marosugra, Quasimodó utáni csütörtökön, szeptember 16. Előtte 3—3 nap állatvásár.
Uioara—Marosujvár, április és augusztus 15-e előtti pénteken. Előtte 3 nap állatvásár. Hetivásár pénteken.
Târgul-Mureș. Országos kirakóvásár, január 17-én Virágvasárnap előtti csütörtökön, Urnap utáni hétfőn, szeptember 4-én és nov. 11-én. Hetivásár csütörtökön.
Șomărtin—Mártonhegy (jud. Târnava-Mare), Husvét után következő hétfőjén, július 31-én, november 1 utáni első hétfőn. Ez utóbbi határnapot követő 3 nap után állatv., július 28—29 állatv.
Mărgineni (jud. Făgăraș), márc. 28 állatvásár, aug. 9 állat- és kirakóv.
Motișdorf—Mártontelke (jud. Târnava-Mare), március 19, november 5, kirakó- és megelőzőleg (egy nap közbevetéssel) 2—2 napi állatvásár (tehát márc. 16—17, nov. 2—3) és Pünköst utáni kedden és szerdán állat-, Pünköst utáni pénteken kirakóv. A pünkösti vásár állatfelhajtással.
Mehadia, állat- és kirakóvásár január 12, március 30, július 6. és nov. 2-án.
Carani—Marcifalva, (jud. Timiș), április 20, augusztus 10.

Mediasz—Medgyes (jud. Târnava-Mare),
Invoke utáni hétfőn, kedden, szerdán
állatvásár, csütörtökön kirakóv., március
20-án díjazással egybekötött tenyészkiállítás
kapcsolatos országos tenyészállatvásár, helypénzszedés
nélkül; április 10—12 állatvásár, 13-án kirakóvásár;
május 28—30 állatv., 31-én kirakóvásár;
július 9—12 állatv., 13-án kirakóvásár.
Szt. Mihály-nap előtti hétfőn, kedden, szerdán állatvásár,
nov. 27—29 állatvásár, július 6—10-ig juh-
vásár. Hétf. csütörtökön.

Miheş—Mezőméhes, január 24, máj. 30,
aug. 3. Előtte 3 nap állatv.

Tileagd—Mezőtelegd, április 3-ik és dec.
első szerdáján kirakó és állatvásár.

Micfalău—Mikóujfalu, (jud. Treiscaune),
február 14-én marhav., 15-én kirakóv.,
május 5-én marhav., 6-án kirakóv., július
19-én marhav., 20-án kirakóv., nov. 14-én
marhav., 15-én kirakóvásár.

Tăuții-de-Jos—Miszttötfalu (jud. Sălmar),
május 7. és nov. 24, november 19 megelőző
nap állatvásár.

Modoş, március 25, június 26, szeptem-
ber 1 és október 26-át megelőző vasár-
napokon.

Moldova-veche—Ó-Moldova, április 21
és aug. 27. állatvásárral együtt.

Moldova-nouă—Uj-Moldova, május 5-én
és június 24-én.

Monor, (jud. Nasaud), május 31, szeptem-
ber 27. Előtte 2 nap állatvásár. Hétf. pén-
teken.

Merghindeal—Morgonda, ápr. 23, aug.
25, október 23 kirakóv. Előtt két nap
állatvásár.

Moravița (jud. Timiș), április 1 és októ-
ber 7 kirakóv. Hétfőn hétf.

Morișfeld (jud. Timiș), március 3-ik, máj.
2-ik, aug. 3-ik, nov. első vasárnapján
kirakóv. Csütörtökön hétfévásár.

N

Nădășul-Săseșc, február 5, április 28,
október 31 (ünnep esetén a következő
napon.) Állatv. febr. 2—4.

Aita-Mare—Nagyajta, febr. 16, Áldozó-
csütörtök utáni nap, dec. 29. Előtte 1
nap állatv. Hétfévásár kedden.

Bășanii-Mari—Nagybaczon (jud. Trei-
scăune), január 21, április 13, július 31,
október 7 kirakóvásár.

Baia-Mare—Nagybánya, Oculi vasárnap
után, Urnap után, aug. Szt. István után
és nov. Márton nap után, mindig hétfőn
és kedden, január 3-ik vasárnapját kö-
vető hétfőn állatv., kedden és szerdán
kirakóvásár.

Borodul-Mare Nagybaród (jud. Bihor)
Gergelynap (márc. 1.) utáni hétfőn, Péter
és Pál napját magában foglaló hét het-
főjén, Boldogasszony napját (aug. 15.)
és Márton napját (nov. 11.) magában
foglaló hetek hétfői napján kirakó- és
állatvásár.

Bocicolul-Mare—Nagybocskó, hétfévásár
szerdán és pedig kirakóvásár szerdát fel-
hajtással.

Cisnădie—Nagydisznód, június 30 és
augusztus 29.

Aiud—Nagyenyed, január 25, május 8,
aug. 19, okt. 16, 3 nappal előbb állatv.
Évenként május 7-től 7 napon át juh-
vásár. Hétf. csütörtökön állatvásárral.

Ileanda Mare—Nagyilonda, febr. 9—10,
május 1—2, augusztus 17—18, október
15—16. Első nap állatv., második nap
kirakóvásár.

Copșa-Mare—Nagykapus, augusztus 24,
előzőleg 21—23-án állatvásár.

Comloș—Nagykomlós, március 3, jun. 9,
szeptember 1 állatvásár, kirakóv. a kö-
vetkező nap.

Cereii-Mare—Nagykároly, febr. 4, ápril-
is 15, június 3, július 1, szeptemb. 16,
nov. 4, dec. 9-ét magában foglaló he-
tekben hétfőn. Hétfőn és pénteken hétf.

Nădlac—Nagylak (jud. Arad), április 24
és septe. 29-ét magában foglaló hetek-
ben mindig szombat és vasárnap. A ja-
nuár 6-ika után következő legközelebbi,
valamint július hó második szombatján
és vasárnap.

Moffinul-Mare—Nagymajtény, február 5,
április 16, május 15, július 10, szeptem-
ber 18, nov. 6, dec. 11.

Șarmașul-Mare Nagysármás (jud. Cluj)
január 20, április 20, okt. 10, megelőző-
leg 2—2 napon állatvásár.

Șeica-Mare—Nagyselyk, május Exaudi
vasárnap utáni hétfőn, augusztus 30,
december 13 Luca nap. Állatvásárok:
Exaudi állatvásár minden év Áldozócsüt-
örtökjén és az azt követő pénteken,
aug. 28, a Luca napi pedig dec. 10, 11.

Șomcuta-Mare—Nagysomkut, Oculi va-
sárnap előtti szerda és csütörtök, Urnap
előtti szerda és Urnap, augusztus 20 és
november 11 előtti szerda és csütörtök,
első nap állatvásár.

Salonta—Nagyszalonta, a február 15,
április 15, július 15 és novemb. 15-ét
magában foglaló héten pénteken és
szombaton, az állatvásár mindenkör az
előző napon tartatik meg.

Sibiu—Nagyszeben, Vízkereszt nap utáni
hétfőn, május 5, szeptember 15, meg-
előző 7 nap állatvásár. Hétfévásár ked-
den és pénteken,

Tarna-Mare - Nagytarna (jud. Sălmar), február 16, április 1, május 1, júl. 26, október 28 és december 11 napokat magukban foglaló hetek hétfőjén és keddjén.

Zerindul-Mare - Nagyzerind (jud. Arad), január 14, aug. 25 kirakóvásár.

Oradea, hétfő és kedd általános vásár, péntek csupán kirakóv. Márc 12, jun. 21, szeptember 8, december 8-át magában foglaló héten, mindig pénteken kezdődnek s a következő sorrendben tartanak meg: pénteken és szombaton sertés- és juhvásár, vasárnap, hétfőn, kedden termény-, baromfi-, sertés- és lóvásár; vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken általános vásár.

Năsăud, május 27-én Szt. Bertalan után következő második szerdán, november 8, két nappal előbb állatv. Hetivásár csütörtökön.

Bocşa - Németbogsán (jud. Severin), Feketevasárnap előtti héten, május Szt. János napjál magában foglaló héten. Péter Pál ünnepe után, szept. 18 után mindenkor csütörtökön, pénteken és szombaton.

Mátrici - Nyárádköszvényes (jud. Turda) február 9, május 3, augusztus 21, nov. 2, előtte 3 napon állatvásár; kivéve augusztus 21-iki, vagy ha 21 vasárnapra esik, a következő napi vásár, amikor az állatvásár 19-én tartandó. Ha a következő ünnepre, vagy vasárnapra esik, a következő nap tartatik. Hetivásár kedden.

Mercurea-Mureşului - Nyárádszereda, február 21-24, július 29-31, aug. 1, dec. 7-10. Utolsó napon kirakóv. Hetivásár szerdán.

Beşenova-Mare - Óbesenyő, május 16 aug. 15, okt. 15.

Pecica-Română - Ópécska, a február 2-át és július 24-ét megelőző szombaton állatv., vasárnap és hétfőn kirakóvásár.

Rodna-Vecse - Óradna, február 26 megelőző szombat. Junius és október hó utolsó szombat, május 4, aug. 10, és dec. 18 előtti szerdán, 2 nappal május és aug. 3 nappal előbb állatvásár. Hetivásár szombaton.

Orădiorf - Orczifalva (jud. Timiş), április 24, szept. 8

Oraviţa, március 25, július 25. Hetivásár szerdán.

Orşova, május 1-3, szeptember 17-19 és állatvásárok.

P

Paloş (jud. Târnavă-Mare), márc. 10-11, július 31, augusztus 1, decemb. 3-6, állatvásár első nap, második napon kirakóvásár.

Pâncota, május, augusztus és okt. első szombatján kirakó- és állatvásár 1 nap. Hetivásár szombaton állatfeilajtással.

Praid - Parajd, március 19, július 26, október 15, december 17. Három nappal előbb állatv. Hetiv. csütörtökön.

Paulis (jud. Timiş), máj. 5, október 1.

Pecica - Pécska, május 9 és szeptember 14, megelőző szombat, vasárnap és hétfő, szombaton állatvásár.

Periamos, ápr. 24, június 15, szept. 24.

Petelea (jud. Turda), Pünköszt harmadik napja utáni 3 napon át állatv., a negyedik napon kirakóv., decemb. 3-5 állatvásár, december 6 kirakóv. Hetivásár kedden.

Petriş (jud. Năsăud) április Hugó és október Simon Juda napán. Előtte egy nap állatvásár.

Petroşani, május 15, október 15, kirakó- és állatv. Hetivásár pénteken.

Pîskolt (jud. Sălăj), márc. 1, és szept. 1. kirakóvásár.

Polana (jud. Sibiu), július 13, szept. 21, két nappal előbb állatvásár.

Pul, orsz. állat- és kirakóvásár május 1, okt. 14. Hetivásár szombaton.

Prejmer - Prázsmár, február 3, aug. 6, előző 1-1 napon állatv., minden hét szombatján dísznóváár.

R

Recaş (jud. Timiş), febr. 23-24, június 23-24, okt. 31, nov. 1.

Reşiţa (jud. Caras-Severin). Virágvasárnap előtti pénteken, augusztus Boldogasszony heli, szept. Szt. Mihály nap heli pénteken, illetve előtte való pénteken.

Reteag, május 7, július 12, szeptemb. 28, megelőző 2 nap állatv. Hetivásár csütörtökön.

Băiţa - Rézbányaváros, február, április, június, augusztus, okt. és dec. hónapok első hetébe eső szombat.

Lăpoşul Romănesc (jud. (Dobacă). január 14, április 7, május 21, szeptember 21, a megelőző napon állatv.

Românvilagos, Böjl közepének napján, július 1-ét követő vasárnapon, továbbá augusztus második hetében és a Szent András napot magában foglaló héten vasárnap, a juniusi vásárt kivéve ónap-tár szerint.

Râşnov—Rozsnyó (jud. Braşov), január 25, július 11, előző 1 nap állatvásár, állatvásár minden szerdán.

S

Şarmasăg—Sármáság, április és június második, augusztus és október harmadik heteiben szerda és csütörtökön. Heltivásár hétfőn.

Livada—Sárköz, heltivásár kedden, febr. 16, május 15, július 20, szeptemb. 20 és dec. 6 napját magában foglaló hetek hétfőjén és keddjén.

Sighişoara—Segesvár, január 15–16, márc. 13–14, június 21–22, szeptember 15–16, november 1–2 állatvásár. Március 16, június 24, november 4 kirakóvásár.

Şilindia—Selénd, május 25, október 2 és dec. 13-át követő vasárnapokon állatvásár a kirakóvásárral egy napon.

Şepreuş, május 1-ét és november 20-át megelőző vasárnap kirakó- és állatvásár.

Sf. Gheorghe-Sepsiszentgyörgy György nap után. János nap után és Brigitta nap után szerdán és csütörtökön, 1-ső nap állatvásár, a júniusi vásárt megelőző kedden lóvásár és dec. 20–21-én szerdán és csütörtökön. Hetiv. hétfőn.

Şimandul-de-jos, febr. 15, május 15 és szeptember 13. hetében, vasárnap és szombat állatvásár.

Şoborsin, február 14, április 13, aug. 18, december 3 kirakó- és állatvásár egy napon.

Poiana-Seratu—Sósmező, április 1-ét tartalmazó héten szerdán és csütörtökön, május 19–20, július 14–15, október 25–26. Első napon baromvásár, mindkét nap kirakóvásár. Heltiv. szerdán.

Sărată Sovárad, március 7–8, május 5–6, aug. 27–28, dec. 19–20 állatvásárok. Március 9, május 7, aug. 29. dec. 21 kirakóvásárok.

Ştăierdorf—Stájerlak (Anina), Szt. háromság vasárnapján, október második vasárnapján.

Şilimeghiu—Sületmed, január 1, pünköst másodnapján, augusztus 15, kirakóvásár. Kedden heltivásár.

Sălard, febr. és augusztus első szerdáján kirakóvásár.

Cărăşeu—Szamoskrassó, máj. és július második keddjén, szeptember első keddi és november második keddi napján

Someş-Curuslău—Szamosnagygoroszló Péter nap előtti napon, nagybójt huszagyóján, Jeremiás próféta napján, az Ur színeváltozása napján, Gábor és Mihály arkangyalok napján.

Gherla—Szamosujvár, február 3–5, április 29, máj. 1, jul. 23–25, október 26–28. állat és kirakóvásár. Heltivásár hétfőn és pénteken.

Săsciori—Szászcsór (jud. Sibiu), már. 30, október 26. Előbb két nap állatvásár. Szombat heltivásár.

Hundru-Bechui—Szászhalom, július 7, Mártonnap utáni hétfőn kirakó, megelőzőleg péntek és szombat állatvásár.

Săscă-Montană—Szászabánya, május 6-át megelőző pénteken és szombaton, ha azonban május 6 péntekre esik, ugy aznapon és a következő szombaton; július 6–7-én, szept. 21-ét megelőző pénteken és szombaton, ha azonban szeptember 21 péntekre esik, ugy aznapon és következő szombaton.

Criş—Szászkeresztur, jan. 25. szept. 1, kirakóvásár. Előtte 3 nap állatvásár.

Sachiz—Szászkezd, január 12, május 22, aug. 3, nov. 25, kirakóvásár. Január 0, május 20, augusztus 1, nov. 22–24, állatvásár.

Nadăşul-Săşesc—Szászsnádas, febr. 5, ápr. 28, okt. 31, febr. 2–4, állatvásár.

Reghin—Szászrégen, február 11–13, máj. 4–6, aug. 2–4, okt. 15–17, lóvásár. Febr. 14–18, máj. 7–11, aug. 5–9, okt. 18–22 marhavásár. Május 1–3, július 30, aug. 1 juhvásár, február 19, máj. 12, aug. 10, okt. 23, kirakóvásár. Heltivásár csütörtökön.

Sebeş—Szászsebes (jud. Sibiu) január 29, április 24, augusztus 24 kirakóv., előzőleg 3 nap állatvásár, április 6–8, augusztus 21–22 juhvásár, máj. 30–31 állatvásár. Heltivásár csütörtökön.

Orăştie—Szászváros, március 14, jun. 4, október 4, decemb. 6, megelőző 3 nap állatv. Heltivásár szombaton.

Sătmăr, február 2, március 19, május 1, július 2, szept. 29, nov. 21 magában foglaló hetek keddjén és szerdáján, első nap állatvásár.

Sălişte (jud. Sibiu), április 6, június 14, október 7 kirakóv. Április 4, június 11, október 4 juh- és sertésvásár. Április 5, június 12–13, október 5–6 áll. tv.

Sic (Săc)—Szék, február 24, július 8, szeptember 27, november 30 állatvásár és kirakóv. Heltivásár kedden.

Săcueni (jud. Bihor), febr. 19, május 1, június 24, szept. 29, nov. 25, dec. 25. hetekben pénteken Ezenkívül Husvét és Pünköst előtti héten szerdán, csütörtökön és pénteken, 1 nap állatv.

Secuşigiu—Székeskut (jud. Timiş), jan. 25, július 27, október 23. Országos vásárokat nem tartja meg.

- Cristur**—Székelykeresztur, állatv febr. 21—23, május 1—3, július 4—6, szept. 8—10. Juhvásár április 28—30, szeptember 5—7, márc. 1-én tenyészbikavásár. Kirakóvásárok február 24, május 4, július 7, szept. 11. Szombaton hetivásár állatfelhajtással.
- Odorheiu**—Székelyudvarhely. Kirakóv. Oculi vasárnap utáni szerdán, Urnap utáni hétfőn, okt. 4, december 21. Előtte 3 nap baromvásár, április 10—12 és szept. 28—30 juhvásár. Hetiv. kedden.
- Semlac**, Judica vasárnap előtt két héttel és ónaptár szerint Péter és Pál előtt 2 héttel vasárnap és hétfőn, október harmadik vasárnapján és a köv. hétfőn.
- Agnita**—Szentágota (jud. Târnava-Mare) Judica utáni hétfőn és Szenháromság utáni harmadik hétfőn kirakó-, és ezeket megelőző pénteken és szombaton állatvásár. Október 14, december 21, ezt megelőzőleg 2 nap állatvásár. Hetivásár pénteken.
- Săniob** (jud. Bihor), április és aug. első hétfőjén kirakó- és állatvásár.
- Suplacul de Bârcău** (jud. Bihor), a bőjt második hetében, Szt. György előtti hétfőn, Lőrinc napját magában foglaló héten, október első hetében, minden kedden kirakó- és állatvásár.
- Cehul-Silvaniei**—Szilágycseh, hushagyó kedd utáni szerdán és csütörtökön, Husvét előtt másfél héttel szerdán és csütörtökön. U napja utáni szerdán és csütörtökön. Augusztus második hetében szerdán és csütörtökön. Lukács nap utáni szerdán és csütörtökön. Karácsony hétél megelőző szerdán és csütörtökön. A rom. kath. Péter és Pál utáni szerdán csütörtökön.
- Sîmleul-Silvaniei**—Szilágysomlyó, március, június, szept., dec. 20-át tartalmazó hetek csütörtök és péntekjén. Március 23—24, pénteken hetivásár.
- T**
- Tăşnad**, Bálint helében pénteken, Husvét előtti nagycsütörtökön, május Szaniszló, július Sáriós Boldogasszony napja, szeptember Kisasszony napja, október Gál és november Márton napok heteiben pénteken.
- Teaca**—Teke (jud. Cluj), február 1, május 1, június 27, novemb. 5, megelőzőleg 2 nap állatvásár, apr. 11—14. juhvásár. Hetivásár hétfőn.
- Tileagd** (jud. Bihor), április 3-ik és dec. első hetének szerda napján.
- Bufin**—Temesbökény, apr. 24, július 24, okt. 15, dec. 20 Hetiv. pénteken.
- Fibiş**—Temesfüves, február 10, máj. 10, november 10. Hetivásár hétfőn.
- Timişoara**, a vásárok 5 napon át tartanak, márc. 19, június 15, szept. 29. és dec. 18 előtti csütörtökön kezdődőleg, vagy ha a határnap csütörtökre esik, akkor ettől kezdődik állatvásárokkal. Hetivásár kedd és péntek, állatvásárral.
- Tinca**, (jud. Bihor), március, jun., szept., december hónapok negyedik hétfőjén kirakó- és állatvásár.
- Câmpeni**—Topánfalva, ónaptár szerint: Virágvasárnap előtti csütörtökön és pénteken. Pünköszt előtti csütörtökön és pénteken, július 9, augusztus 28, nov. 3, három nappal előbb állatv. együtt. Hetivásár szombaton.
- Turda**, hamvazó szerda utáni szombaton, április 24, jun. 24, szept. 9, okt. 31, december 6, 3 nappal előbb állatvásár. Szombaton hetivásár.
- Tornea**—Tornya (jud. Arad). apr. V. napon előtti vasárnapon. Péter és Pál napját és nov. 17-ét (Gergely-napját) követő vasárnapokon kirakó- és az ezen vasárnapokat megelőző szombaton állatvásár.
- Rimetea**—Torockó, május 16, október 10. Előző 3 nap marhavásár. Hetivásár szombaton.
- Bran**—Tölcsvár (jud. Făgăraş), aug. 8, okt. 6, megelőző 1 nap állatvásár.
- Teiuş**—Tövis, február 20, aug. 28, nov. 8, három nappal előbb állatvásár. Hetivásár szerdán.
- Turţ** (jud. Sălmar), január 25, április 15, június 24, szeptember 2, november 15.
- Turulung**—Turtarebes (jud. Sălmar), február 3-át, április 6-át, augusztus 5-ét, október 13-át magukban foglaló hetek csütörtökjén.
- U**
- Aradul-nou**—Ujarad (jud. Timis), márc. 1, június 16, október 18.
- Neudorf**—Ujfalú, máj. 15, aug. 29, okt. 15, december 6.
- Moldova-nouă**, jun. 24, november 19-én.
- Uişeci**—Ujpecs, április 4, augusztus 10, október 15 utáni vasárnapokon.
- Săcueni**—Ujszékely (jud. Odorheiu), január 31, február 1, április 9—0, és okt. 14—15-én. A vásárok előző napján állat, a második nap kirakóvásár.
- Sântana**—Ujszentanna (jud. Arad), február 2, jul. 26, nov. 21. Ez utóbbi, ha nem vasárnapra, vagy hétfőre esik, akkor a következő vasárnapon állatvásárral együtt Hetivásár kedden.
- Ulma** (jud. Timiş), május 26, aug. 18. Az országos vásárokat nem tartja meg.

V

Vánatori—Vadász (jud. Arad), április 7, június 24, magába foglaló hét szerda napján és október második vasárnapját megelőző hét szerdán kirakó- és állatvásár.

Ganfalău—Vámosgálfalva, hushagyókedd előtt, husvét előtt és karácsony előtt eső vasárnap csak állatvásár.

Bocşa-Română—Várboksán, pünkösti vasárnap utáni kedd és okt. első kedd.

Várşand—Varsány (jud. Arad), okt. 2.

Vaşcău—Vaskóh (jud. Bihor), február, április, június, augusztus, október és december első pénteken.

Roşia-Montană—Verespatak, március utolsó és okt. második hetében pénteken és szombaton, 1—1 nap állatvásár. Helivásár szombaton.

Tormac—Végvár (jud. Timiş) ápr. 17, jún. 15, szept. 13, nov. 20, napokat magában foglaló helek péntek, szombat és vasárnapján. Ha e napok valamelyikére sátorosünnep esik, úgy egy héttel később, a vásárok 3 naposok.

Vinga (jud. Timiş), gör. kel. naptár szerint átd. csüt. előtti vasárnap. Szt. István és Szt. Mihály nap után első vasárnap.

Siria—Világos (jud. Arad), böjt köznapon, jun. 1-ét követő vasárnap, aug. második hetében és Szt. András napját magában foglaló héten eső vasárnap, a a juniusi vásárt kivéve ó-naptár szerint 1—1 nap állatvásár

Z

Zlatna—Zalatna, március 19, június 18, szept. 1, két nappal előbb állatvásár. Helivásár szombaton.

Zărând—Zaránd (jud. Arad), ó-naptár szerint hamvazószerda utáni vasárnap; ó naptár szerint pünköst, Boldogasszony napja és dec. 17. előtt vasárnap, egy nappal előbb állatvásár.

Zam-Sâncraiu—Zentelke (jud. Cluj), március 3, szeptember 14.

Zam Zám (jud. Hunedoara), jan. 29. és a nagyböjt negyedik hetében levő szerdán, jun. 3, jul. 21, szept. 11—27, dec. 13. Helivásár szombaton.

Zărneşti—Zernest, május 6, szeptember 21. előtte 1 nap állatvásár.

Zălau, március, június, szeptemb. és dec. hónapok első szerda és csütörtök napjain. Helivásár szerdán és szombaton.

Jibău—Zsibó, február 14, május 5, július 11, december 18. Előtte egy nap állatvásár. Helivásár csütörtökön.

Ingyen adunk olvasóinknak

egy jó tanácsot! Ha bármilyen esküvői- vagy mulatsági meghívóra, műsorra, színlapra, a legkényesebb ízlést is kielégítő levélpapírokra, számlákra vagy jegyzékekre, borítékokra, hivatalos nyomtatványokra, művekre, folyóiratokra, füzetekre van szüksége, azokat rendelje meg a »K Á L V I N« könyvnyomdában, Oradea—Nagyvárad, Strada Aurel Lazar (ezelőtt Nagy Sándor-utca) 14. szám, a Református Leánynevelő-intézet épületben, hol azokat legszebb kivitelben, a legjutányosabb áron kapja meg.

Felhívjuk olvasóink figyelmét
IRATTERJESZTÉSI OSZTÁLYUNK

Ref. Püspöki Hivatal, Oradea, Str. Alexandrii 31. sz. a.

kiadványaira :

1. **A REFORMÁTUS KÖNYVTÁR** sorozat füzeteire,
2. **A GYERMEKKÖNYVTÁR** sorozat füzeteire,
3. **A REFORMÁTUS JÖVŐ** vall. irányu családi néplapra,
4. **A Szikszai:**
KERESZTYÉNI TANÍTÁSOK és **IMÁDSÁGOK** imakönyvre,
5. **HOZSÁNNA ÉNEKEK** című hangjegyes éneközetre.
6. Bármilyen szépirodalmi műre, melyeket a „**Református JÖVŐ**“ külön rovatában állandóan ismertetünk.

Mindenekelőtt iratterjesztési osztályunkon keresztül
beszerezhető bármilyen kivitelű

Ujszövetség és teljes **BIBLIA.**

Ha bármilyen általunk hirdetett vallásos vagy esetleg
más irányu könyvre, kiadványra lenne szüksége, szándé-
kát jelentse be a **Lelkészi Hivatalnál**, amely a meg-
rendelést továbbítani fogja iratterjesztési osztályunknak.

Aki a **REFORMÁTUS SAJTÓT** és annak
termékeit becsüli, aki öntudatos reformátusnak vallja magát, az olvassa
sajtótermékeinket, nem riad vissza a lényegtelen anyagi áldozattól, sőt
fáradtságot nem kimélve, azoknak terjesztésére mindent megtesz!

A PÜSPÖKI HIVATALBAN KAPHATÓ:

**A KIS BETŰS HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYV,**

a legszebb nyomdai kiállításban, finom vékony papíron nyomva külön-
böző színű vászonkötésben **Ára 60 Leu.**

Megjelent és újra kapható :

**A NAGYBETŰS HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYV**

is, a már ismert kivitelben és minőségben **Ára 100 Leu.**
Aranymetszéssel „ **150** „
Biblianyomó papíron, vászonkötésben „ **130** „
Ugyanaz bőrkötésben, arany-metszéssel „ **300** „

ISTENES ÉNEKEK

Vallásos versek gyűjteménye

*Kiadja a királyhagyományok és Református Egyházkerület
Iratlajozása.*

VALLÁSOS VERSEK GYŰJTE-
MÉNYE. 84 KÖLTŐTŐL 500
VÁLOGATOTT KÖLTEMÉNY.

ISTENES ÉNEKEK

ANTIK BORDÁZOTT PAPI-
RON NYOMVA DISZES CIM-
LAPPAL ELLÁTVA, 368 OLDAL.
Megrendelhető a Lelkészi Hivatalok útján.

A hatalmas mű ára Lei 150.-
Csinosabb kivitelben Lei 200.-

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Készít mindenféle nyomtatványokat, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, plakátokat, műveket, magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági- és esküvői meghívókat, röpcédulákat, s.b. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

CÉGTULAJDONOSOK:

BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

ORADEA-NAGYVÁRAD
Dr. AUREL LAZAR-UTCA 14. SZÁM.